

*Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
Uprava za inspekcijske poslove*

2009

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA

Zagreb, 2010.

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
Uprava za inspekcijske poslove

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU
INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA
u 2009. godini

Zagreb, 2010.

UVOD**I. USTROJ I ORGANIZACIJA INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA**

1.1. OPĆI PODACI.....	3
1.1.1. Ustroj	3
1.1.2. Ovlaсти i zadaće.....	6
1.1.3. Ciljevi i prioriteti.....	7
1.1.4. Broj i struktura.....	7

II. PROVEDBA PLANA I PROGRAMA RADA U 2009. GODINI

2.1. PLANIRANI INSPEKCIJSKI NADZORI.....	13
2.2. PROVEDBA PLANIRANIH INSPEKCIJSKIH NADZORA.....	15
2.2.1. Koordinirani inspekcijski nadzori u području okoliša.....	16
2.2.2. Praćenje kakvoće zraka	24
Nadzori složenih postrojenja.....	24
INA Rafinerija nafte Sisak d.d., Sisak.....	24
INA Rafinerija nafte Rijeka d.d., Urinj	30
Petrokemija d.d., Kutina	33
CMC Sisak d.o.o., Sisak.....	37
Rockwool Adriatic d.o.o., Potpićan	39
TEF d.d., Šibenik	42
2.2.3. Sustavni tematski nadzori.....	47
Prekogranični promet otpadom.....	47
Prometni cestovni pravci i prateće građevine	50
Luke nautičkog turizma.....	52
Odlagališta.....	54
Ovlaštene osobe za gospodarenje otpadom.....	62
Uređaji za obradu otpadnih voda.....	66
Proizvođači/uvoznici vozila.....	70
Proizvođači/uvoznici svježih ulja.....	73
Zdravstvene ustanove.....	77
Postrojenja u kojima se koriste hlapivi organski spojevi.....	84
Kemijske čistionice.....	86
Autolakirnice.....	87
Betonare i asfaltne baze.....	89
Energetski pogoni i postrojenja.....	90
Brodograđevna industrija.....	93
Grafička industrija.....	95
Prehrambena industrija.....	98
Pivovare	102
Ovlaštenici za obavljanje poslova zaštite okoliša.....	104
2.3. NEPLANIRANI INSPEKCIJSKI NADZORI.....	105
2.3.1. Izvanredni događaji u 2009. godini.....	105
2.3.2. Inspekcijski nadzori na temelju prijava i predstavki.....	110
2.4. IZVRŠENJE INSPEKCIJSKIH RJEŠENJA.....	111
2.4.1. Primjeri dobre prakse.....	111
Primjer 1. Uklanjanje opasnog otpada, Žitnjak b.b., Zagreb...	111
Primjer 2. Ergozor d.o.o., Zagreb.....	112
Primjer 3. Uklanjanje opasnog otpada, Rugvica.....	112
Primjer 4. AZ Crobus d.o.o., Sesevski Kraljevec.....	115

Primjer 5. Ekologija Maržić d.o.o., Draganić.....	118
Primjer 6. Azbestni otpad, Rijeka, Braće Štipčić 34.....	119
Primjer 7. Azbestni otpad, Rijeka, Drage Šćitara 3.....	120
Primjer 8. SAS-VEKTOR d.d., Zadar.....	120
Primjer 9. Skladište opasnog otpada C.I.A.K. d.o.o., Zabok	121
Primjer 10. Križevci produkt d.o.o., Križevci	123
Primjer 11. Samoborka d.d., Samobor.....	123
2.4.2. Prisilno izvršenje inspekcijskih rješenja.....	126
PUTO – II. faza.....	126
2.5. STRUČNI NADZOR I UNAPREĐENJE RADA INSPEKTORA ZAŠTITE OKOLIŠA.....	129
Godišnji sastanak inspektora zaštite okoliša.....	129

III. MEĐUNARODNA SURADNJA

3.1. MEĐUNARODNA SURADNJA I PROJEKTI U PRIMJENI.....	133
Projekt PHARE 2005.....	133
Projekt IPA 2008 I. komponenta	134
Projekt CARDS 2004.....	135
Projekt PHARE 2006.....	135
Tehnička radna skupina 2 (TWG 2)	137
3.2. MEĐUNARODNI PROJEKTI U PRIPREMI.....	139
I. komponenta IPA 2009.....	139
3.3. MEĐUNARODNE MREŽE.....	139
IMPEL mreža.....	140
ECENA mreža.....	147
Revizija Europske komisije (Peer Review).....	154

IV. POKAZATELJI O PROVEDBI PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA

4.1. POKAZATELJI O POSTUPANJU INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA	157
Drugostupanjski postupci	161
4.2. OCJENA PRIMJENE PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA.....	162
Zaštita okoliša	162
Zaštita zraka	163
Gospodarenje otpadom	164
4.3. SURADNJA S JAVNOŠĆU.....	165

V. SURADNJA S DRŽAVNIM I DRUGIM TIJELIMA I SLUŽBAMA

5.1. SURADNJA S DRŽAVNIM I PRAVOSUDNIM TIJELIMA.....	169
Državno odvjetništvo.....	169
Državna uprava za zaštitu i spašavanje	171
Obalna straža	172
5.2. SURADNJA SA ŽUPANIJAMA, GRADOVIMA I OPĆINAMA	174

VI. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE INSPEKCIJSKOG NADZORA U PODRUČJU ZAŠTITE OKOLIŠA

6.1. OCJENA REZULTATA INSPEKCIJSKIH NADZORA.....	179
6.2. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE RADA.....	182

VII. PRILOZI

7.1. DOKUMENTI I PROPISI DONESENI I IZMIJENJENI/
DOPUNJENI U 2009. GODINI.....	187
7.2. PLAN RADA INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA ZA 2009.
GODINU	188

UVOD

Godišnje izvješće o radu inspekcije zaštite okoliša jedna je od provedbenih aktivnosti Programa gospodarskog oporavka Vlade Republike Hrvatske, u poglavlju **9. BRIGA O PROSTORU I OKOLIŠU** u okviru mjere *Jačanje inspekcijskih kapaciteta za građevinsku i inspekciju zaštite okoliša*.

Ta mjera ukazuje na izuzetnu ulogu i utjecaj koji upravo te inspekcijske službe imaju na ukupno gospodarstvo, s obzirom na to da se brojni poticaji financijskim sredstvima i druge mjere temelje na osnovnoj obvezi korisnika da kao vlasnik bilo koje postojeće nekretnine, odnosno investitor nove, može dokazati zakonitost građenja i uporabe, odnosno da ispunjava zahtjeve zaštite okoliša, ako obavlja određenu djelatnost koja je propisima o zaštiti okoliša u skupini rizičnih uređaja i postrojenja u vezi određenih sastavnica okoliša.

Inspekcija zaštite okoliša u sklopu pregovora Republike Hrvatske za ulazak u Europsku uniju u okviru Poglavlja 27 "Okoliš" ima značajnu ulogu, budući da je njena zadaća posebno naglašena pri dokazivanju ispunjavanja usklađenosti pojedinih osoba, obveznika primjene odgovarajućih propisa, sa zahtjevima propisa o zaštiti okoliša s ciljem unapređenja kvalitete okoliša i života te u slučaju sprečavanja onečišćenja, šteta i ozbiljnih nesreća. Njihova je brojnost velika i sadašnji kapacitet inspekcije je zasigurno nedostatan da bi učestalost nadzora mogla biti veća.

Ovo je drugo Godišnje izvješće o radu inspekcije zaštite okoliša, koje je izrađeno na temelju odredbe članka 211. Zakona o zaštiti okoliša iz 2007. godine i sadrži propisani sadržaj, odnosno podatke i informacije o provedbi Godišnjeg plana rada, o poduzetim mjerama radi primjene propisa iz nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG-a) u području okoliša, te prijedloge za unapređenje inspekcijskog nadzora i stanja u području zaštite okoliša. Sastavni dio Izvješća je i

zajedničko izvješće o provedenim koordiniranim inspekcijskim nadzorima i o drugim aktivnostima u okviru međusobne suradnje s drugim nadležnim inspekcijama na temelju Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području zaštite okoliša, zaključenog 2007. godine. U okviru propisanog sadržaja Izvješće daje pregled organizacije, primjene, napretka praćenja i rezultata inspekcijskog nadzora.

Na temelju iskustva u radu i provođenju okolišne regulative tijekom 2009. godine, osobito u odnosu na brojne potrebe za međusobnom suradnjom nadležnih tijela i drugih subjekata, koji posredno ili neposredno sudjeluju u njenom provođenju, Izvješće je dopunjeno i poboljšano upravo u vezi činjenica, koje se odnose na oblike i rezultate ostvarene suradnje, kao i u vezi brojnijih primjera dobre prakse bitnih za ocjenu metode i načina rada inspekcije, ali i ponašanja subjekata nadzora.

Slijedom predloženih mjera za unapređenje rada inspekcije zaštite okoliša, u ovom se Izvješću daje i osvrt na rezultate njihova ostvarivanja tijekom 2009. godine, kao i na poteškoće, koje su pratile ili usporile njihov potpuni učinak.

Na sadržaj izvješća svakako utječu Preporuke Europskog parlamenta i Vijeća iz 2001. godine kojima se definiraju minimalni kriteriji za nadzor u području okoliša, te je u šest osnovnih cjelina obuhvaćen ustroj i organizacija inspekcije zaštite okoliša s opisom ljudskih resursa, provedba Godišnjeg plana rada s pokazateljima o primjeni propisa o zaštiti okoliša i sankcijama za njihovo nepoštivanje, te međunarodna suradnja i suradnja s drugim tijelima državne i lokalne (područne) samouprave, kao i prijedlozi za unapređenje inspekcijskog nadzora u području zaštite okoliša. Osim toga, u Izvješću se nastojalo detaljnije navesti aktivnosti inspekcije zaštite okoliša u slučajevima koji nisu sadržani u Izvješću za 2008. godinu.

Izvješće u svakom slučaju odražava fizionomiju i obilježja Godišnjeg plana rada, u čijoj pripremi je, kao i za 2008. godinu, prevladavao cilj stalnog poticaja za postizanje više razine učinkovite provedbe okolišnog zakonodavstva.

Pritom je osobita pozornost posvećena i nadalje jačanju kapaciteta inspekcije, ali znatnije i sveobuhvatnije provođenju nadzora u slučajevima najsloženijih postrojenja, koji jesu ili im predstoji proces tehnološke modernizacije i prilagodbe novim propisima. Istovremeno nisu zanemareni ni ostali brojni obveznici nadzora, a nastavljeno je i jačanje koordinativne uloge inspekcije zaštite okoliša u provođenju propisa o zaštiti okoliša i na međunarodnom planu.

U ovom Izvješću naglašene su aktivnosti koje u okviru i na temelju statusa Republike Hrvatske kao zemlje kandidatkinje za pristup Europskoj uniji, inspekcija zaštite okoliša provodi u međunarodnoj suradnji. To je značajna uloga, a zbog složenosti i obima zahtjeva u odnosu na provođenje propisa o zaštiti okoliša, inspekcija zaštite okoliša mora gotovo svakodnevno dokazivati svoj kapacitet i spremnost za obavljanje te zadaće.

Priprema i primjena projekata financiranih iz pretpristupnih fondova značajan je i obiman rad, u koji su uključeni svi inspektori zaštite okoliša, ali i druga nadležna tijela i inspekcije s ciljem istovremenog postizanja dovoljno znanja, vještina i razumijevanja za primjenu nove hrvatske regulative u području okoliša, koja se nastavlja u

međuvremenu vrlo intenzivno usklađivati s europskom pravnom stečevinom.

Inspekcija zaštite okoliša je porastom svijesti građana i cjelokupne javnosti usmjerena na zadovoljavanje tih potreba u cilju postizanja što bolje kvalitete okoliša. Istovremeno vrlo često ne može odgovoriti sankcioniranjem na način kako se to očekuje, a koje najčešće podrazumijeva bilo zabranu obavljanja djelatnosti ili visoke novčane kazne za operatere, koji istovremeno ulažu u složenu i financijski zahtjevnu opremu. Zato se stalnim nadzorima nastoji dati i pomoć i podrška onima koji mijenjaju način svoga rada, ali se sankcioniraju one tvrtke koje se oglašuju na propisane obveze.

Također je unutar Uprave za inspekcijske poslove dana velika pozornost i vlastitim aktivnostima za unapređenje znanja inspektora i razmjenu iskustava, kao i suradnji sa svim nadležnim tijelima koja sudjeluju u okviru svojih nadležnosti u sustavnoj primjeni i provođenju okolišne regulative.

O rezultatima svih tih nastojanja i napora dana je ocjena u Izvješću komisije EU o napretku Republike Hrvatske za 2008. godinu iz listopada 2009., u čijem zaključku za poglavlje 27. *Okoliš* se navodi da je na području kontrole industrijskog onečišćenja i upravljanja rizicima postignut dobar napredak.

I. USTROJ I ORGANIZACIJA INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA

*Uprava za inspekcijske poslove
Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva*

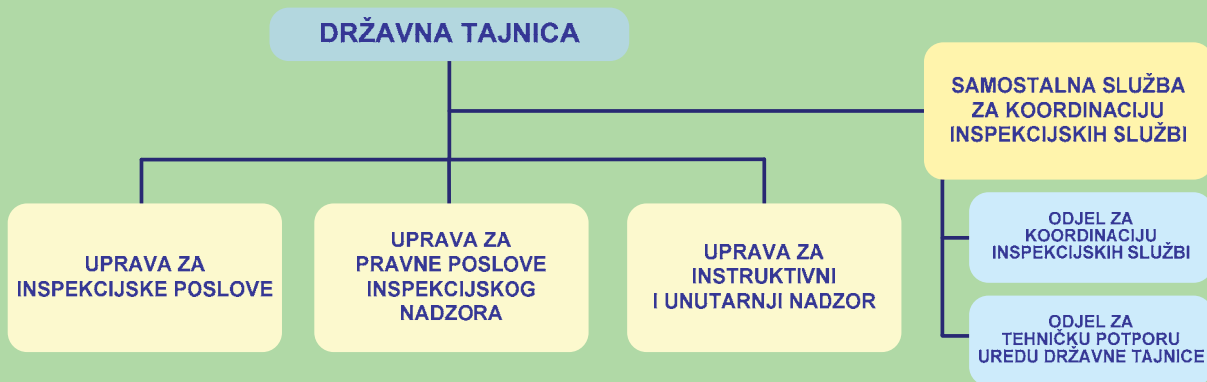
1.1. OPĆI PODACI

1.1.1. Ustroj

Inspekcija zaštite okoliša MZOPUG-a u okviru svojih nadležnosti obavlja inspekcijski nadzor pravnih i fizičkih osoba nad primjenom Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti zraka i Zakona o otpadu te propisa donesenih na temelju tih zakona, kojima se reguliraju opća pitanja zaštite okoliša, zaštita zraka i postupanje s otpadom i opasnim otpadom. Temeljem ovih propisa inspekcija nadzire donošenje i provođenje planova intervencija u zaštiti okoliša, provođenje mjera iz akata procjene utjecaja na okoliš, te poduzima mjere radi

uklanjanja mogućih štetnih posljedica na okoliš uslijed izvanrednih događaja, nadzire kvalitetu mora za kupanje na plažama, prekogranični promet otpada i opasnog otpada, kakvoću tekućih naftnih goriva, postupanje s tvarima koji oštećuju ozonski sloj, te provedbu ratificiranih međunarodnih ugovora.

Inspekcija zaštite okoliša MZOPUG-a provodi i razvija koordinirajuću ulogu u sektoru okoliša i uspostavlja suradnju s ostalim nadležnim inspekcijama i drugim državnim tijelima u planiranim nadzorima, izvanrednim događajima, te razmjeni podataka u cilju brže uspostave informacijskog sustava zaštite okoliša.

Graf 1 Ustroj inspekcijskih službi u MZOPUG-u

Cjelokupan ustroj inspekcijskih službi prilagođen je zahtjevima jačanja, kako administrativnih kapaciteta građevinske i urbanističke inspekcije te inspekcije zaštite okoliša, tako i pratećih službi u funkciji inspekcijskih poslova, u cilju prilagođavanja europskim standardima.

U skladu s tim zahtjevima ustrojene su Uprava za inspekcijske poslove, Uprava za pravne poslove inspekcijskog nadzora i Uprava za instruktivni i unutarnji razvoj te Samostalna služba za koordinaciju inspekcijskih službi.

Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu MZOPUG-a (NN, br. 12/09) od 28. siječnja 2009. godine, prilagođen je ustroj Uprave za inspekcijske poslove zahtjevima jačanja administrativnih kapaciteta i prilagodbe inspekcije zaštite okoliša u provedbi okolišne regulative usklađene s pravnom stečevinom EU, osobito IPPC Direktive i SEVESO II Direktive.

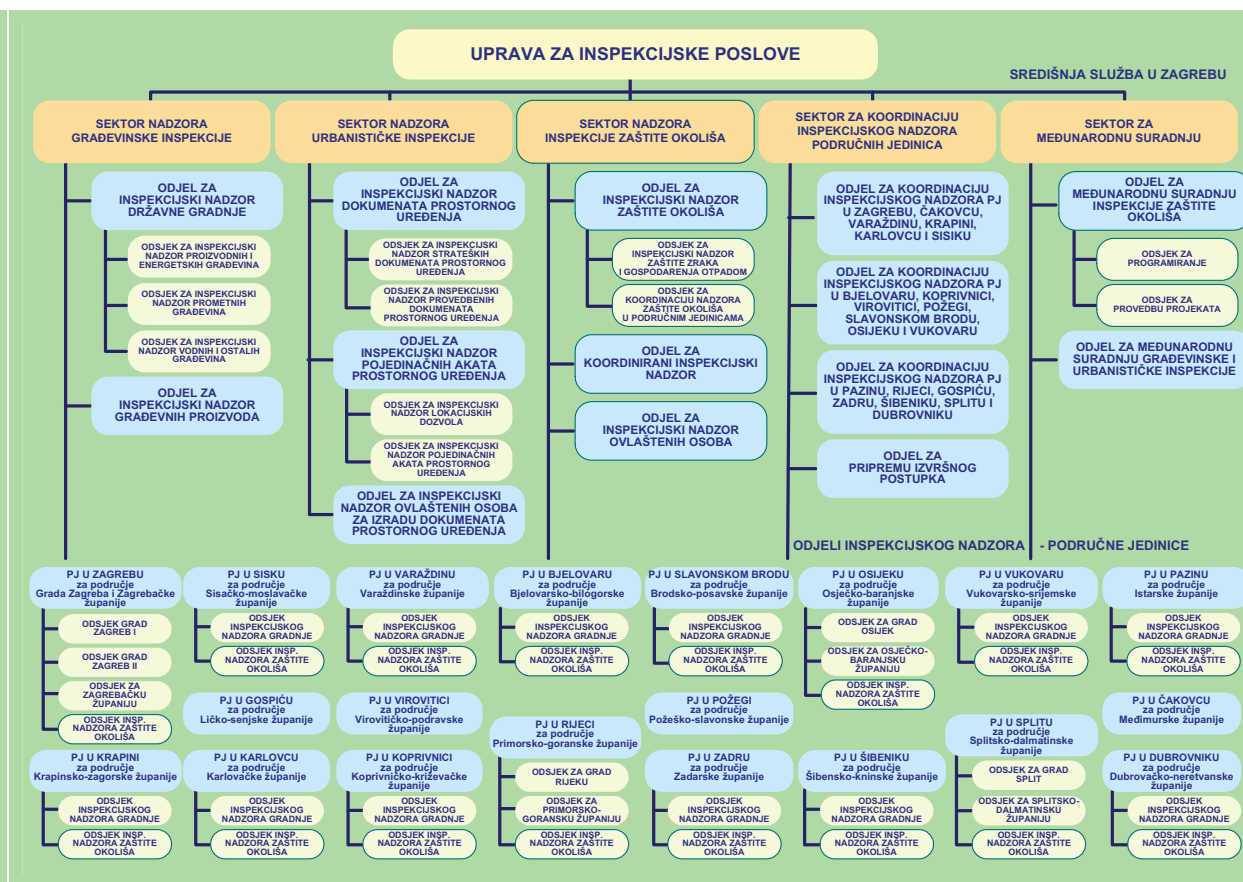
U okviru Uprave za inspekcijske poslove ustrojeno je pet sektora u sastavu središnje službe i 20 Područnih jedinica, u čijem se

sastavu nalazi građevinska inspekcija i inspekcija zaštite okoliša. Urbanistička inspekcija ustrojna je u središnjoj službi.

U okviru središnje službe ustrojena je Uprava za pravne poslove inspekcijskog nadzora sa zadaćama Sektora za pravne poslove i Sektora za prekršajne i kaznene prijave, kojima je svrha pravna podrška u provođenju inspekcijskih postupaka i drugostupanjskom postupku povodom žalbi i tužbi nadziranih osoba.

U okviru središnje službe ustrojena je Uprava za instruktivni i unutarnji nadzor, u čijem su Sektoru za unaprjeđenje rada, ustrojene Odjel za usavršavanje rada inspektora i Odjel za unutarnji nadzor radi kontinuiranog nadzora pravodobnosti i zakonitosti izvršavanja i vođenja inspekcijskog postupka.

S ciljem informatizacije sustava, unutar iste Uprave ustrojen je Sektor za izvještavanje i informiranje koji vodi evidencije i baze podataka koje se odnose na obavljanje inspekcijskog nadzora, prati stanje, te organizira i koordinira informatizaciju ostalih ustrojstvenih jedinica.

Graf 2 Shema Uprave za inspekcijske poslove

Inspekcija zaštite okoliša ustrojena je u okviru Uprave za inspekcijske poslove, u Sektoru nadzora inspekcije zaštite okoliša u Odjelu za inspekcijski nadzor zaštite okoliša, Odjelu za koordinirani inspekcijski nadzor i Odjelu za inspekcijski nadzor ovlaštenih osoba, te u Sektoru za međunarodnu suradnju u Odjelu za međunarodnu suradnju inspekcije zaštite okoliša, kao i u 20 Odjela inspekcijskog nadzora Područnih jedinica MZOPUG-a od kojih su u 16 Područnih jedinica ustrojeni i Odsjeci inspekcijskog nadzora zaštite okoliša.

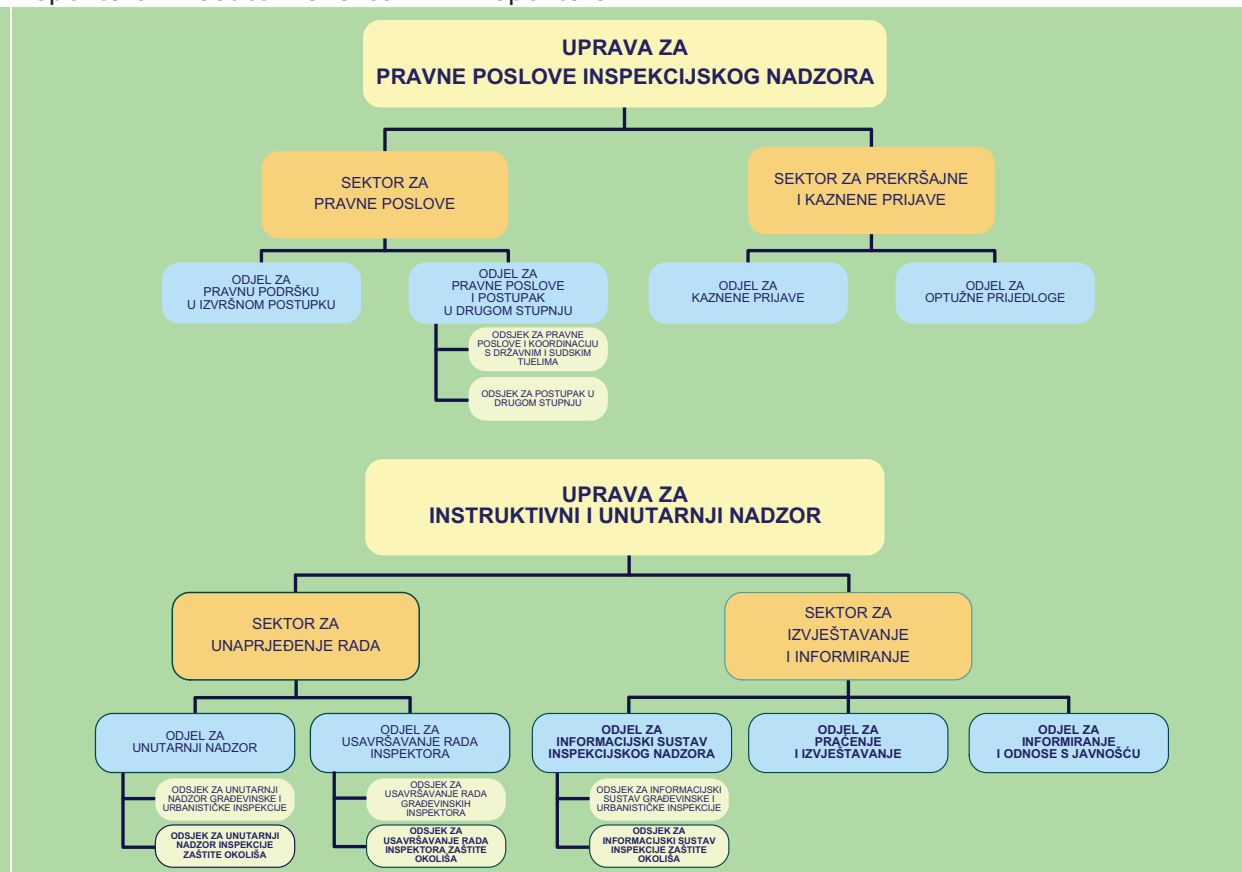
U Odjelu za inspekcijski nadzor zaštite okoliša ustrojeni su Odsjek za inspekcijski nadzor zaštite zraka i gospodarenja s otpadom vezano na nadzor primjene propisa iz područja zaštite zraka i gospodarenja otpadom za složena postrojenja i zahvate u okoliš te Odsjek za koordinaciju nadzora zaštite okoliša u područnim jedinicama u okviru kojeg se provodi priprema i izvršenje programa za unapređenje rada i usavršavanje inspektora.

U Odjelu za koordinirani inspekcijski nadzor provode se koordinirani inspekcijski nadzori inspektora zaštite okoliša i inspektora

nadležnih prema posebnim propisima za nadzor pojedinih sastavnica okoliša i zaštite od utjecaja opterećenja na okoliš, te tematski nadzori s predstavnicima MORH-a, MUP-a, Carinske uprave MF i službom Obalne straže.

U Odjelu za inspekcijski nadzor ovlaštenih osoba provodi se nadzor pravnih i fizičkih osoba ovlaštenih za obavljanje poslova gospodarenja opasnim otpadom i prekograničnim prometom otpadom, osoba ovlaštenih za obavljanje poslova praćenja kakvoće zraka i praćenja emisija, te osoba ovlaštenih za obavljanje stručnih poslova u vezi sa zaštitom okoliša.

U Sektoru za međunarodnu suradnju, Odjelu za međunarodnu suradnju inspekcije zaštite okoliša obavljaju se stručni poslovi i zadaci u vezi s međunarodnom suradnjom u odnosu na unapređenje i usavršavanje rada inspektora zaštite okoliša, poslovi koji obuhvaćaju programiranje i koordiniranje projekata i obavljanje stručnih poslova iz programa CARDS, PHARE, IPA i drugih programa strane pomoći EU. U okviru ovoga Odjela ustrojen je Odsjek za programiranje i Odsjek za provedbu projekata.

Graf 3 Shema Uprave za pravne poslove inspekcijskog nadzora i Uprave instruktivni i unutarnji nadzor

U okviru Uprave za instruktivni i unutarnji nadzor, u Sektoru za unaprjeđenje rada, radi kontinuiranog unaprjeđenja rada i stručnog osposobljavanja inspektora zaštite okoliša ustrojeni su Odjel za usavršavanje rada inspektora i Odjel za unutarnji nadzor u okviru kojih su i Odsjek za usavršavanje rada inspektora zaštite okoliša te Odsjek za unutarnji nadzor inspekcije zaštite okoliša. U tim su Odsjecima također zaposleni inspektori zaštite okoliša koji, osim specifičnih poslova iz djelokruga rada ovih Odsjeka, obavljaju i neposredni inspekcijski nadzor prema planu i programu rada.

U okviru iste Uprave, u Sektoru za izvještavanje i informiranje radi informatizacije i pripreme informacija o inspekcijskom nadzoru i drugim poslovima nadležnih Uprava, ustrojeni su Odjel za informacijski sustav inspekcijskog nadzora, Odjel za praćenje i izvještavanje i Odjel za informiranje i odnose s građanima. Koordinaciju rada inspektora u vezi s izvršenjem rada i programa rada obavlja načelnik sektora – glavni inspektor zaštite okoliša.

1.1.2. Ovlasti i zadaće inspektora zaštite okoliša

Tri osnovne zadaće inspekcije zaštite okoliša su nadzor primjene regulative, sankcioniranje u slučaju povrede propisa i osiguravanje informacija o tome javnosti. Slijedom toga, inspektor zaštite okoliša obavlja sljedeće poslove:

Nadzor primjene regulative:

- provodi inspekcijski nadzor vezano za primjenu propisa iz područja zaštite okoliša, gospodarenja otpadom i zaštite zraka,
- sudjeluje u koordiniranim inspekcijskim nadzorima,
- organizira, priprema, izrađuje napatke i izvješća te koordinira sustavne tematske inspekcijske nadzore,
- provodi sustavne tematske inspekcijske nadzore,
- postupa u hitnim slučajevima,
- sudjeluje u upravnim nadzorima koje provodi MZOPUG,
- dežurstva i pasivno dežurstvo,
- prati primjenu, predlaže promjene i sudjeluje u izradi propisa iz djelokruga inspekcije zaštite okoliša.

Sankcioniranje u slučaju povrede propisa:

- rješava u upravnom postupku;

- sudjeluje u pripremi optužnih prijedloga i kaznenih prijava;
- sudjeluje na glavnim raspravama na Prekršajnim sudovima u svojstvu svjedoka;
- osigurava uvjete za izvršenje inspekcijskih rješenja i priprema izvršenje inspekcijskih rješenja.

Osiguravanje informacija o tome javnosti:

- priprema prijedloge pismena državnim tijelima, Vladi RH, Hrvatskom saboru, Uredu predsjednika RH, Državnom odvjetništvu, Pučkom pravobranitelju, nevladinim udrugama;
- priprema obavijesti službama za informiranje i odgovore na upite građana;
- izrađuje mjesečna/godišnja i druga izvješća i podatke iz svog djelokruga.
- obavlja rad sa strankama.

Ostalo:

- sudjeluje u ostvarivanju suradnje s drugim tijelima državne uprave i jedinicama lokalne samouprave, a osobito s drugim inspekcijskim službama,
- sudjeluje u stručnom usavršavanju inspektora zaštite okoliša te sudionika sustava zaštite okoliša,
- sudjeluje u poslovima međunarodne suradnje,
- prati primjenu, predlaže promjene i sudjeluje u izradi propisa iz djelokruga inspekcije zaštite okoliša.

1.1.3. Ciljevi i prioriteti

Inspekcija zaštite okoliša ima jasno određene strateške ciljeve svoje organizacije i razvoja ljudskih resursa, koji su postali ključni elementi u težnji za optimizacijom njene strukture i aktivnosti.

U funkcionalnom smislu ključna je zadaća te službe provjera okolišne regulative, kao i poticanje njene primjene radi unapređenja kvalitete okoliša i života te u slučaju potrebe sprečavanje onečišćenja, šteta i ozbiljnih nesreća.

Dugoročni strateški ciljevi inspekcijske službe su određeni kao:

- provođenje stalnih i drugih službenih nadzora,
- naređivanje i po potrebi izvršavanje inspekcijskih i drugih mjera u okviru ovlasti,
- proširenje provođenja okolišnih ciljeva na druge okolišne subjekte i razine upravljanja,
- osiguranje donositeljima odluka povratnog iskustva iz svog djelokruga,
- uspostava komplementarnosti između administrativnog i kriminalističkog provođenja regulative,
- aktivna uloga i sudjelovanje u EU mrežama,
- konstantna edukacija i trening.

U izvršavanju tih ciljeva nastoji se:

- stvarati suradničku kulturu kojom se potiče ideja o konstantnom unapređenju tako da svatko podržava i propagira zadaće i vrijednosti službe, suradnju i dokazuje da je organizacija službe više od samog zbroja njenih sastavnih dijelova,
- surađivati sa svim činiteljima na internacionalnoj, europskoj, regionalnoj i lokalnoj razini,
- integrirati okoliš i dosljednu okolišnu skrb u druge sektore,
- stvarati ispravnu i odgovarajuću informaciju,
- razvijati resurse za učinkovitu i ispravnu primjenu regulative.

Nesporno je da su u okviru nadležnosti MZOPUG-a prioritetna područja djelovanja inspekcije zaštite okoliša gospodarenje otpadom i zaštita zraka.

Takva zadaća utemeljena je i na ciljevima svih strateških dokumenata RH donesenim u području zaštite okoliša.

U okviru strateških ciljeva svake godine određuju se operativni godišnji ciljevi za čitavu službu, koji su osnova za izradu Godišnjeg plana i programa rada na temelju sljedećih prioriteta:

- djelatnost nadziranog subjekta,
- utjecaj na okoliš,
- dosadašnje udovoljavanje propisanim uvjetima,
- proizvodni kapacitet,
- složenost tehnološkog procesa.

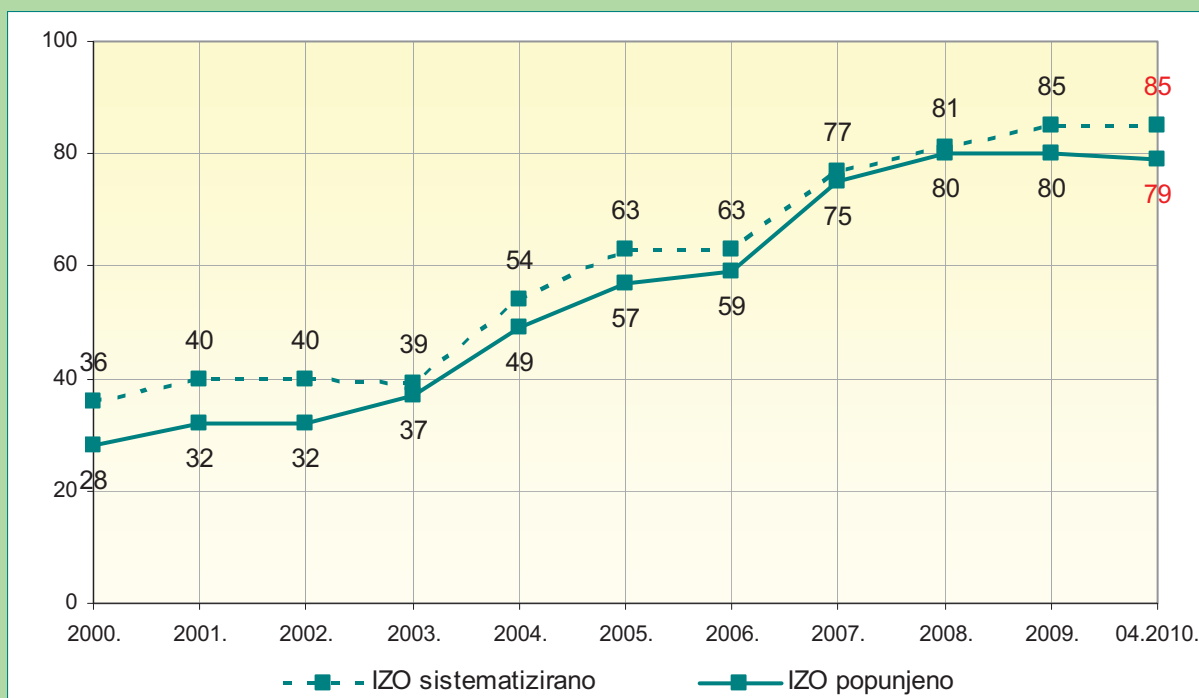
zaposleno je 79 inspektora zaštite okoliša, od kojih je 20 inspektora i 1 viši stručni savjetnik u središnjoj službi u Zagrebu, dok je 59 inspektora zaposleno u PJ.

Stalna skrb za povećanje broja inspektora zaštite okoliša i prilagodba ukupnom strukturom povećanom obimu obveza inspekcijskog nadzora, glavno je obilježje protekle godine, kao i prošlog petogodišnjeg razdoblja. To je rezultiralo ispunjavanjem zahtjeva u provođenju "Plana za uspostavu potrebnih administrativnih kapaciteta na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini i potrebnih financijskih sredstava za primjenu okolišnog *acquisa*" odnosno Akcijskog plana za primjenu okolišnog *acquisa* iz veljače 2008. godine.

1.1.4. Broj i struktura

Inspekcija zaštite okoliša ustrojena na temelju prvog Zakona o zaštiti okoliša iz 1994. godine. Intenzivnije se razvija nakon 2000. godine, a osobito od 2004. godine kada je RH stekla status zemlje kandidatkinje za pristup u EU, kao i početkom pregovora u okviru poglavlja "Okoliš", kojim su postavljeni zahtjevi za jačanje kapaciteta i uloge te inspekcije.

Vežano za administrativne kapacitete inspekcije zaštite okoliša MZOPUG-a, u travnju 2010. godine na poslovima inspekcijskog nadzora zaštite okoliša

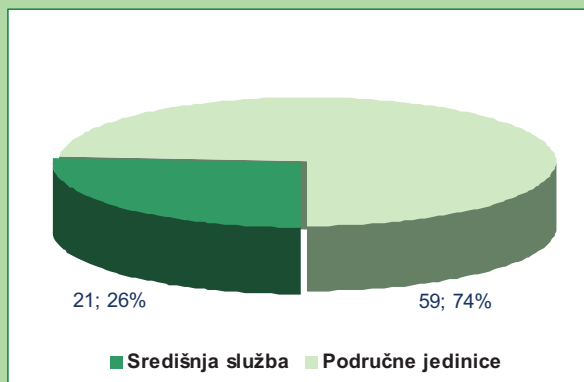
Graf 4 Trend kretanja broja IZO u razdoblju 2000.-2009. i plan za 2010.

Broj inspektora zaštite okoliša od 2000. godine ustrojem te službe na državnoj razini pokazuje stalan porast, koji je izrazitiji tek od početka 2004. godine, tako da je do konca 2008. godine broj inspektora zaštite okoliša povećan za 121,6%, odnosno za 45 inspektora, od kojih su 2 osobe prethodno bile zaposlene kao vježbenici i savjetnici, a u međuvremenu su stekle uvjete i iskustvo za status inspektora.

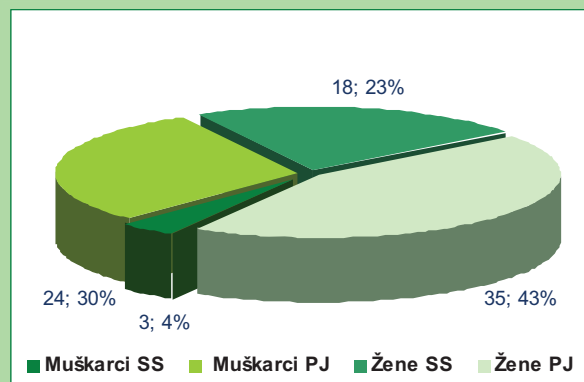
Broj popunjenih radnih mjesta inspektora zaštite okoliša u razdoblju od 2004. do 2008. godine prema Pravilniku o unutarnjem redu MZOPUG-a povećan je za 43 inspektora, najviše u 2007. i 2008. godini, kada je zaposleno ukupno 23 inspektora, ali je tijekom 2009. godine trend zapošljavanja bitno smanjen (3) zbog nastupanja stanja recesije u gospodarstvu i

Graf 5 Trend kretanja broja IZO u razdoblju 2000.-2009. – PJ u obalnom području

Graf 6 Broj i udio IZO u SS i PJ

Graf 7 Broj i udio IZO u SS i PJ prema spolu

posljedično donesenih mjera, odnosno odluke Vlade Republike Hrvatske o zabrani zapošljavanja novih službenika.

Iako fluktuacija inspektora zaštite okoliša nije velika, tako da su u razdoblju 2004. do 2010. godine iz inspekcije zaštite okoliša u drugu tvrtku otišla 4 inspektora, a 4 u starosnu mirovinu, svako inspekcijско mjesto koje se iz bilo kojeg razloga isprazni znači značajan gubitak. Naime, obimna regulativa, odgovornost i visoki zahtjevi u nadzoru složenih postrojenja, stalna izmjena regulative radi usklađivanja s EU standardima zahtijevaju relativno dulje vrijeme za edukaciju i sticanje odgovarajućeg iskustva nove osobe kako bi bila sposobna samostalno obavljati inspekcijске zadaće.

Trenutno su u tijeku postupci javnog natječaja za popunu 2 radna mjesta inspektora zaštite okoliša i to u središnjoj službi (1) i PJ u Bjelovaru (1).

Od ukupnog broja zaposlenih novih inspektora zaštite okoliša 33, odnosno 73,3% odnosi se na radna mjesta u PJ-a.

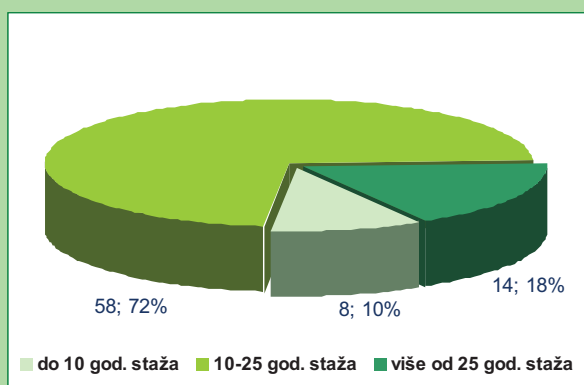
U PJ-a bilo je zaposleno 59, a u središnjoj službi UIP-a 20 inspektora zaštite okoliša. Broj inspektora u PJ-a ovisan je o specifičnostima njihovih područja, tako da trenutno u 8 PJ-a ima po 2 inspektora, u 8 PJ-a po 3 inspektora, u 3 PJ-a po 4 inspektora, a 1 PJ-a, odnosno PJ-a u Zagrebu ima 8 inspektora zaštite okoliša. Posebno je nedovoljan (sistemiziran i popunjen) broj inspektora zaštite okoliša PJ u obalnom području (26,5%) u odnosu na broj u ostalim PJ, s obzirom na broj obveznika nadzora.

Od ukupno 79 inspektora zaštite okoliša, 50 je viših inspektora zaštite okoliša i 29 inspektora zaštite okoliša.

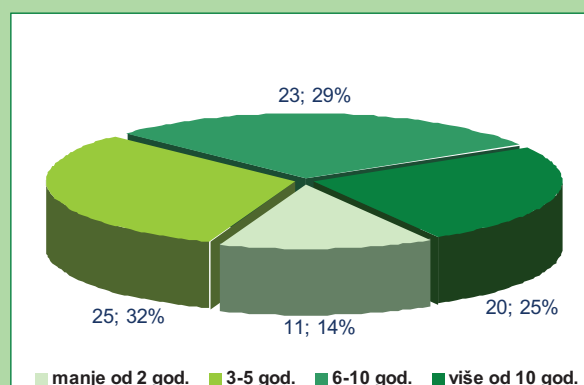
Prosječni broj godina iskustva u inspekciji zaštite okoliša je 7,4 godine.

Prema spolnoj zastupljenosti prevladavaju žene u ukupnom broju (66%), kao i u središnjoj službi (85%) i područnim jedinicama (59,3%).

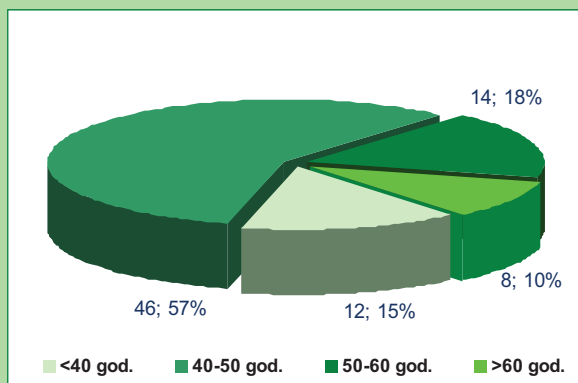
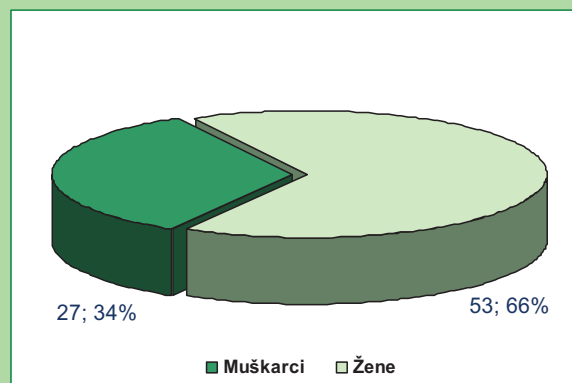
Slika administrativnih kapaciteta inspekcije zaštite okoliša pokazuje obilježja stabilnosti i za očekivati je da će, po završetku

Graf 8 Struktura IZO prema duljini staža

Graf 9 Struktura IZO prema stažu inspekciji

Graf 10 **Struktura IZO prema dobi**Graf 11 **Struktura IZO prema spolu**

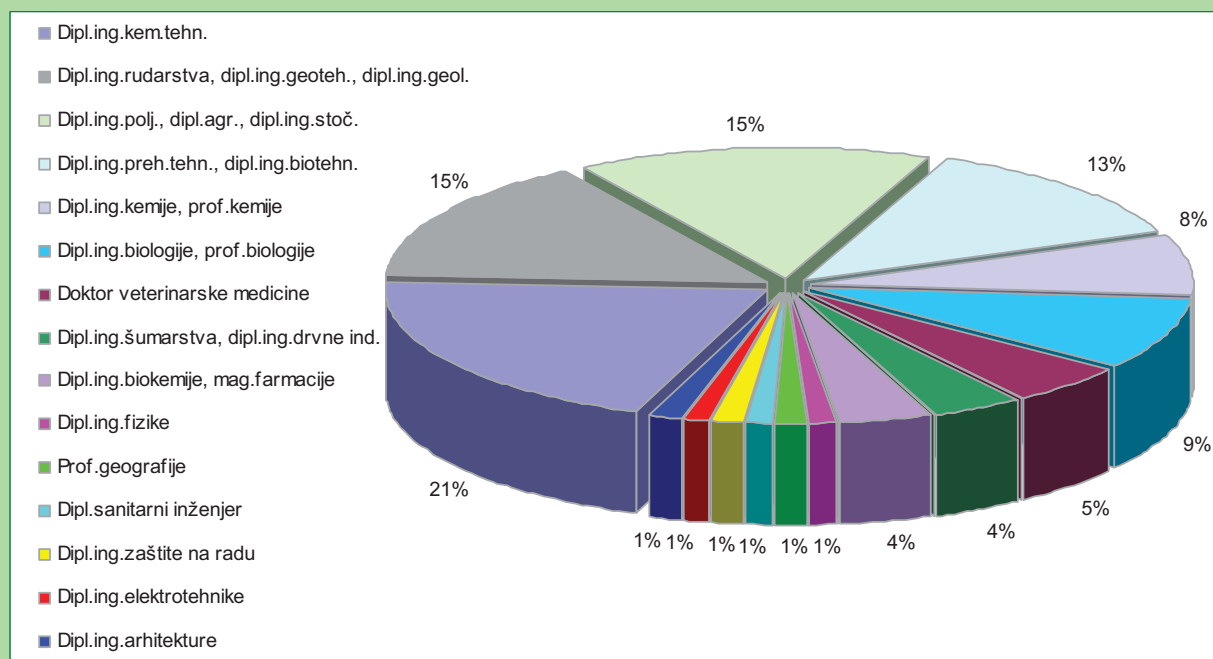
projekata, čiji je osnovni cilj njezino jačanje u sposobnostima i vještinama za provođenje propisa zaštite okoliša, biti u tome pouzdan činitelj i s potrebnim znanjem i iskustvom, unatoč većem broju inspektora, čiji je staž u inspekciji manji od 5 godina, dok je u inspekciji zaštite okoliša zaposleno ukupno 43 (54,4%) osoba, koje su stekle iskustvo dulje od 5 godina na poslovima inspeksijskog nadzora. Prosječni ukupni radni staž inspektora zaštite okoliša iznosi 17,9 godina.

Prema starosnoj dobi, broj inspektora koji će u sljedećih pet godina napuniti 65 godina je 9 (6M+3Ž). Prosječna starost inspektora iznosi 50,9 godina.

U strukturi inspektora zaštite okoliša prema stručnoj kvalifikaciji prevladavaju (85%)

diplomirani inženjeri kemijske tehnologije, rudarstva, geotehnike i geologije, te poljoprivrede, agronomije i stočarstva, prehrambene tehnologije, biotehnologije, kemije, biologije i veterine što čini kvalitetnu osnovu u potpunosti za zadaće i vrstu poslova, koji se provodi ili očekuje u primjeni zahtjevne EU regulative.

Osim zastupljenosti osnovnih i nužnih kvalifikacija, kao i stručnog znanja i vještina inspektora stečenih u praksi, bitno je naglasiti i potrebu daljnjeg jačanja multidisciplinarnog pristupa, kao i potrebu specijalizacije inspektora radi ispunjavanja osnovnih preduvjeta za uspješan nadzor složenih tehnoloških postupaka, cjelina i građevina, kao i poduzimanja odgovarajućih mjera u slučaju velikih nesreća.

Graf 12 **Struktura IZO prema stručnoj kvalifikaciji**

II. PROVEDBA PLANA I PROGRAMA RADA U 2009. GODINI

2.1. PLANIRANI INSPEKCIJSKI NADZORI

Prema odredbi članka 185. Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 110/07) inspeksijski nadzori u području okoliša provode se u skladu s godišnjim planom i programom rada inspekcije zaštite okoliša, koji su radi obavljanja koordiniranih nadzora usklađeni s godišnjim planovima i programima rada drugih inspekcija, u cilju obavljanja koordiniranih nadzora.

U provedbi tog članka, godišnji plan rada inspekcije zaštite okoliša priprema se u skladu s najvažnijim nacionalnim dokumentima (Strategija gospodarenja otpadom RH i Plan gospodarenja otpadom u RH za razdoblje 2007. – 2015. godina kao dijela Nacionalne strategije zaštite okoliša i Nacionalnog plana djelovanja za okoliš) i međunarodnim obvezama preuzetim od strane Hrvatske. Također se temelji na dostupnim analiziranim podacima i problemima iz prethodnih godišnjih izvješća i aktivnosti, Registru onečišćavanja okoliša (ROO), bazi podataka Uprave za inspeksijske poslove i ostalih izvora (Hrvatska gospodarska komora, Obrtnička komora, statistika) na nacionalnoj razini.

Godišnjim planom rada inspekcije zaštite okoliša obuhvaćeni su i nadzori koji se odnose na provođenje obveza određenih različitim Programima aktivnosti razvijenim na nacionalnoj razini, koordinirane inspeksijske nadzore obveznika ishođenja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (OUZO) te redovne tematske nadzore pravnih i fizičkih osoba određenih prema prioritetima.

U određivanju prioriteta za planiranje inspeksijskih nadzora UIP uzima u obzir prije svega rizike i utjecaj na okoliš djelatnosti operatera u odnosu na onečišćenja zraka i proizvodnju otpada, proizvodni kapacitet, složenost tehnoloških procesa, mogući rizik kod upotrebe ili skladištenja opasnih tvari, te prethodnu usklađenost s odredbama postojećih, kao i potrebu provedbe novih propisa.

Koordinirani inspeksijski nadzori provode se na način propisan Zakonom, od strane inspektora zaštite okoliša i drugih inspektora iz nadležnih tijela u skladu s posebnim propisima za pojedine sastavnice i opterećenja okoliša.

Rutinski inspeksijski nadzori se detaljnije razrađuju u mjesečnim planovima rada u područnim jedinicama MZOPUG-a sukladno temama određenim godišnjim planom rada, kao i nadzori na temelju zahtjeva/pritužbi drugih državnih tijela, nevladinih organizacija i građana.

Tematskim nadzorima obuhvaćene su pravne i fizičke osobe na području cijele države koje se bave određenom djelatnošću, u većini slučajeva gospodarenjem opasnim i neopasnim otpadom, odlaganjem otpada, prekograničnim prometom otpadom, proizvodnjom i preradom nafte i naftnih derivata, zdravstvenom zaštitom ljudi, korištenjem hlapivih organskih spojeva, čišćenjem tekstila i drugim djelatnostima.

Slijedom navedenog, godišnjim planom rada inspekcije zaštite okoliša za 2009. godinu predviđeno je da u okviru od oko 220 radnih dana 58 inspektora zaštite okoliša u Područnim jedinicama MZOPUG-a dinamikom od 10 nadzora mjesečno i 10 inspektora središnje službe dinamikom od 5 nadzora mjesečno, provedu sljedeće aktivnosti:

- koordinirane inspekcijske nadzore 25 postrojenja za koja se utvrđuju objedinjeni uvjeti zaštite okoliša na temelju ZOZO-a i Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša iz područja energetike, prehrambene i kemijske industrije, proizvodnje i prerade minerala, metala, papira, tekstila, gume i plastike i gospodarenja otpadom,
- nastavak provedbe sustavnih nadzora oko 360 zdravstvenih ustanova, te 90 autolakirnica i 300 kemijskih čistionica kao zasebnih tematskih cjelina u svrhu kontrole postupanja s lako hlapivim organskim spojevima glede primjene Uredbe o graničnim vrijednostima emisija (GVE) onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora,
- započeti inspekcijske nadzore i drugih obveznika primjene ove Uredbe koji obavljaju aktivnosti u kojima se koriste organska otapala,
- nadzori svih 292 odlagališta na koja se kontrolirano odlaže komunalni otpad i lokacija nekontroliranog „divljeg“ odlaganja otpada na kontinentalnom i jadranskom području, nadzor odmorišta i pratećih objekata (benzinske postaje) uz turističke prometnice i u zaštićenim područjima (nacionalni parkovi i parkovi prirode) te lukama nautičkog turizma, kao prioriternih zadatka određenih u okviru Programa aktivnosti u vezi provedbe mjera protupožarne zaštite u RH i pripreme za turističku sezonu,
- nadzori primjene propisa kojima se uređuje gospodarenje posebnim kategorijama otpada, posebice gospodarenje otpadnim uljima, otpadnim vozilima, akumulatorima i baterijama
- nadzor prekograničnog prometa otpadom i primjene Uredbe o

prekograničnom prometu otpadom u suradnji s carinskom službom Ministarstva financija i službenicima Ministarstva unutarnjih poslova na cestovnim, pomorskim i željezničkim graničnim prijelazima. U razdoblju ožujak - prosinac 2009. godine predviđeno je da se na graničnim prijelazima provede najmanje 58 dana,

- zajedničke nadzore sa suradnim inspekcijama u okviru Obalne straže RH. Planirano je ukupno 35 isplavljanja i to 7 isplavljanja vezano na nadzor uvoza-provoza-izvoza otpada, 14 isplavljanja za nadzor 18 odlagališta komunalnog otpada na otocima, po 2 isplavljanja za nadzor 3 brodogradilišta na otocima i 4 ribogojilišta tuna, te 7 isplavljanja vezano na nadzor 17 platformi za proizvodnju nafte i plina u ZERP-u,

U skladu s dosadašnjom praksom u odnosu na organizaciju i provođenje inspekcijskih nadzora za ove su tematske cjeline zaduženi inspektori – koordinatori, a ovisno o temi određena je i mjesečna dinamika obavljanja inspekcijskih nadzora. Osim ovih ciljanih nadzora predviđeno je provesti 976 kontrolnih nadzora na temelju upravnih postupaka započetih u prethodnom razdoblju i oko 25-30% nadzora na temelju podnesaka drugih državnih tijela, nevladinih organizacija i građana.

U odnosu na unapređenje administrativnih sposobnosti inspekcija u vezi primjene okolišnih EU direktiva prenesenih u nacionalno zakonodavstvo predviđeno je sudjelovanje svih inspektora zaštite okoliša u provedbi preostala 3 „treninga trenera“ i 2 Nacionalna programa obuke u okviru realizacije projekta PHARE 2005 za inspektore potpisnika Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša u trajanju svakog od po 5 dana.

Godišnji plan rada inspekcije zaštite okoliša može se revidirati na osnovu polugodišnjeg praćenja njegove realizacije, pa je tako da tijekom 2009. godine plan rada inspekcije dopunjen nadzorima uređaja za obradu otpadnih voda.

Godišnji plan rada inspekcije zaštite okoliša objavljen je na web stranici MZOPUG-a.

2.2. PROVEDBA PLANIRANIH INSPEKCIJSKIH NADZORA

2.2.1. Koordinirani inspekcijski nadzori u području okoliša

U skladu sa Sporazumom o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša u provedbi koordiniranih inspekcijskih nadzora, kojeg su u srpnju 2007. godine zaključili ministrica zaštite okoliša s ministrima kulture, mora, poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, unutarnjih poslova, zdravstva i socijalne skrbi te glavnim inspektorom Državnog inspektorata, u okviru svoje koordinativne funkcije i radi ostvarivanja svoje temeljne zadaće inspekcija zaštite okoliša provodi inspekcijske nadzore zajedno i koordinirano sa svim inspekcijskim službama nadležnim za obavljanje nadzora u području pojedine sastavnice, odnosno opterećenja okoliša.

Na temelju Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 110/07) u Upravi za inspekcijske poslove MZOPUG-a, inspekcija zaštite okoliša izrađuje godišnje izvješće o radu, koje u skladu s člankom 211. toga Zakona, obuhvaća i zajedničko izvješće o provedenim koordiniranim inspekcijskim nadzorima i o drugim aktivnostima u okviru međusobne suradnje s drugim inspekcijama u području okoliša.

Odredbom članka 188. stavka 3. Zakona određeno je da inspektori zaštite okoliša nadziru postrojenja za koja je propisana obveza pribavljanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, te postrojenja s opasnim tvarima u količinama koje mogu uzrokovati nesreće većih razmjera, u koordiniranom inspekcijskom nadzoru i na način kako je to uređeno u članku 185. toga Zakona.

Zajedničko izvješće sadrži za svako nadzirano postrojenje opće informacije o operateru, dokumentaciju koja se odnosi na dozvole, rješenja i koncesije, opis tehnološkog procesa, ulazne sirovine, energente, rezultate mjerenja emisija u zrak i vode, način postupanja s otpadom, koji nastaje u tehnološkom procesu, te rizike zbog količina i korištenja opasnih tvari.

Završni dio izvješća prikazuje postupanje inspekcija u smislu donošenja upravnih mjera, podnošenja optužnih prijedloga i eventualnih kontrolnih nadzora. Podaci izneseni u izvješću prikazuju stanje postupanja, odnosno usklađenosti operatera, s propisima u području okoliša, uključujući sve njegove sastavnice.

Inspektori zaštite okoliša provode koordinirane inspekcijske nadzore u skladu s godišnjim planom i programom rada, koji sadrži poseban dio za tu vrstu nadzora i koji se usklađuju s istovrsnim dokumentima drugih suradnih inspekcija.

Prema takvom godišnjem planu rada usklađenom s nadležnim tijelima u području okoliša, te uvažavajući iskustva stečena u nadzorima obavljenim 2007. i 2008. godine, kada je koordiniranim nadzorima bilo obuhvaćeno 5, odnosno 18 operatera, za nadzore je tijekom 2009. godine odabrano 25 operatera, predstavnika pojedinih djelatnosti industrije koje mogu prouzročiti emisije i onečišćenja tla, zraka, vode i mora, odnosno koje proizvode značajne količine opasnog otpada i emisija hlapivih organskih spojeva te stakleničkih plinova, što operatere čini obveznicima ishođenja rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša.

Koordinirani inspekcijski nadzori u 2009. godini

Operateri su odabrani temeljem podloge iz priloga I EU IPPC Direktive (96/61/EC) i prema popisu koji je izradio Hrvatski centar za čistiju proizvodnju 2008. godine, s ciljem cjelovite zaštite okoliša sprečavanjem, smanjivanjem i u najvećoj mogućoj mjeri otklanjanjem onečišćenja, a obveznici su ishoda objedinjenih uvjeta zaštite okoliša prema postupku određenom Uredbom o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša (NN, br. 114/08) i to:

- po 1 operater iz područja energetike (HEP TE-TO, Osijek), proizvodnje i prerade papira (BELIŠĆE d.d., Belišće), proizvodnje tekstila (ČATEX d.d., Čakovec), proizvodnje i prerade gume i plastike (AD PLASTIK, Solin) i farma peradi (PURIS d.d., Sv. Petar u Šumi);
- 4 operatera iz područja prerade metala (DALEKOVOD-CINČAONICA d.o.o., Dugo Selo; METALSKA INDUSTRIJA VARAŽDIN d.d., Varaždin; ADRIACINK d.d., Split; CIMOS P.P.C. Buzet d.o.o. Buzet);
- 2 operatera iz područja prehrambene industrije (SLADORANA d.d., Županja; SOJARA d.d., Zadar);
- 3 operatera iz područja gospodarenja otpadom (KEMIS TERMOCLEAN, Jastrebarsko; BBS d.o.o. Novi Marof; *Jadranmetal d.o.o. Pula – uvršten mimo plana nadzora zbog požara);
- 4 operatera iz područja kemijske industrije (SAPONIA d.d., Osijek; MODIBIT d.o.o, Ozalj; LINDE PLIN d.o.o., Mahično; DIOKI d.d., Zagreb);
- 9 operatera iz područja prerade minerala (VETROPACK STRAŽA TVORNICA STAKLA d.d., Hum na Sutli; LIPIK GLAS d.o.o., Lipik; SAŠA PROMET Ciglana Blatuša d.o.o. Blatuša; TONDACH HRVATSKA d.d., Bedekovčina; WINERBERGER-ILOVAC d.d., Karlovac i CIGLANE ZAGREB d.d., Zagreb; LIČKA TVORNICA VAPNA d.o.o., Ličko Lešće; ISTARSKA TVORNICA VAPNA d.o.o., Most Raša; GIRK KALUN d.d., Drniš).

Tim odabirom omogućen je koordinirani nadzor industrijskih onečišćivača, dobar kvantitativno-kvalitativan uvid u odnosu na osobitosti emisija u okoliš i dobra prostorna pokrivenost nadzorima s naglaskom na najgušće naseljena područja.

U nadzore su bila uključene 2 operatera više od planiranog broja, odnosno ukupno 27,

zbog dodatnih saznanja o njihovim aktivnostima kojima se onečišćuje okoliš.

Dinamikom od 3 do 4 nadzora mjesečno, počevši od veljače do studenog, bez dva ljetna mjeseca, svi planirani zajednički koordinirani inspekcijski nadzori obavljani su u dogovorenim rokovima i s odgovarajućim inspekcijskim službama, ovisno o obilježjima postrojenja.

Koordinirane inspekcijske nadzore su u okviru svojih ovlasti zajednički i ovisno o subjektu nadzora obavljali inspektori zaštite okoliša, vodopravni inspektori, veterinarski inspektori, stočarski inspektori, poljoprivredni inspektori, sanitarni inspektori, inspektori zaštite od požara, inspektori rada u području zaštite na radu, elektroenergetski inspektori, rudarski inspektori i inspektori opreme pod tlakom, dakle 11 inspekcija iz 5 ministarstava i Državnog inspektorata.

Na temelju obavljenih nadzora dobiveni su podaci o utjecaju rada operatera ispuštanjem onečišćujućih tvari u odnosu na pojedine sastavnice okoliša, koje se uobičajeno prate na razini Republike Hrvatske i/ili Europske unije.

MZOPUG je u skladu s obvezom iz Zakona o zaštiti okoliša obavještavalo javnost na web stranici MZOPUG-a o koordiniranim inspekcijskim nadzorima i drugim aktivnostima provedenim u okviru međusobne suradnje inspekcije zaštite okoliša i drugih inspekcija u području okoliša.

Godišnje izvješće o koordiniranim inspekcijskim nadzorima u području okoliša čini sastavni dio godišnjeg izvješća o radu inspekcije zaštite okoliša, koje Ministarstvo dostavlja Vladi Republike Hrvatske.

Koordiniranim inspekcijskim nadzorima u području okoliša obavljenim tijekom 2009. godine nastavlja se unapređenje rada i stjecanje iskustava inspekcijskih službi u provođenju propisa u području zaštite okoliša u vezi složenijih postrojenja i s utjecajem na okoliš koji može ugroziti kakvoću života i zdravlja te sigurnost ljudi u okruženju.

Tijekom koordiniranih nadzora znatno se potpunije sagledavaju ukupni utjecaji pojedinih operatera na sastavnice i opterećenja okoliša, kao i mogućnosti njihova učinkovitijeg djelovanja radi sprečavanja povreda odgovarajućih propisa.

Za razliku od 2008. godine, kad se nadzorima nastoji obuhvatiti predstavnike svih grana industrije, u 2009. godini težište koordiniranih nadzora je stavljeno na nadzor područja prerade nemetalnih mineralnih sirovina, odnosno pogone za proizvodnju opeke i crijepa, vapna i stakla, ukupno 9 operatera, što čini trećinu od ukupno obavljenih koordiniranih nadzora.

Osim toga, provedeni su i kontrolni nadzori na temelju kojih se može zaključiti o sposobnosti operatera da usklade svoj rad sa zakonskim obvezama, kao i sposobnost inspektora u vezi procjene roka u kojem se naređuje izvršenje pojedinih mjera.

U odnosu na 2008. godinu, u kontrolnim nadzorima inspekcije zaštite okoliša utvrđeno je da su operateri izvršili sve naređene inspekcijske mjere i postupili po svim izdanim rješenjima tijekom 2008. godine. U vezi optužnih prijedloga u predmetu Chromos Agro d.d. iz Zagreba, unatoč održanoj glavnoj raspravi, rješenje nadležnog prekršajnog suda s odlukom o prekršaju još nije doneseno, a u predmetima odlagališta Prudinec – Jakuševac i Željezara Split d.d. prekršajni

postupci su okončani donošenjem rješenja kojim su ovim osobama izrečene novčane kazne.

Kaznena prijava rudarske inspekcije Državnog inspektorata iz 2008. godine protiv operatera CEMEX Dalmacijacement d.d., kao i zahtjev u svrhu pokretanja postupka radi naknade štete RH, još su u postupku rješavanja pri nadležnom Općinskom državnom odvjetništvu.

U koordiniranim nadzorima obavljenim u 2009. godini utvrđene su povrede propisa kod svih operatera, osim u slučaju VETROPACK STRAŽA d.o.o. iz Huma na Sutli. Također, kod 10 operatera utvrđene su povrede propisa iz jednog, odnosno dva područja, dok su za sve ostale operatere utvrđena tri ili više područja u kojima nije bilo usklađenosti s nadziranim propisima. Slijedom toga je:

Inspekcija zaštite okoliša (IZO) utvrdila propuste prema Zakonu o zaštiti zraka (obavljanje mjerenja i dostava podataka) kod tri operatera, a prema Zakonu o otpadu (vođenje očevidnika, uklanjanje otpada, zabrana obavljanja djelatnosti obrade otpada, ishođenje dozvola za gospodarenje otpadom) kod šest operatera.

Vodopravna inspekcija (VOD) utvrdila probleme vezane za ispitivanje vodonepropusnosti i rješavanje tehnoloških otpadnih voda, usklađivanje kakvoće ispuštenih otpadnih voda, te zabranila ispuštanja otpadnih voda iz interne kanalizacije kod tri operatera. Temeljem dopisa koje je dio operatera (Čateks, Lička tvornica vapna, Dalekovod i Jadranmetal) uputio inspekciji, utvrđeno je da je postupljeno po rješenjima.

Sanitarna inspekcija (SAN) utvrdila neispunjavanje uvjeta za korištenje opasnih kemikalija te zabranila njihovo korištenje kod četiri operatera, a kod četiri operatera izrekla mjere prema Zakonu o buci.

Inspekcija zaštite od požara (ZP) utvrdila neodržavanje instalacija dimnjaka i ventilacije, neprovođenje mjera zaštite od požara i osposobljavanja djelatnika za preventivne mjere zaštite od požara.

Elektroenergetska inspekcija (EL) podnijela četiri optužna prijedloga vezano za nepoštivanje propisa iz područja elektroenergetike (nepostojanje Ex-priručnika).

OPERATERI I POSTROJENJA
NADZIRANI U KOORDINIRANIM
INSPEKCIJSKIM NADZORIMA
U 2009. GODINI

ČATEKS d.d.
Čakovec

KEMIS
TERMOCLEAN
d.o.o.
Zagreb
SKLADIŠTE
Jastrebarsko

AD PLASTIK
d.d.
Solin

VETROPACK
STRAŽA d.o.o.
Hum na Sutli

CIMOS PPC
Buzet d.o.o.
Buzet

SAPONIA d.d.
Osijek

Ciglana SAŠA
PROMET d.o.o.
Blatuša

MODIBIT
d.o.o.
Ozalj

LIPIK GLAS
d.o.o.
Lipik

HEP
proizvodnja
d.d.
TE-TO Osijek
Osijek,
Zeleno polje

BBS doo,
Tvornica za
oporabu PET
ambalaže, Novi
Marof

LIČKA
TVORNICA
VAPNA d.o.o.,
Ličko Lešće

LINDE PLIN
d.o.o.
Mahično,
Karlovac

Ciglana
TONDACH
HRVATSKA
d.o.o.
Bedeckovina

PURIS d.o.o.
Sv Petar u
Šumi

ISTARSKA
TVORNICA
VAPNA d.o.o.
Most Raša

DALEKOVOD-
CINČAONICA,
d.o.o.
Dugo Selo

BELIŠĆE d.o.o.
Belišće

GRAĐEVINSKA
INDUSTRIJA
RUDARSTVO –
KAMENARSTVO
d.d.
Kalun - Drniš

Ciglana
WIENERBERGER
- ILOVAC d.d.
Karlovac

SLADORANA
d.d.
Županija

JADRAN-METAL
d.d.
Pula

SOJARA d.d.
Zadar

DIOKI organska
petrokemija
d.d.
Zagreb

CIGLANE
ZAGREB d.d.
Zagreb

METALSKA
INDUSTRIJA
VARAŽDIN d.d.
Varaždin

ADRIACINK
d.d.
Split

Inspekcija rada (ZNR) utvrdila kod 14 poslodavaca nepravilnosti vezane uz primjenu zakona i propisa iz područja zaštite na radu, te donijela 18 rješenja kojima je naređeno otklanjanje 54 nedostataka, 3 rješenja kojima su izrečene zabrane zbog 11 nedostataka te podnijela 7 optužnih prijedloga zbog prekršaja odredbi Zakona o zaštiti na radu.

Rudarska inspekcija (RI) utvrdila probleme vezane za izvođenje rudarskih radova suprotno dodijeljenoj koncesiji te podnijela jedan optužni prijedlog nadležnom prekršajnom sudu sa zahtjevom za oduzimanje imovinske koristi. Također, podnesena je kaznena prijava protiv operatera Lipik Glas d.o.o. nadležnom Općinskom državnom odvjetništvu radi pokretanja postupka naknade štete Republici Hrvatskoj.

U odnosu na sve utvrđene nezakonitosti/nepravilnosti pokrenuti su upravni i/ili prekršajni postupci.

Pritom valja naglasiti da se, kao i u nadzorima obavljenim tijekom 2008. godine, utvrđene nepravilnosti najčešće odnose na formalne propuste, koje u pravilu nije moguće povezati s izravnim onečišćavanjem okoliša. Osim toga, manje nepravilnosti, kao npr. iz nadležnosti inspekcije za zaštitu od požara, otklonjene su tijekom obavljanja inspeksijskog nadzora.

Usporedbom podataka o postupanju inspeksijskih službi u 2008. i 2009. godini uočena je određena stalnost u povredama propisa i njihovom sankcioniranju. Primjerice, najviše nepravilnosti utvrdile su vodopravna inspekcija, inspekcija zaštite od požara, inspekcija zaštite okoliša, sanitarna inspekcija, elektroenergetska, te inspekcija rada u području zaštite na radu.

Iako je temeljem prikazanog preuranjeno određivati indikatore za određene nepravilnosti kod operatera, odnosno trendove postupanja pojedinih inspekcija, takvi su podaci značajna iskustvena podloga za buduću pripremu nadzora i analizu rezultata.

U odnosu na nadzore iz 2008. godine, unaprijeđen je način rada inspektora u smislu ujednačavanja detaljnosti nadzora i načina izvješćivanja o utvrđenom stanju te poduzetim i provedenim mjerama.

U dosadašnjim kontrolnim nadzorima utvrđeno je da su operateri postupili po naređenim mjerama, osim u četiri slučaja gdje nije postupljeno po rješenju inspekcije zaštite od požara, dok u jednom slučaju nije postupljeno po rješenju sanitarne inspekcije.

Iskustvo u provođenju nadzora pokazalo je i potrebu nastavka daljnjeg stalnog

usavršavanja znanja inspektora u vezi s primjenom najboljih raspoloživih tehnika, kao i praćenja regulative koja se obimno nadopunjuje i usklađuje sa zahtjevima Europske unije. To zahtijeva stalnu pozornost i vlastitu kontinuiranu edukaciju, koja se provodi sudjelovanjem inspektora u aktivnostima u okviru međunarodnih projekata s ciljem jačanja kapaciteta i unapređenja rada, kao i razmjenom međusobnih iskustava i održavanjem stručnih skupova.

Zaključno, koordinirani inspekcijski nadzori u 2009. godini doprinijeli su daljnjem usklađivanju postojećih složenih postrojenja i rada nadziranih operatera sa zakonskom regulativom iz područja zaštite okoliša, kao i povećanju spremnosti inspekcijskih službi za buduće nadzore, koji će se provoditi nakon izdavanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša.

2.2.2. Praćenje kakvoće zraka

Nadzori složenih postrojenja

INA Rafinerija nafte Sisak, d.d. Sisak

U razdoblju siječanj - prosinac 2009. godine vezano na rad INA RN Sisak i njenog utjecaja na kakvoću zraka u gradu Sisku, obavljeno je 6 redovnih nadzora i 5 neplaniranih nadzora zbog poremećaja u radu postrojenja, 18 nadzora zbog prekoračenja satne GV i TV sumporovodika, odnosno pojave „pikova“ H₂S, te 14 pregleda neslužbenih i 1 pregled validiranih podataka o kakvoći zraka (postaje Sisak-1 i Galdovo).

Redovni nadzori: U okviru redovnih nadzora inspekcija zaštite okoliša obavljala je kontrolu provođenja mjera određenih Sanacijskim programom za benzen, Sanacijskim programom za sumporovodik i Programom zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u gradu Sisku, te kontrolu izvršenja inspekcijskog rješenja iz studenog 2007. godine kojim je naređeno zbrinjavanje otpada nastalog sanacijom centralnog dimnjaka.

U siječnju 2009. godine obavljena je kontrola provedbe kratkoročnih i dugoročnih mjera određenih Sanacijskim programom za benzen pri čemu je utvrđeno da se kratkoročne mjere vezano na projektiranje i izradu projektne dokumentacije za sanaciju postojećih i izgradnju novih procesnih postrojenja, kao i dugoročne mjere vezane na povećanje stupnja tehnološke discipline i odgovornosti posebice glede manipulacije s otpadnim tekućinama i tvarima te obavljanja ciljanih mjerenja u svrhu detekcije emisija benzena, provode na način da je uspostavljen sustav dnevnih mjerenja te izrađen protokol o mjerenju od strane Zaštitnih poslova INE. Provode se aktivnosti na realizaciji projekata smanjenja evaporacijskih gubitaka i revitalizaciji proizvodnih i sirovinskih spremnika. Dovršena je sanacija benzinskog spremnika kapaciteta 10.000 m³ (R-300), pri kraju je sanacija spremnika dizel goriva (R-411), u tijeku je izrada dokumentacije za sanaciju spremnika sirove nafte (R-803), započela je

sanacija spremnika benzina (R-305), te su rekonstruirani cjevovodi benzinskih tokova.

U vezi s provedbom mjera određenih Sanacijskim programom za sumporovodik i Programom zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u gradu Sisku, inspekcija zaštite okoliša je u INA Rafineriji nafte Sisak obavila nadzor u ožujku 2009. godine. Kontrolirana je provedba mjera za koje su Programom određeni rokovi realizacije ožujak 2008., lipanj 2008., prosinac 2008. i prosinac 2010. godine i to:

- mjera M27 - *Procjena ukupnih godišnjih emisija sumporovodika i benzena iz rafinerije primjenom rezultata povremenih mjerenja i/ili emisijskih faktora*, (ožujak 2008.),
- mjera M11 - *Izgradnja novog parogeneratora (zamjena za WB-3)*, (lipanj 2008.),
- mjere M10 - *Preseljenje baklje s KP-4 na KP-6* i M24 - *Rekonstrukcija preostalog dijela autopunilišta*, (prosinac 2008.) te
- mjere - M1 *Modernizacija Koking postrojenja*, M2 - *Revitalizacija kalcinatora zelenog koksa* i M25 - *Modernizacija željezničkog - vagon punilišta* (prosinac 2010.)

U inspekcijskom nadzoru utvrđeno je da su realizirane mjere M11, M24 i M27 i to:

- novi generator pare izgrađen je i u prosincu 2008. godine pušten u probni rad koji je još u tijeku,
- punilište auto cisterni (AC punilište) u cijelosti je rekonstruirano i da je u funkciji sustav donjeg punjenja cisterni, odnosno izgrađena je jedinica za rekuperaciju para (VRU jedinica),
- redovito se dostavljaju podaci o emisijskim mjerenjima iz stacionarnih izvora Agenciji za zaštitu okoliša te podaci o godišnjim emisijama nadležnom županijskom tijelu za potrebe vođenja Registra onečišćavanja okoliša (ROO).

Vezano na provedbu mjere M25, odnosno modernizaciju željezničkog - vagon punilišta, utvrđeno je da je izrađen izvedbeni projekt te se očekuje odobrenje Uprave za početak njene realizacije.

Mjera M10 je modificirana s obzirom na to da bi potpunim zatvaranjem baklje na KP-4 bio ugrožen rafinerijski sigurnosni sustav.

Tijekom remonta u 2008. godini započele su aktivnosti na rekonstrukciji baklje koja će se modernizirati i rekonstruirati na bezdimni rad te će prihvaćati na obradu kisele plinove s niskom koncentracijom sumpora (plin iz Clausa) za slučaj potrebe inicijalnog paljenja plinova ispuštenih na ovu baklju kod poremećaja u radu. Planirani rok dovršetka ovih radova je konac 2010.

Za mjere M1 i M2 utvrđeno je da se umjesto prvobitno planirane modernizacije Koking postrojenja, namjerava izgraditi novo Koking postrojenje u okviru kojeg je i kalcinator zelenog koksa i da je u vezi s tim aktivnostima izrađen prijedlog ugovora, te se čeka donošenje Poslovnog plana kako bi se ugovor mogao potpisati.

U nadzoru je također utvrđeno da je koncem 2008. godine započeo probni rad postrojenja za hidrodesulfurizaciju FCC benzina (HDS FCC benzina) koje je od svibnja 2009. godine u redovnom radu, te da je u Energani obavljena modernizacija kotlova K-1 i K-2 tako da će se na tim

kotlovima kao energent moći umjesto loživog ulja koristiti rafinerijski i prirodni plin, na temelju čega se očekuje smanjenje emisije SO₂ i čestica.

U okviru nadzora vezanih na kontrolu izvršenja inspekcijskog rješenja od studenog 2007. godine o zbrinjavanju otpada nastalog sanacijom centralnog dimnjaka i dimovodnih kanala, utvrđeno je da je INA RN Sisak putem ovlaštenih osoba do konca kolovoza 2009. godine zbrinula sav opasni i neopasni otpad s lokacije rafinerijskog kruga u količini od 2.270 t te uredila i sanirala lokacije na kojima je otpad u krugu rafinerije bio privremeno odložen. Tijekom 2009. godine kontrolirani su i podaci o sadržaju sumpora u nafti za preradu, pri čemu je nakon analize utvrđeno da se prerađivala nafta s prosječnim sadržajem sumpora 0,85%.

INA RN Sisak prerađivala je tijekom prethodne godine 1.731,775 t sirove nafte, od čega 59,33% uvozne i 40,67% domaće nafte.

Neplanirani nadzori: Nadzorom povodom prijava građana u siječnju i veljači 2009. godine zbog narušavanja kakvoće zraka emisijama sumporovodika utvrđeno je da su uzrok tome fugitivni izvori emisija, te poremećaji u radu - ispad iz rada kotla K-1, što je za posljedicu imalo prisilnu obustavu atmosferske destilacije i FCC-a, problem u radu Incineratora (začepljenje zadrživača plamena), te kvarovi na crpkama koji su prouzročili obustavu Vakum destilacije. Zbog utvrđenih prekoračenja GV i TV sumporovodika, INA Rafineriji nafte Sisak je tijekom nadzora u veljači 2009. godine naređena uspostava kontinuiranog smjenskog rada inženjerskog osoblja na procesnim jedinicama KP-4, 6, 7 i Zaštitnim poslovima u cilju utvrđenja i otklanjanja nedostataka u radu koji dovode do ovih prekoračenja. Odmah po naređenoj mjeri formirani su stručni timovi za praćenje tehnoloških i ekoloških uvjeta u sve tri smjene. Radi pojačanog nadzora nad izvorima fugitivnih emisija, odnosno tehničko-tehnoloških parametara rada postrojenja, na temelju Odluke direktora, INA Rafinerija nafte Sisak je kao redovnu aktivnost uspostavila dodatno praćenje podataka o kakvoći zraka s postaja Sisak-1 i Galdovo od strane voditelja pogona u smjeni, rukovoditelja pogona i dežurnih inženjera.

Zbog utvrđenih prekoračenja GV i TV sumporovodika inspekcija zaštite okoliša je na temelju odredbi Zakona o zaštiti zraka u ožujku 2009. godine nadležnom prekršajnom sudu podnijela optužni prijedlog protiv INA Rafinerija nafte Sisak i odgovorne osobe, budući da su propustili pravovremeno poduzeti potrebne mjere vezane uz difuzne rafinerijske izvore, odnosno fugitivne emisije, koje su za posljedicu imale narušavanje kakvoće življenja s obzirom na neugodne mirise u sisačkom naselju Caprag. Prekršajni postupak još nije okončan.

Inspeksijskim nadzorom vezanim uz emisiju krutih čestica u travnju 2009. godine utvrđeno je da je uzrok emisije propuhivanje novog generatora pare tijekom probnog rada. Onečišćenje tla krutim česticama bilo je evidentirano samo u krugu rafinerije, a inspekcija je na temelju tako utvrđenog stanja pisanim putem obvezala voditelja izgradnje postrojenja da postupak propuhivanja u fazi probnog rada

postrojenja obavlja najprihvatljivim postupkom. Od tada se propuhivanje provodi redovito i s većom učestalošću, te se o tim aktivnostima obavještava i javnost.

U inspeksijskom nadzoru 16. lipnja 2009. godine utvrđeno je da je zbog nestanka električnog napona na 110 kW dalekovodu od TE Sisak do Rafinerije nafte Sisak došlo do prekida opskrbe električnom energijom svih rafinerijskih postrojenja, što je u svrhu sprečavanja eventualnih eksplozija i požara, imalo za posljedicu ispuštanje viška procesnih plinova putem sigurnosnih ispusta na baklje i dimnjake. U trenutku nestanka električne energije sva su proizvodna postrojenja ostala i bez pomoćnih medija (para, zrak, rashladna voda), što je za posljedicu imalo prisilnu obustavu Kokinga zbog nemogućnosti pokretanja Novog generatora pare na KP-4. Prisilna obustava rafinerijskih postrojenja zbog nestanka električne energije uzrokovala je onečišćenje zraka česticama dima i sumporovodikom. Normalizacija rada postrojenja uspostavljena je postepeno, ovisno o postrojenju tijekom istog dana, a dovršena je 17. lipnja 2009. godine.

Zbog poteškoća u radu Clausovog postrojenja u prosincu 2009. godine u Rafineriji nafte Sisak obavljena su dva inspeksijska nadzora. Naime, 4. prosinca 2009. godine dio Clausovog postrojenja u kojem se proizvodi tekući sumpor (reaktor) bio je zaustavljen zbog nemogućnosti održavanja propisanih tehnoloških parametara. Aminska sekcija je tom prilikom ostala u radu, čime je osigurano stalno uklanjanje sumporovodika i drugih mogućih onečišćenja iz procesnih plinova preusmjeravanjem na kiselu baklju KP-6 na završno izgaranje, te time do njihove minimalne emisije u okoliš. U cilju smanjenja sadržaja sumporovodika u tzv. „kiselim plinovima“ prerađivana je niskosumporna nafta, a zbog složenosti u identifikaciji i otklanjanju kvara na Clausovom postrojenju organiziran je rad tehnološkog osoblja u sve tri smjene.

Sukladno nalogu inspekcije, INA Rafinerija nafte Sisak je kontinuirano putem medija obavještavala građane o svim događanjima i mjerama koje su poduzete u cilju uklanjanja uzroka kvara Clausovog postrojenja.

U vrijeme zaustavljanja dijela Clausovog postrojenja došlo je do tehničkih poteškoća u prikazivanju podataka s mjerne postaje Sisak-1 na web stranici MZOPUG - a, te podaci nisu bili dostupni javnosti. Inspekcija zaštite okoliša je o tome odmah obavijestila ovlaštenu tvrtku koja obavlja servisiranje i nadzor rada postaje (EKONERG), nakon čega je kvar hitno uklonjen, tako da su nadalje podaci o kakvoći zraka u vrijeme otklanjanja kvara stalno bili dostupni.

Na temelju praćenja rezultata kakvoće zraka na mjernim postajama Sisak-1 i Sisak-3 utvrđeno je da ovaj događaj nije negativno utjecao na kakvoću zraka, budući da nije došlo do prekoračenja dopuštenih vrijednosti niti za jednu onečišćujuću tvar.

Kao posljedica uklanjanja kvara Clausovog postrojenja nastalo je oko 0,8 m³ otpadnog katalizatora koji se prema mjerama iz SUO za Velike projekte vraća proizvođaču. Do konačnog zbrinjavanja ovaj otpad je privremeno uskladišten na prostoru KP-7, a inspekcija će njegovo zbrinjavanje kontrolirati u okviru nadzora postupanja s otpadom.

Praćenje kakvoće zraka: U izvještajnom razdoblju inspekcija zaštite okoliša je jednom mjesečno statistički obrađivala te vrednovala neslužbene i nevalidirane podatke o kakvoći zraka s državne postaje Sisak -1. Isto tako, obavljena je i analiza neslužbenih podataka za 2008. godinu s navedene postaje, odnosno pregled podataka o kakvoći zraka s postaje Galdovo temeljem dostavljenog izvješća RNS-a.

Uzroke onečišćenja zraka inspekcija je utvrđivala neposrednim nadzorima na lokaciji rafinerije, te uvidom u dokumentaciju koju INA Rafinerija nafte Sisak po nalogu inspekcije zaštite okoliša redovito dostavlja vezano na svaki događaj u tehnološkom procesu koji za posljedicu ima prekoračenje dopuštenih vrijednosti ili se takav utjecaj na kakvoću zraka očekuje.

Utvrđeni uzroci prekoračenja GV i TV sumporovodika do kojih je došlo u razdoblju siječanj - prosinac 2009. godine su:

- fugitivni izvori emisije, odnosno kvar pumpe za recirkulaciju na postrojenju atmosferske destilacije u siječnju 2009. godine,
- problem u radu Incineratora (začepljenje zadržavača plamena), te kvarovi na crpkama

koji su prouzročili obustavu Vakum destilacije u veljači 2009. godine,

- fugitivni izvori emisije u ožujku 2009. godine,
 - propuštanje cjevovoda te popravak antifriz ventila na postrojenju KP-7 kojem je prethodio postupak dreniranja u travnju 2009. godine,
 - fugitivni izvori emisija i dijelom kvarovi propuštanja na cijevi reforminga što je bilo razlogom obustave HDS PU D-500 u svibnju 2009. godine,
 - nestanak električnog napona na dalekovodu od TE Sisak do Rafinerije nafte Sisak te prekid opskrbe električnom energijom svih rafinerijskih postrojenja, odnosno njihovog ponovnog pokretanja te uspostavljanja redovitog režima rada u lipnju 2009. godine,
 - pokretanje postrojenja Koking, rad drenažne posude D-5309 i fugitivna ispuštanja tijekom normalnog rada rafinerijskih postrojenja u rujnu 2009. godine),
 - začepljenje cjevovoda kiselih voda iz posude D-503 na HDS dizelskih goriva u listopadu 2009. godine i zaustavljanje rafinerijskih postrojenja zbog radova na redovitom održavanju sukladno godišnjem planu održavanja (od 31. listopada do 3. studenog 2009. godine),
 - kretanje postrojenja nakon remonta (od 25. studenog do 30. studenog 2009. godine),
 - poremećaj u radu aminske sekcije 9300 koji je za posljedicu imao dimljenje kisele baklje na KP-6, prekid napajanja na postrojenju KP-6 zbog izbacivanja sklopke, prekid rada Novog generatora pare (NPG) zbog hladnoće što je uzrokovalo probleme u radu svih postrojenja, zaustavljanje i ponovno kretanje Kokinga, te fugitivni izvori emisije u prosincu 2009. godine.
- Radi obrade podataka o kakvoći zraka u izvještajnom razdoblju inspekcija je u nekoliko navrata zatražila validaciju podataka prikazanih na državnoj postaji Sisak-1 od tvrtke ovlaštene za kontrolu rada tehničke ispravnosti postaje (EKONERG) te tvrtke koja skrbi o prikazu podataka na web stranici MZOPUG-a (GLOBALDIZAJN).

Također je, zbog pojave prikazanih neuobičajeno visokih vrijednosti sumporovodika koje se nisu osjetile neposrednim obilaskom rafinerije i nisu imale logično objašnjenje, a niti je bilo dojava od strane građana, inspekcija zaštite okoliša je od EKONERG-a zatražila provjeru rada mjernih uređaja. Problemi u radu mjernih uređaja potvrđeni su u nekoliko slučajeva u siječnju, ožujku, travnju i kolovozu te bi dio tih podataka trebalo smatrati nevaljanim.

Nakon pojave većeg broja „pikova“ sumporovodika u srpnju 2009. godine INA Rafinerije nafte Sisak je od ovlaštene tvrtke za nadzor i kontrolu rada postaje Sisak-1 (EKONERG) zatražila izradu dodatnog programa tehničke podrške vezane uz praćenje „pikova“ u vidu mogućnosti prikaza smjera vjetrova uz desetminutne podatke o kakvoći zraka. Od rujna 2009. godine je u primjeni novi sustav praćenja desetminutnih podataka o kakvoći zraka. U tom smislu se

Izvješće o praćenju poboljšanja kakvoće na području Grada Siska:

MZOPUG je u veljači 2009. godine izradilo II. izvješće o praćenju poboljšanja kakvoće zraka na području Grada Siska i dinamike radova na modernizaciji postrojenja RN Sisak za razdoblje siječanj-listopad 2008. godine i dostavilo ga na raspravu Odbor za zaštitu okoliša Hrvatskog sabora. Izvješće sadrži podatke o stanju radova na modernizaciji RN Sisak, kakvoći zraka u Gradu Sisku, te podatke o postupanju inspekcije zaštite okoliša u izvještajnom razdoblju. Točkom 3. zaključka, INA d.d. RN Sisak zadužena je da poduzme potrebne aktivnosti na ubrzanju predviđene modernizacije postrojenja.

Odbor za zaštitu okoliša Hrvatskog sabora je na 20. sjednici, održanoj 12. ožujka 2009. godine, nakon provedene rasprave ovo Izvješće prihvatio i o tome donio zaključak. Točkom 2. zaključka, Vlada RH zadužena je da kontinuirano prati stanje kakvoće zraka na području Grada Siska i dinamiku radova na modernizaciji postrojenja Rafinerije nafte Sisak te da Odboru za zaštitu okoliša Hrvatskog sabora podnese novo izvješće u narednih šest mjeseci, koje će sadržavati i aktualnu sliku zdravlja Sisačko-moslavačke županije diferenciranu po dobi i po spolu.

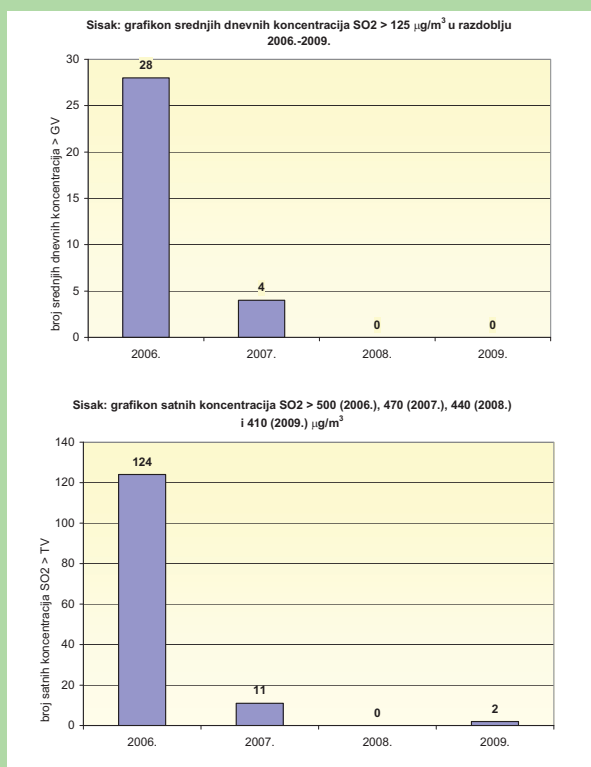
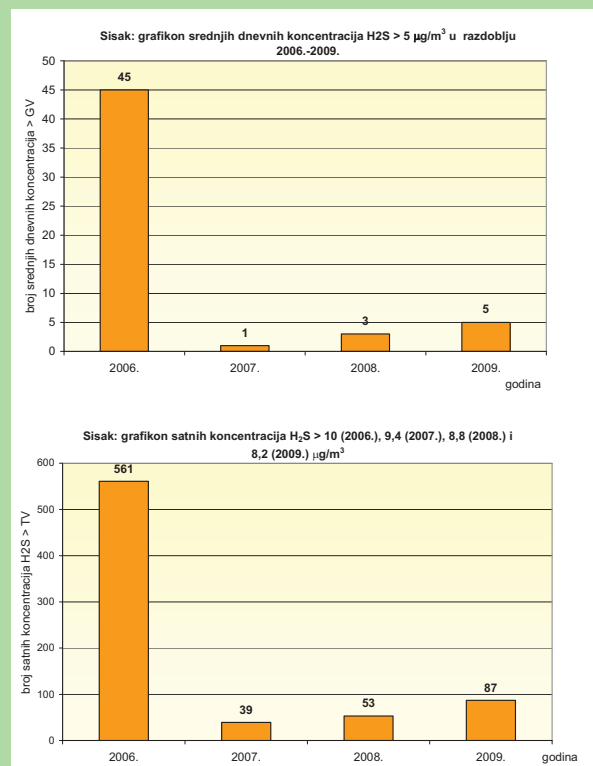
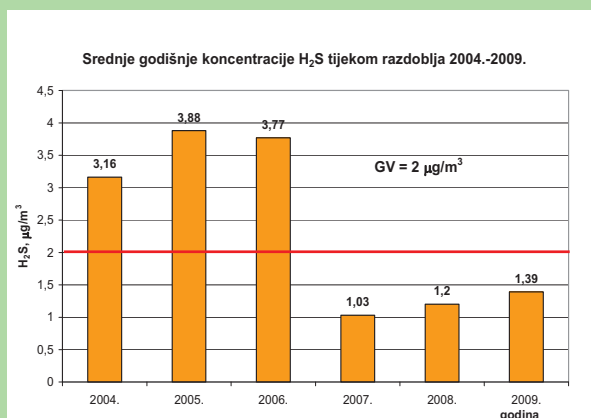
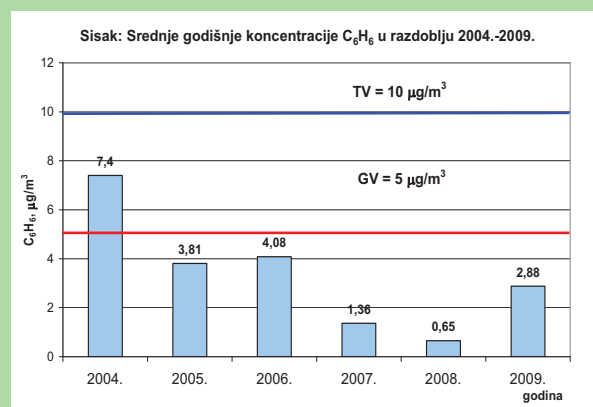
mogu očekivati učinkovitija djelovanja rafinerije na utvrđivanju mogućih izvora emisija sumporovodika te otklanjanju eventualnih kvarova, što bi do okončanja modernizacije trebalo rezultirati manjim brojem satnih „pikova“ spomenutog onečišćenja.

Presude prekršajnog suda: Na temelju optužnog prijedloga koji je inspekcija zaštite okoliša podnijela nadležnom prekršajnom sudu u studenom 2008. godine zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti zraka, odnosno ispuštanja otpadnih plinova, ugljičnog monoksida (CO), iz procesne peći na postrojenju KP - 6 iznad dopuštenih vrijednosti, prekršajni sud je u listopadu 2009. godine donio presudu kojom su INA RN Sisak i odgovorna osoba proglašeni krivima, te je za INA Rafineriju nafte Sisak izrečena novčana kazna u iznosu od 150.000,00 kn, a za odgovornu osobu 20.000,00 kn.

Povjerenstvo za praćenje poboljšanja kakvoće zraka na području grada Siska i dinamike radova na modernizaciji postrojenja RNS koje je, sukladno Zaključku VFH, MZOPUG imenovalo 19. lipnja 2007. godine, tijekom 2009. godine održalo je dva sastanka na kojima je raspravljano o dinamici radova na modernizaciji postrojenja te provedbi mjera u RN Sisak, privremenim izvješćima o kakvoći zraka u Gradu Sisku za promatrana razdoblja, te izvješćima o provedenim inspekcijskim nadzorima u RN Sisak u promatranim razdobljima.

Vežano na aktivnosti pripreme i realizacije izgradnje rafinerijskih postrojenja iz Programa modernizacije, tijekom 2009. godine u RNS je izgrađeno i pušteno u rad postrojenje za hidrodesulfurizaciju benzina - HDS FCC benzina, započela je gradnja postrojenja za izomerizaciju, pušten je u probni rad novi parogenerator, dok je za ostale aktivnosti iz Programa modernizacije bila u tijeku izrada potrebne dokumentacije ili odabir izvođača radova.

Graf 13 Koncentracije SO_2 2006.-2009.Graf 14 Koncentracije H_2S 2006.-2009.Graf 15 Koncentracije H_2S 2004.-2009.Graf 16 Koncentracije C_6H_6 2004.-2009.

INA Rafinerije nafte Rijeka, d.d., Rijeka

U okviru Programa modernizacije rafinerija s ciljem prilagodbe RN Rijeka proizvodnji goriva u skladu s EU normama, podizanja razine učinkovitosti, iskoristivosti i profitabilnosti rafinerijske prerade, s naglaskom na proizvodnju usklađenu s propisima zaštite okoliša i udovoljavanju zahtjevima ISO standarda od 2001. godine, u RN Rijeka provode se aktivnosti na modernizaciji rafinerijskih postrojenja.

Investicijska ulaganja u modernizaciju postrojenja u RN Rijeka obuhvaćaju u prvoj fazi izgradnju postrojenja za hidrokreking i hidrodesulfurizaciju, postrojenja za proizvodnju vodika, te postrojenja za izdvajanje sumpora (Claus).

Za ove je radove izrađena Studija utjecaja na okoliš, a rješenjem MZOPUG-a iz veljače 2007. godine utvrđeno je da je namjeravani zahvat izgradnje postrojenja hidrokreking kompleksa i pomoćnih jedinica u INA d.d. RN Rijeka prihvatljiv za okoliš, uz primjenu propisanih mjera zaštite okoliša i praćenja stanja. Građevinski radovi započeli su na temelju pravomoćnih građevinskih dozvola iz 2008. godini, a dovršetak tih radova očekuje se u 2010. godini.

Inspekcija zaštite okoliša i u RN Rijeka obavlja redovne godišnje nadzore.

U razdoblju siječanj - prosinac 2009. godine su, vezano na rad INA RN Rijeka i njenog utjecaja na kakvoću zraka u Gradu Rijeci, primjenu mjera određenih Sanacijskim programom za smanjenje emisija/imisija benzena i Elaborata smanjenja onečišćenja zraka H₂S-om, te postupanje s otpadom na lokaciji Urinj, obavljena 4 redovna i 2 neplanirana nadzora zbog poremećaja u radu postrojenja, te 1 nadzor na lokaciji Mlaka u veljači 2009. godine.

Postrojenje RN Rijeka na lokaciji MLAKA od 20. kolovoza 2008. godine prestalo je s proizvodnjom mazivih ulja te se sada na toj lokaciji, osim procesa dorade u kojem se namještavaju maziva ulja, proizvodi plastična i limena ambalaža i obavlja punjenje. Ostala proizvodna postrojenja su nakon prestanka rada konzervirana.

U nadzoru je obavljena kontrola postupanja s otpadom, te provedba mjera zaštite zraka

i okoliša nakon zaustavljanja dijela postrojenja. Za otpad nastao zaustavljanjem postrojenja kao što su katalizatori, neiskorišteni katalizatori, kemikalije i slopovi pokrenut je postupak zbrinjavanja, bilo kao proizvoda ili otpada, osim 22 t amonijaka iz rashladnog sustava koji je zbrinut kao otpad.

Od postojećih 13 stacionarnih izvora, od dana zaustavljanja aktivna su tri od kojih je jedan u pogonu koristeći zemni plin kao energent. Prije samog zaustavljanja rafinerije obavljeno je mjerenje emisija na svim stacionarnim izvorima, a iz rezultata se utvrđuje da svi izmjereni parametri udovoljavaju propisanim GVE iz Uredbe o граниčnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari iz stacionarnih izvora (NN, br. 21/07). Dana 28. svibnja 2008. godine je obavljeno i mjerenje emisija HOS-ova iz stacionarnog izvora komore za pripremu boje i komore za lakiranje pogona bačvarije. Izmjereni parametri također udovoljavaju propisanim vrijednostima. Obavljena je i kontrola održavanja i servisiranja imisijskih uređaja od strane poduzeća EKONERG d.o.o. Zagreb. Utvrđeno je da je ovlaštenu servisera tijekom 2008. godine obavio provjeru rada analizatora metana, NO_x analizatora, BTX-a, dušičnih oksida i analizatora za H₂S i SO₂.

Koncem travnja 2009. godine obavljen je nadzor na lokaciji RN Urinj vezano na odlaganje solidificiranog otpada na internom odlagalištu otpada ŠOICI, nastalog obradom zauljenog otpada. Obradu je za potrebe rafinerije obavljala ovlaštena osoba. Budući da je u tijeku probni rad vlastite instalacije za obradu zauljenih otpadnih tvari postupkom u kojem ne nastaje solidificirani otpad, u 2009. godini solidificirani otpad se nije odlagao na odlagalište.

U svibnju 2009. godine je na lokaciji Urinj obavljen kontrolni nadzor provedbe Sanacijskog programa za smanjenje emisija/imisija benzena i Elaborata smanjenja onečišćenja zraka H₂S-om. Ujedno je obavljena i kontrola izvršenja rješenja iz svibnja 2008. godine kojim je rafineriji naređeno provesti mjeru iz Sanacijskog programa, odnosno točku iz Elaborata smanjenja onečišćenja zraka H₂S-om "Uvesti sustav kontrole propuštanja na temelju mjerenja LDAR sustavom".

Kontrolom je utvrđeno da je prema točki 4.1.1.-4.1.11. Sanacijskog programa u potpunosti izrađena projektna dokumentacija i ishođene građevinske dozvole za modernizaciju postojećih i izgradnju novih procesnih postrojenja. Temeljem obveze iz točke 4.2.1.1. tog programa shematski su definirane i označene armature, pumpe, priрубnice i cjevovodi kroz koje protiče medij s povećanim sadržajem benzena. Prema točki 4.2.1.2. proveden je sustav kontrole propuštanja mjerenjem adekvatnim LDAR instrumentom koje provodi poduzeće STSI d.o.o., Zagreb. Tom prilikom dani su na uvid prijavljeni kvarovi za sve pozicije, po pojedinim postrojenjima, na kojima je registrirano propuštanje.

Temeljem točaka 4.2.2.5.-4.2.2.9. Programa, obveza rafinerije bila je u potpunosti opremiti spremnike vanjskim plivajućim krovom s dvostrukim brtvljenjem i kontrolom razine medija, što je i učinjeno, a također su na 13 spremnika s fiksnim krovom ugrađeni plivajući krovovi s jednostrukom brtvom (benzinski spremnici). Međutim, u tom nadzoru je utvrđeno da nije

provedena mjera iz točke 4.2.4.1. i 4.2.4.2. Sanacijskog programa, odnosno na prostoru uređaja za obradu otpadnih voda nije provedeno mjerenje emisija/imisija. Na temelju utvrđenog stanja u lipnju 2009. godine, inspekcijskim rješenjem je naređeno provođenje mjera iz prethodno navedenih točaka Programa. Kontrolnim nadzorom izvršenja rješenja koji je obavljen u prosincu 2009. godine, utvrđeno je da je mjerenje obavio ovlaštenu laboratoriju DVOKUT ECRO d.o.o. iz Zagreba. Iz Izvješća ovlaštenog laboratorija proizlazi da svi izmjereni parametri UDOVOLJAVAJU propisanim GVE određenim Uredbom. Utvrđeno je da se na pogonu atmosferske destilacije kao energent koriste isključivo miješano pogonsko gorivo, loživo ulje i plin, na pogonu Visbreking loživi plin, ali postoji i mogućnost miješanja plina i loživog ulja, dok ostala postrojenja koriste loživi plin. Analizu loživog ulja koje se koristilo na procesnim pećima danom obavljanja mjerenja, izradio je ovlaštenu laboratorij INA d.d., SD Rafinerija i marketing, Sektor za preradu nafte, Kostrena i prema toj analizi utvrđuje se da je količina sumpora u loživom ulju 2,34%*m/m*.

U cilju kontrole provođenja mjera zaštite zraka temeljem Izvješća o mjeranju emisija iz stacionarnih izvora te Izvješća imisijskog monitoringa, nadzor inspekcije zaštite okoliša na lokaciji Urinj obavljen je u srpnju 2009. godine. U nadzoru je utvrđeno da se na lokaciji rafinerije Urinj nalazi 17 stacionarnih izvora te da je zadnje mjerenje emisija obavljeno u razdoblju od 7. listopada do 23. prosinca 2008. godine putem ovlaštenog laboratorija Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Rijeci.

Od tih 17 stacionarnih izvora, 13 izvora spada u srednje uređaje za loženje, a četiri (2 kotla na energani i 2 na procesnim pećima postrojenja atmosferske destilacije) su veliki uređaji za loženje. Na velikim uređajima za loženje od konca 2007. godine provodi se kontinuirano mjerenje emisije onečišćujućih tvari. Zadnje umjeravanje uređaja u svrhu ispitivanja njihove ispravnosti obavljeno je u 2007. godini zbog čega je rafinerija upozorena na primjenu članka 12. Pravilnika o praćenju emisija u kojem se navodi da se mjerni instrumenti umjeravaju najmanje jednom u dvije godine.

U srpnju 2009. godine je na temelju poziva Centra 112 na lokaciji Urinj obavljen inspekcijski nadzor zbog pojačanog dimljenja baklje. Utvrđeno je da je razlog pojave dimljenja bio poremećaj u radu pogona FCC-a do kojeg je došlo zbog ispada plinskog kompresora, što je imalo za posljedicu automatsko otpuštanje ugljikovodika na izgaranje prema baklji prema sigurnosnim procedurama. U fazi pripreme plinskog kompresora za ponovno kretanje poduzete su mjere smanjenja kapaciteta reaktora radi smanjenog dotoka ugljikovodika prema baklji. Iz preventivnih razloga linija šarže od HDS/BHK usmjerena je prema spremniku šarže S-132. Iz dostavljenog izvješća od strane stručnog tima, sastavljenog od djelatnika rafinerije, utvrđeno je da se u trenutku poremećaja pogona FCC prerađivala nisko sumporna sirovina pod minimalnim kapacitetom. Poduzete se mjere tehnološko-procesnog optimiranja na razini cijele rafinerije u svrhu izbjegavanja ponavljanje poremećaja.

Nadzorom obavljenim u kolovozu 2009. godine temeljem zaprimljene obavijesti Centra 112 o pojavi dimljenja iz rafinerije na lokaciji Urinj, utvrđeno je da je uzrok dimljenja nestanak električne energije, što

je uzrokovalo poremećaj u radu procesnih postrojenja.

Pregledom Izvješća o kvaliteti zraka u 2007. te u 2008. godini koji je dostavio Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije, temeljem obrade i analize podataka s četiri imisijske postaje (Paveki, Urinj, Krasica i Vrh Martinšćice), utvrđeno je da je u 2007. godini područje postaja Urinj, Paveki i Krasica, a u 2008. godina područje Urinj i Paveki uvršteno u III. kategoriju zraka s obzirom na prekomjerno onečišćenje sumporovodikom. Uspoređujući broj prekoračenih satnih tolerantnih vrijednosti, vidljiv je trend opadanja broja sati TV prekomjernog onečišćenja. U 2007. godini taj broj je iznosio 121 prekoračenje na postaji Urinj, 24 na postaji Paveki i 97 prekoračenja na postaji Krasica, u 2008. godini 142 puta na postaji Krasica i 14 puta na postaji Paveki. Prema Izvješću o praćenju onečišćenja zraka na području PGŽ za razdoblje od 1.1.2009. do 31.12.2009. godine koje je izradio Nastavni zavod, podatak o kakvoći zraka u odnosu na sumporovodik na lokacijama Urinj, Krasica, Vrh Martinšćice i Paveki nije iskazan zbog nedovoljno pouzdanih podataka.

Prema navedenom Izvješću je na području Urinja (Kostrena iznad same rafinerije) i Krasica (područje Grada Bakra) zbog prekomjernog onečišćenja SO₂ utvrđena kakvoća zraka III. kategorije, što u odnosu na 2008. godinu kada je kakvoća zraka bila na području Urinja bila II. kategorije, predstavlja pogoršanje kakvoće zraka u odnosu na ovu onečišćujuću tvar.

Razlog prekoračenja satnih TV koje su imale utjecaj na kakvoću zraka bio je izvanredni događaj u rafineriji u razdoblju 26.-30. studenoga 2009. godine kada je na postrojenju atmosferske destilacije došlo do propuštanja na dovodnoj cijevi lož plina. Tom prilikom se višak plina spaljivao na baklji te je peć za svoj rad morala koristiti veću količinu lož ulja. Na grupi postrojenja 3 (FCC kompleks) zbog maksimalnog opterećenja Claus postrojenja prilikom prerade visoko sumporne sirovine, određena količina kiselog plina otpuštala se na baklju, a na grupi postrojenja 4 (HDS/BHK) je došlo do propuštanja cjevovoda na postrojenju HDS te je obustavljena sekcija MDEA.

Tom prilikom se plin morao slati na sagorijevanje u peć.

Prema podacima Izvješća o kakvoći zraka na postaji MLAKA, kakvoća zraka u odnosu na suporovodik u 2009. godina je III. kategorije, odnosno zrak je prekomjerno onečišćen i to osobito u sezoni loženja pri čemu Nastavni zavod ukazuje na kotlovnice kao izvor tih prekoračenja. Izmjerene

koncentracije SO₂ i NO₂ zadovoljavaju granične vrijednosti te je zrak u odnosu na ove onečišćujuće tvari na tom području I. kategorije.

Tijekom 2009. godine, unatoč narušenoj kakvoći zraka, nije bilo prijava građana vezano za rad INA d.d., RN Rijeka na lokaciji Urinj niti na lokaciji Mlaka.

Petrokemija d.d. Kutina

Jedan od prvih koordiniranih inspekcijskih nadzora provedenih na temelju Sporazuma o suradnji inspekcijskih skužbi u području okoliša iz 2007. godine obavljen je u tvornici mineralnih gnojiva Petrokemija d.d. Kutina. S obzirom na to da je u tom nadzoru utvrđena pogoršana kakvoća zraka u Kutini (III. kategorija) u odnosu na amonijak i propuštnje obveza provedbe mjera određenih prema tada važećem Programu zaštite okoliša Grada Kutine iz 2003. godine, Petrokemija je u cilju smanjenja emisije amonijaka iz proizvodnje gnojiva i drugih tvari iz proizvodnih procesa tvornice na zahtjev inspekcije zaštite okoliša izradila i u ožujku 2008. godine dostavila Operativni plan modernizacije tvornice s programom provođenja aktivnosti i potrebnih radova, te rokovima provedbe. Operativni plan je sastavni dio "Programa investiranja Petrokemije d.d. Kutina za razdoblje 2008.-2013."

U Operativnom planu sadržane su mjere određene u Planu mjera za smanjenje onečišćenja zraka Grada Kutine (Plan mjera usvojilo je Gradsko vijeće u veljači 2008.), kao i dodatne mjere za smanjenje emisija amonijaka u zrak. Planom mjera za smanjenje onečišćenja zraka Grada Kutine obveza Petrokemije d.d. je:

- Realizirati sanacijski program smanjenja emisije H₂S u proizvodnji čađe (M1) – baklje za spaljivanje otpadnih plinova puštene u probni rad u travnju 2008.
- Realizirati projekt: Izdvajanje amonijaka i vodika iz ispusnih plinova sinteze Postrojenja Amonijak 2 (M2),
- Izraditi tehnološki projekt apsorpcije plinova sekcije granulacije Postrojenja NPK 1 (M3),

- Izraditi tehnološki projekt apsorpcije plinova sekcije reaktora Postrojenja NPK 1 (M4),

- Realizirati projekt apsorpcija plinova sekcije reaktora Postrojenja NPK 1 (M5),

- Smanjiti emisije NOX u zrak na postrojenju Dušična kiselina 1 (M6),

- Izraditi tehnološke projekte za smanjenje emisije amonijaka u zrak na postrojenju UREA 2 (M7),

- Izraditi projekt Rekonstrukcije otprašivanja na postrojenju za proizvodnju dodataka za ljevarstvo u PC Proizvodnja glina (M8).

Dodatne mjere za smanjenje emisija amonijaka u zrak navedene u Operativnom planu odnose se na: održavanje proizvodnih postrojenja realizacijom plana ulaganja određenih u "Ocjeni kondicije postrojenja PC Proizvodnja gnojiva za razdoblje 2008.-2013.", održavanje učinkovitosti sustava za pranje otpadnih plinova i otprašivanje, provođenje procesa starta i obustava postrojenja sa što manje štetnih utjecaja na okoliš, zamjenu lakog loživog ulja plinom u ložistima Energane, uspostavu 10-minutnog praćenja podataka o imisijama amonijaka, te poboljšanje tehnološke discipline.

Inspekcija zaštite okoliša je tijekom 2009. godine u Petrokemiji d.d. Kutina obavila inspekcijske nadzore koji se odnose na kontrolu provedbe Plana mjera modernizacije Petrokemije d.d. koji je sastavni dio Programa zaštite okoliša Grada Kutine za četverogodišnje razdoblje 2008.-2012. godine, odnosno kontrolu Terminskog plana dovršenja mjera M2, M5, M6 i M8, nadzor po prijavi centra 112 zbog izvanrednog događaja, te nadzor radi utvrđenja povećane imisije amonijaka registrirane na državnoj mjernoj postaji za praćenje kakvoće zraka u Kutini.

U nadzoru provedbe Plana mjera modernizacije Petrokemije utvrđeno je da je Mjera M2 - Izdvajanje amonijaka i vodika iz ispusnih plinova sinteze Postrojenja Amonijak 2 sukladno Planu mjera modernizacije Petrokemije provedena u 2009. godini, na način da je na postrojenju za proizvodnju amonijaka Amonijak 2 ugrađena jedinica za izdvajanje amonijaka i vodika čijim radom je, prema rezultatima kontinuiranog mjerenja, smanjena emisija spojeva dušika s obzirom na to da su sve srednje dnevne emisijske koncentracije NO₂ udovoljavale граниčnim vrijednostima emisije (GVE) propisanim Uredbom o граниčnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora (NN, br. 21/07, 150/08).

Jedinica za izdvajanje amonijaka puštena je u rad u ožujku 2009. godine nakon provedene kontrole proizvođača opreme u

smislu dokazivanja garancija i testiranja opreme.

Za mjere M4 i M5 koje se odnose na izradu i realizaciju projekta apsorpcije plinova sekcije reaktora Postrojenja NPK 1, kojih je očekivani učinak smanjenje emisije amonijaka ugradnjom novih kolona s punilom za pranje alkalnih i kiselih plinova na tom postrojenju, utvrđeno je da su u postupku realizacije.

Na jednoj liniji postrojenja NPK 1 je rekonstrukcija kolona u trenutku nadzora bila u tijeku, dok je rekonstrukcija druge linije planirana u siječnju 2010. godine tijekom redovnog remonta.

Izvođač radova rekonstrukcije na postrojenju NPK 1 je Đuro Đaković i Petrokemija d.d., prema projektu izrađenom na fakultetu Kemijskog inženjerstva i tehnologije Zagreb.

Slika 1. Jedinica za izdvajanje amonijaka i vodika na postrojenju Amonijak 2

Slika 2. Apsorpcijske kolone, alkalna i kisela na postrojenju NPK 1 čija se ugradnja dovršava.

Vežano na provedbu Mjere M6 radi smanjenja emisije dušikovih spojeva (NO_x) u zrak na postrojenju Dušična kiselina 1, utvrđeno je da se ugradnja jedinice za katalitičku redukciju NO_x plinova na postrojenju za proizvodnju dušične kiseline DUKI 1 također planira obaviti u siječnju 2010. godine tijekom remonta. Odabrana tehnika selektivne katalitičke redukcije NO_x ubraja se u najbolje raspoložive tehnike

(NRT) kojom se postiže da se dušikovi spojevi, NO_x , prevedu u elementarni dušik N_2 (80-97%).

Jedinica za redukciju ugradit će se iza reaktora prije ispusta u zrak, a njenom ugradnjom smanjit će se emisija NO_x na ispustu postrojenja za proizvodnju dušične kiseline.

Slika 3. NO_x reaktor na postrojenju Dušična kiselina 1 (DUKI 1)

Slika 4. Kontrolna stanica i analizatori za DUKI 1

Mjera M8, koja se odnosi na obvezu rekonstrukcije sustava otprašivanja na postrojenju za proizvodnju dodataka za ljevarstvo u PC Proizvodnja glina, realizirana je ugradnjom novih filter vreća veće filterske površine. Učinkovitost provedene mjere u smanjenju emisija prašine na ispuštima u zrak potvrđena je rezultatima obavljenih mjerenja emisije čestica na ispustu postrojenja za proizvodnju dodataka za ljevarstvo – INAKOLA obavljenog tijekom 2008. godine, budući da su izmjerene vrijednosti krutih čestica bile u dopuštenim vrijednostima.

Petrokemija d.d. je, osim opisanih mjera, provodila i dodatne mjere za smanjenje emisija amonijaka u zrak navedene u Operativnom planu.

Nadzor u Petrokemiji povodom prijave Centra 112 o izvanrednom događaju obavljen je u rujnu 2009. godine u pogonu za proizvodnju uree zbog neplanirane obustave rada sekcije sinteze u pogonu za proizvodnju uree i propuštanja na odzračniku cjevovoda CO₂ na ulazu u visokotlačni kondenzator karbamata 2322-C. Uklanjanje kvara na cjevovodu stavljanjem prirubnice zapunjene posebnom smjesom bez zaustavljanja rada postrojenja nije bilo učinkovito. Stoga se, nakon postupka pražnjenja cjevovoda dreniranjem, pristupilo uklanjanju dijela odzračnice i zatvaranju cijevi. Pogon za sintezu uree ponovo je započeo s radom nakon 2 dana.

Pregledom rezultata mjerenja imisije za amonijak na državnoj mjernoj postaji i podataka s lokalnih postaja za mjesec rujan, utvrđeno je da su u vrijeme tog događaja sve izmjerene vrijednosti za amonijak bile u dopuštenim dnevnim vrijednostima.

S obzirom na okolnost da je u studenom 2009. godine na državnoj mjernoj postaji u Kutini zabilježeno nekoliko pojava (6) prekoračenja dnevnih GV za amonijak, u Petrokemiji je proveden nadzor radi utvrđivanja uzroka te pojave i radi utvrđivanja mogućih propusta u procesima proizvodnje. Pregledom dnevnika rada za sva postrojenja koja su u to vrijeme bila u radu, ustanovljeno je da nije bilo tehnoloških poremećaja ili izvanrednih događaja koji bi uzrokovali pojavu prekoračenja GV za amonijak. U radu su

bila postrojenja NPK1, KAN 1, AN/KAN 2, UREA, DUKI 1 i 2, AMONIJAK 2 i povremeno MAP na postrojenju NPK2.

Provedena je analiza meteoroloških parametara koji se prate na vlastitoj klimatološkoj postaji za dane u kojima je bila povećana koncentracija amonijaka i ustanovljeno je sljedeće:

U sve dane utvrđenih prekoračenja GV, osim 4. studenoga 2009. godine, ustanovljena je cjelodnevna temperaturna inverzija u prizemnom sloju do 60 m visine, dakle viša temperatura u višim slojevima atmosfere, zbog čega se emisija ispušnih plinova sabija ispod inverzijskog sloja. Takva pojava rezultira povišenim koncentracijama onečišćujućih tvari u prizemnom sloju atmosfere.

Mirisom se nije osjetila prisutnost amonijaka u zraku, niti je u vezi s time bilo pritužbi građana.

Prekoračenje dnevnih vrijednosti amonijaka evidentirano je i u 2008. godini u gotovo istom razdoblju pa očito promjene klimatoloških uvjeta imaju utjecaj na pojavu prekoračenja GV.

Na području Grada Kutine kakvoća zraka prati se na državnoj i lokalnoj razini. Odluke o određivanju lokacija postaja i o donošenju Programa mjerenja kakvoće zraka donesene su na 19. sjednici Gradskog vijeća održanoj 8. svibnja 2007. godine i objavljene su u službenim novinama Grada Kutine br. 4 od 2007. godine.

Praćenje koncentracije onečišćujućih tvari u zraku, na području Grada Kutine sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša, (NN, br. 110/07) i Zakona o zaštiti zraka, (NN, br. 178/04, 60/08) provodi akreditirani Laboratorij za zaštitu okoliša Petrokemije d.d.

Prema neslužbenim podacima o praćenju kakvoće zraka na lokalnoj razini na stalnim mjernim mjestima raspoređenim na području Grada Kutine, utvrđeno je da je tijekom 2009. godine srednja godišnja koncentracija onečišćujućih tvari na svim mjernim mjestima bila ispod graničnih vrijednosti. Prekoračenja graničnih dnevnih koncentracija (24-satni uzorci) registrirana su na dva mjerna mjesta i to za amonijak četiri prekoračenja na mjernom mjestu K2 (Vatrogasni dom) i sumporovodik po jedno prekoračenje na K2 i K7 (Krč).

Na mjernom mjestu K3 (Meteorološki krug) izmjerena maksimalna koncentracija amonijaka bila je na razini graničnih vrijednosti dnevnih koncentracija.

Prekoračenja tolerantnih vrijednosti nisu utvrđena niti na jednom mjernom mjestu. Temeljem neslužbenih rezultata mjerenja u 2009. godini kakvoća zraka na području Grada Kutine s obzirom na propisane GV (godišnje), razvrstava se za sve onečišćujuće tvari, na svim mjernim postajama u I. kategoriju, a broj prekoračenja GV 24-satnih koncentracija je manji od broja dozvoljenog.

Također je praćenjem trenda srednjih godišnjih koncentracija onečišćujućih tvari na području Kutine utvrđeno je da su

tijekom 2009. godine sve srednje godišnje koncentracije svih onečišćujućih tvari bile ispod dopuštenih graničnih vrijednosti. Uočen je trend smanjenja srednje godišnje koncentracije NH₃ na mjernim mjestima K1, K3, K5 i K6. Posebno je značajno smanjenje na K3 gdje je prvi puta srednja godišnja koncentracija NH₃ ispod GV.

Prema neslužbenim podacima iz Godišnjeg izvještaja o kakvoći zraka na području Grada Kutine, u 2009. godini srednje godišnje koncentracije ukupne taložne tvari, na svim mjernim mjestima u Gradu Kutini, nisu prekoračile granične vrijednosti prema Uredbi o graničnim vrijednostima onečišćujućih tvari u zraku (NN, br. 133/05).

CMC Sisak d.o.o., Sisak

U području nadzora složenih postrojenja i provedbe programa modernizacije složenih postrojenja obavljen je nadzor tvrtke CMC Sisak d.o.o. za proizvodnju i usluge, sa sjedištem u Sisku.

Tvrtka CMC Sisak d.o.o. u vlasništvu Commercial Metals International AG, Švicarska obavlja registriranu djelatnost proizvodnje i prerade čelika.

Na lokaciji ukupne površine tvorničkog kruga oko 886.898 m² nalaze se sljedeće organizacijske cjeline:

- Proizvodni pogon Čeličana;
- Proizvodni pogon Bešavne cijevi;
- Proizvodni pogon Šavne cijevi;
- Proizvodni pogon Hladna prerada;
- Centralni servisi (u zakupu);
- Stručne službe.

Tvrtka je obveznik utvrđivanja OUZO s popisa IPPC postrojenja MZOPUG-a za preradu nebojenih metala tople valjaonice kapaciteta preko 20 tona sirovog čelika na sat te je u tijeku priprema izrade analize stanja i podataka za utvrđivanje OUZO u postupku dobivanja dozvole za OUZO. Također su u izradi planovi za usklađivanje prema NRT smjernicama, posebice vezano na zaštitu zraka.

U postupku modernizacije pogona Čeličane koji je u tijeku, provode se mjere zaštite

okoliša propisane dobivenim rješenjem MZOPUG-a za predviđeni zahvat. Navedeni zahvat, osim povećanja proizvodnog kapaciteta pogona, ima za svrhu eliminaciju emisija onečišćujućih tvari u okoliš putem sekundarnih emisija dimnih plinova i praškastih tvari. Naime, prethodnim nadzorima je utvrđeno da, s obzirom na tehničko-tehnološke karakteristike elektro-lučne peći i izvedbu postojećeg sustava za otprašivanje, dolazi do povremenih sekundarnih difuznih emisija praškastih tvari i dimnih plinova u radni prostor te iz njega u okoliš. Stoga je u skladu s investicijskim planovima tvrtke započeta modernizacija.

Na lokaciji postoji 12 stacionarnih ispusta u zrak: 6 plinskih kotlovnica malih uređaja za loženje i 6 procesnih peći. Trenutačno je u funkciji njih 9. Provode se propisana periodična mjerenja emisija onečišćujućih tvari prema kojima emisijske koncentracije odgovaraju graničnim vrijednostima sukladno Uredbi o GVE onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora.

S obzirom na aktivnosti i korištenje organskih lako hlapivih organskih otapala u procesima premazivanja, odnosno nanošenja na metalne površine, tvrtka ispunjava propisane obveze i provodi propisane mjere, kao i u postupanju s kontroliranim i zamjenskim tvarima. Poštuju se odredbe Uredbe o tvarima koje oštećuju ozonski sloj (NN, br. 120/05) o kontroliranim tvarima, te je u planu uklanjanje i propisno zbrinjavanje klima uređaja s freonima.

Za lokaciju je prethodno 2008. godine izrađena revizija Operativnog plana intervencija u zaštiti okoliša za solnu kiselinu 35% maksimalne količine 15+15 t, diesel goriva količine 10 t, te prirodni plin u plinskoj instalaciji. Na lokaciji nisu zabilježeni izvanredni događaji. Planski se provode vježbe za izvanredne situacije, kao i edukacija zaposlenika.

Sukladno odredbi Uredbe o sprečavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari dostavljena je u MZOPUG Obavijest o prisutnosti opasnih tvari – za prirodni plin u plinskoj instalaciji (cjevovodu u krugu tvrtke) za količinu od 10,5 t. Nadležnom županijskom tijelu su u propisanom roku predani obrasci za ROO za 2008. godinu.

Tvrtka CMC Sisak d.o.o. je ovlaštenu oporabitelj neopasnog čeličnog otpada iz RH i uvoza u pogonu Čeličane Sisak i kao ovlaštenik dozvole postupa u skladu sa zakonskim obvezama. Ishodila je i rješenje nadležnog ministarstva o odobrenju uvoza neopasnog čeličnog otpada. Obavlja se pregled zaprimljene sirovine otpadnog čelika i vode se propisane evidencije.

U radu se koriste maziva i ostala ulja, pri čemu se ispunjavaju obveze postupanja s uljima, sukladno ZOO-u i Pravilniku o gospodarenju otpadnim uljima.

Vode se očevidnici o nastanku i tijeku otpada za proizvođača i obrađivača otpada te se propisno postupa s otpadom. Izrađen je i dostavljen 2007. godine nadležnim tijelima Plan gospodarenja otpadom za proizvođača opasnog i neopasnog otpada za četverogodišnje razdoblje.

Prijavni listovi proizvođača, oporabitelja proizvodnog otpada dostavljeni su u propisanom roku za 2008. godinu u nadležni ured.

Opasni otpad nastao obavljanjem djelatnosti na lokaciji skladišti se u privremenim skladištima opasnog otpada koji udovoljavaju tehničko-tehnološkim uvjetima za skladištenje opasnog otpada.

U krugu tvornice postoji ograđeno odlagalište neopasnog otpada veličine oko 10 ha za koje nema suglasnost o privremenom odlaganju neopasnog proizvodnog otpada troske, a koja je deponirana prethodnih pedeset godina. Uklonjen je sav proizvodni neopasni otpad s plohe, a u postupku je uklanjanje troske putem ovlaštenog sakupljača i obrađivača. U postupku je i realizacija vlastitog projekta "Mogućnost korištenja metalurškog otpada – čeličanska elektropečna troska" s ciljem korištenja troske u cestogradnji. Preostali neopasni otpad skladišti se propisno odvojeno po vrstama.

Rockwool Adriatic d.o.o., Potpićan

Inspekcija zaštite okoliša je tijekom 2009. godine na temelju redovnih nadzora kontrole usklađenosti rada tvornice Rockwool Adriatic s uvjetima pokusnog rada određenih u Planu i programu pokusnog rada tvornice i propisima iz područja gospodarenja otpadom i zaštite zraka, te pritužbi građana o neugodnim mirisima i emisijama čestica prašine na lokaciji tvornice obavila 17 inspekcijskih nadzora.

Zbog posebne senzibiliziranost građana na rad tvornice Rockwool Adriatic d.o.o., u Pićanu, a u cilju stručne procjene i provjere rada postrojenja i ugrađene mjerne opreme u skladu s izdanom građevinskom dozvolom, MZOPUG je u veljači 2009. godine angažiralo njemačkog eksperta, koji je nakon obilaska tvornice kamene vune dostavio Izvješće o stanju tehnike postrojenja za proizvodnju mineralne vune Rockwool i o provedbi nacionalnih zahtjeva u vezi kakvoće zraka prema kojem je Izvješću utvrđeno da su proizvodni uređaji postrojenja izgrađeni i održavani odnosno da rade na način sukladno izdanoj građevinskoj dozvoli, te da mjerni uređaji i mjerna tehnika udovoljavaju najvišim zahtjevima pri nadzoru industrijskih postrojenja i njihovih emisija.

U cilju mogućih poboljšanja prihvatljivosti postrojenja Rockwool Adriatic za stanovništvo u neposrednom okruženju tvornice s obzirom na posebnu senzibiliziranost građana na emisije mirisa, preporučene su moguće promjene u okviru postojećeg postrojenja a koje se odnose na zamjenu dijela sirovina - veziva korištenjem 20% glukoze, korištenja sirovina s manjim

sadržajem sumpora i dodavanja aditiva za smanjenje emisija SO₂. Preporuka je bila i opremanje postrojenja uređajem za naknadno spaljivanje plinova iza peći za sušenje i očvršćivanje.

Međutim, bitno je napomenuti da takve mjere nisu obvezujuće u smislu zakonskih odredbi iz područja zaštite okoliša, nego predstavljaju preporuke za unapređenje i u najvećoj mjeri prilagođavanje rada tvornice okolišu i stanovnicima u njenom okruženju.

Rockwool Adriatic je u lipnju 2009. godine provodio preporuku njemačkog eksperta koja se odnosi na zamjenu dijela sirovina odnosno zamjenu dijela veziva korištenjem glukoze u cilju smanjenja emisija amonijaka i formaldehida odnosno smanjenja neugodnih mirisa, a od listopada 2009. godine u proizvodnji briketa koristio cement s manjim udjelom sumpora.

Prema preliminarnim pokazateljima, primjena ovih mjera imala je pozitivan učinak budući da su izmjerene vrijednosti sumpornog dioksida, amonijaka, formaldehida i fenola u odnosu na prethodno izmjerene, a koje su bile u dopuštenim vrijednostima, bile još nižih vrijednosti.

Na temelju ovih pokazatelja, a u cilju daljnjeg testiranja mogućeg smanjenja emisija sumpornog dioksida, amonijaka i formaldehida opcijskim vođenjem poslovnog procesa koje podrazumijeva korištenje opcijskih sirovina i to veziva s udjelom glukoze i cementnih briketa u čijoj se proizvodnji koristi cement sa smanjenim udjelom sumpora, Rockwool Adriatic je 30. studenoga 2009. godine ishodio izmjenju i dopunu građevinske dozvole, koja se odnosi na produženje pokusnog rada za dodatnih 6

mjeseci. Pokusni rad je u tijeku, u tijekom tog razdoblja Rockwool Adriatic koristio je cement sa smanjenim udjelom sumpora, a vezivo s udjelom glukoze planira se koristiti od lipnja 2010. godine.

Prema dostavljenim podacima iz godišnjeg izvješća o kontinuiranom mjerenju emisija amonijaka, formaldehida i čestica na ispustu iz vrteće komore, utvrđeno je jedno prekoračenje polusatne vrijednosti graničnih vrijednosti emisija (GVE) čestica u srpnju srpnja 2009. godine, dok su emisije amonijaka na ispustu iz zone hlađenja bile u skladu s propisanim vrijednostima.

Uvidom u podatke o praćenju kakvoće zraka na mjernim postajama Zajci i Čambarelići za 2009. godinu koje je izradio Ekonerg u ožujku 2010. godine utvrđeno je da je prema rezultatima mjerenja zrak na području mjernih postaja Zajci i Čambarelići I. kategorije na sve mjerene parametre, osim na MP Čambarelići na kojoj je u odnosu na lebdeće čestice PM10 kakvoća zraka II kategorije zbog po jednog prekoračenja propisane granične vrijednosti (GV) odnosno tolerantne vrijednosti (TV) za ovu onečišćujuću tvar.

Prema Izvještaju o praćenju kakvoće zraka u Potpićnu koji se odnosi na ukupnu taložnu tvar te metale i sulfate u ukupnoj taložnoj tvari kojeg je izradila pravna osoba IMI Zagreb za razdoblje od 1.11.2008. do 31.10.2009. godine na mjernim postajama MP Potpićan 1- Ilišće 20, MP Potpićan 2 – Oršanići bb – Zajci Cinzebi i MP Potpićan 3 – Tupljak 77, proizlazi da je u zoni utjecaja tvornice Rockwool Adriatic kakvoća zraka tijekom razdoblja mjerenja bila I kategorije kakvoće za ukupnu taložnu tvar (UTT) i metale Pb, Cd, Ni, As, Hg u UTT, osim za talij na MP Potpićan 2 – Oršanići – Zajci-Cinzebi, na kojoj je okolni zrak u odnosu na ovu onečišćujuću tvar bio II kategorije kakvoće zbog prekoračenja vrijednosti od 0,62 ug/m²/d iznad propisanih vrijednosti.

Također iz Izvještaja o praćenju kakvoće zraka na lokaciji Potpićan (Zajci-Cinzebi) kojeg je izradio Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada u veljači 2010. godine na temelju provedenih ciljanih mjerenja specifičnih onečišćenja zraka – amonijaka, formaldehida (metanala) i ukupnih fenola na mjernoj postaji Zajci-Cinzebi u Potpićnu, tijekom 2009. godine u zoni mogućeg utjecaja tvornice Rockwool

Adriatic d.o.o. na okolni zrak, proizlazi da je tijekom 2009. godine okolni zrak bio čist ili neznatno onečišćen, na razini I kategorije kakvoće te nije negativno utjecao na zdravlje niti najosjetljivijih populacijskih skupina (mala djeca, stariji ljudi, bolesnici s respiratornim bolestima) koje tamo žive. Mjerenja istih specifičnih onečišćenja i dalje su u tijeku.

Osim kontrole utjecaja rada tvornice Rockwool Adriatic na zrak, inspekcija zaštite okoliša kontrolirala je i način postupanja ove trtke s otpadom. U proizvodnji kamene vune nastaju sljedeće vrste otpada: otpadna kamena vuna, otpad koji nastaje čišćenjem kupolne peći (šljaka), leteći pepeo, koksna prašina, te istrošeni filtarski materijal. Prema analizama sastava eluata koje su obavili ovlaštene laboratoriji Zavod za ispitivanje kvalitete d.o.o., Zagreb i Hidro.Lab d.o.o. Rijeka sukladno odredbama Uredbe o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada, otpadna kamena vuna i istrošeni filtarski materijal iz vrteće komore i zone hlađenja koji se usitnjava s kamenom vunom, kategorizirani su kao neopasni otpad, a leteći pepeo kao opasni otpad.

Na temelju Plana i programa pokusnog rada tvornice koji je sastavni dio izmjene i dopune građevinske dozvole, u dijelu u kojem se uređuje gospodarenje otpadom, otpadna kamena vuna, leteći pepeo i istrošeni filtarski materijal otpremaju se u „Istarsku ciglanu Cerovlje“ na oporabu, odnosno koriste se kao ulazna sirovina u procesu dobivanja briketa a koji se ponovno vraćaju u proces proizvodnje kamene vune.

Na temelju pozitivne analize sastava eluata otpada koju je obavio ovlaštene laboratorij Hidro.Lab d.o.o. Rijeka, šljaka iz kupolne peći zbrinjava se kao neopasni otpad na odlagalištu otpada kojim upravlja ovlaštena pravna osoba Cesta d.o.o., Pula.

Koksna prašina španjolskog dobavljača koksna, budući ne predstavlja otpad, prodaje se kao sekundarna sirovina tvornici Holcim d.o.o., Koromačno bb, a koksna prašina talijanskog dobavljača koksna prodaje se dobavljaču tvrtki Italiana Coke srl, Genova.

U inspekcijskom nadzoru obavljenom u rujnu 2009. godine utvrđene su nepravilnosti u radu tvornice Rockwool Adriatic odnosno odstupanje od mjera zaštite

zraka određenih u SUO koje se odnose na emisije onečišćujućih tvari iz kupolne peći, te mjere zaštite zraka koje se odnose na fugitivne emisije.

Naime, utvrđeno je da je korištenje sirovine - kamena porijeklom iz Austrije koji je imao povećani sadržaj sumpora, 14. rujna 2009. godine imalo za posljedicu izmjerenu vrijednost sumpornog dioksida veću od propisanih 1800 mg/m^3 , a utvrđeno je također i da se otpadna kamena vuna skladišti na otvorenom prostoru i da se zbog načina transporta – utovarivačem koji nije opremljen na način da spriječi rasipanje otpadne kamene vune, utjecajem vjetra prašina širi u okoliš. Zbog navedenog prekoračenja emisije na dan 14. rujna 2009. godine, nadležnom prekršajnom sudu podnesen je optužni prijedlog. Prema saznanju inspekcije prekršajni postupak još je u tijeku.

Mjerama zaštite zraka određenim u SUO, propisano je da sastav sirovine, koksa i briketa koji se koriste treba biti takav da emisije dimnih plinova nakon provođenja dimnih plinova kroz filter i komoru za naknadno izgaranje u odnosu na sumporni dioksid ne budu veće od 1800 mg/m^3 , te da se u svrhu smanjenja dizanja prašine provodi održavanje prometnica, vozila i mehanizacije, te čišćenje od prašine svih tvorničkih površina, posebice internih transportnih putova.

Na temelju utvrđenog stanja inspekcija zaštite okoliša je sukladno odredbama Zakona o zaštiti zraka izdala 2 rješenja:

- rješenjem od 17. rujna 2009. godine tvornici Rockwool Adriatic zabranjuje se korištenje austrijskog kamena kao sirovine jer je njegovim korištenjem 14. rujna 2009. godine došlo do prekoračenja GVE sumpornog dioksida na ispustu iz kupolne peći. Kontrolnim nadzorom obavljenim 8. prosinca 2009. godine utvrđeno je da se naređena mjera provodi.

- rješenjem od 5. listopada 2009. godine tvornici Rockwool Adriatic naređeno je osigurati mehanizaciju za potrebe unutarnjeg transporta otpadne kamene vune opremljene tako da spriječi rasipanje otpada po tlu i raznošenje otpadne vune i prašine u zrak prilikom podizanja utovarne korpe, te zabrana skladištenja granulirane otpadne vune i otpada iz vrećastog filtera na otvorenom prostoru. Kontrolnim nadzorom obavljenim 16. prosinca 2009. godine utvrđeno je da se zabrana skladištenja granulirane kamene vune provodi, ali da se druga mjera ne provodi budući da utovarivač za unutarnji transport kamene vune nije opremljen dodatnom zaštitom radi sprječavanja rasipanja kamene vune po tlu prilikom transporta. Zbog ne postupanja prema mjeri naređenoj inspeksijskim rješenjem Rockwool Adriatic d.o.o. prisiljava se na izvršenje naplatom propisane upravne mjere – novčane kazne u iznosu od 30.000,00 kuna.

Na rješenja su izjavljene žalbe koje su u drugostupanjskom postupku odbijene. Prema saznanju inspekcije upravni spor na drugostupanjske akte nije pokrenut.

TEF d.d., Šibenik

TEF tvornica elektroda i ferolegura, d.d. Šibenik, prestala s proizvodnjom 1994. godine. Nakon prestanka rada te tvornice na lokaciji je kao rezultat dotadašnjeg obavljanja djelatnosti, odnosno kao ostatak iz proizvodnog procesa, zaostao odloženi neopasni industrijski otpad - troska, a s obzirom na to da je odredbom članka 2. Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 82/94 i 128/99) određeno da je jedan od osnovnih ciljeva zaštite okoliša unapređenje stanja okoliša, a koji cilj se između ostalog postiže i sanacijom oštećenih dijelova okoliša, sukladno odredbama toga Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju njega, te s obzirom na planiranu prenamjenu prostora određenu dokumentima prostornog uređenja Grada Šibenika u cilju uklanjanja otpada i sanacije onečišćenog tla na lokaciji tvornice TEF, ovlaštena tvrtka ECOINA iz Zagreba izradila je u prosincu 2003. godine studiju utjecaja na okoliš (SUO) ciljanog sadržaja pod nazivom „Sanacija zaostalih ostataka iz proizvodnje ferolegura i ugljeno-grafitnih elektroda TEF d.d. Šibenik“. Ta je studija Rješenjem ovoga Ministarstva Klasa:UP/I 351-02/03-06/0159, urbroj:531-05/4-AG-04-8, od 1. ožujka 2004. godine prihvaćena, odnosno utvrđeno je da je namjeravani zahvat – uklanjanje otpada i sanacija lokacije tvornice TEF, prihvatljiv za okoliš uz primjenu propisanih mjera i programa praćenja stanja okoliša.

U poglavlju A.1. toga rješenja - *Mjere zaštite okoliša pri zbrinjavanju industrijskog neopasnog otpada*, određeno je da će se industrijski neopasni otpad zbrinuti kao sekundarna sirovina, ovisno o potrebi za korištenjem takvih materijala ili korištenjem kao zamjenskog materijala na odlagalištu komunalnog otpada. Mjerama zaštite okoliša određeno je također da se uklanjanje neopasnog industrijskog otpada s lokacije TEF-a mora povjeriti registriranim i ovlaštenim sakupljačima otpada.

U postupku izrade SUO obavljene su analize silikomanganske i feromanganske troske putem ovlaštene ustanove Zavoda za javno zdravstvo Grada Zagreba, na temelju kojih je troska klasificirana kao neopasni otpad

budući da u uzorcima nije utvrđena prisutnost toksičnih teških metala.

Sukladno mjerama odedenim u studiji odnosno rješenju MZOPUG-a, tijekom 2004. i 2005. godine zbrinut je otpad iz katranske jame, uljne jame i spremnika loživog ulja (izvoditelj IND-EKO d.o.o. Rijeka). Inspekcija zaštite okoliša je tijekom 2009. godine nadzorima na lokaciji tvornice TEF kontrolirala usklađenost obavljanja radova sanacije s mjerama propisanim u SUO.

Zapisnicima o obavljenom nadzoru inspekcije zaštite okoliša u siječnju 2009. godine utvrđeno je da je TEF d.d. Šibenik sklopio ugovor s tvrtkom mlm-group Zagreb d.o.o., Zagreb, o isporuci silikomanganske i feromanganske troske na temelju kojeg TEF d.d. dozvoljava mlm- Group -u iskop, mljevenje, doradu odnosno preradu troske te utovar i odvoz, za koje je radove tvrtka mlm Group obvezna pribaviti potrebne dozvole.

Utvrđeno je također da tvrtka mlm-group Zagreb d.o.o., ne posjeduje propisanu dozvolu za gospodarenje otpadom propisanu odredbama članka 41. Zakona o otpadu (NN, br. 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09), zbog čega je inspekcija zaštite okoliša rješenjem Klasa: UP/I 351-02/09-27/54 u siječnju 2009. godine toj pravnoj osobi zabranila obavljanje djelatnosti skupljanja i mehaničke obrade industrijskog otpada silikomanganske i feromanganske troske na lokaciji TEF-a. Vlasniku tvrtke mlm - group Zagreb d.o.o. dostava rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti redovnim putem nije uspješno izvršena, tako da je 9. veljače 2009. godine obavljena osobna dostava toga rješenja prema odredbama Zakona o općem upravnom postupku pričvršćivanjem na vrata ureda tvrtke mlm - group Zagreb d.o.o. u Šibeniku.

Na ovo rješenje je tvrtka mlm-group Zagreb d.o.o. izjavila žalbu, a budući da je ta žalba drugostupanjskim rješenjem Klasa: UP/II 351-01/09-13/17 od 31. ožujka 2009. godine odbijena, tužbom na drugostupanjsko rješenje pokrenut je upravni spor koji je u tijeku.

Istodobno, zbog nezakonitog postupanja mlm - group Zagreb d.o.o., nadležnom prekršajnom sudu podnesen je i optužni prijedlog za utvrđeni prekršaj koji postupak još nije okončan.

Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove Šibensko-kninske županije izdao je u veljači 2009. godine trgovačkom društvu mlm-group Zagreb d.o.o., sukladno odredbama članka 41. Zakona o otpadu privremenu dozvolu za gospodarenje posebnim kategorijama otpada kojom se toj pravnoj osobi dozvoljava obavljanje djelatnosti skupljanja, oporabe i zbrinjavanja silikomanganske i feromanganske troske, odnosno industrijskog neopasnog otpada zaostalog nakon prestanka rada tvornice.

U smislu Zakona o otpadu oporaba otpada je svaki postupak ponovne obrade otpada radi njegova korištenja u materijalne i energetske svrhe, dok je obrada otpada postupak kojim se u mehaničkom, fizikalnom, termičkom, kemijskom ili biološkom procesu, uključujući razvrstavanje, mijenjaju svojstva otpada u svrhu smanjivanja količine i/ili opasnih svojstava, te olakšava rukovanje i poboljšava iskoristivost otpada.

Budući da je nadležni Upravni odjel Šibensko-kninske županije propustio u postupku izdavanja privremene dozvole odlučiti o pitanju iz članka 41. stavka 2. točke 3. i 4. Zakona o otpadu, odnosno dozvolom odrediti način ispunjavanja propisanih uvjeta (tehnički uvjeti za rad, način i sustav praćenja) te mjere opreza koje iz sigurnosnih razloga treba poduzeti

prilikom obavljanja djelatnosti gospodarenja otpadom, navedena privremena dozvola je rješenjem istog tijela iz lipnja 2009. godine, dopunjena na način da je trgovačkom društvu mlm-group Zagreb d.o.o. određeno osigurati praćenja kakvoće zraka, analizu eluata svih frakcija koje nastaju u postupku oporabe troske i analizu procesne vode u postupku oporabe, prema Programu praćenja stanja okoliša i mjera za smanjenje emisija štetnih tvari u okoliš, kojeg treba izraditi ovlaštena tvrtka u roku od 45 dana od dana izdavanja citiranog rješenja iz kolovoza 2009. godine.

Budući da zahtijevani Program nije bio izrađen u roku određenom u privremenoj dozvoli, odnosno nije osigurano praćenje kakvoće zraka kao niti ostali uvjeti određeni dozvolom što je utvrđeno u inspekcijskom nadzoru obavljenom 13. kolovoza 2009. godine, rješenjem iz rujna 2009. godine je naređena mlm-group Zagreb d.o.o. privremena obustava obavljanja djelatnosti skupljanja i oporabe neopasnog industrijskog otpada – silikomanganske i feromanganske troske, sve dok se prema Programu praćenja stanja okoliša i mjera za smanjenje emisija štetnih tvari u okoliš, izrađenom od strane ovlaštene tvrtke ne osigura praćenje kakvoće zraka, analiza eluata svih frakcija koje nastaju u postupku oporabe troske i analiza procesne vode u postupku oporabe.

Tvrtka mlm-group Zagreb d.o.o., je sukladno rješenju inspekcije zaštite okoliša ovog Ministarstva, PJ u Šibeniku i rješenju Upravnog odjela za zaštitu okoliša i komunalne poslove Šibensko-kninske županije 22. rujna 2009. godine dostavila Program praćenja stanja okoliša i mjera za smanjenje emisija štetnih tvari u okoliš koji je izradila ovlaštene tvrtke APO d.o.o. iz Zagreba.

Program sadržava opis primijenjene tehnologije, opis glavnih utjecaja na okoliš, upotrijebljene resurse, mjesta ispusta u okoliš (voda, zrak, tlo, buka) i terminski plan odvoženja i konačnog zbrinjavanja otpada nastalog preradom troske, a praćenje kakvoće zraka tvrtka mlm-group - Zagreb d.o.o. osigurala je na dvije lokacije: na postaji za praćenje kakvoće zraka u ulici Knezova Bribirskih i na novo uspostavljenoj (referentnoj) lokaciji na prostoru TEF-a, odnosno na granici stambenog područja, unutar dvorišta kruga zgrade ambulante u TEF-u, sjeveroistočno od područja na kojem se obavlja postupak obrade troske. Na tim se mjernim postajama od rujna 2009. godine prati ukupna taložna tvar (UTT) kao i metali u UTT (As, Pb, Cd, Ni, Hg, Tl i Mn). Prema odredbama članka 4. točka 20. Uredbe o graničnim vrijednostima onečišćujućih tvari u zraku (NN, br. 133/05), razumijeva se da je UTT ukupna masa onečišćujućih tvari koja se prenosi iz zraka na tlo, vegetaciju, vodu, građevine i drugo kroz određeno vrijeme.

Bitno je pri tom naglasiti da se kakvoća zraka u gradu Šibeniku na mjernoj postaji „Bribirskih Knezova“, koja je u sastavu lokalne mreže za praćenje kakvoće zraka, prati od osamdesetih godina, a na temelju analize rezultata ispitivanja kakvoće zraka na području Grada Šibenika, usporedbom podataka za razdoblje 1981/1982 do 2008/2009. godina koja je obavljao Zavod za javno zdravstvo Grada Splita, ocjenjeno je da tehnološki postupak obrade troske nije bitno utjecao na kakvoću zraka s obzirom na mjerene parametre – UTT i teške metale Pb, Cd, Tl i Ni budući da je prema pokazateljima kakvoća zraka na mjernoj postaji „Bribirskih Knezova“, a koja je pod utjecajem TEF-a, u 2007. i 2008. godini bila prve kategorije.

Sukladno Izvješću Zavoda za javno zdravstvo o kakvoći zraka na području Grada Šibenika s mjernih postaja „Crnica“ i

„Bribirskih Knezova“ za razdoblje rujana-prosinac 2009. godine od siječnja 2010. godine, proizlazi da su izmjerene vrijednosti UTT-a i teških metala As, Pb, Cd, Ni, Hg i Tl u ispitivanom razdoblju (4 mjeseca) uspoređujući ih s godišnjim razinama niže od graničnih prosječnih mjesečnih razina. Iako Uredbom o graničnim razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN, br. 133/05) nisu propisane granične vrijednosti za mangan u UTT-u, temeljem Programa praćenja stanja okoliša i mjera za smanjenje emisija štetnih tvari u okoliš (APO, rujna 2009.) tijekom razdoblja rujana - prosinac 2009. godine, praćen je maseni udio ove onečišćujuće tvari u UTT-u. Iz zaključka Izvješća razvidno je da udio Mn u odnosu na ostale praćene parametre veći, što je pokazatelj njegove zastupljenosti u ukupnoj taložnoj tvari ali taj podatak nije od utjecaja na rezultat ocjene o kakvoći zraka u smislu utjecaja na zdravlje ljudi.

Sukladno Programu praćenja stanja okoliša i mjera za smanjenje emisija štetnih tvari u okoliš, na temelju obavljenih analiza tla na tri lokacije, analize tehnološke vode i otpadnog mulja proizlazi da se potpunom provedbom obrade i odvozom prerađenih frakcija troske s lokacije TEF-a, obradom i propisnim zbrinjavanjem tehnološke vode i otpadnog mulja, te čišćenjem čitavog prostora na kojem je položena troska do prirodnog tla i uz morsku obalu na prostoru bivše tvornice, ne očekuje negativni utjecaj na tlo u području lokacije zahvata ni u njenoj blizini (APO, rujna 2009.). Sve aktivnosti na poslovima obrade/oporabe troske od 15. listopada 2009. godine su obustavljene, budući da nije postignut dogovor ni potpisan ugovor o daljnjoj suradnji između Grada Šibenika i tvrtke mlm-group Zagreb d.o.o.

Prema podacima kojima raspolaže inspekcija a koji se odnose na ukupnu obrađenu količinu troske i ukupno odvezene količine dobivenog metala i kamenog agregata do 31. prosinca 2009. godine stanje je sljedeće:

Iskopano je i u početnom postupku obrade samljeveno 461.007,700 tona troske, odnosno gotovo cijela količina, osim manjeg dijela koji predstavlja put za malu luku, tako da se aktivnosti drobljenja, separiranja i mljevenja u ovom dijelu postupka više ne bi obavljale izuzev evnatualno navedene zaostale količine.

U sljedećoj fazi obrade troske gravitacijskom separacijom metala u vodi (JIG postrojenje) zdrobljeno je separirano i samljeveno 320.045,05 tona troske i tim je postupkom nastalo oko 300.560 tona zamjenskog kamenog agregata i 6.985,14 tona metala, odnosno zamjenskog silikomangana i feromangana koji je prodan ino partneru Westbrook Resources u Veliku Britaniju, dok je za daljnju doradu preostalo još 140.962,654 tona troske. Gravitacijskom separacijom metala u vodi nastalo je također i 12.500 tona otpadnog mulja (frakcija 0-3 mm) koji se nalazi na lokaciji bivše tvornice.

Zamjenski agregat kamena je nakon gravitacione separacije radi mogućeg korištenja za asfalte podvrgnut višoj fazi dorade, te je takvim postupkom obrađeno 66.017,300 tona zamjenskog agregata kamena.

Zamjenski agregat kamena je tijekom 2009. godine s lokacije bivše tvornice TEF odvezen u količini od 7.878,500 tona, a u 2010. godini još 3.217,460 tona. Ova je količina agregata izvezena i prodana ino partneru Westbrook Resources u Veliku Britaniju.

U svrhu korištenja zamjenskog kamenog agregata za druge potrebe tvrtka MLM posjeduje Elaborat o ocjeni pogodnosti frakcija industrijskog agregata dobivenog drobljenjem silikomanganske i feromanganske troske sa separacije „CRNICA“ Šibenik, izrađivač CSS d.o.o. Zagreb, lipanj 2009. godine i Elaborat o ocjeni pogodnosti sirovih frakcija agregata 0/5 i 5/25, dobivenih drobljenjem silikomanganske i feromanganske troske sa separacije TEF-Šibenik za namjenu: agregat za beton, izrađivač CSS d.o.o. Zagreb, prosinac 2009. godine.

U kontroli načina zbrinjavanja opasnog otpada i sanacije lokacije onečišćen opasnim otpadom - PAH ugljikovodicima na lokaciji TEF-a također su utvrđena odstupanja od mjera propisanih SUO-m. Naime, inspeksijskim nadzorom obavljenim u veljači 2009. godine utvrđeno je da ugovoreni način sanacije između TEF-a i ovlaštene tvrtke Odlagalište sirovina d.o.o. Zadar nije u skladu s mjerama određenim rješenjem MZOPUG o prihvatljivosti zahvata iz točke A.3. rješenja, prema kojima je određeno da se sve količine kontaminiranog

tla s PAH ugljikovodicima odvezu s lokacije TEF-a. Slijedom navedenog, budući da ugovoreni radovi solidifikacije nisu još započeli, nego su se obavljali pripremni radovi, ograđivanje gradilišta, dopremanje radnih objekata i zaštitne opreme, odnosno građevinski radovi iskop opeke stare komorne peći i nove komorne peći, te kanala plinovoda, inspekcija je zapisnički obvezala TEF kao nositelja zahvata sanacije ostataka iz proizvodnje ferolegura i ugljenogرافitnih elektroda, da sanaciju onečišćenja PAH ugljikovodicima provede u skladu s rješenjem MZOPUG o prihvatljivosti zahvata od ožujka 2004. godine. U nadzoru obavljenom u kolovozu 2009. godine,

utvrđeno je da je tvrtka APO d.o.o. Zagreb izradila Dopunu programa sanacije okoliša bivše tvornice TEF d.d., Šibenik, prema kojoj su tijekom srpnja i kolovoza u ovlaštenu tvrtku GIRK KALUN d.d., Drniš, odvezene ukupno 3.340,74 tone opasnog otpada onečišćenog PAH ugljikovodicima, radi probne termičke obrade tog otpada u peći za proizvodnju vapna (pilot projekt). Izvješće o obavljenoj probnoj termičkoj obradi opasnog otpada dostavljeno je MZOPUG-u, FZOEU i APO d.o.o. Zagreb radi ocjene o mogućnosti obrade ovog opasnog otpada u tvornici GIRK KALUN d.d. u Drnišu i dopune Programa sanacije okoliša bivše tvornice TEF.

2.2.3. Sustavni tematski nadzori

Prekogranični promet otpadom

Godišnjim planom rada za 2009. godinu bilo je predviđeno 58 dana nadzora prekograničnog prometa otpadom, a obavljena su 43 dana i isto toliko inspekcijskih nadzora u kojima je pregledano 59 vozila/kontejnera/vlakova.

Budući da na dijelu graničnih prijelaza tijekom boravka inspektora na granici nije bilo prijevoza otpada, zaključeno je da na takvim graničnim prijelazima nije potrebno obavljati inspekcijski nadzor istom učestalosti, te je tijekom godine odlučeno smanjiti broj dana nadzora u odnosu na planirani.

Tijekom 2009. godine inspekcijski nadzor prekograničnog prometa otpadom obavljen je na 10 cestovnih prijelaza (Bregana, Rupa, Dubrava Križovljanska, Macelj, Klanjec, Slavonski Šamac, Duboševica, Erdut, D.Miholjac, Goričan), 1 željezničkom prijelazu (Beli Manastir), 2 pomorska prijelaza (luka Brajdica, luka Split), 1 riječnom prijelazu (luka Drava Osijek) te carinskoj ispostavi Osijek.

Zbog nepravilnosti utvrđenih u inspekcijskim nadzorima doneseno je 5 rješenja, a nadležnim prekršajnim sudovima podneseno je 8 optužnih prijedloga, odnosno nepravilnosti prilikom prijevoza otpada utvrđene su u oko 14% slučajeva.

U obavljenim nadzorima uočene su sljedeće nepravilnosti i povrede propisa:

- obavljanje prekograničnog prometa otpadom bez propisane dokumentacije,

- otpad u prekograničnom prometu nije odgovarao otpadu navedenom u dokumentaciji.

U 2009. godini u provođenju inspekcijskog nadzora prekograničnog prometa otpadom nastavljeno je jačanje suradnje inspekcije zaštite okoliša, carinske službe MF i MUP-a, uspostavljene 2006. godine na početku provođenja ove vrste nadzora, te se inspekcijski nadzori osim na temelju godišnjeg plana, provode i po pozivu carinskih službenika u slučajevima sumnje o nepravilnostima u prekograničnom prometu otpadom.

Iskustvo u nadzoru na graničnim prijelazima pokazalo je da se najveći broj uvoza /izvoza/provoza događa na graničnim prijelazima Bregana, Macelj (prema Republici Sloveniji) i Bajakovo (iz Republike Srbije), gdje su pregledana 43 od ukupno 59 vozila, pri čemu se najčešće radilo o provozu otpada kroz Republiku Hrvatsku.

Iz navedenih podataka proizlazi da je najčešći smjer tijeka otpada od jugoistoka Europe (i to iz Makedonije i Srbije) prema zemljama EU (Austrija i Njemačka), a Republika Hrvatska je najčešće zemlja provoza otpada, a na temelju usporedbe uvoza i izvoza otpada je pretežno izvoznik otpada.

Budući da je Izmjenama i dopunama Zakona o otpadu (NN, br. 87/09) iz srpnja 2009. godine dozvoljen uvoz opasnog otpada u slučaju uporabe kada se materijalnom uporabom dobiva novi proizvod ili sirovina koja uporabom prestaje

biti otpad, za očekivati je da će se u narednom razdoblju trendovi tijeka otpada promijeniti.

Posebno se ističe pokušaj uvoza ambalažnog otpada (PET ambalaže) na cestovnom graničnom prijelazu u Klanjcu koji se ne nalazi na popisu graničnih prijelaza na kojima je dopušten prekogranični promet otpadom. Carinski službenici su u ovom slučaju prepoznali pokušaj ilegalnog uvoza otpada i nakon žurno pozvali inspekcije zaštite okoliša, tako da je uvoz spriječen, a prekršitelj Zakona sankcioniran.

Važnost dobre komunikacije i suradnje inspekcije zaštite okoliša, carinske službe MF i MUP-a, kao i potreba za stalnom razmjenom iskustava i edukacijom predstavnika svih nadležnih tijela u postupanju tijekom nadzora prekograničnog prometa otpadom, potvrđena je i u okviru projekta *IMPEL-TFS Enforcement Actions - programa razmjene*, kada je u razdoblju od 14. do 17. travnja 2009. godine na području Republike Hrvatske provedena razmjena inspektora zaštite okoliša i predstavnika

drugih suradnih tijela. U okviru tog programa su 15. travnja 2009. obavljani i zajednički inspekcijski nadzori inspektora zaštite okoliša, carinskih službenika s predstavnikom Austrije na cestovnom graničnom prijelazu Macelj, a s predstavnikom Belgije u luci Rijeka.

Program razmjene doprinio je unapređenju postupanja i znanja sudionika nadzora, ali i međusobnom upoznavanju. Takav pristup je tijekom ostalih nadzora u 2009. godini pokazao izuzetno korisne rezultate u povećanju učinkovitosti zajedničkog rada carinskih službenika i inspektora zaštite okoliša.

U svrhu daljnjeg unapređenja komunikacije i suradnje s predstavnicima carine i policije i uspostave efikasne mreže u provođenju nadzora i sprječavanju nezakonitosti u prekograničnom prometu otpadom, UIP je prijavila projekt: "Jačanje kapaciteta za provedbu nadzora prekograničnog prometa otpadom", u okviru programa IPA 2009, koji je trenutno u fazi finalizacije izrade projektne dokumentacije.

Gračni prijelazi nadzirani u 2009. godini

Prometni cestovni pravci i prateće građevine

U okviru Programa pripremnih i provedbenih aktivnosti za turističku sezonu inspekcija zaštite okoliša je u razdoblju od svibnja do početka srpnja 2009. godine provodila sustavne nadzore prometnica na turističkim područjima u cilju zbrinjavanja odbačenog otpada uz cestovne pravce te sprečavanja daljnjeg nekontroliranog odlaganja. Nadzori su provedeni u svim županijama, a obuhvaćene su sve auto-cesta, najfrekventniji turistički pravci državnih, županijskih i lokalnih cesta, granični prijelazi te prometnice na zaštićenim područjima (nacionalni parkovi, parkovi prirode, šumski rezervati).

Inspektori zaštite okoliša pregledali su odmorišta s pratećim objektima na 6 autocesta, zatim određene dionice 70 državnih cesta, 44 županijske ceste i 3 lokalne ceste. Od pratećih objekata uz nadzirane prometnice pregledano je 80 benzinskih crpki, 4 hotela te 25 restorana. Osim prometnica, proveden je i nadzor 9 graničnih prijelaza. Od prirodnih i kulturnih znamenitosti pregledan je okoliš uz 3 jezera, 4 šumska rezervata, 2 parka prirode, 3 dvorca i 1 termalne toplice.

U nadzorima prometnica na području Istarske, Primorsko-goranske, Osječko-baranjske, Požeško-slavonske, Sisačko-moslavačke te Vukovarsko-srijemske županije utvrđeno je uredno stanje, odnosno nije zabilježeno nekontrolirano odlaganje otpada uz nadzirane prometnice. Kao i prethodnih godina, najčešće se uz

prometnice od strane nepoznatih osoba odbacivao građevinski otpad, ponajviše u dalmatinskim županijama (Šibensko-kninskoj, Splitsko-dalmatinskoj, Dubrovačko-neretvanskoj, te Zadarskoj županiji), ali u 2009. godini zabilježeno je odbacivanje građevinskog otpada i u Krapinsko-zagorskoj i Varaždinskoj županiji te Gradu Zagrebu.

Odlaganje komunalnog, glomaznog i drugog otpada uz nadzirane prometnice zabilježeno je u Ličko-senjskoj, Koprivničko-križevačkoj, Virovitičko-srijemskoj i Međimurskoj županiji. Temeljem nepravilnosti utvrđenih prilikom nadzora, vezano na nekontrolirano odlaganje otpada uz prometnice, inspekcija zaštite okoliša donijela je ukupno 22 rješenja općinama, gradovima i županijama, kao i fizičkim osobama, kojima se naređuje uklanjanje otpada. Provedenim kontrolama izvršenja rješenja utvrđeno je da je odbačeni otpad uz prometnice uglavnom u roku uklonjen.

Tematski nadzor prometnica obuhvatio je i nadzor pratećih objekata uz prometnice te su pregledana odmorišta, benzinske crpke, hoteli i restorani. Najčešće nepravilnosti utvrđene pri nadzorima vezane su za vođenje propisane dokumentacije o otpadu te izradu Plana gospodarenja otpadom. Sukladno tome izdano je 13 rješenja prema kojima su stranke postupile u zadanom roku.

Nadzorima su pregledani i granični prijelazi na kojima nisu utvrđene povrede propisa iz područja zaštite okoliša.

Luke nautičkog turizma

U nadzoru luka nautičkog turizma (marine) te pravnih osoba koje posluju u sklopu marina (restorani, servisi za održavanje brodica, charteri i dr.) u 2009. godini pregledano je 27 marina - ACI marina Pula, ACI marina Umag i ACI marina Pomer (Pula), ACI marina Rab, ACI marina Supetarska Draga, ACI marina Cres, marina Pesja-nautika (Omišalj), Y/C Mali Lošinj, marina Zadar, marina Veli Iž, marina Preko, ACI marina Šimuni, Olive Island marina (Sutomišćica), marina Borik (Zadar), marina Dalmacija (Sukošan-Bibinje), marina Kornati (Biograd na moru), ACI marina Vodice, marina Kremnik (Primošten), NCP

marina Mandalina (Šibenik), marina Frapa (Rogoznica), marina Hramina (Murter), brodogradilište i marina Betina, ACI marina Skradin, Danuvius marina (Tribunj), ACI marina Jezera, ACI marina Split, ACI marina Dubrovnik te 39 pravnih osoba koje posluju u sklopu područja marina.

Ukupno je izdano 25 rješenja od čega se više od 70% rješenja odnosi na postupanje s otpadom, odnosno vođenje propisane dokumentacije.

Ostala rješenja izdana su temeljem ZOZZ (prijava u Registar postrojenja u kojima se koriste organska otapala, mjerenje onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora te kontrola uređaja koja sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj).

Odlagališta

Temeljem provedbi odredbi Pravilnika o načinu i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada postojeća odlagališta otpada koja ne udovoljavaju propisanim uvjetima moraju biti sanirana i/ili zatvorena najkasnije do 31. prosinca 2011. godine.

Slijedom te odredbe prioritet redovnih godišnjih nadzora inspekcije zaštite okoliša su sva evidentirana odlagališta otpada u Republici Hrvatskoj od kojih je veliki broj u postupku sanacije. Također u skladu s obvezama iz Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2009. godini (NN, br. 43/09) u kojem je MZOPUG izvršitelj zadatka iz točki 22. i 25. Programa, u suradnji s inspekcijskim službama Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi te predstavnicima općina i gradova u 2009. godini proveden je i redoviti godišnji nadzor odlagališta u okviru provedbe mjera protupožarne zaštite RH prije i tijekom turističke sezone.

Tijekom te aktivnosti inspektori zaštite okoliša su u svibnju i lipnju 2009. godine obavili preventivne nadzore na ukupno 409 evidentiranih odlagališta otpada i to na:

- 138 lokacija u županijama na jadranskom području:

- 71 odlagališta koje se koriste,
- 22 odlagališta koja se ne koriste i u postupku su sanacije ili su zatvorena,
- 16 lokacija divljih odlagališta koja se koriste,
- 10 lokacija divljih odlagališta koja se ne koriste i na kojima je sanacija u tijeku,
- 11 lokacija divljih odlagališta koja su sanirana,
- 8 odlagališta građevinskog otpada te

- 271 lokacija u županijama u kontinentalnom području:

- 88 odlagališta koja se koriste,
- 66 odlagališta koja se ne koriste i u postupku su sanacije ili su zatvorena,

- 8 lokacija divljih odlagališta koja se koriste,

- 63 lokacija divljih odlagališta koja se ne koriste i na kojima je sanacija u tijeku,

- 46 lokacija divljih odlagališta koja su sanirana.

Broj nadziranih lokacija na koja se odlaže otpad u 2009. godini povećan je u odnosu na prethodnu godinu, jer su nadzorima obuhvaćena i odlagališta koja su zatvorena.

U inspekcijskim nadzorima odlagališta u 2009. godini provjerena je faza postupka sanacije i provedba mjera zaštite okoliša tijekom sanacije propisanih procjenom utjecaja na okoliš te ispunjavanje obveza sukladno odredbama Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN, br. 117/07). Nadzor uključuje kontrolu za vrijeme aktivnog korištenja odlagališta i nakon zatvaranja odlagališta.

Za odlagališta na kojima je postupak sanacije započeo u smislu izvođenja samih radova i za zatvorena odlagališta obavljena je kontrola provođenja mjera zaštite okoliša utvrđenih u postupku procjene utjecaja na okoliš.

Za odlagališta koja se koriste nadzirano je da li upravitelj odlagališta (odlagatelj) ima dozvolu za djelatnost gospodarenja otpadom – odlaganje otpada na odlagalište, da li vodi propisani očevidnik o nastanku i tijeku otpada, da li pravovremeno dostavlja podatke u Registar onečišćavanja okoliša, da li se na nadzirano odlagalište prihvaća otpad koji je zabranjen, da li se otpad na odlagalište prihvaća uz prethodno izrađenu osnovnu karakterizaciju otpada za odlaganje i da li se provodi provjera sukladnosti otpada - analiza eluata otpada, da li odlagatelj osigurava provjeru cjelokupne dokumentacije o otpadu, važe otpad i vizualno pregledava otpad prije i nakon istovara na odlagalište te provjera osnovne opremljenosti odlagališta (propisani natpisi, ograda, stalni nadzor, protupožarni pojas, manipulativne površine i prostor za skladištenje otpada, priključak na javnu cestu, uređaji za sprječavanje prenošenja prašine i nečistoća s transportnih vozila s odlagališta na kolnike javnih cesta opremljenost vozila kojim se dovozi otpad do odlagališta otpada radi sprječavanja

Odlagališta nadzirana u 2009. godini

rasipanje otpada, širenje prašine, buke i mirisa, prekrivanje odlagališta i skupljanje oborinskih voda, skupljanje i obrada procjednih voda i odlagališnog plina).

S obzirom na to da se građevinski otpad koji sadrži azbest i čvrsto vezani azbestni otpad može odložiti na odlagalište neopasnog otpada isključivo u posebnim odlagališnim poljima inspekcijskim nadzorima je utvrđivano da li se na odlagalištu skladišti azbestni otpad i uvjete skladištenja, a u slučaju da se na odlagalište odlaže otpad koji sadrži azbest, da li odlagalište ispunjava propisane uvjete za odlaganje te vrste otpada. U 2009. godini 9 odlagališta je imalo izgrađenu kazetu za odlaganje te vrste otpada.

Za zatvorena odlagališta tijekom nadzora je provjeravano da li je donesena Odluka nadležnog tijela o zatvaranju i da li odlagatelj provodi mjere za sprečavanje štetnih utjecaja na okoliš, kao i dodatne mjere kontrole određene u dozvoli i odluci.

Zbog odstupanja od zakonskih odredbi inspekcija zaštite okoliša je u navedenom razdoblju travanj-srpanj 2009. godine izdala 83 rješenja i 14 naređenih mjera u zapisnik te nadležnim sudovima podnijela 11 optužnih prijedloga. Rješenjima je upraviteljima odlagališta ili općinama i gradovima naređeno poduzimanje mjera za uklanjanje nepravilnosti na odlagalištima koje se odnose na prekrivanje odloženog otpada, sprječavanje raznošenja prašine i nečistoća s odlagališta, ograđivanje odlagališta, uređenje protupožarnog pojasa, uređenje pristupnog puta odlagalištu, postavljanje propisanih oznaka, uklanjanje otpada s odlagališta koji nije prihvatljiv za odlaganje, zabranu odlaganja vrsta otpada na odlagalište koji je neprihvatljiv za odlaganje, osiguranje neprekidnog čuvanja odlagališta, izradu i vođenje propisane dokumentacije te uklanjanje otpada odloženog izvan odlagališta odnosno na lokacijama „divljih odlagališta“ i sprječavanje daljnjeg odlaganja otpada na tim lokacijama te sanaciju otpadom onečišćenog tla.

Iz podataka vezanih za nastanak požara na odlagalištima otpada, utvrđeno je da je u 2009. godini na području 7 županija izbilo 10 požara na 9 odlagališta: Jandrin grm (općina Novigrad Podravski), Klisa (općina

Pitomača), Đurđenovac (općina Đurđenovac), Kraplja (općina Gunja), Caska (općina Novalja), Sveti Juraj (grad Senj), Šljukine njive (općina Pirovac), Karepovac (grad Split), Kupinovica (grad Supetar). Najčešći uzrok nastanka požara na odlagalištima otpada je samozapaljenje otpada u nižim slojevima tijela odlagališta ili paljenje od strane nepoznate ili poznate osobe.

U kontrolnim nadzorima je utvrđeno da su požari na odlagalištima ugašeni, odloženi otpad na odlagalištima se prekriva inertnim materijalom, a otpad koji je bio odložen izvan odlagališta je uklonjen. Manji broj požara u odnosu na prethodne godine rezultat je i kontinuiranih aktivnosti inspekcije zaštite okoliša u suradnji s drugim nadležnim tijelima.

Slijedom obveze da postojeća odlagališta otpada koja ne udovoljavaju propisanim uvjetima moraju biti sanirana i/ili zatvorena najkasnije do 31. prosinca 2011. godine, a u svrhu rješavanja uređenja postojećih odlagališta većina općina, odnosno gradova je s Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (FZOEU) zaključila ugovor o sufinanciranju radova na sanaciji i izradi potrebne dokumentacije.

Temeljem postupanja inspekcije zaštite okoliša i sufinanciranja sanacije odlagališta od strane FZOEU s ciljem ispunjenja propisanog roka za saniranje i/ili zatvaranje odlagališta otpada do konca 2011. godine, u razdoblju od 2005. do 2009. za 299 odlagališta je pokrenut postupak sanacije. Do konca 2009. od ukupnog broja 299 odlagališta sanacija je završena na 71 odlagalištu, na 57 odlagališta radovi su započeli, za 20 odlagališta bila je u tijeku provedba javnog natječaja, a za 212 odlagališta u postupku je izrada stručno-tehničke dokumentacije za ishođenje dozvola. Odlagališta na kojima je završena sanacija 54 ih je zatvoreno uz izmještanje otpada.

Do konca 2009. godine radi sanacije lokacija nekontroliranog odlaganja otpada („divlja odlagališta“) odobrena su sredstva FZOEU-a za 843 takve lokacije, sanirano je 606 lokacija, a za ostale je sanacija u tijeku. Planirano je da sva „divlja odlagališta“ budu sanirana do konca 2012. godine.

Odlagalište „Kupinovica“ Supetar (Splitsko-dalmatinska županija) požari u kolovozu 2009.

Primjer sanacije odlagališta: Odlagalište otpada Gornje Vratno nalazi se u općini Cestica (Varaždinska županija), koja njime i upravlja, a udaljeno je oko 900 m od najbližeg naselja Radovec Polje.

Odlagalište je bilo u kategoriji divljeg odlagališta i koristilo se od 1997. godine. Inspekcijski postupak za ovo odlagalište započeo je u travnju 1999. godine kada je općini Cestica rješenjem naređena sanacija odlagališta, koja nije postupila prema naređenoj mjeri te je u svibnju 1999. godine izdan i zaključak o dozvoli izvršenja rješenja, o čemu je bila pisano obaviještena i Varaždinska županija. Rješenje nije niti nakon toga izvršeno.

U međuvremenu je općina Cestica odgovorna za gospodarenje komunalnim otpadom te održavanje i saniranje odlagališta na svom području uvrstila lokaciju divljeg odlagališta Vratno Gornje u prostorni plan kao lokaciju za odlaganje otpada.

Inspekcijski nadzor na ovom odlagalištu je nastavljen u ožujku 2006. godine. S obzirom na to da odlagalište otpada Gornje Vratno nije udovoljavalo propisanim uvjetima općini Cestica je izdano rješenje kojim je naređeno uklanjanje nedostataka u tehničko-tehnološkoj opremljenosti i načinu rada na odlagalištu i nadležnom sudu u Varaždinu je podnesen zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

S ciljem izvršenja naređenih mjera, MZOPUG je potaknuo postupak sanacije odlagališta pozivom i raspravom predstavnika svih zainteresiranih strana (općina Cestica, općine koje odlažu otpad na odlagalište, Varaždinske županije, FZOEU-a), slijedom kojeg je općina Cestica zaključila ugovor s FZOEU o zajedničkom financiranju sanacije neuređenog službenog odlagališta komunalnog otpada Gornje Vratno.

Izrađena je pripremna dokumentacija za sanaciju odlagališta Gornje Vratno s nastavkom rada do zatvaranja odnosno izgradnje odlagališta na razini županije (Idejno rješenje, Elaborat postojećeg stanja i plan korištenja, Geološki i hidrogeološki elaborat i Studiju utjecaja na okoliš). U listopadu 2006. godine održan je javni uvid

u Studiju utjecaja na okoliš za zahvat „Sanacija odlagališta Gornje Vratno Općina Cestica“, a MZOPUG je rješenjem iz prosinca 2006. godine utvrdio da je namjeravani zahvat – sanacija i nastavak rada do konačnog zatvaranja odlagališta Gornje Vratno prihvatljiv za okoliš uz primjenu mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša. Temeljem toga je izrađena stručna podloga za ishodenje lokacijske dozvole za sanaciju odlagališta otpada Gornje Vratno, koja je izdana u travnju, a građevinska dozvola u studenom 2007. godine.

Sanacija odlagališta komunalnog otpada Gornje Vratno provedena je u dvije faze. U prvoj fazi formiran je odlagališni prostor na koji se privremeno prebacivao otpad i koji je služio za prihvatanje novih količina otpada, a nakon formiranja donjeg brtvenog sloja na drugom dijelu odlagališta, otpad je vraćen na pripremljenu podlogu. Na isti način formirana je podloga i na preostalom dijelu odlagališta.

Kontrolni inspekcijski nadzori koji su obavljani tijekom razdoblja od 2006. do 2009. godine uključivali su kontrolu izvršenja naređenih mjera odnosno tijekom sanacije koji se odnosio na izradu dokumentacije, ishodenje potrebnih dozvola i izvođenje radova.

Radovi na sanaciji odlagališta Gornje Vratno su završeni krajem 2009. godine. Odlagalište ima projektirani ukupni kapacitet 30.000 t. Otpad se dovozi osim iz općine Cestica i s područja okolnih općina.

Nakon završetka radova sanacije odlagališta jedna kasetna je u potpunosti sanirana i zatvorena, druga kasetna je formirana i djelomično prekrivena, a treća kasetna se koristi za prihvatanje novih količina komunalnog otpada.

Na odlagalištu je prema propisanim uvjetima ugrađena vaga, pralište za kotače vozila za dopremu otpada i prihvatni bazen za otpadnu vodu s prališta, objekt za zaposlene na odlagalištu, sustav za pasivno otplinjavanje, sustav za sakupljanje i prihvatanje procjednih i oborinskih voda, hidrantska mreža sustava za gašenje požara, ograda i vanjska rasvjeta te priključak na javnu cestu

Odlagalište Gornje Vratno, Općina Cestica - sanacija (stanje: 2006.-2009.)

Odlagalište „Duplja“, Novi Vinodolski (Primorsko-goranska županija), sanacija odlagališta (stanje: travanj, 2009.)

Odlagalište „Piškornica“ Koprivnički Ivanec (Koprivničko-križevačka županija), sanacija odlagališta (stanje: 2004.-2009.)

Ovlaštene osobe za gospodarenje otpadom

Nadzor pravnih i fizičkih osoba ovlaštenih za gospodarenje otpadom inspekcija zaštite okoliša obavlja u skladu s godišnjim planom rada i u slučaju prijave. Sukladno planu rada redovni nadzor ovlaštenih tvrtki za gospodarenje opasnim otpadom obavlja se u pravilu jednom u dvije godine, nadzor ovlaštenih tvrtki za gospodarenje komunalnim otpadom jednom godišnje u sklopu nadzora odlagališta otpada, a nadzor tvrtki za gospodarenje neopasnim otpadom povremeno i slučaju prijave.

Odredba članka 41. Zakona o otpadu (NN, br. 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09) obvezuju se osobe registrirane za obavljanje djelatnosti skupljanja, oporabe i/ili zbrinjavanja otpada (obrade, odlaganja, spaljivanja i drugih načina zbrinjavanja otpada), odnosno za djelatnost gospodarenja posebnim kategorijama otpada, da prije početka obavljanja navedenih djelatnosti pribave propisanu dozvolu. Dozvolom se određuje vrsta otpada, količine otpada s obzirom na vrste i raspoložive kapacitete, ispunjavanje propisanih uvjeta (tehnički uvjeti za rad, način i sustav praćenja), mjere opreza koje iz sigurnosnih razloga treba poduzeti, postupak oporabe i/ili zbrinjavanja, odnosno drugog načina gospodarenja s otpadom, te lokacija i mjesto oporabe i/ili zbrinjavanja.

Dozvole za gospodarenjem opasnim otpadom te za spaljivanje i suspaljivanje otpada izdaje MZOPUG, dok nadležna tijela u županijama odnosno Gradu Zagrebu izdaju dozvole za gospodarenje komunalnim otpadom i posebnim kategorijama otpada.

Zakonom o otpadu reguliran je i prijevoz otpada, posredovanje u organiziranju oporabe i/ili zbrinjavanja otpada te prekogranični promet otpadom.

Posljednje dvije godine stupio je na snagu niz pravilnika kojima se regulira gospodarenje posebnim kategorijama otpada (otpadna ambalaža, vozila, gume, otpadna ulja, baterije, akumulatori, EE otpad i dr.). Tim pravilnicima propisani su ciljevi, naknade i način gospodarenja posebnim kategorijama otpada. Tvrtke koje posjeduju dozvolu za skupljanje, oporabu i/ili zbrinjavanje otpada nakon što ishode koncesiju od MZOPUG-a za gospodarenje

posebnim kategorijama otpada dužne su sklopiti ugovor s FZOEU, čime ostvaruju pravo na naknadu. Za pojedine vrste otpada davatelji koncesija mogu biti županije, Grad Zagreb, općine i gradovi.

Vrsta dozvole	Broj dozvola	
	lipanj 2008.	svibanj 2009.
Dozvole za gospodarenje neopasnim proizvodnim i komunalnim otpadom - ukupno	14	25
skupljanje	63	51
obrada/oporaba (termička obrada)	751(16)	195(21)
odlaganje	9	7
Gospodarenje opasnim otpadom	11	13
skupljanje	4	10
obrada/oporaba (termička obrada)	341(20)	70(28)

Tablica 1 Vrsta i broja važećih dozvola za gospodarenje otpadom u 2009. (Izvor: AZO)

Ukupan broj važećih dozvola za gospodarenje neopasnim proizvodnim i komunalnim otpadom u 2009. godini iznosio je 525 od čega je 451 dozvola bila za djelatnost skupljanja otpada, 237 za skladištenje, 195 za oporabu/obradu te 97 dozvola za postupak odlaganja otpada. Od 195 dozvola izdanih za oporabu/obradu 110 dozvola izdano je za postupke oporabe neopasnog otpada dok 85 dozvola bilo za postupke obrade otpada (21 dozvola izdana je za termičku obradu otpada i 8 dozvola za biološku obradu otpada).

Za gospodarenje komunalnim otpadom (dozvole za gospodarenje otpadom koje obuhvaćaju sve ili neke od ključnih brojeva iz grupe 20 – komunalni otpad (otpad iz domaćinstva, trgovine, zanatstva i slični otpad iz proizvodnih pogona i institucija), uključujući odvojeno skupljene frakcije) izdano je 337 dozvola.

Za gospodarenje opasnim otpadom izdano je ukupno 130 dozvola, od čega 110 dozvola za djelatnost skupljanja, 114 za djelatnost skladištenja, a 70 za postupak oporabe/obrade opasnog otpada. Za termičku obradu opasnog otpada izdano je 28 dozvola.

Broj tvrtki koje su ishodile dozvolu za gospodarenje neopasnim otpadom do 2009. godine za skupljanje, skladištenje, oporabu/obradu/zbrinjavanje otpada iznosi 407, a broj tvrtki koje su ishodile dozvolu za gospodarenje opasnim otpadom je 111.

U Očevidnik prijevoznika otpada MZOPUG-a zaključno do 2009. godine upisano je 348 tvrtki od čega je 90 tvrtki ishodilo potvrdu za prijevoz opasnog otpada. Broj tvrtki upisanih u Očevidnik pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću posredovanja u organiziranju oporabe i/ili zbrinjavanja otpada je 127 dok je broj tvrtki upisanih u Očevidnik izvoznika neopasnog otpada 523.

Broj tvrtki koje su u sustavu koncesija za obavljanje djelatnosti gospodarenja posebnim kategorijama otpada, odnosno koje su ishodile odgovarajuću dozvolu za gospodarenje otpadom i sklopile ugovor s FZOEU je 76.

Akti	Broj tvrtki 2009.
dozvola za gospodarenje neopasnim otpadom	407
dozvola za gospodarenje opasnim otpadom	111
potvrda o upisu u Očevidnik prijevoznika	348
potvrda o upisu u Očevidnik posrednika	127
potvrda o upisu u Očevidnik izvoznika	523

Tablica 2 Izdani akti i broj tvrtki koje obavljaju djelatnost gospodarenja otpadom

Posebna kategorija otpada	Broj tvrtki 2009.	
	Vrsta koncesije	
	skupljanje	oporaba/o brada
otpadna ambalaža	10	15
otpadne baterije i akumulatori	11	3
otpadni električni i elektronički uređaji i oprema	3	2
otpadna vozila	16	2
otpadne gume	21	4
otpadna maziva i jestiva ulja	28	13
skupljanje, prijevoz i odlaganje građevinskog otpada koji sadrži azbest	14	

Tablica 3 Broj tvrtki s koncesijom za skupljanje i/ili oporabu/obradu posebnih kategorija otpada

U provedbi inspekcijskog nadzora nadziru se ovlaštene tvrtke za gospodarenje otpadom odnosno tvrtke koje su registrirane za obavljanje djelatnosti skupljanja, oporabe i zbrinjavanja (obrade, odlaganja, spaljivanja i drugih načina) otpada odnosno za djelatnost gospodarenja posebnim kategorijama otpada kao i tvrtke ovlaštene za prekogranični promet otpadom.

Tijekom nadzora ovlaštenih tvrtki nadzire se ispunjavanje propisanih uvjeta za obavljanje djelatnosti iz područja gospodarenja otpadom, usklađenost postupanja s dozvolom za gospodarenje otpadom, vođenje propisane dokumentacije i njeno dostavljanje u propisanim rokovima te ispunjavanje uvjeta za uvoz, izvoz i provoz otpada.

Ukoliko nadzirana ovlaštena tvrtka ne postupa u skladu s propisanim uvjetima inspekcija zaštite okoliša će u slučaju ako nema dozvolu za gospodarenje otpadom zabraniti obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, u slučaju ako ne radi u skladu s izdanom dozvolom privremeno obustaviti obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom dok se ne uskladi s propisanim uvjetima odnosno uvjetima iz dozvole ili će narediti vođenje i dostavljanje propisane dokumentacije ako ovlaštena tvrtka to ne radi na propisani način.

Tijekom 2009. godine ovlaštene osobe za gospodarenje otpadom su nadzirane u okviru planiranih nadzora, tematskog nadzora osoba koje se bave izvozom neopasnog otpada, na temelju prijave građana i/ili županijskih centara 112 te kao izvanredni događaj. Obavljeno je ukupno 280 nadzora od kojih je 170 nadzora ovlaštenih osoba za gospodarenje opasnim, neopasnim i komunalnim otpadom bez odlagališta otpada i to 132 pravnih i 38 fizičkih osoba te 110 osoba koje se bave izvozom neopasnog otpada od toga 96 pravnih i 14 fizičkih osoba.

U odnosu na 2008. godinu (142 nadzora) tijekom 2009. godine obavljeno je 28 nadzora više ovlaštenih osoba za gospodarenje opasnim, neopasnim i komunalnim otpadom.

U ukupno 63 slučajeva izdana su rješenja od kojih 2 prema Zakonu o zaštiti okoliša, 57 prema Zakonu o otpadu i 4 prema Zakonu o zaštiti zraka. Od navedenog broja ovlaštenim osobama za gospodarenje

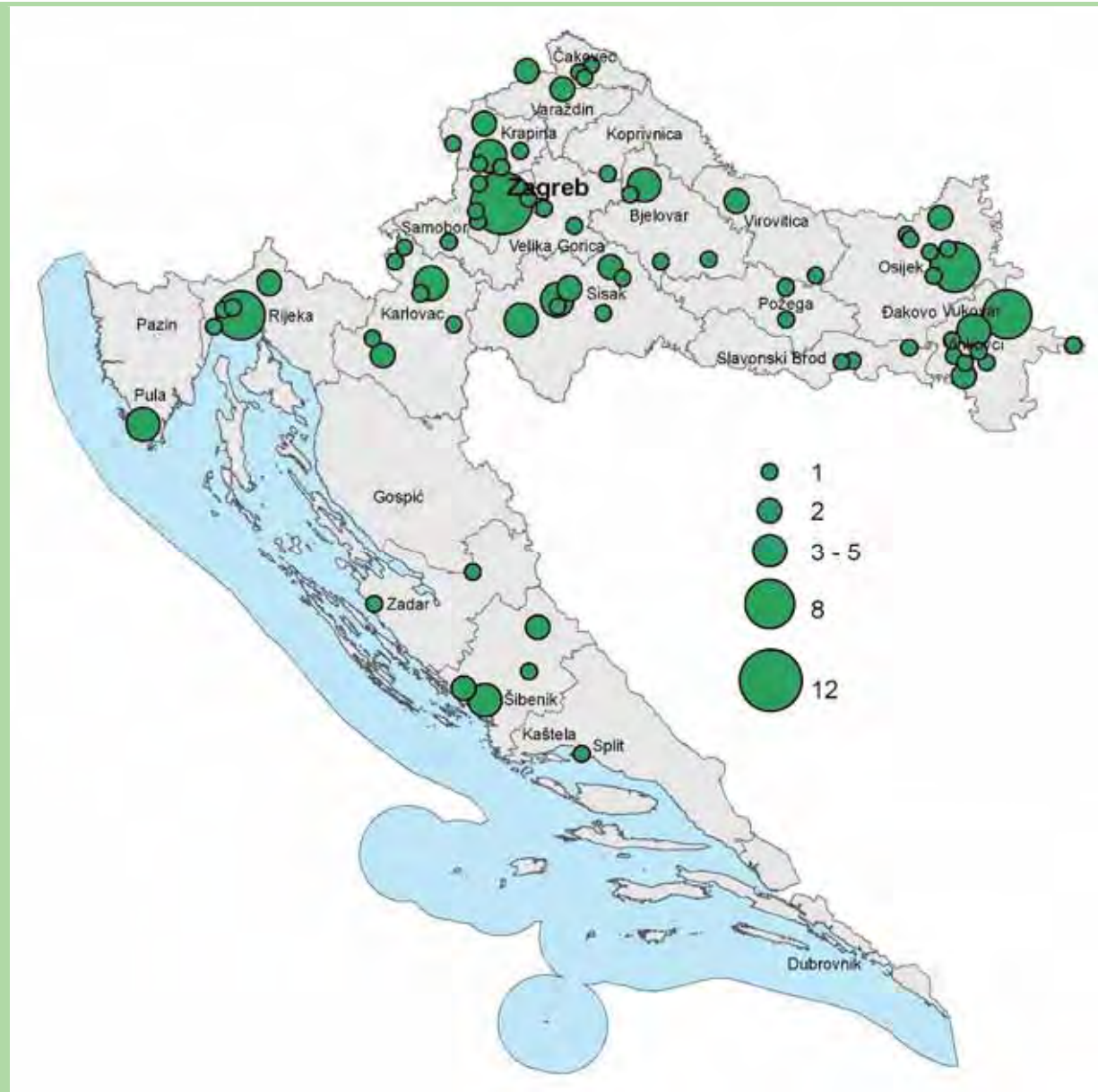
opasnim, neopasnim i komunalnim otpadom izdano je ukupno 53 rješenja i to 2 prema Zakonu o zaštiti okoliša, 49 prema Zakonu o otpadu i 2 prema Zakonu o zaštiti zraka. Ostala rješenja izdana su izvoznicima neopasnog otpada. Rješenjima je ovlaštenim tvrtkama naređeno otklanjanje nedostataka i nezaklonosti u postupanju u smislu uklanjanja otpada s lokacije koja dozvolom nije predviđena i sanacije tla, vođenja propisane dokumentacije, mjerenja emisija iz ispusta, usklađivanja rada s uvjetima iz dozvole odnosno zabranu obavljanja djelatnosti gospodarenja otpadom u slučaju da bez dozvole obavlja neku od djelatnosti gospodarenja otpadom ili je obavlja na nepropisnoj lokaciji.

Uvidom u podatke o izdanim dozvolama za gospodarenje s otpadom u 2009. godini u odnosu na razdoblje 2006.-2008. godine broj izdanih dozvola značajno je porastao kao i broj tvrtki koje su ishodile potvrdu o upisu u Očevidnik prijevoznika /posrednika/izvoznika otpada. Ovakav trend sve većeg broja ovlaštenih tvrtki i izdanih dozvola i potvrda svakako je i rezultat postupanja inspekcije zaštite okoliša prethodnih godina odnosno mjera zabrane rada tvrtkama koje obavljaju djelatnost gospodarenja otpadom bez propisane dozvole te isto tako poduzetih mjera prema proizvođačima otpada u slučaju predaje otpada na zbrinjavanje neovlaštenim tvrtkama.

Ovlaštenici za gospodarenje otpadom nadzirani u 2009. godini

Uređaji za obradu otpadnih voda

Inspekcijskim nadzorima obrađeno je 17 gradskih uređaja za obradu otpadnih voda, na temelju dopune Godišnjeg plana rada povodom podnesaka Hrvatskih voda i građana.

Prema analizi tipa nadziranih uređaja proizlazi da 5 uređaja radi samo mehaničko pročišćavanje, odnosno I. stupanj, 1 je tipa biodisk, 1 biološki, dok 4 uređaja rade mehaničko-biološko pročišćavanje otpadnih voda, odnosno I. i II. stupanj pročišćavanja. Nadzirani uređaji nemaju uklanjanje dušika i fosfora (III stupanj pročišćavanja).

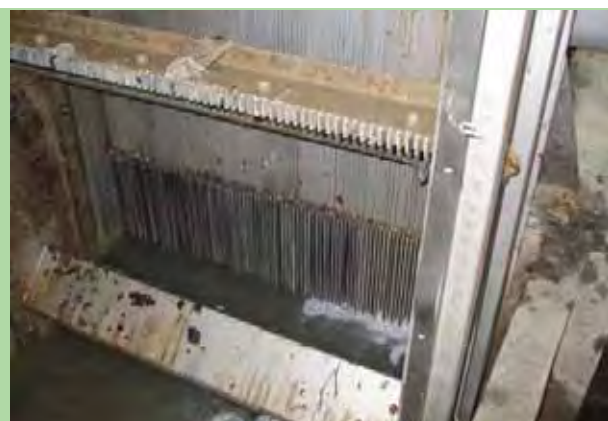
Otpad koji se generira radom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda prema katalogu otpada je: otpad sa sita i grablji (KB 19 08 01), otpad s pjeskolova (KB 19 08 02), stabilizirani otpad (KB 19 03 05), mješavine masti i ulja iz odvajivača ulje/voda (KB 19B08 03*), muljevi od obrade industrijskih otpadnih voda (KB 19 98 04), muljevi od obrade komunalnih otpadnih voda (KB 19 08 05) kruti otpad od primarne filtracije i separacije (19 09 01), muljevi od bistrenja voda (KB 19 09 02),

istrošeni aktivni ugljen (KB 19 09 04), KB otpadni mulj (19 08 00*), otpad koji nije specificiran na drugi način, te muljevi iz septičkih jama (KB 20 03 04).

Najčešće poteškoće uočene su kod uređaja u probnom radu zbog neusklađenosti sastava otpadnih voda koje dolaze na pročišćavanje, te procesa rada. Operateri otpadni mulj uglavnom odlažu na odlagališta, a u manjem broju na poljoprivredna zemljišta, sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.

U nadzoru 17 uređaja obavljena su 22 pregleda, doneseno je 14 rješenja po ZOO-u i provedeno 10 kontrola izvršenja rješenja, u kojima je utvrđeno da su svi operateri izvršili naređene mjere, koje se odnose na rad uređaja (operateri ne posjeduju analizu mulja, ne vode očevidnike o predaji otpada, prisutnost neugodnih mirisa posebno u ljetnim mjesecima).

Podnesena su i 3 optužna prijedloga za uređaj koji se nadzire kontinuirano od 2007. godine (neprovođenje praćenja-monitoring, neprijavlivanje u ROO, nedostavljanje podataka inspektoru).

Uređaji za obradu otpadnih voda nadzirani u 2009. godini

Centralni uređaj za obradu otpadnih voda, Herešin

U suradnji s vodopravnom inspekcijom obavljen je u lipnju 2009. godine inspekcijski nadzor Centralnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (CUPOV) grada Koprivnice na lokaciji Herešin, kojom upravlja tvrtka GKP Komunalac d.o.o. iz Koprivnice, zbog sumnje da se na odlagalište otpada Piškornica odlaže mulj iz uređaja za obradu otpadnih voda koji sadrži teške metale.

CUPOV je u radu od 1. listopada 2007. godine na temelju uporabne dozvole nadležnog Ureda državne uprave u Koprivničko-križevačkoj županiji, kojom se investitoru GKP Komunalac d.o.o. iz Koprivnice dozvoljava uporaba CUPPOV-a kapaciteta 100 000 ES (ekvivalenata stanovnika).

Za ovaj je uređaj GKP Komunalac d.o.o. nadležni Upravni odjel na temelju odredbi Zakona o otpadu u travnju 2009. godine izdao dozvolu za gospodarenje otpadom kojom su određene količine i vrste otpada za koje je gospodarenje otpadom dopušteno, te način zbrinjavanja novonastalog otpada.

Prema toj dozvoli Komunalac d.o.o. ovlašten je za obavljanje djelatnosti skupljanja i privremenog skladištenja posebnih vrsta otpada na lokaciji reciklažnog dvorišta u Koprivnici, kao i obrade i stabiliziranja odnosno kondicioniranja otpada nastalog u procesima pročišćavanja industrijskih i komunalnih otpadnih voda na lokaciji biološkog uređaja za pročišćavanje i obradu otpadnih voda u Herešinu pokraj Koprivnice.

Dozvolom je određeno da na biološkom pročišćavaču otpadnih voda koji se sastoji od postojećih građevina, uređaja i opreme namijenjene pročišćavanju otpadnih voda, obradi i stabiliziranju otpada (MID - MIX postrojenja), komunalno društvo obradi muljeve iz septičkih jama (ključni broj 20 03 04), muljeve iz biološke obrade industrijskih otpadnih voda (ključni broj 19 08 12), mješavine masti i ulja iz odvajača ulje/voda koje sadrže samo jestivo ulje i masnoće (ključni broj 19 08 09), muljeve od obrade efluenata na mjestu njihova nastanka (ključni broj 03 03 11) u količini od 600 tona otpada/godišnje.

Također je određeno da vrste otpada navedene u dozvoli, nakon postupka obrade i stabiliziranja prvenstveno treba oporabiti odnosno reciklirati nekim od uobičajenih postupaka primjene, odnosno predajom tvrtki koja bi taj otpad umjesto odlaganja na odlagalište mogla iskoristiti, a odlaganje je predviđeno koristiti kao posljednju mogućnost uporabe solidificiranog materijala obrađenog mulja u korisne svrhe.

Na lokaciji uređaja za pročišćavanje otpadnih voda se nalazi upravna zgrada, ulazno okno, gruba rešetka, zapornica, automatska gruba rešetka, stanica za mehanički predtretman (fina rešetka, pjeskolov i mastolov), biofilter, spremnik polimera, automatski analizator fosfora, 4 SB reaktora (bazena za biološku obradu otpadne vode (SBR tehnologija), 3 silosa (bazena) za otpadni mulj, MID-MIX postrojenje za stabilizaciju mulja i skladište za privremeno skladištenje nastalog stabiliziranog otpada (KB 19 03 05).

Postupak pročišćavanja otpadnih voda i obrade otpada obavlja se u 4 faze koje podrazumijevaju prethodnu obradu otpadne vode pomoću grube rešetke na kojoj se zaustavlja krupni otpad (komadi drveća, krpe, lišće i plastični predmeti), primarnu, odnosno mehaničku obradu otpadne vode u automatiziranom kompaktnom uređaju koji se sastoji od fine rešetke, pjeskolova i mastolova, sekundarnu biološku obradu otpadne vode u 4 SB reaktora (bazena) u kojima se odvijaju aerobni, anoksični i anaerobni procesi u kojima mikroorganizmi razgrađuju sastojke s ugljikom, dušikom i fosforom iz otpadne vode, te obradu mulja nastalog u SB reaktorima dehidracijom i obradom u MID- MIX postrojenju do konačnog produkta, solidifikata. Stabilizirani otpad odnosno solidifikat skladišti se u jambo vrećama u natkrivenom skladištu armirano-betonske konstrukcije površine 300 m². Mehaničkim i biološkim postupkom obrade otpadnih voda nastaju sljedeće vrste otpada: ostaci na sitima i grabljama (KB 19 08 01) otpadni pijesak (KB 19 08 02) s pjeskolova se privremeno odlaže u kontejner i odvezio se na odlagalište Piškornica, otpadni mulj od obrade komunalnih otpadnih voda (KB 19 08 05), te stabilizirani otpad koji nije naveden pod 19 03 04 (KB 19 03 05) – solidifikat nastaje u MID-MIX postrojenju.

Komunalac d.o.o. je vezano za zbrinjavanje solidifikata u korisne svrhe odnosno za ugradnju u cement i proizvodnju građevinskog materijala u postupku pregovora s tvrtkom NEXE grupa.

Budući da se godišnje generira više od 15 tona otpada na sitima i grabljama (KB 19 08 01) i više od 15 tona otpadnog pijeska s pjeskolova (KB 19 08 02), Komunalac d.o.o. kao proizvođač otpada bio je dužan izraditi osnovnu karakterizaciju otpada za odlaganje, sukladno odredbi članka 7. stavka 1. i 3. Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagalište (NN, br. 117/07).

Budući da GKP Komunalac d.o.o. nije postupao u skladu s Pravilnikom, pokrenut je upravni postupak i rješenjem u svibnju 2009. naređena je mjera privremene obustave obavljanja djelatnosti gospodarenja otpadom, odnosno odlaganja navedenih vrsta otpada na odlagalište otpada Piškornica dok se ne izradi osnovna karakterizacija otpada.

U nadzoru su utvrđenoa je i nepravilnost u postupanju tvrtke kao obrađivača otpada u odnosu na vođenje dokumentacije o otpadu (očevidnika otpada), zbog čega je također pokrenut upravni postupak i rješenjem ovoj pravnoj osobi naređeno vođenje očevidnika otpada za obrađivača otpada na propisanom obrascu, uz prijetnju novčane kazne - upravne mjere u iznosu od 30.000,00 kn u slučaju neizvršenja rješenja.

Kontrolnim nadzorom utvrđeno je da su naređene mjere izvršene i da je izrađeno Izvješće o analizi otpada na sitima i grabljama i otpadnog pijeska s pjeskolova kojim je utvrđeno da ispitani parametri zadovoljavaju uvjete za odlaganje na odlagalište neopasnog otpada i da se za svaku obrađenu vrstu otpada na lokaciji CUPOV-a vodi evidencija o nastanku i tijeku otpada na propisanom obrascu.

Nadzorom vodopravne inspekcije nisu utvrđene povrede propisa kojim se uređuje zaštita od otpadnih voda.

Proizvođači/uvoznici vozila

U 2009. godini je po prvi puta obavljen inspekcijski nadzor dijela proizvođača/uvoznika vozila koji su u sustavu gospodarenja posebnim kategorijama otpada. Inspekcijski nadzor uvoznika vozila koji nisu obuhvaćeni nadzorom u 2009. godini, nastaviti će se u 2010. godini.

Cilj nadzora je cjelovita kontrola provedbe propisanih obveza prema Zakonu o otpadu, Zakonu o zaštiti zraka i Zakonu o zaštiti okoliša, te s osobitim naglaskom na primjenu Pravilnika o gospodarenju otpadnim vozilima (NN, br. 136/06, 31/09 i 156/09), zbog čega će se u daljnjim nadzorima uključiti i ostale obveznike u sustavu gospodarenja otpadnih vozila (proizvođači, skupljači i obrađivači otpadnih vozila).

Tim je Pravilnikom propisan nadzor nad gospodarenjem otpadnih motornih vozila i obveze proizvođača/uvoznika vozila za vođenju evidencije o uvezenim/izvezenim količinama vozila, dostava podataka na propisanim obrascima, plaćanje naknade za gospodarenje otpadnih vozila, kao i izrada uputa o rastavljanju, obradi i uporabi otpadnih motornih vozila u obliku priručnika, u elektronskom obliku. Odredbe ovoga Pravilnika odnose se samo na motorna vozila:

- kategorije M1 (motorna vozila za prijevoz putnika koja osim sjedala imaju najviše 8 sjedala),
- kategorije N1 (motorna vozila za prijevoz tereta čija najveća dopuštena masa nije veća od 3,5 tone), i
- motorna vozila na tri kotača osim motornih tricikala (vozila kategorije L5).

U nadzoru se uz ostalo provjeravaju i obveze proizvođača motornih vozila o dostavi podataka FZOEU o količini proizvedenih ili uvezenih motornih vozila te plaćanje naknade za gospodarenje otpadnih vozila prilikom stavljanja motornog vozila na tržište u RH.

Na temelju podataka FZOEU-a evidentirana su 345 subjekta-uvoznika motornih vozila na području svih županija Republike Hrvatske. Najveći broj (165) uvoznika vozila nalazi se na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

U zadnjem tromjesečju 2009. godine provedeni su inspekcijski nadzori ukupno 164 uvoznika vozila od evidentiranih 345 subjekata, a utvrđeno je da ih je 140 aktivnih. Od 140 aktivnih subjekata, u 2009. godini bio je 101 uvoznik vozila. Od 164 nadzirana subjekta najveći broj (55) proveden je na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

U nadzoru je utvrđeno da je u 2009. godini značajno smanjen broj uvezenih motornih vozila u RH što je posljedično dovelo do zatvaranja pojedinih subjekata. Uočeno je i da su svi uvoznici vozila isto tako i uvoznici guma (kao sastavnih dijelovi vozila), a kod 13 uvoznika vozila je utvrđeno da su i uvoznici ulja, dok ih je 18 uvoznika baterija i akumulatora.

Nepravilnosti utvrđene u nadzoru odnosile su se na:

- ne dostavljanje podataka, odnosno neredovito dostavljanje podataka na propisanim obrascima FZOEU te ne plaćanje, odnosno neredovito plaćanje naknade za gospodarenje otpadnim vozilima.
- u gospodarenju s otpadom odnosile su se na ne vođenje propisane dokumentacije očevidnika otpada, izostanak izrade Plana gospodarenja otpadom i dostave nadležnom uredu i AZO, kao i ne propisno skladištenje otpada.
- u zaštiti zraka bile su neprovođenje propisanih mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora, ne vođenje propisane dokumentacije o potrošnji hlapivih organskih spojeva (HOS-a) i ne dostavljanje podataka o potrošnji i emisiji HOS-a u MZOPUG i AZO, kao i ne dostavljanje propisane dokumentacije vezano za tvari koje oštećuju ozonski sloj (TOOS).
- u zaštiti okoliša odnosile su se na nedostavljanje dokumentacije u Registar onečišćavanja okoliša (ROO).

Zbog utvrđenih nepravilnosti u inspekcijskim nadzorima izdano je ukupno 47 rješenja od čega 32 rješenja zbog povreda odredbi Zakona o otpadu, 14 rješenja zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti zraka i 1 rješenje zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti okoliša.

Nadležnom prekršajnom sudu podnesena su 3 optužna prijedloga zbog povrede odredbi Zakona o otpadu. Od ukupno izdanih 47 rješenja, obavljena je kontrola izvršenja 15

P.Z. AUTO d.o.o. Velika Gorica, uvoznik motornih vozila marke Volkswagen, Audi, Seat, Škoda i Porsche u RH.

Uredno se vode podaci o uvozu na propisanom obrascu Izvješća IUUV/PV, koja se mjesečno dostavljaju FZOEU-u i godišnje Izvješće na propisanom obrascu koji se za svaku godinu dostavlja FZOEU-u i AZO. Kao uvoznik vozila, sve navedene naknade iz rješenja redovito plaća FZOEU-u. Isto tako je i obveznik plaćanja naknade za gospodarenje s otpadnim gumama, za koje dostavlja podatke o uvezenim količinama na propisanom obrascu Izvješća uvoznika automobila (IUA). Kao proizvođač/uvoznik vozila, osigurao je na raspolaganje putem web stranice obavijest o mogućnosti besplatnog dobivanja informacija o rastavljanju i obradi motornih vozila kod konzorcija "IDIS", osnovanog od navedenih proizvođača motornih vozila.

rješenja i to 8 rješenja za otpad, 6 rješenja za zrak i 1 rješenje za okoliš, u kojima je utvrđeno da se postupilo po rješenjima.

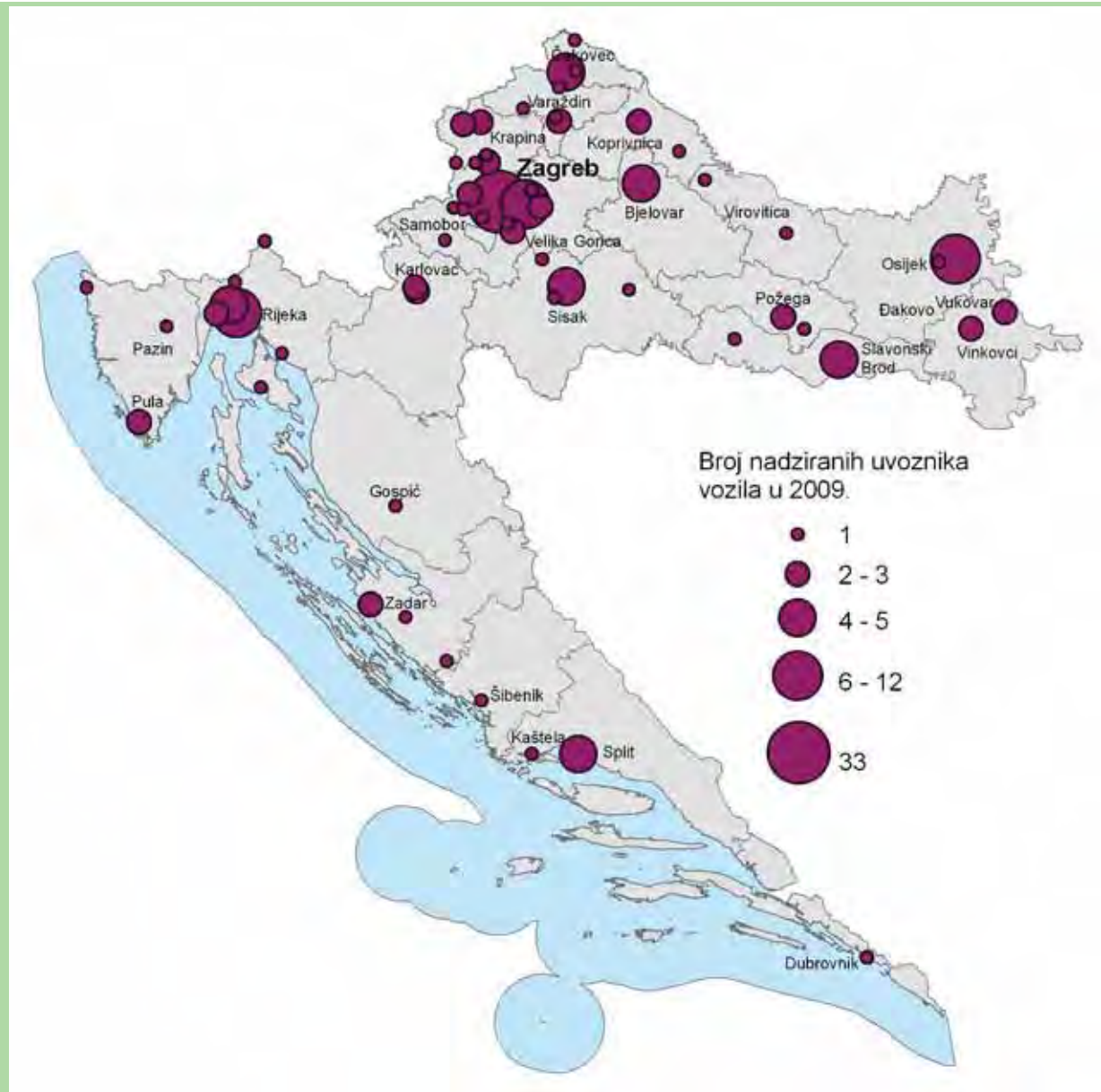
TOMIĆ & Co. d.o.o., Zagreb, uvoznik motornih vozila marke BMW, MINI i LANDROWER u RH.

Podaci o uvozu se popunjavaju na propisanom obrascu Izvješće uvoznika i/ili proizvođača vozila (IUUV/PV) koji se mjesečno dostavlja FZOEU-u, kao i godišnje Izvješće o uvozu, koje se dostavlja FZOEU-u i AZO. Istovremeno je i obveznik plaćanja naknade za gospodarenje s otpadnim gumama, za koje dostavlja podatke o uvezenim količinama na propisanom obrascu Izvješća uvoznika automobila (IUA) FZOEU-a. Temeljem rješenja o visini plaćanja naknade gospodarenja otpadnim vozilima i otpadnim gumama, proizvođač/uvoznik redovito plaća naknade FZOEU-u. Prilikom stavljanja na tržište proizvođač/uvoznik osigurao je upute za rastavljanje i obradu motornih vozila u obliku priručnika i CD-a.

Proizvođači/uvoznici vozila nadzirani u 2009. godini

Proizvođači/uvoznici svježih ulja

U 2009. godini je po prvi puta obavljen inspekcijski nadzor dijela proizvođača /uvoznika svježih mazivih ulja koji su u sustavu gospodarenja. Inspekcijski nadzor uvoznika vozila koji nisu obuhvaćeni nadzorom u 2009. godini, nastavit će se u 2010. godini.

Cilj nadzora je cjelovita kontrola provedbe propisanih obveza prema Zakonu o otpadu, Zakonu o zaštiti zraka i Zakonu o zaštiti okoliša, te s osobitim naglaskom na primjenu Pravilnika o gospodarenju otpadnim uljima (NN, br. 124/06, 121/08, 31/09 i 156/09), zbog čega će se u daljnjim nadzorima uključiti i ostale obveznike u sustavu gospodarenja otpadnih ulja (proizvođači, skupljači i obrađivači otpadnih ulja).

Tim Pravilnikom je propisan nadzor nad gospodarenjem otpadnim uljima, obveze proizvođača/uvoznika ulja o vođenju evidencije za uvezene/izvezene količine ulja, dostava podataka na propisanim obrascima FZOEU-a, plaćanje naknade zbrinjavanja otpadnih mazivih ulja, kao i obavješćavanje prodavatelja ulja o načinu i mjestima skupljanja otpadnih ulja.

U nadzoru se uz ostalo provjeravaju i obveze proizvođača ulja o dostavi podataka FZOEU-u o uvezenim/izvezenim količinama ulja, plaćanje naknade o zbrinjavanju otpadnih mazivih ulja, redovito obavješćavanje prodavatelja ulja, kao i postupanje s ambalažom koja sadrži opasne tvari kad postane otpad.

Na temelju podataka FZOEU-a evidentirano je 209 subjekata proizvođača /uvoznika ulja, na području Grada Zagreba i 18 županija Republike Hrvatske, osim u Ličko-senjskoj i Dubrovačko-neretvanskoj županiji, tako da u PJ u Dubrovniku i u PJ u Gospiću nije bilo nadzora. Najveći broj (108) proizvođača/uvoznika nalazi se na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije

U razdoblju od svibnja do prosinca 2009. godine provedeni su inspekcijski nadzori ukupno 165 proizvođača/uvoznika ulja od 209 postojećih subjekata, u kojima je utvrđeno da ih je 158 aktivnih. Od aktivnih

subjekata 152 su proizvođači/uvoznici ulja, a ostalih 6 subjekata su prestali uvoziti ulja. Od 165 nadziranih subjekata najveći broj (86) proveden je na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

Nadzorom je uočeno da proizvođači /uvoznici svježih ulja uvoze za vlastite potrebe i/ili za daljnju prodaju na području RH i/ili izvoze. Od nadziranih subjekata većina su uvoznici ulja, osim MAZIVA-ZAGREB d.d. i INA d.d., koja su proizvođači svježih ulja i proizvedena ulja stavljaju na tržište RH i izvoze. Nadzorom uvoznika ulja zapaženo je da su neki subjekti uvoznici ulja i vozila te je obavljen cjelovit nadzor.

Nepravilnosti utvrđene u nadzoru odnosile su se:

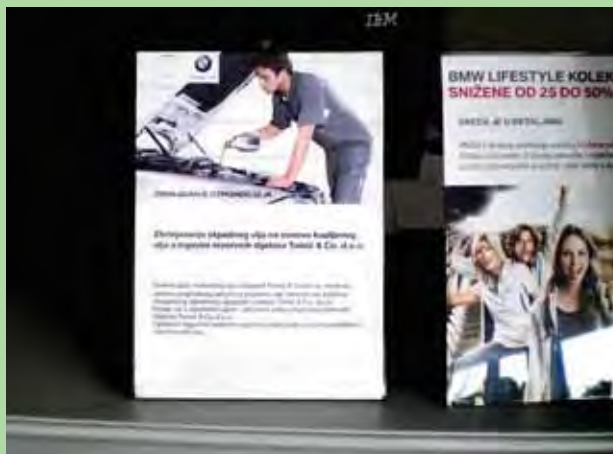
- u gospodarenju s otpadom na ne vođenje propisane dokumentacije očevidnika otpada, izostanak izrade Plana gospodarenja otpadom i dostave nadležnom uredu i AZO, ne propisno skladištenje otpada i zabrana obavljanja djelatnosti. Isto tako, uočeno je ne dostavljanje podataka i ne redovito dostavljanje podataka na propisanim obrascima FZOEU-a, te redovito ne plaćanje naknade o zbrinjavanju otpadnih mazivih ulja, ne obavješćavanje prodavatelja ulja o načinu i mjestima skupljanja otpadnih ulja, kao i ne osigurano organiziranje na vlastiti trošak otpadne ambalaže koja sadrži opasne tvari.

- u zaštiti zraka na neprovođenje propisanih mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora, nevođenje propisane dokumentacije o potrošnji HOS-a i ne dostavljanje podataka o potrošnji i emisiji HOS-a u MZOPUG i AZO.

Zbog navedenih utvrđenih nepravilnosti u inspekcijskim nadzorima izdano je ukupno 74 rješenja, od čega 67 rješenja zbog povreda odredbi Zakona o otpadu, 6 rješenja zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti zraka i jedno rješenje zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti okoliša.

Nadležnom prekršajnom sudu podnesen je 1 optužni prijedlog zbog povrede odredbi Zakona o otpadu.

Od ukupno izdanih 74 rješenja, obavljena je kontrola izvršenja 45 rješenja za otpad, kojima je utvrđeno da se postupilo po rješenjima.

TOMIĆ & CO d.o.o., Zagreb, uvoznik vozila i svježih mazivih ulja u RH i obveznik plaćanja naknade zbrinjavanja otpadnih mazivih ulja FZOEU. Podatke o uvezenim količinama ulja popunjava na propisanom obrascu "Prijava obveznika plaćanja naknade zbrinjavanja otpadnih ulja", koji kvartalno dostavlja FZOEU. Temeljem rješenja o visini naknade, naknade gospodarenja otpadnim uljima redovito se plaćaju. Uvezena ulja se djelomično koriste za vlastite potrebe u servisu vozila, a dio se prodaje ovlaštenim BMW partnerima. Kao proizvođač/uvoznik svježih ulja, obavještava prodavatelje ulja o načinu i mjestima skupljanja otpadnih ulja putem pisane "Obavijesti o zbrinjavanju otpadnog ulja". Budući da je proizvođač/uvoznik proizvoda koji stavlja u promet opasne tvari (BMW svježa ulja), a nije na vlastiti trošak organizirao odvojeno skupljanje otpadne ambalaže onečišćene opasnim tvarima predajom ovlaštenim osobama za skupljanje, obradu, uporabu i/ili zbrinjavanje, izdano je rješenje kojim je naređena navedena mjera. Kontrolnim nadzorom je utvrđeno da je rješenje izvršeno i po istome se postupa.

P.Z.AUTO d.o.o., Velika Gorica, uvoznik ulja i vozila i svježih mazivih ulja u RH i obveznik plaćanja naknade zbrinjavanja otpadnih mazivih ulja FZOEU. Vodi se poslovna evidencija o količinama uvezenih/izvezenih ulja i podaci se kvartalno dostavljaju na propisanom obrascu FZOEU. Temeljem rješenja o plaćanju naknade za gospodarenje otpadnim uljima, sve naknade se redovito plaćaju. Uvezena motorna ulja tvrtka kao uvoznik, prilikom uvoza i stavljanja u carinski prostor RH direktno isporučuje /prodaje putem veleprodaje servisnim partnerima u RH. Kao proizvođač/uvoznik svježih ulja, obavještava prodavatelje ulja o načinu i mjestima skupljanja otpadnih ulja putem pisane "Obavijesti o zbrinjavanju otpadnog ulja", koja je dostupna na internim stranicama. Budući da je proizvođač /uvoznik proizvoda koji stavlja u promet opasne tvari, obavijestio je servisne partnere i na vlastiti trošak je organizirao odvojeno skupljanje otpadne ambalaže onečišćene opasnim tvarima predajom ovlaštenim osobama za skupljanje, obradu, uporabu i/ili zbrinjavanje.

MAZIVA-ZAGREB d.o.o., Zagreb, proizvođač svježeg ulja koje stavlja na tržište u Republici Hrvatskoj i izvozi iz RH. Obveznik je plaćanja naknade zbrinjavanja otpadnih mazivih ulja. Vodi se poslovna evidencija o stavljanju na tržište svježeg mazivog ulja i izvozu svježih mazivih ulja iz RH. Podaci iz evidencije redovito se dostavljaju FZOEU na propisanom obrascu. Plaća se naknada na proizvedena svježa ulja koja stavlja na tržište u RH, a obračunava se temeljem rješenja o visini naknade zbrinjavanja otpadnih mazivih ulja. Kao proizvođač svježih ulja obavještava prodavatelje ulja o načinu i mjestima skupljanja otpadnih ulja u obliku pisane "Upute za postupanje s otpadnim uljima I i II kategorije", a informacije su dostupne i na web stranicama društva.

S obzirom na to da je i proizvođač koji stavlja u promet opasne tvari (maziva ulja i srodne proizvode), organizirao je na vlastiti trošak odvojeno prikupljanje zauljene otpadne ambalaže kao opasnog otpada i korištenje njenih vrijednih svojstava predajom ovlaštenim osobama za skupljanje, obradu, uporabu i/ili zbrinjavanje takve ambalaže. Putem ovlaštene tvrtke Zagreb - Petrol d.o.o. organizirano je skupljanje i zbrinjavanje zauljene plastične ambalaže s prodajnih mjesta INI-nih benzinskih postaja. Za zauljenu plastičnu ambalažu i metalnu ambalažu bačve, koja se vraća od kupaca, organizirano je skupljanje na lokaciji i predaja ovlaštenom oporabitelju Zagreb-Petrol d.o.o. i/ili INA RN Rijeka.

Na predmetnoj lokaciji obavlja se djelatnost proizvodnje maziva i srodnih proizvoda za industriju (ulja i tekućina za motore i motorna vozila, tekućine i sredstva za obradu metala, sredstva za privremenu zaštitu od korozije), te obrada otpadnih ulja, emulzija i zauljenih voda.

Tvrtka je skupljač i oporabitelj opasnog otpada i posjeduje dozvolu MZOPUG-a iz studenog 2006. godine, za obavljanje djelatnosti gospodarenja opasnim otpadom-skupljanja opasnog otpada, privremenog skladištenja skupljenog opasnog otpada i zbrinjavanja/oporabe opasnog otpada u svojim objektima i uređajima na lokaciji Radnička cesta 175, Zagreb.

Tvrtka ima koncesiju iz lipnja 2007.godine za obavljanje djelatnosti skupljanja

otpadnih mazivih ulja na području RH kao i koncesiju za obavljanje djelatnosti materijalne/energetske uporabe otpadnih mazivih ulja na području Republike Hrvatske.

Ovlaštenik je za skupljanje otpadnih ulja i za obavljanje djelatnosti uporabe i/ili zbrinjavanja otpadnih ulja I i II kategorije. Ima zaključene ugovore s FZOEU o obavljanju skupljanja otpadnih mazivih ulja na području RH i o obavljanju poslova termičke uporabe otpadnih mazivih ulja.

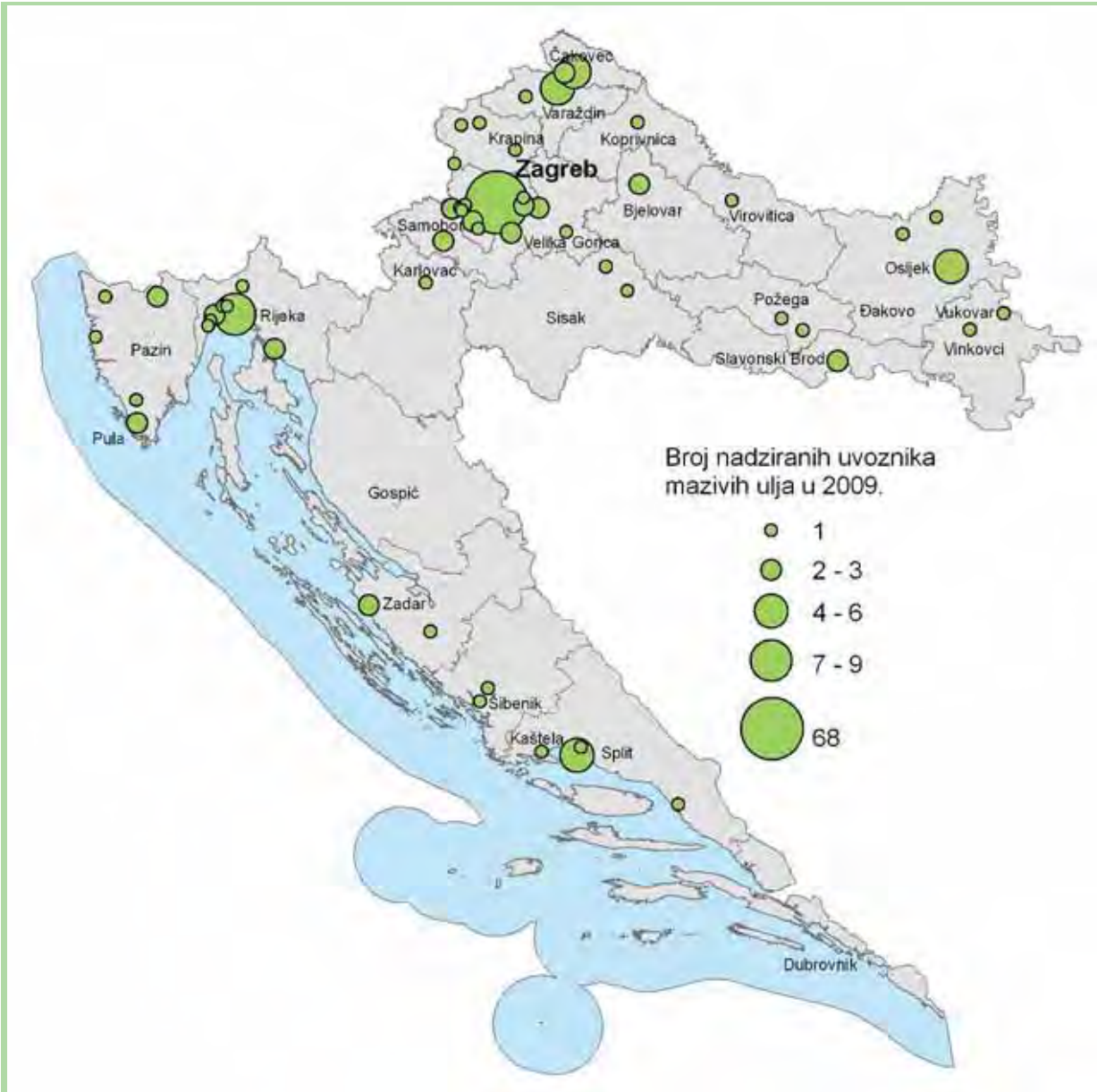
Kao ovlaštenu skupljač i obrađivač/oporabitelj mazivih otpadnih ulja, sukladno ovlaštenju iz dozvole gospodarenja otpadom i koncesiji, vodi propisani očevidnik otpada na ONTO obrascima i posjeduje pripadajuće prateće listove. Uz propisani očevidnik otpada vodi se i evidencija o vrstama, količinama, nazivu tvrtki od kojih je otpad preuzet. Na obradu se preuzimaju otpadna ulja od vlastitih kupaca ulja i maziva i ostalih proizvođača.

Proizvedeni opasni otpad nastao obavljanjem djelatnosti na lokaciji skladišti se u privremenom skladištu opasnog otpada koji udovoljava tehničko-tehnološkim uvjetima za skladištenje opasnog otpada. Neopasni se otpad na lokaciji skladišti u priručnim skladištima, te kontejnerima odvojeno po vrstama.

Preuzeti opasni otpad skladišti se u skladištu opasnog otpada koje udovoljava tehničko-tehnološkim uvjetima za skladištenje opasnog otpada, o čemu stranka posjeduje propisanu dozvolu. Spremnici-odstojnici za skupljanje otpadnog mazivog ulja izvedeni su u skladu s članka 8. i 9. Pravilnika o otpadnim uljima. Kao proizvođač otpada vodi se propisani očevidnik otpada na ONTO obrascima, a uz otpad se predaju prateći listovi i izvješće/deklaracija o fizikalno kemijskim svojstvima opasnog otpada. Prijavni listovi za 2008. godinu dostavljeni su na propisanom obrascu PL-PPO u propisanom roku u nadležni ured za zaštitu okoliša Grada Zagreba. Plan gospodarenja otpadom proizvođača i/ili posjednika otpada izrađen je na PGO-PO obrascima 2.5.2007. godine za četverogodišnje razdoblje 2007.-2011. godine i dostavljen u nadležni Gradski ured i AZO.

Proizvođači/uvoznici mazivih ulja nadzirani u 2009. godini

Zdravstvene ustanove

Sustavni tematski nadzor zdravstvenih ustanova započeo je u 2008. godini, a tijekom 2009. godine, u nastavku tematske akcije, obavljeno je ukupno 268 inspekcijskih nadzora, što uključuje i prve i kontrolne nadzore. Akcijom su obuhvaćene sve vrste zdravstvenih ustanova, veliki i mali izvori opasnog medicinskog otpada (prema proizvedenoj godišnjoj količini). Nadzorima utvrđene nepravilnosti u najvećem dijelu su se i nadalje odnosile na gospodarenje otpadom, posebno vezano na propisano zbrinjavanje i skladištenje pojedinih vrsta medicinskog otpada te neovlaštenu obradu infektivnog medicinskog otpada postupkom dezinfekcije/sterilizacije, odnosno najčešće autoklaviranjem vlastitog infektivnog otpada. Zbog navedenog je pokrenuto 55 upravnih postupaka, a s obzirom na ostale utvrđene povrede doneseno je 7 rješenja na temelju odredbi ZOZZ-a. Tijekom 2009. nisu utvrđene povrede odredbi ZOZO-a. Nadležnim je prekršajnim sudovima podneseno i 7 optužnih prijedloga od čega je 6 vezano na povrede ZOO-a.

Obavljenim nadzorima 2009. godine uočene su, prisutne kao i u prethodnoj godini, sljedeće nepravilnosti i neusklađenosti s propisima

- u području postupanja s otpadom:

nepropisno zbrinjavanje opasnog otpada, izostanak selektivnog odvajanja i

zbrinjavanja neopasnog medicinskog i ambalažnog otpada, nepropisno skladištenje opasnog medicinskog otpada, posebno infektivnog, u skladištima koja ne udovoljavaju propisanim tehničko-tehnološkim uvjetima, izostanak vođenja i izrade propisane dokumentacije očevidnika otpada, planova gospodarenja otpadom, odnosno nepropisno vođenje i izrada istih, kao i neovlašteno obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom.

- u području nadzora zaštite zraka:

izostanak provođenja propisanih mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora, prekoračenja GVE iz stacionarnih izvora uređaja za loženje.

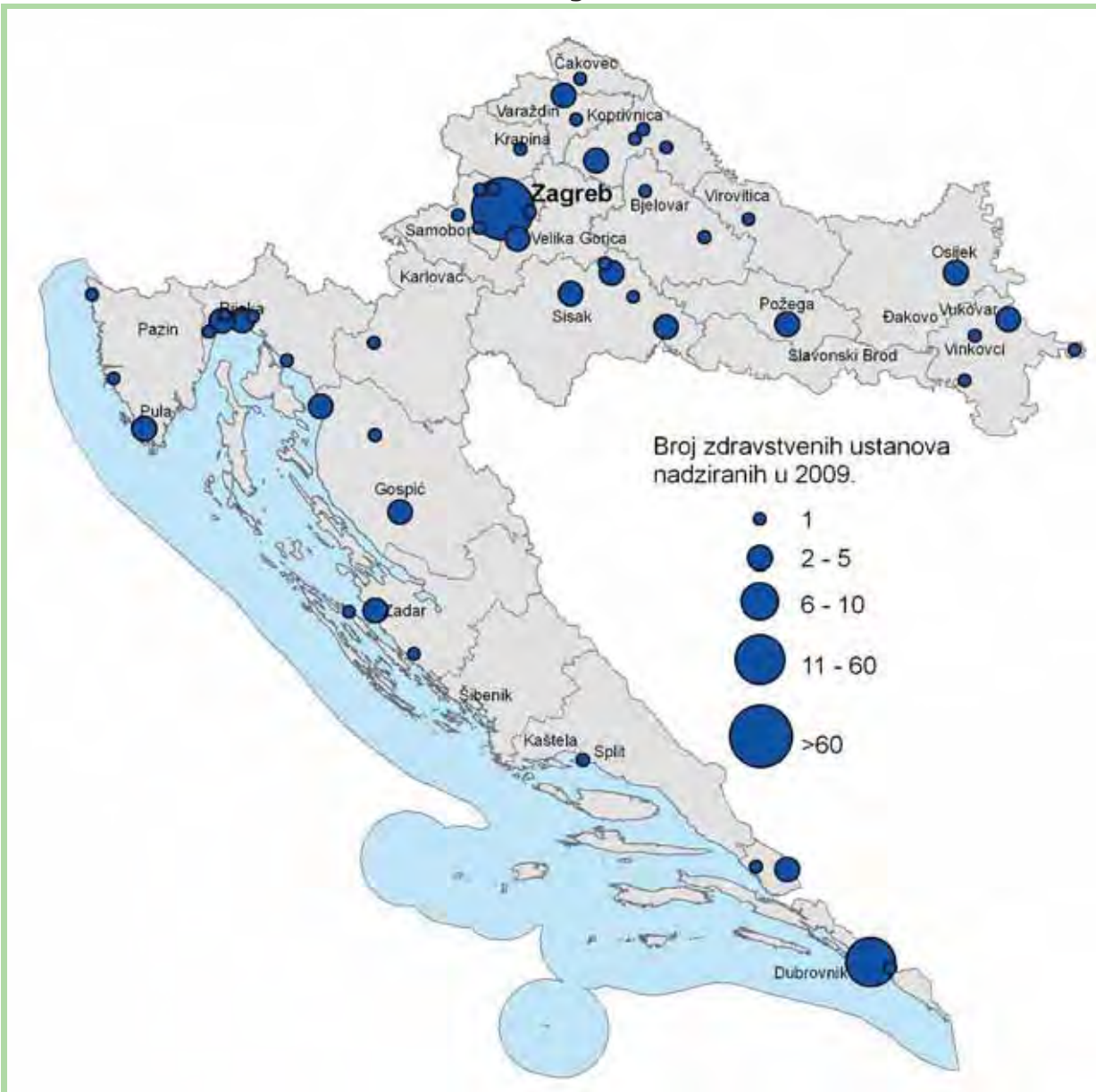
S obzirom na to da se nadzor obavljao tijekom godine i pol dana od dana stupanja na snagu Pravilnika o gospodarenju medicinskim otpadom (NN, br. 72/07), kojim je uređeno postupanje s medicinskim otpadom, u nastavku nadzora 2009. godine nadzorima su obuhvaćene primjena i kontrola nad provedbom propisanih obveza spomenutog Pravilnika.

U inspekcijskim nadzorima uočeni su problemi u primjeni Pravilnika u odnosu na pitanje ovlaštenika koncesije za medicinski otpad, te izostanak propisanih uvjeta za skladištenje opasnog medicinskog otpada, osobito infektivnog, posebno zadovoljavanja temperaturnih uvjeta i nepoštivanje propisane dinamike predavanja otpada na zbrinjavanje.

Zdravstvene ustanove nadzirane u 2009. godini

Sustavnim nadzorom zdravstvenih ustanova u razdoblju 2008.-2009. godine u 13 od 20 PJ obavljen je nadzor svih zdravstvenih ustanova predviđenih godišnjim planom rada, dok su preostale PJ obavile 60-80% plana, tako da ukupna realizacija iznosi 71,5%. Uz nadzore prema planu rada, odrađeno je i dodatnih 115 nadzora zdravstvenih ustanova.

Obavljena su ukupno 644 sustavna nadzora, temeljem kojih su utvrđene zakonske povrede te su donesena 274 rješenja. Na ZOO se odnosilo 229, na ZOZZ 33, te na ZOZO 12 rješenja.

Nadzorima su utvrđene sljedeće nepravilnosti u postupanju nadziranih zdravstvenih subjekata:

I postupanja s otpadom

- nevođenje i/ili nepropisno vođenje očevidnika otpada i time u vezi nepropisnog zbrinjavanje otpada,
- nepropisno zbrinjavanje opasnog otpada, osobito medicinskog,
- predaja otpada neovlaštenim osobama,
- nedostaci u dostavi i vođenju propisane dokumentacije,
- predaja medicinskog otpada osobama koji nisu ovlaštenici koncesija,
- neodvajanje iz komunalnog otpada neopasnog otpada čija se vrijedna svojstva mogu iskoristiti (ambalaža) te posebnih vrsta otpada (pelene, biorazgradivi otpad iz kuhinja, kantina i parkova),
- nepropisno odlaganje otpada,
- skladištenje otpada u nepropisnim uvjetima,
- neosiguravanje propisanog načina skladištenja i skladišnog prostora za pojedine vrste medicinskog otpada,
- obrada medicinskog otpada bez propisane dozvole,
- obveza iz pravilnika, osiguravanja propisane dinamike predaje infektivnog otpada na zbrinjavanje te,
- neimenovanje odgovorne osobe za velike izvore.

II zaštite zraka

- neobavljanje mjerenja emisija onečišćujućih tvari iz stacionarnih izvora,
- neprijavlivanje svih stacionarnih ispusta na nadziranoj lokaciji,
- nedostaci u dostavljanju i vođenju propisane dokumentacije,
- prekoračenja GVE onečišćujućih tvari iz stacionarnih izvora.
- nepropisno postupanje s kontroliranim i zamjenskim tvarima, neprovođenje propisanih pregleda uređaja, nedostavljanje podatka o uređajima s TOOS

III zaštite okoliša

- neispunjavanje obveza izrade operativnog plana intervencija u zaštiti okoliša,
- izostanak općih mjera zaštite okoliša vezane uz skladištenje opasnog otpada,
- nedostavljanje dokumentacije za KEO, odnosno ROO.

Kontrolni nadzori, njih 252, obavljeni su za sva izvršna rješenja (što iznosi 92% svih izdanih rješenja) i utvrđeno je da je postupljeno po naređenim mjerama.

Istovremeno je nadležnim prekršajnim sudovima ukupno podnesen 21 optužni prijedlog, a najviše (81%) zbog povreda ZOO-a.

Tematski inspekcijski nadzor zdravstvenih ustanova osigurao je cjelovitu kontrolu usklađenosti u postupanju zdravstvenih subjekata na području RH i utvrdio specifične, vezane uz djelatnost, kao i opće prisutne nepravilnosti u provođenju obveza iz područja zaštite okoliša, a naročito vezane na postupanje i gospodarenje otpadom. S obzirom na utvrđeno, ukazuje se potreba za nastavak redovitog periodičnog inspekcijskog nadzora velikih ustanova (bolnica) i povremene kontrole manjih ustanova. Provedeni sustavni nadzor doprinio je usklađivanju zdravstvenih ustanova s propisima o gospodarenju medicinskim otpadom, kao i općim pitanjima u području zaštite okoliša, te zaštite zraka.

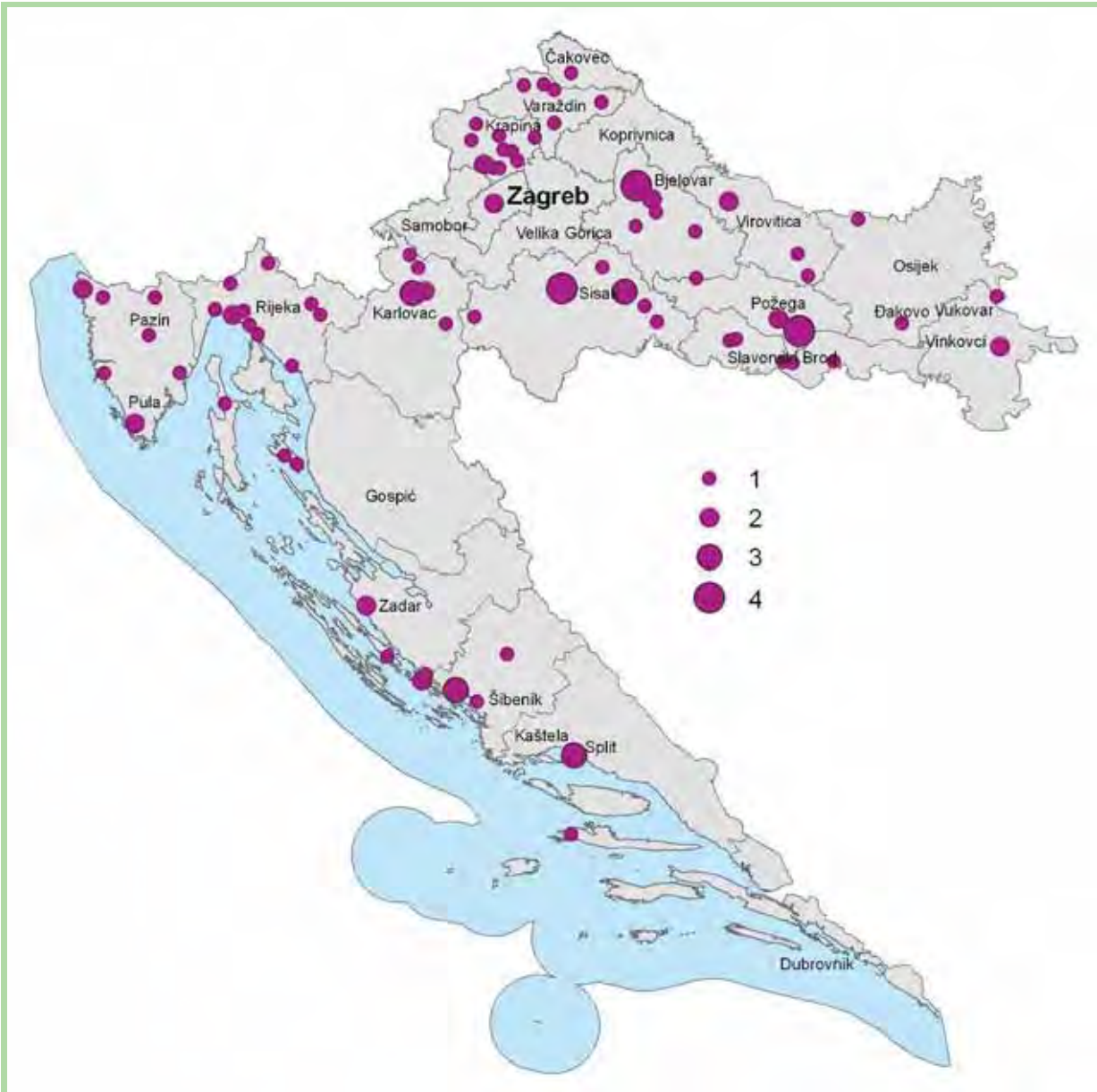
Nadzirana zdravstvena
ustanova
OPĆA BOLNICA
VINKOVCI
Zvonarska 57, Vinkovci

Postrojenja u kojima se koriste HOS-ovi nadzirana u 2009. godini

Postrojenja u kojima se koriste HOS-ovi

Cilj inspekcijskih nadzora pravnih i fizičkih osoba koji obavljanjem djelatnosti koriste hlapive organske spojeve (HOS) je provjera provedbe obveza koje proizlaze iz odredbi Zakona o zaštiti zraka i Zakona o otpadu te provedbenih propisa, s posebnim naglaskom na kontrolu primjene Uredbe o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora (NN, br. 21/07 i 150/08).

Budući da postrojenja koja koriste hlapive organske spojeve, osim kemijskog čišćenja, tiskanja i završne obrade vozila (lakiranje) do sada nisu bile skupina sustavnog inspekcijskog nadzora inspekcije zaštite okoliša, ti su subjekti uvršteni u Plan rada za 2009. godinu u cilju utvrđenja stanja i usklađenosti rada postrojenja koja koriste hlapive organske spojeve.

Tijekom 2009. godine inspektori zaštite okoliša obavili su inspekcijske nadzore u postrojenjima u kojima se obavljaju sljedeće aktivnosti:

- nanošenja ljepila (adheziva),
- proizvodnja drvenih i plastičnih laminata
- procesi premazivanja
- proizvodnja premaza, lakova, boja i ljepila
- proizvodnja gumenih smjesa i proizvoda od gume
- površinsko čišćenje
- impregnacija drvenih površina
- proizvodnja obuće,

Postrojenja koja koriste postupke premazivanja zavojnica, proizvodnja farmaceutskih proizvoda, ekstrakcija biljnog ulja i životinjske masti i rafinacija biljnog ulja i površinska zaštita (premazivanje) žičanih navoja nisu bili predmeti nadzora tijekom 2009. godine, dok su aktivnosti kemijskog čišćenja, tiskanja i završna

obrada vozila (lakiranje) obrađene kao posebne tematske cjeline.

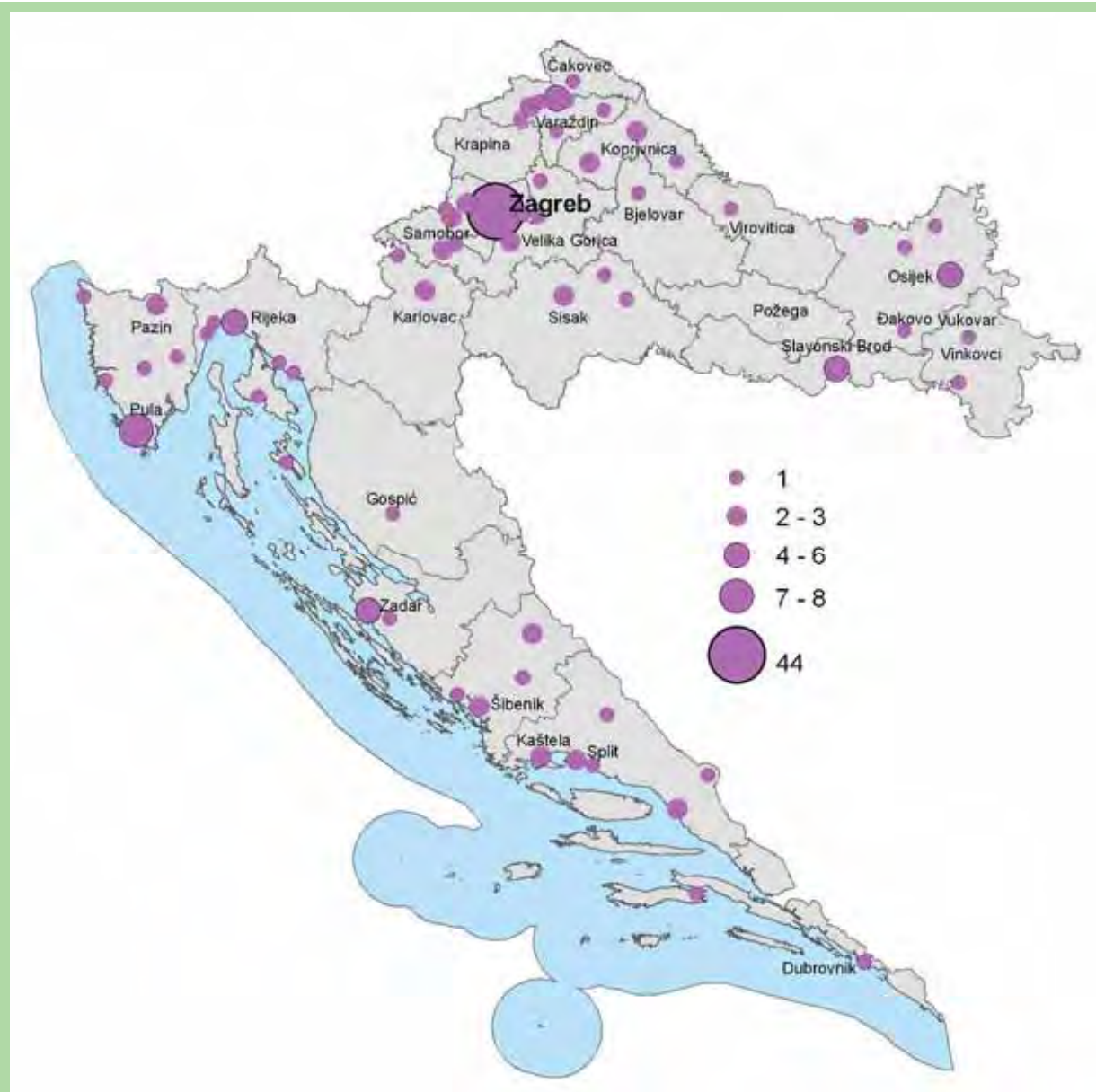
Prema godišnjim izvješćima inspektora zaštite okoliša tijekom 2009. godine ukupno je nadzirano 121 pravnih i fizičkih osoba koje obavljanjem djelatnosti koriste hlapive organske spojeve i pripravke koji sadrže takve spojeve, te je obavljeno ukupno 228 inspekcijska pregleda.

U tim je nadzorima utvrđeno da 25% od ukupnog broja pregledanih postrojenja koristi organska otapala u količini većoj od donje granične vrijednosti propisane Uredbom o GVE.

U 2009. godini pravnim i fizičkim osobama koje obavljanjem djelatnosti koriste HOS-ove izdana su 97 rješenja za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti na temelju Zakona o otpadu, vezano na neispunjavanje obveze izrade Planova gospodarenja otpadom, nepravilnosti u postupanju s otpadom i nepravilnosti u vođenju propisane dokumentacije o otpadu. Nadzori su obuhvatili i obveze propisane Zakonom o zaštiti okoliša i Zakonom o zaštiti zraka, tako da je pravnim i fizičkim osobama izdano 55 rješenja za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti na temelju Zakona o zaštiti zraka, vezano na neispunjavanje obveze vođenje evidencije o potrošnji hlapivih organskih spojeva, praćenje emisije onečišćujućih tvari u zrak, obveze dostave podataka o korištenim količinama tih spojeva u Registar postrojenja koji se vodi u MZOPUG te dostava godišnjeg izvješća o emisijama korištenih hlapivih organskih spojeva u AZO. Istovremeno je nadležnim prekršajnim sudovima podneseno 11 optužnih prijedloga i to 8 zbog povrede Zakona o otpadu i 3 zbog povrede odredbi Zakona o zaštiti zraka. Sustavnim tematskim inspekcijskim nadzorima osiguran je cjelovit pristup za utvrđivanje usklađenosti postrojenja koja koriste HOS-ove s Uredbom o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora, te udovoljavanja propisima, kojima se uređuju opća pitanja zaštite okoliša prema Zakonu o zaštiti okoliša, Zakonu o otpadu i Zakonu o zaštiti zraka.

Kemijske čistionice nadzirane u 2009. godini

Kemijske čistionice

Prema godišnjem planu rada i tijekom 2009. godine nastavljena je sustavna akcija inspekcijskog nadzora kemijskih čistionica čiji cilj je bila provjera provedbe obveza koje proizlaze iz odredbi ZOZZ i ZOO te provedbenih propisa, a u ovoj godini posebna pažnja usmjerena je na nastavak kontrole primjene Uredbe o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora (NN br. 21/07 i 150/08).

Uredbom je propisan nadzor i praćenje emisija hlapivih organskih spojeva (HOS) koji se koriste u procesu kemijskog čišćenja, te obveze vlasnika ili korisnika postrojenja u kojima se HOS koriste, kao što su obveza prijave u Registar postrojenja u kojima se koriste organska otapala koji vodi MZOPUG, vođenje evidencije o potrošnji HOS-a i težini očišćenog predmeta te izrada i dostava godišnjeg izvješća o emisijama korištenih HOS-a AZO-u.

U inspekcijskim nadzorima bilo je potrebno utvrditi i način postupanja s otpadom proizvedenim u postupku kemijskog čišćenja.

Broj nadziranih kemijskih čistionica temeljio se na podacima HGK, Obrtničke komore i uvoznika/distributera HOS-a (tetrakloretilena) koji se koristi u postupku kemijskog čišćenja.

Tijekom 2009. godine kontrolama rada kemijskih čistionica sastavljeno je 277 zapisnika o obavljenom inspekcijskom nadzoru od čega 99 zapisnika u pravnim te

178 zapisnika fizičkih osoba koje se bave djelatnošću kemijskog čišćenja tekstila.

U nadzorima inspekcija zaštite okoliša je donijela ukupno 35 rješenja zbog povrede odredbi ZOO-a i 64 rješenja zbog povrede odredbi ZOZZ-a. Istovremeno su nadležnim prekršajnim sudovima podnesena 2 optužna prijedloga i to 1 na temelju ZOO-a i 1 na temelju ZOZZ-a.

Usporedba stanja u vezi inspekcijskog postupanja tijekom 2008. i 2009. godine ukazuje na smanjenje broja rješenja i optužnih prijedloga, što se može tumačiti povećanjem spoznaja o propisanim obvezama, kao i porastom svijesti o suodgovornosti za posljedice koje nastaju nekontroliranim odlaganjem otpada i emisija štetnih tvari u zrak, tlo i vode, kao i međusobnim razmjenom informacija obveznika nadzora.

Također je i od strane vlasnika kemijskih čistionica pokazana želja za edukacijom o zaštiti okoliša pa je u organizaciji HOKa – Sekcije njega tekstilija, organiziran stručni skup na kojem je prezentiran rad inspekcije zaštite okoliša te ciljevi i rezultati akcije sustavnog nadzora kemijskih čistionica od strane inspekcije zaštite okoliša.

U odnosu na utjecaj rada kemijskih čistionica s aspekta ograničavanja ispuštanja emisija HOS-a u okoliš, nadzorom odnosno kontrolirati jedino kemijske čistionice koje posjeduju stacionarni ispušt u zrak kao uređaj otvorenog sustava iz kojeg se oslobađa tetrakloretilen koji predstavlja opasnost za ljude i okoliš.

Autolakirnice

Budući su rezultati inspekcijskih nadzora objekata u kojim se obavlja završna obrada vozila (lakiranje) provedenih u 2008. godini pokazali da predstavnici ove ciljne skupine nisu u potpunosti usvojili primjenu propisa iz područja zaštite okoliša, nadzori autolakirnica uvršteni su i u godišnji plan rada inspekcije zaštite okoliša za 2009. godinu.

Slijedom navedenog, tijekom 2009. nastavljen je nadzor autolakirnica od strane inspekcije zaštite okoliša.

Prema pojedinačnim godišnjim izvješćima inspektora zaštite okoliša tijekom 2009. godine u autolakirnicama je obavljeno 346 nadzora uključujući prve nadzore i kontrole izvršenja rješenja donesenih u 2008. i 2009. godini.

Prema pojedinačnim izvješćima inspektora tijekom 2009. godine obavljen je nadzor u 106 objekata koji nisu bili nadzirani tijekom 2008. godine.

Provedeni su cjeloviti nadzori prema odredbama Zakona o zaštiti zraka, Zakona o otpadu i provedbenih propisa posebno Uredbe o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora odnosno prijava u Registar postrojenja u kojima se koriste organska otapala, vođenje očevidnika o hlapivim organskim spojevima, izrada i dostava izvješća o hlapivim organskim spojevima te

izrada godišnje bilance hlapivih organskih spojeva.

U tim je nadzorima utvrđeno da svega 8% od ukupnog broja pregledanih autolakirnica koristi organska otapala u količini jednakoj ili većoj od praga potrošnje, odnosno količinu jednaku ili veću od 0,5 tona, a da 31% autolakirnica ima potrošnju otapala manju od 0,5 tona. Međutim, u čak 61% autolakirnica evidencija o potrošnji otapala nije se vodila.

U nadzorima su utvrđene povrede odredbi Zakona o otpadu i Zakona o zaštiti zraka, odnosno Uredbe o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari iz stacionarnih izvora, koje se odnose na vođenje i dostavu propisane dokumentacije (očevidnik i izvješća o hlapivim organskim spojevima, očevidnik o nastanku i tijeku otpada) te provođenje mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak.

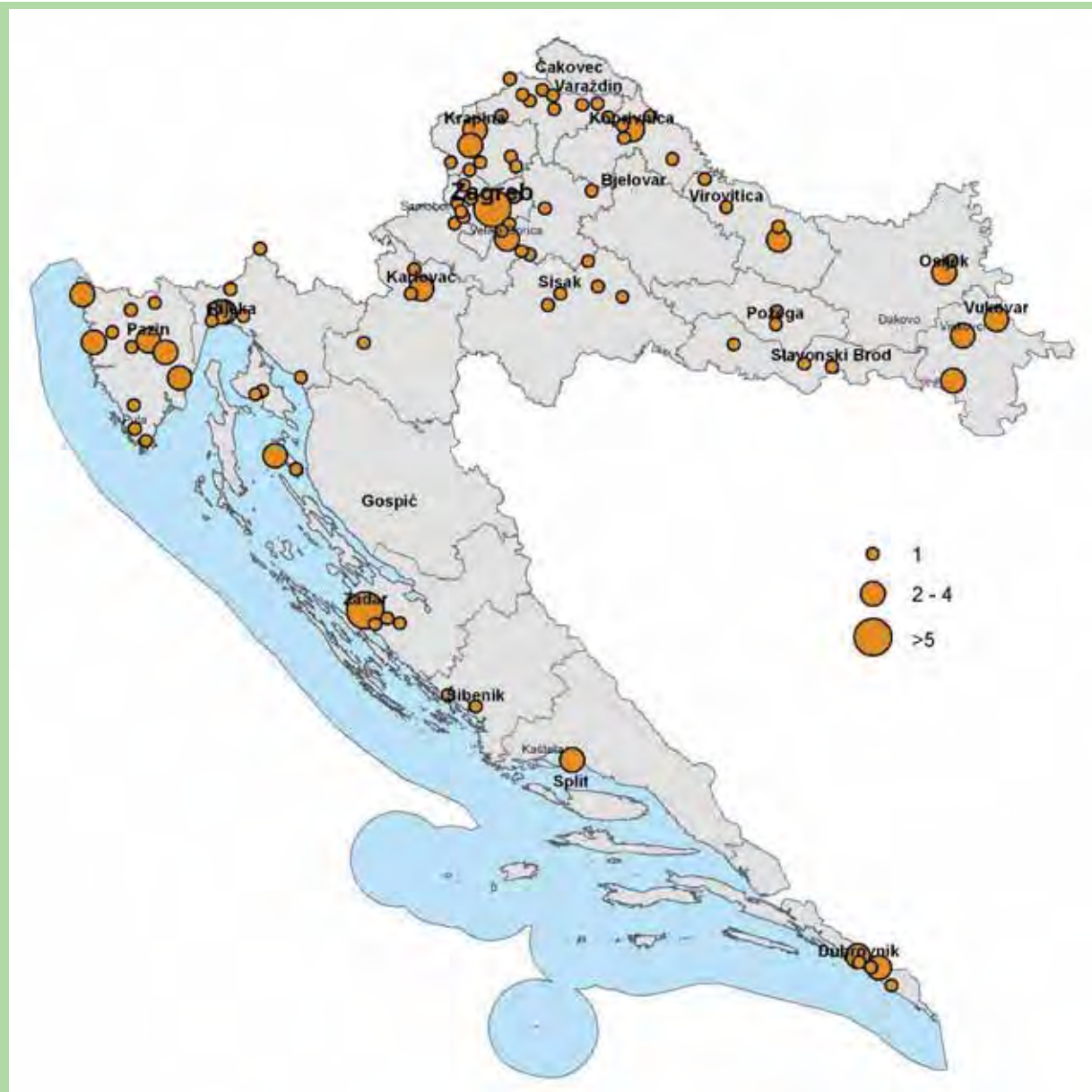
Na temelju utvrđenih nepravilnosti doneseno je 196 rješenja od čega 77 na temelju Zakonu o otpadu i 119 rješenja na temelju Zakona o zaštiti zraka. Obavljena je i kontrola izvršenja 128 rješenja donesenih 2009. godine od kojih su sva izvršena. Također je nadležnim prekršajnim sudovima podneseno 7 optužnih prijedloga.

Sa 2009. godinom završen je nadzor autolakirnica kao zasebne aktivnosti te je za 2010. godinu planiran nadzor istih u sklopu nadzora postrojenja koja se bave aktivnostima iz članka 76. Uredbe o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari iz stacionarnih izvora (NN, br.21/07 i 150/08).

Autolakirnice nadzirane u 2009. godini

Betonare i asfaltne baze

Tijekom 2009. godine obavljen je dio preostalih inspekcijskih nadzora u tematskoj cjelini betonare i asfaltne baze koja je cjelovito obrađena tijekom 2008. godinu. U 2009. godini inspektori zaštite okoliša obavili su ukupno 45 nadzora betonara od toga 41 inspekcijski nadzor trgovačkih društava i 4 obrtnika. Također je obavljeno i 15 inspekcijskih nadzora asfaltnih baza uključujući i jednoga obrtnika. Temeljem utvrđenih činjenica tijekom nadzora betonara doneseno je 6 rješenja i to jedno rješenje temeljem odredbi Zakona o zaštiti zraka i 5 temeljem odredbi Zakona o otpadu. Kontrolirajući provedbu zakonskih odredbi u području zaštite okoliša, zraka i otpada prilikom obavljanja djelatnosti asfaltnih baza inspekcija je utvrdila povrede propisa u tri inspekcijska nadzora i to po

jedan u području Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti zraka i Zakona o otpadu.

Pretočimo li broj utvrđenih nepravilnosti u postotke proizlazi da je prilikom inspekcijskih nadzora kod 13% betonara utvrđena nepravilnost u primjeni propisa u području zaštite okoliša. Kod asfaltnih baza postotak nepravilnosti u primjeni propisa u području zaštite okoliša penje se do 20%.

Iako podaci proizašli iz ovogodišnjih inspekcijskih nadzora ove tematske cjeline ne upućuju na velike povrede zakonskih odredbi, podaci iz izvješća 2008. godine, osobito propisa u području građenja nameću potrebu posvećivanja pozornosti problemu legalnosti koja je utvrđena kod gotovo pedeset posto nadziranih objekata, kao i potrebu praćenja mjera radi sprečavanja onečišćenja zraka.

Energetski pogoni i postrojenja

Sustavni tematski nadzor pogona i postrojenja iz sastava HEP d.d. nastavljen je u 2009. godini sukladno Godišnjem planu rada inspekcije zaštite okoliša, radi potrebe sustavnog nadzora postrojenja, građevina i/ili djelatnosti od posebnog značaja za zaštitu okoliša s obzirom na njihov uobičajeni i/ili mogući incidentni utjecaj s obzirom na okolnost da su to postrojenja koja podliježu obvezi ishođenja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša.

Tijekom 2009. godine obavljeni su nadzori u:

- HEP – PROIZVODNJA d.o.o., Zagreb, poduzeće za proizvodnju električne i toplinske energije, Zagreb, ul. grada Vukovara 37, sektor hidroelektrane, Pogon **HE VARAŽDIN**, Svibovec,
- HEP – PROIZVODNJA d.o.o., Zagreb, poduzeće za proizvodnju električne i toplinske energije, Zagreb, Ul. grada Vukovara 37, sektor termoelektrane, Pogon **TE-TO Osijek**, Osijek,
- HEP – PROIZVODNJA d.o.o., Zagreb, poduzeće za proizvodnju električne i toplinske energije, Zagreb, Ul. grada Vukovara 37, sektor hidroelektrane, Pogon **HE PERUĆA**, Hrvace,
- HEP – PROIZVODNJA d.o.o., Zagreb, poduzeće za proizvodnju električne i toplinske energije, Zagreb, Ul. grada Vukovara 37, Pogon **TE PLOMIN** (TE Plomin 1 i TE Plomin 2), Luka Plomin, Plomin,
- HEP – PROIZVODNJA d.o.o., Zagreb, poduzeće za proizvodnju električne i

toplinske energije, Zagreb, Pogon **TE RIJEKA**, Urinj bb, Kostrena,

- HEP – OPERATOR PRENOSNOG SUSTAVA, d.o.o., Zagreb, poduzeće za vođenje elektroenergetskog sustava, Zagreb, Pogon TS DUBEC, Zagreb,

- HEP – OPERATOR PRENOSNOG SUSTAVA, d.o.o., Zagreb, poduzeće za vođenje elektroenergetskog sustava, Zagreb, Kupska 4, Pogon TS RESNIK, Zagreb,

- HEP – HEP TOPLINARSTVO d.o.o., Zagreb, poduzeće za proizvodnju, distribuciju i opskrbu toplinskom energijom, Zagreb, Pogon Zagreb, Zagreb,

Nadzori su, provedeni prema prethodno razrađenim prioritetima uvažavajući brojnost (ili nedostatnost) dosadašnjih nadzora, veličinu i značaj pogona s obzirom na mogući utjecaj na okoliš, tehnološke osobitosti i/ili različitosti i prostornu situiranost.

Inspeksijskim nadzorima obavljenim u navedenim pogonima primarno je potvrđen visok stupanj skrbi i provođenja propisanih mjera zaštite okoliša, sukladno zakonima i/ili internim pravilnicima.

Međutim, zbog tehnoloških osobitosti, starosti pogona ili prostorne dispozicije, postoje razlike u učinkovitosti provođenja mjera zaštite okoliša. Ipak, od 2000. do danas uočljiv je pozitivan trend u pogledu zaštite okoliša. U nadzorima nisu uočena odstupanja od upotrebe uređaja i opreme u proizvodnji ili odstupanje od proizvodnih postupaka čije posljedice nisu predvidive po okoliš, odnosno stanje i/ili postupci koji bi bili suprotni načelima, zahtjevima i propisima zaštite okoliša.

Manji nedostaci gotovo redovito su otklanjani u zapisnički utvrđenim rokovima. U nadzoru pogona HEP d.d. uspostavljen je kvalitetan partnerski odnos s naglašenim preventivnim djelovanjem inspekcije, slično kako je to u slučaju nadzora IPPC postrojenja u EU.

Odgovorne osobe u pogonima HEP d.d. obavještavaju i/ili izvješćuju inspekciju i bez propisanih obveza, ovisno o potrebama i događajima. Od navedenih pogona, u pozitivnom smislu, svakako treba istaknuti TE PLOMIN kojem je, u cilju smanjenja prekomjerne emisije svjetlosti, rješenjem naređena izrada unutarnjeg Plana smanjenja onečišćavanja okoliša prekomjernom emisijom svjetlosti, a provedbom Plana operator je ostvario i znatne financijske uštede.

Nadzor u HEP –TOPLINARSTVO d.o.o., Zagreb, Pogon Zagreb, obavljen je temeljem prijave emisija u zrak uzrokovane radom kotlovskeg postrojenja (toplane) G III–V. Gorica, odnosno toplane u V. Gorici. U nadzoru je utvrđeno da se praćenje (mjerjenje) emisije iz toplane obavlja sukladno propisima, a predloženi rezultati pokazali su udovoljavanje propisanih. Činjenica je da ipak dolazi u određenim situacijama do incidentnog onečišćavanja okoliša, koje se u sadašnjim prilikama ne može spriječiti. Realizacija jednog od kogeneracijskih postrojenja: elektrane-toplane na biomasu (BE-TO V. Gorica) ili male termoelektrane – toplane (mTE-TO V. Gorica) bilo bi trajno rješenje energetskih (elektroenergetskog i centraliziranog toplinskog sustava), kao i ekoloških potreba.

Energetski pogoni i postrojenja nadzirani u 2009. godini

Brodograđevna industrija

Inspekcija zaštite okoliša sustavno nadzire brodogradilišta iz skupine velikih brodogradilišta: Brodogradilište Uljanik d.o.o. Pula, 3. MAJ BRODOGRADILIŠTE d.d., Brodogradilište Viktor Lenac d.d. Rijeka, Brodogradilište Kraljevica d.d., BRODOSPLIT – BRODOGRADILIŠTE d.o.o. Split te BRODOTROGIR d.d. Trogir.

Brodogradilišta Uljanik Pula, 3. maj Rijeka, Brodosplit Brodogradilište i Brodotrogir troše više od 200 tona otapala godišnje te su sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine broj 110/07) i Uredbe o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (Narodne novine broj 114/08) dužna u propisanom roku ishoditi objedinjene uvjete zaštite okoliša.

Kao postrojenja u kojima se koriste organska otapala odnosno odvijaju aktivnosti procesa premazivanja i površinskog čišćenja, sva navedena brodogradilišta upisana su u Registar postrojenja u kojima se koriste organska otapala ili proizvodi koji sadrže HOS-ove i, osim Brodogradilišta Kraljevica, izradila su

Programe smanjivanja emisija hlapivih organskih spojeva te ih dostavila na suglasnost MZOPUG.

Programi smanjivanja emisije hlapivih organskih spojeva uglavnom se odnose na uporabu premaza sa smanjenim udjelom organskih otapala i većim udjelom suhe tvari.

Tijekom 2009. godine obavljen je nadzor u Brodogradilištu Uljanik, Brodogradilištu Viktor Lenac i Brodogradilištu Kraljevica u kojima je nadzor bio i u 2008. godini te u BRODOSPLIT – BRODOGRADILIŠTU koje nije bilo predmet cjelovitog nadzora u 2008. godini. Radi utvrđenih nepravilnosti Brodosplit brodogradilištu donijeto je rješenje o vođenju očevidnika o hlapivim organskim spojevima po kojem je stranka u danom roku postupila.

Također su u 2009. godini podnesena dva optužna prijedloga protiv Brodogradilišta 3. maj Rijeka, u kojem je u listopadu 2008. godine obavljen koordinirani inspekcijski nadzor, a zbog prekoračenja granične vrijednosti emisije hlapivih organskih spojeva iz komore za bojanje limova i profila u Odjelu izrade elemenata trupa i zbog predaje otpadne ambalaže od boja bez

propisanog pratećeg lista za svaku pošiljku otpada. Brodogradilište je proglašeno krivim zbog prekoračenja granične vrijednosti emisije i izrečena je novčana kazna u iznosu 100.000 za pravnu osobu i 13.340 kn za odgovornu osobu u pravnoj osobi dok za povredu odredbi Zakona o otpadu još nije donesena presuda Prekršajnog suda.

U 2009. godini obavljena je i kontrola izvršenja rješenja o uklanjanju otpada i

rješenja o vođenju očevidnika o hlapivim organskim spojevima u Brodogradilištu Nauta Namjana koje je također bilo predmet koordiniranog inspekcijskog nadzora u 2008. godini. Rješenja su izvršena.

U 2009. godini Brodogradilište Kraljevica je presudama Prekršajnog suda u Rijeci proglašeno krivim za dva optužna prijedloga podnijeta tijekom 2008. godine..

Grafička industrija

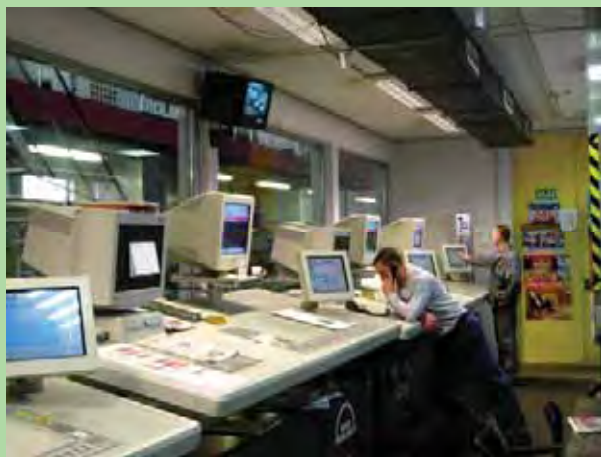
Nadzor subjekata grafičke djelatnosti planiran je kao tematski nadzor i kao takav provodi se u kontinuitetu od 2004. godine. U odabiru nadziranih subjekata nastojalo se prioritet određivati prema tekućim saznanjima (veličina tvrtke, broj zaposlenih, osobitosti lokacije, eventualne prijave i/ili pritužbe građana, odnosno ovisno o značaju - mogućem utjecaju na okoliš i sl.) i s obzirom na ciljane nadzore u smislu praćenja provođenja konkretnih propisa (otpad, emisije, otapala i sl.).

Kad se radi o subjektima iz ove grupacije zamijećena je međusobna solidarnost subjekata tako da međusobno šire informacije i/ili upozorenja o provođenju sustavnog inspekcijskog nadzora grafičke industrije, što je i pozitivno, budući da na taj način pojedini subjekti (osobito manje tvrtke i obrti) ispravljaju nedostatke i prije dolaska inspektora, a time je i učinak inspekcije postignut u velikom broju

slučajeva i bez izravnog inspekcijskog nadzora.

Positivni pomaci zapažaju se osobito kod većih tvrtki po opsegu proizvodnje i broja zaposlenih, što se može smatrati win-win efektom, jer se provedba mjera zaštite okoliša poboljšava upravo tamo gdje je postojeći i/ili mogući incidentni utjecaj na okoliš najznačajniji. U tom pozitivnom smislu vrijedi istaknuti RADIN-REPRO I ROTO d.o.o., tiskaru koju inspektor koristi kao „informativni i/ili edukacijski centar zaštite okoliša“ za ostale, manje ili slabije informirane subjekte.

Temeljem obavljenih nadzora u grupaciji Grafičke industrije manje i/ili veće nepravilnosti su redovita pojava. Najčešće se radi o nepravilnostima provođenja obveza propisanih Zakonom o otpadu, posebno obveza odvojenog sakupljanja otpada (i opasnog otpada), predavanja istog ovlaštenim sakupljačima i/ili obrađivačima, obveza vođenja očevidnika i ostale dokumentacije o proizvodnom otpadu, te obveza dostavljanja dokumentacije.

U tijeku 2009. godine nadzirano je ukupno 20 subjekata grafičke djelatnosti, od kojih u 12 tvrtki nisu utvrđene povrede propisa iz ovlasti inspekcije zaštite okoliša. U 8 tvrtki utvrđene su nepravilnosti i nezakonitosti, čije je otklanjanje naređeno u 12 rješenja, a podneseno je i 5 optužnih prijedloga nadležnim sudovima. Tijekom 2009. obavljen je nadzor sljedećih subjekata grafičke djelatnosti:

- ART STUDIO d.o.o., Zagreb,
- INTERGRAFIKA TTŽ d.o.o., Zagreb,
- STAJER GRAF d.o.o., Zagreb,
- RADIN-REPRO I ROTO d.o.o., Zagreb,
- ETIKET TISAK d.d., Zagreb,
- MMV – 94 d.o.o., 10000 Zagreb,
- MASTERGRAF d.o.o., 10430 Samobor,
- MATIS d.o.o., Pregrada,
- KOPRIVNIČKA TISKARNICA d.o.o., Koprivnica,
- BALTAZAR d.o.o., Koprivnica,
- Matis – grafičke usluge, Koprivnica,
- GRAVIS d.o.o., Križevci, te
- MEDICINSKA NAKLADA d.o.o., Zagreb: Utvrđene su povrede propisa (ZOO) – nevođenje ONTO-a i nedostavljanje podataka upravnom tijelu nadležnom za poslove zaštite okoliša, odnosno nadležnom za vođenje ROO-a. Doneseno je rješenje o otklanjanju nedostataka, obavljena kontrola izvršenja rješenja u kojoj je utvrđeno da je rješenje izvršeno.
- CROATAN d.o.o., Zagreb: Utvrđene su povrede propisa (ZOO) – nevođenje ONTO-a i doneseno je rješenje o otklanjanju nedostataka, obavljena je kontrola izvršenja rješenja u kojoj je utvrđeno da je rješenje izvršeno.
- H.O.N.ING. d.o.o., Svetikriž Začretje: Utvrđene su povrede propisa i to: ZOZO, ZOO, Uredbe o GVE onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora i Pravilnika o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak

iz stacionarnih izvora (NN, br. 12/05). Donesena su 3 rješenja o otklanjanju nedostataka i obavljene su kontrole izvršenja rješenja u kojima je utvrđeno da su rješenja izvršena. Temeljem optužnih prijedloga pokrenuta su 3 prekršajna postupka.

- BIROTEHNIK d.o.o., Oroslavje: Utvrđene su povrede propisa i to: Uredbe o GVE onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora i Pravilnika o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora (NN, br. 12/05). Donesena su 2 rješenja o otklanjanju nedostataka, a obavljenom kontrolom izvršenja rješenja utvrđeno je da su rješenja izvršena. Temeljem optužnih prijedloga pokrenut je 1 prekršajni postupak.

- IN.FO.IMPRESS d.o.o., Krapina: Inspeksijskim nadzorom utvrđene su povrede propisa i to ZOO-a i ZOZZ-a. Donesena su 3 rješenja o otklanjanju nedostataka. Kontrola izvršenja rješenja nije obavljena. Temeljem optužnog prijedloga pokrenut je 1 prekršajni postupak.

- T-GRAF d.o.o., Orehovec: Utvrđena je povreda ZOO-a i doneseno je rješenje o otklanjanju nedostataka. Kontrola izvršenja rješenja nije obavljena.

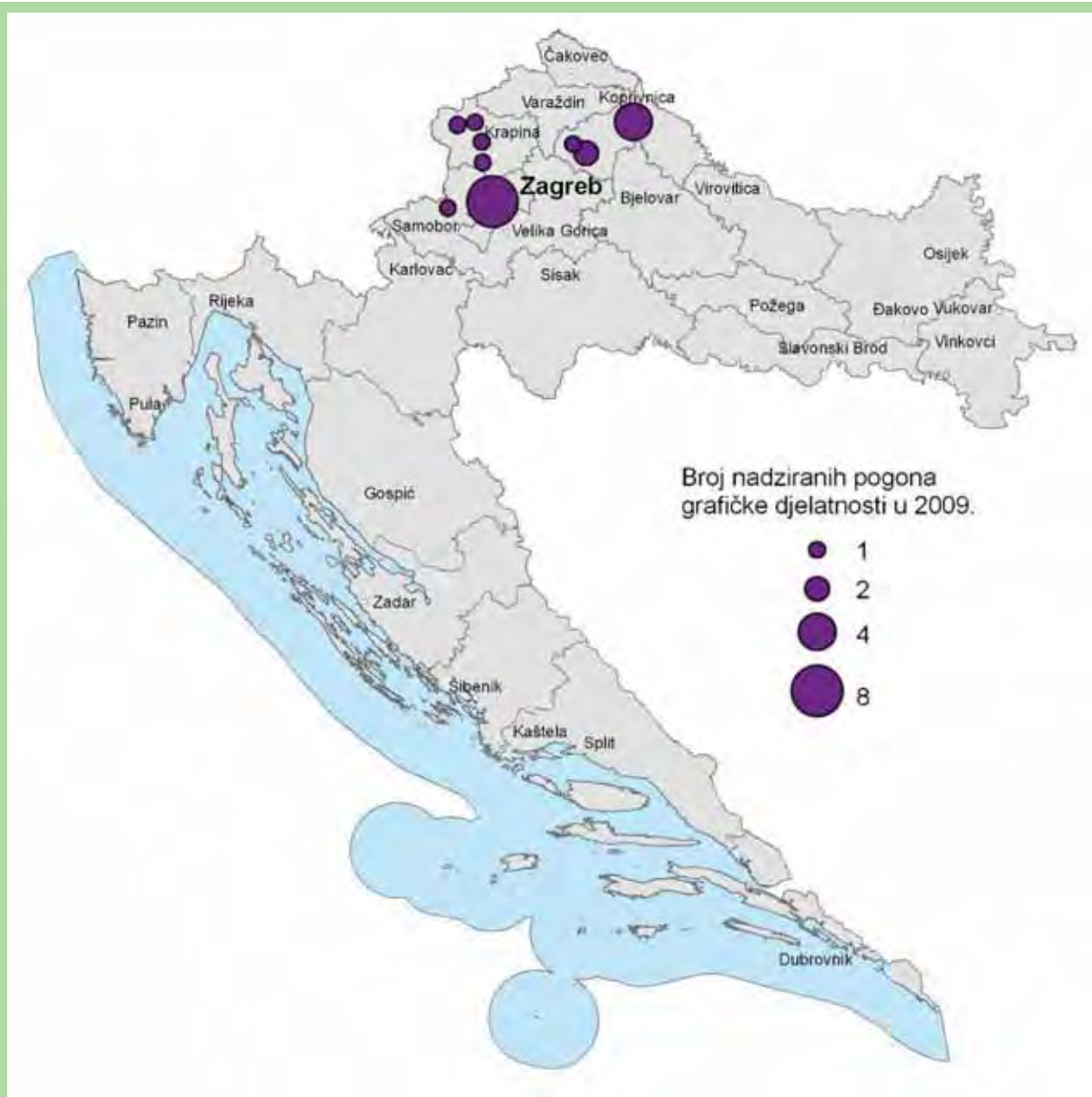
- GRAFIČKA KULTURA DTS d.o.o., Koprivnica: Utvrđena je povreda ZOO-a i doneseno je rješenje o otklanjanju nedostataka. Kontrola izvršenja rješenja nije obavljena.

- GRAFOCENTAR d.o.o., I. Z. Dijankovečkog 13, 48260 Križevci: Utvrđena je povreda ZOO-a i doneseno je rješenje o otklanjanju nedostataka, obavljena kontrola izvršenja rješenja u kojoj je utvrđeno da je rješenje izvršeno.

Pogoni grafičke industrije nadzirani u 2009. godini

Prehrambena industrija

U 2009. godini inspekcija zaštite okoliša provela je nadzore 38 pravnih osoba koje se bave djelatnostima prehrambene industrije. Nadzorima su obuhvaćene punionice i proizvođači bezalkoholnih pića, pivovare, mljekare, mesna industrija, tvornice ulja, tvornice za preradu ribe te konditorska industrija.

U nadzorima su utvrđeni sljedeći nedostaci:

- neprovođenje obveze dostavljanja podataka u ROO
- izostanak i nepravilnosti u vođenju propisane dokumentacije o otpadu
- nepropisno odlaganje proizvodnog otpada na odlagalište bez izrađene karakterizacije otpada
- neprovođenje prvog mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz postojećih stacionarnih izvora
- neispunjavanje obveze izrade Planova gospodarenja otpadom
- nepropisno skladištenje te odlaganje proizvodnog i drugog otpada u tvorničkom krugu.

Provedenim nadzorima najčešće utvrđeni nedostaci povezani su s nevođenjem propisane dokumentacije o otpadu (70%), te neispunjavanjem obveze dostave

dokumenata u ROO. U 2009. godini inspekcija je izdala ukupno 20 rješenja prema ZOO-u. Najčešće utvrđeni propusti iz područja zaštite zraka povezani su s izostankom izvršenja obveze prvog mjerenja onečišćujućih tvari u zrak, te prijave MZOPUG-u radnih tvari koje oštećuju ozonski sloj. Zbog utvrđenih nepravilnosti sukladno ZOZZ-u inspekcija zaštite okoliša uputila je 7 rješenja. Također je podneseno 6 optužnih prijedloga nadležnim prekršajnim sudovima.

Provedenim kontrolama izvršenja rješenja utvrđeno je da su stranke u roku postupile po naređenim mjerama.

Znatan broj pripadnika ove grupacije na poslovnim lokacijama posjeduje znatne količine opasnih tvari u rashladnim sustavima (amonijak) te su neki od njih i obveznici postupanja po Uredbi o sprečavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN br. 114/08). Stoga je sustavno i kontinuirano nadziranje ovakvih subjekata nužno.

Općenito gledajući, usklađenost pravnih subjekata u prehrambenoj industriji sa zakonskim propisima je zadovoljavajuća, osim spomenutih nedostataka, čime se potvrđuje potreba i daljnjeg sustavnog nadzora ovog sektora.

Pogoni prehrambene industrije nadzirani u 2009. godini

Adria d.d. ZADAR: U nadzoru iz 2007. godine tvrtke za preradu ribe Adria d.d. iz Zadra utvrđeno je niz nepravilnosti vezano za postupanje s proizvodnim otpadom odloženim unutar tvorničkog kruga tvrtke: odlaganje zauljenih bačvi s otpadnim mazutom te muljevima od ispiranja i čišćenja separatora, odlaganje ribljeg brašna te drugih vrsta otpada na nepropisan način, kao i ne vođenje propisane evidencije o nastanku i tijeku svih vrsta proizvodnog otpada.

Sukladno utvrđenom donesena su 3 rješenja prema Zakonu o otpadu, a provedenim kontrolama izvršenja rješenja, utvrđeno je da je tvrtka postupila prema samo 1 rješenju. Zbog ne postupanja prema inspekcijskim rješenjima, a sukladno zakonskim propisima, pokrenut je postupak prisilne naplate rješenjem izrečenih upravnih mjera u ukupnom iznosu od 60.000,00 kn (naplaćene u studenom 2008. i početkom 2009. godine).

U ponovnoj kontroli izvršenja inspekcijskih rješenja utvrđeno je da je tvrtka postupila po rješenjima, odnosno uklonila nepropisno odložen otpad i uspostavila vođenje propisane evidencije o otpadu.

Kraš d.d., ZAGREB: U nadzoru iz 2008. tvrtke Kraš prehrambena industrija d.d. iz Zagrebu utvrđena je zadovoljavajuća usklađenost sa zakonskim propisima iz područja zaštite okoliša. Prijavni listovi proizvođača, proizvodnog otpada dostavljeni su u propisanom roku u nadležni ured za zaštitu okoliša u Gradu Zagrebu za 2007. godinu, izrađen je Plan gospodarenja otpadom za opasni i neopasni otpad te je dostavljen na propisanim obrascima u nadležni Gradski Ured i AZO za sljedeće četverogodišnje razdoblje.

Tvrtka kao proizvođač vlastitog opasnog i neopasnog otpada vodi propisane evidencije postupanja s otpadom osim za proizvodni otpad (petrijeve zdjelice) koji nastaje u mikrobiološkom laboratoriju. Sukladno utvrđenoj nepravilnosti doneseno je rješenje kojim je tvrtki naređeno ustrojiti i voditi propisani očevidnik o nastanku i tijeku otpada za svaku vrstu otpada nastalog u proizvodnoj djelatnosti, a kontrolom izvršenja rješenja u 2009. godini utvrđeno je da je postupljeno po rješenju, tako da se vode propisane evidencije, a nastali otpad zbrinjava se putem ovlaštene osobe putem pratećih listova.

Šećerana VIRO Tvornica šećera d.o.o., VIROVITICA: U listopadu 2008. godine proveden je koordinirani inspekcijski nadzor šećerane VIRO Tvornica šećera d.o.o. u Virovitici, a u suradnji s ostalim nadležnim inspekcijama prema Sporazumu o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša.

Provedenim nadzorom inspekcija zaštite okoliša utvrdila je nepravilnosti sukladno Zakonu o otpadu, a koje se odnose na nepropisno odlaganje većih količina različitih vrsta proizvodnog i drugog otpada u tvorničkom krugu tvrtke. Također utvrđen je izostanak vođenja propisane dokumentacije o otpadu (očevidnici otpada). Sukladno istome inspekcija zaštite okoliša donijela je dva rješenja za otklanjanje nepravilnosti te je tvrtki rješenjem naređeno ukloniti sav otpad nekontrolirano odložen unutar tvorničkog kruga kao i uspostava i vođenje propisane

evidencije o nastanku i tijeku otpada koji nastaje u proizvodnoj djelatnosti tvrtke. Inspekcija zaštite okoliša u 2009. godini provela je kontrolu izvršenja mjera koje su naređene rješenjima tvrtki VIRO Tvornica šećera d.o.o. , a nadzorom je utvrđeno da je tvrtka putem ovlaštenih pravnih osoba postupila po rješenju te je uklonjen sav nepropisno odložen otpad.

Također nadzorom je utvrđeno da je tvrtka uspostavila vođenje evidencije o nastanku i tijeku proizvodnog otpada na zakonom propisanim obrascima.

Budući da je tvrtka VIRO Tvornica šećera d.o.o. obveznik ishođenja rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša, provedenim nadzorom u 2009. godini uočen je značajni napredak tvrtke u pogledu poduzimanja i provođenja preventivnih mjera radi sprečavanja onečišćenja okoliša.

Pivovare

Tijekom 2009. godine obavljeni su redovni nadzori četiri pivovare, subjekata čija je osnovna djelatnost proizvodnja piva: tvrtke BUP d.o.o. u Buzetu, Jadranske pivovare Split d.d. u Vranjicu, Carlsberg Croatia d.o.o. u Koprivnici i Zagrebačke pivovare d.d. u Zagrebu. Osim toga, obavljeno je i pet kontrolnih nadzora temeljem rješenja donesenih u 2008. godini, po kojima su tvrtke postupile. Rješenja su bila izdana radi nepropisnog vođenja dokumentacije o otpadu i skladištenja otpada te nepropisnog označavanja proizvodnog otpada.

Cilj redovnih nadzora bio je provjera usklađenosti sa zakonskim i podzakonskim propisima po pitanjima općeg postupanja iz područja zaštite okoliša, zaštite zraka i postupanja s otpadom. Posebno je utvrđivano stanje usklađenosti s obzirom na obveze vođenja propisanih evidencija i dostave podataka vezanih za nastanak i tijek postupanja s otpadom nastalim u proizvodnom procesu te posebnim vrstama otpada, utvrđivanje količina opasnog i neopasnog otpada, dostava podataka u Registar onečišćavanja okoliša (ROO), načini sakupljanja, odvajanja, skladištenja te zbrinjavanja otpada, provođenje mjerenja emisija onečišćujućih tvari, provođenje propisanih mjera postupanja s tvarima koje oštećuju ozonski sloj i postupanje s opasnim tvarima koje se koriste u postrojenjima.

Temeljem obavljenih sustavnih nadzora pivovara BUP d.o.o. i Carlsberg Croatia d.o.o. utvrđene su ukupno tri povrede Zakona o otpadu vezane uz nepropisno i nepotpuno vođenje očevidnika otpada za

pojedine vrste otpada, zbog čega su donijeta tri rješenja za otklanjanje nepravilnosti. Nadzorom Jadranske pivovare Split d.d. utvrđen je izostanak dostave obavijesti u MZOPUG vezane za prisutnost opasnih tvari u postrojenju temeljem Zakona o zaštiti okoliša, a s obzirom na odredbe Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN, br. 114/08) i nepravilnost vezana za amonijačni rashladni sustav temeljem čega je pivovara upućena na otklanjanje uzroka prisutnog „mirisa“, propuštanje na brtvama. Naknadno je dostavljeno izvješće o otklanjanju nepravilnosti. Osim toga, inspekcija zaštite okoliša je predmet dostavila i na nadležno postupanje sanitarnoj inspekciji.

Nadzorima je utvrđeno da su pojedine tvrtke obveznice izrade objedinjenih uvjeta zaštite okoliša sukladno Prilogu I točka 6.4.(b) alineje 2 te da su MZOPUG-u dostavile podatke radi usklađivanja s NRT konceptom IPPC direktive i Uredbom o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša.

Nadzorima pivovara uočena je specifična problematika postupanja/zbrinjavanja pojedinih vrsta proizvodnog neopasnog otpada - otpadnog kiselgura (dijatomejske zemlje, pomoćnog sredstva za filtraciju piva) i etiketa od pranja boca, koji su se zbrinjavali na odlagalištima otpada. Vezano uz otpadni kiselgur, prisutno je različito dodjeljivanje ključnog broja koje je dovelo u izoliranom slučaju do problema preuzimanja otpada, budući da dotadašnji ovlašteni sakupljač - komunalno poduzeće nije imalo ovlaštenje za preuzimanje novog ključnog broja, a u dozvoli je naziv otpadnog filteraskog materijala tekstualno naveden.

Izvješćem o fizikalno-kemijskim svojstvima navedenog otpada potvrđeno je da se otpad može odložiti na odlagalište neopasnog otpada.

Nadalje, pojedine pivovare posebno ne izdvajaju kiselgur i kvasac iz muljeva od obrade otpadnih tehnoloških voda pa je u njemu i kiselgur i kvasac, a jedna ih ispušta u javni sustav odvodnje sukladno Dozvolbenom nalogu. Tu je pivovaru inspekcija zaštite okoliša uputila na uspostavljanje zbrinjavanja otpadnog kiselgura, slijedom čega slijedi eliminacija ispuštanja iz sustava odvodnje, odnosno iz muljeva nakon primjerene obrade korištenja u poljoprivredi.

Problem etiketa je riješen tako da se one sada izdvajaju iz komunalnog otpada i posebno zbrinjavaju postupcima oporabe.

U pojedinim regijama je uočen problem u pronalaženju plasmana nusproizvoda proizvodnje piva, tj. pivskog tropa, u njemu umiješane sladne prašine i pljevice te kvasca kod uzgajivača stoke kao nadopuna hrane.

Vezano uz emisije onečišćujućih tvari u zrak, u pivovarama nema odstupanja od propisanih dopuštenih graničnih vrijednosti, ali nisu riješena pitanja sakupljanja mirisa i njihovog uklanjanja odgovarajućom opremom (filtrima).

Osim spomenutih nedostataka, opće stanje usklađenosti sa zakonima i propisima o zaštiti okoliša je zadovoljavajuće. Međutim, osobito zbog prisutnosti opasnih tvari u postrojenjima i time potencijalne mogućnosti nastanka nesreća, kao i s obzirom na količine proizvodnog otpada, naglašava se potreba stalnog sustavnog nadzora pivovara.

Ovlaštenici za obavljanje poslova zaštite okoliša

Nadzor subjekata - pravnih osoba ovlaštenih za poslove zaštite okoliša sustavno je započeo 2009. U odabiru subjekata za nadzor nastojalo se određivati prioritet prema saznanjima o vrsti i broju poslova zaštite okoliša za koje je subjekt ovlašten, eventualne prijave i/ili pritužbe građana i sl.

Nadzori ovlaštenika poslova zaštite okoliša obavljani su temeljem Zakona o zaštiti okoliša, Uredbe o uvjetima za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (NN, br. 7/97), odnosno Pravilnika o izdavanju dozvole ili suglasnosti za obavljanje djelatnosti praćenja kakvoće zraka i praćenja emisije u zrak iz stacionarnih izvora (NN, br. 79/06).

Nadzori su se prvenstveno odnosili na ispunjavanje uvjeta: odgovarajuća rješenja MZOPUG-a i obavljena i/ili zatražena akreditacija od strane Hrvatske akreditacijske agencije (HAA). Tijekom 2009. obavljani su nadzori 3 pravne osobe:

- Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta, Zagreb,

Djelatnosti Fakulteta su istraživanje, razvoj i projektiranje kemijskih procesa, usmjerena istraživanja kemijskih pretvorbi kojima nastaju tvari i materijali uporabnih svojstava, razvoj metoda ispitivanja i analize s ciljem kontrole kvalitete, razvoj postupaka prerade fosilnih i mineralnih

sirovina, proizvodnja materijala (polimera, keramike, kompozita) i kemikalija za posebne namjene. Fakultet obavlja stručne poslove pripreme i izrade studije utjecaja na okoliš i stručne poslove praćenja emisija u zrak iz stacionarnih izvora temeljem rješenja MZOPUG-a.

Ustanova je podnijela valjanu prijavu HAA-u za akreditaciju prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17025:2006. za područje praćenja kakvoće zraka.

- Metroalfa d.o.o., Zagreb,

Djelatnosti: kontrola i inženjering, pružanje usluga na području zaštite na radu, zaštite od požara, zaštite od buke i zaštite okoliša. Tvrtka obavlja stručne poslove praćenja emisija u zrak iz stacionarnih izvora temeljem rješenja MZOPUG-a.

Laboratorij tvrtke za mjerenje emisija akreditiran je od 10. veljače 2009. od strane HAA, prema normi HRN EN ISO/IEC 17025:2007, za područje "odabrana ispitivanja emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora" za 14 mjernih metoda.

- Zagrebinspekt d.o.o., Zagreb,

Djelatnost: kontrola, inženjering, pružanje usluga na području zaštite na radu, zaštite od požara, zaštite od buke i zaštite okoliša.

Zbog neispunjavanja zahtjeva sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17025, tvrtka više ne obavlja stručne poslove zaštite okoliša (mjerenja emisije i emisije).

2.3. NEPLANIRANI INSPEKCIJSKI NADZORI

2.3.1. Izvanredni događaji

Tijekom 2009. godine putem DUZS-a, odnosno Centra 112, zaprimljeno je 218 dojava o izvanrednom događaju za koje su utvrđene posljedica na okoliš ili takvih nije bilo, što čini ukupno 35 dojava više nego u 2008. godini, odnosno povećanje za 19%.

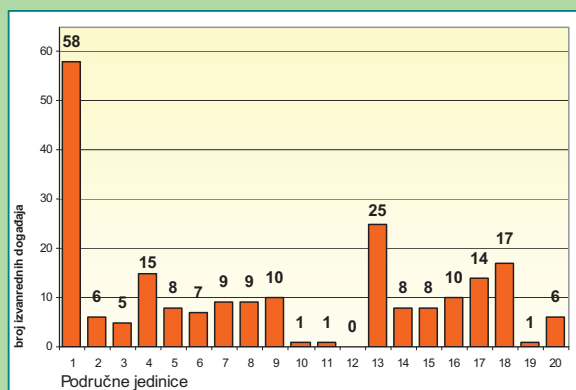
Po izlasku na 18 lokacija utvrđeno je da se radi o neosnovanom pozivu, odnosno da nema izvanrednog događaja, što je potvrđeno i razgovorom s policijom i osobama iz susjedstva. O takvim dojavama također je sastavljen zapisnik radi evidencije i dokaza o stvarno utvrđenom stanju. Prema zaprimljenim izvješćima, u 19% slučajeva izvanrednih događaja nije došlo do izravnog onečišćenja okoliša, jer se najčešće radilo o odlaganju otpada koji je bio zatvoren u nepropusnom spremniku ili emisijama u zrak koje nisu evidentirane, a

pravovremenim uklanjanjem je potpuno spriječeno onečišćenje okoliša.

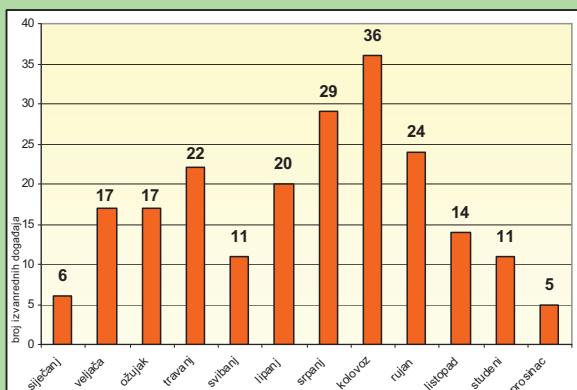
Najveći broj dojava o izvanrednim događajima zabilježen je na području Grada Zagreba te Zagrebačke, Zadarske, Istarske i Karlovačke županije, odnosno ukupno 115 ili 52,8% od ukupnog broja događaja u svim ostalim županijama.

Porast broja izvanrednih događaja na području Zadarske županije uzrokovan je većim brojem onečišćenja mora. Značajan broj dojava u Istarskoj županiji u vezi je s radom tvornice Rockwool Adriatic d.o.o. u Podpićnu, a zamijećen je lagani pad broja prijave u odnosu na 2008. godinu kada je tvornica započela s probnim radom.

Iz prikaza broja izvanrednih događaja tijekom 2009. godine, proizlazi da je u vrijeme „toplijih“ mjeseci (travanj – listopad) veći broj takvih događaja, čime se nastavlja trend zabilježen u 2008. godini.

Graf 17 Broj izvanrednih događaja po PJ u 2009.

Graf 18 Broj izvanrednih događaja po mjesecima

Izuzeci su mjesec svibanj sa smanjenim brojem poziva i mjesec veljača s povećanim brojem poziva, zbog iznimno velikog broja poziva povezanih s tvornicom Rockwool Adriatic.

Praćenje te pojave nastavit će se i u idućem razdoblju radi utvrđivanja i usmjeravanja potrebnih preventivnih radnji i upozorenja. Usporedba medija koji su bili ugroženi ili onečišćeni pokazuje da je to u 26% slučajeva bilo tlo, da je do izlivanja u more, rijeke i jezera došlo u 11% slučajeva, dok su emisije onečišćujućih tvari u zrak utvrđene u 44% slučajeva.

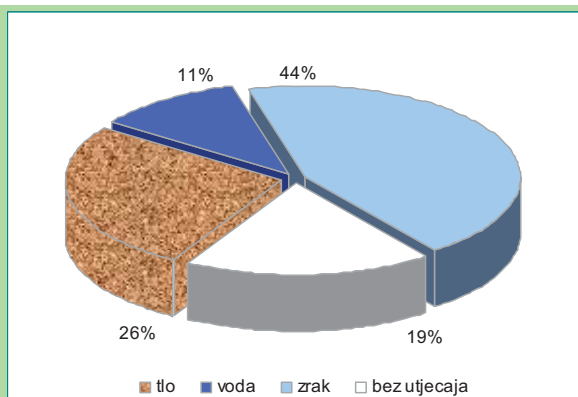
Do onečišćenja tla najčešće dolazi u slučaju prilikom prometnih nezgoda uslijed izlivanja goriva na kolnik i u okolno tlo, kao i prilikom odlaganja otpada od nepoznatog počinitelja, u pravilu bačvi u kojima se nalazi tekući otpad. U najvećem broju slučajeva onečišćenja mora i kopnenih voda radi se o uočavanju masne mrlje na vodenoj površini, nastalih ispuštanjem od strane nepoznatog onečišćivača ili, zbog

havarije brodova. Emisije onečišćujućih tvari u zrak najčešće su posljedica rada industrijskih postrojenja. Radi se o ispuštanju u zrak iz stacionarnih izvora u količinama koje su iritirajuće za okolno stanovništvo.

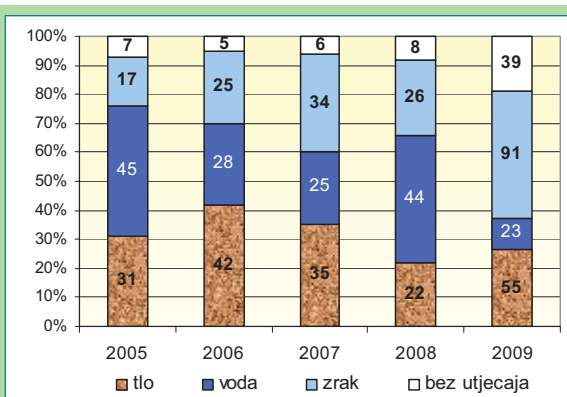
Važno je naglasiti da u izvanrednim događajima tijekom 2009. godine nije bilo smrtnih posljedica po ljude.

U odnosu na 2009. godinu prema vrsti događaja bile su u porastu dojave o izvanrednim događajima u sva tri područja koje se prate, odnosno u industriji, prometu i komunalnim djelatnostima, što je i očekivano s obzirom na ukupno povećanje broja izvanrednih događaja od 19%.

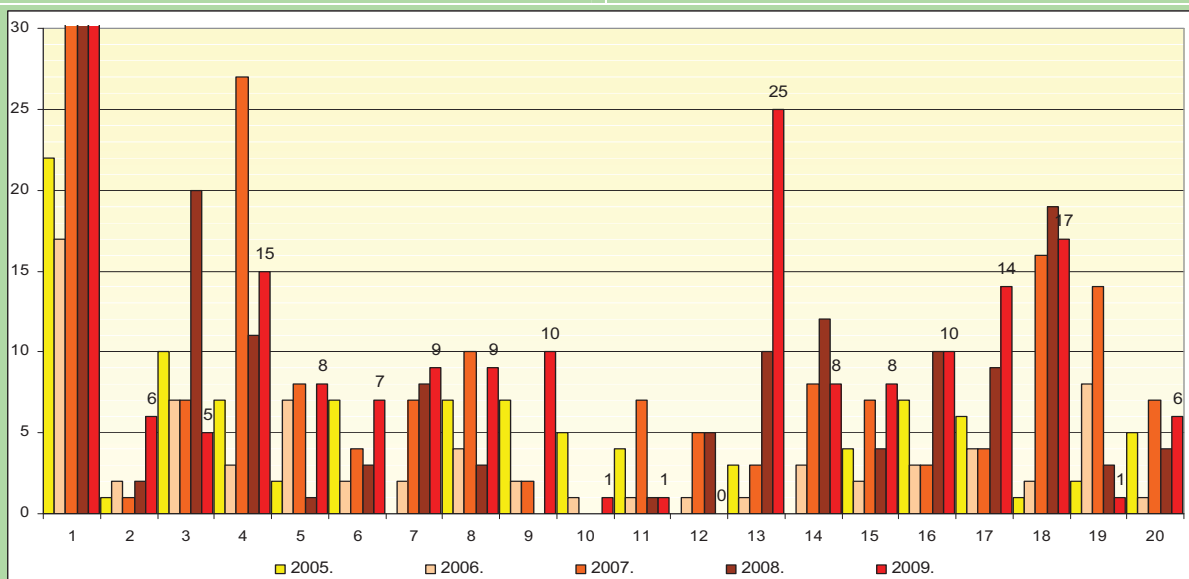
Značajno je smanjen broj izvanrednih događaja u odnosu na ostale djelatnosti, kao i broj takvih događaja nepoznatog počinitelja. Prepolovljen broj izvanrednih događaja, u odnosu na 2008. godinu, koje su počinili nepoznati počinitelji smatra se

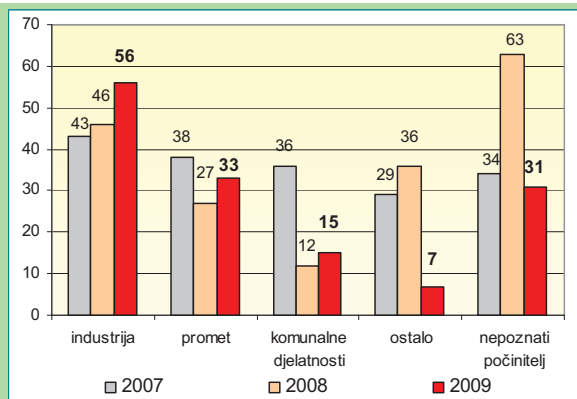
Graf 19 Udio onečišćenih medija u 2009.

Graf 20 Udio onečišćenih medija - 2005.-2009.

Graf 21 Broj izvanrednih događaja po Područnim jedinicama u razdoblju od 2005. do 2009.

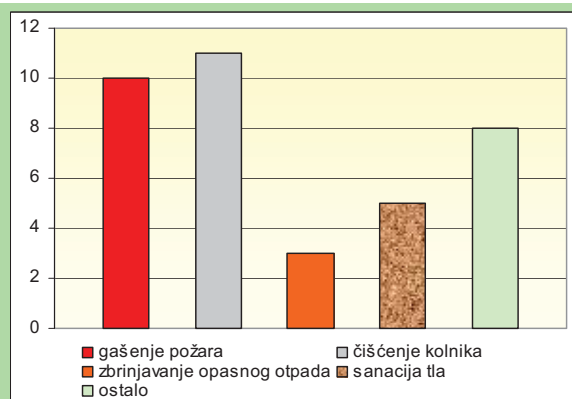

Graf 22 Broj izvanrednih događaja prema vrsti

povezanim s prirodom tih događaja, jer se najčešće radi o odlaganju otpada i o onečišćenjima mora.

Dosadašnja ilegalna odlaganja otpada bila su tijekom prošle godine pojačano nadzirana i otkrivana, što je istovremeno utjecalo i na smanjenje broja te kategorije počinitelja i vraćanje broja takvih izvanrednih događaja na razinu iz 2007. godine. Zabilježen je značajno manji broj onečišćenja voda u izvanrednim događajima, na što utječe i bolja organiziranost Centra 112, odnosno uzbuđivanje odgovarajuće inspekcije s obzirom na vrstu onečišćenja. Tako je tijekom 2009. godine inspekcija zaštite okoliša zabilježila 3 puta manje onečišćenja vode nego 2008. godine.

U 2009. godini nastavljen je porast broja izvanrednih događaja u odnosu na prethodne godine. Značajan trend rasta tih događaja u odnosu na 2007. godinu, kada ih je bilo godišnje oko 100, može se svakako tumačiti i uspostavom sustava Državnog centra 112, kojeg se koristi i s namjerom da bi se pojedini slučajevi označili hitnima i za složene intervencije službi za spašavanje te prioritarno djelovanje, iako su podnositelji takvih poziva bili već prethodno upoznati s postupcima različitih

Graf 23 Broj hitnih mjera prema vrsti

inspeksijskih službi. Osim toga, valja istaknuti da se sve veći broj osoba odlučuje upozoriti nadležne službe u slučaju uočavanja neke pojave ili događaja.

Inspekcija zaštite okoliša je uspostavila 24-satno dežurstvo i nastavila prema potrebi djelovati po pozivu Centra 112 tako da dežurni inspektor u najkraćem vremenu obvezno obavi pregled na lokaciji iz dojava te prema prosudbi i potrebi u postupak uključi i druga nadležna tijela i/ili inspekcije.

Tijekom 2009. godine inspektori zaštite okoliša naredili su ukupno 37 hitnih mjera kako bi se uklonile posljedice na okoliš uzrokovane izvanrednim događajem. Najčešće vrste hitnih mjera bile su: čišćenje kolnika prometnice u slučajevima kada se je dogodila prometna nesreća u kojem dolazi do izlivanja otpadne tekućine po kolniku i okolnom tlu; poduzimanje mjera gašenja požara najčešće na odlagalištima radi smanjenja negativnog utjecaja požara na okoliš, kao i prilikom neovlaštenog spaljivanja otpada na otvorenom prostoru; te sanacija tla u slučajevima kada je dolazilo do puknuća cjevovoda ili je tlo onečišćeno izlivanjem otpadne tekućine ili na neki drugi način te poduzimanje hitnih mjera radi zbrinjavanja opasnog otpada.

Državna cesta D-5 (Južna obilaznica Osijeka): Dana 16. studenoga 2009. godine u 13,45 zaprimljena je dojava Centra 112 o akcidentu na području grada Osijeka, na cesti D-5, gdje je uslijed prometne nezgode došlo do onečišćenja okoliša naftnim derivatom D2.

Inspekcijskim očevidom na mjestu događaja utvrđeno je da je uslijed prometne nesreće došlo do izlivanja oko 200 l nafte (D2) na cestu i uz rub ceste (bankinu) u blizini "Metroa" na južnoj obilaznici.

Tijekom vožnje iz kamiona marke Scania registracijske oznake ZG-4163 AE vlasništvo društva "Ivanić Gradnja", ispala su dva spremnika u kojima je bilo 2000 l naftnog derivata D2. Jedan se nije oštetio, a iz drugog je iscurilo 200 l goriva na cestu i rub ceste, kojom prilikom je došlo do oštećenja osobnog automobila registracijskih

Ozlijeđenih nije bilo. Policija je kamion uputila na izvanredan tehnički pregled.

Obavještena je policija, javna profesionalna vatrogasna postrojba grada Osijeka i služba za održavanje prometnica u gradu Osijeku "Cesting" d.o.o.

Iz oštećenog spremnika vatrogasna postrojba prepumpala je 800 l goriva u auto-cisternu društva "Petros".

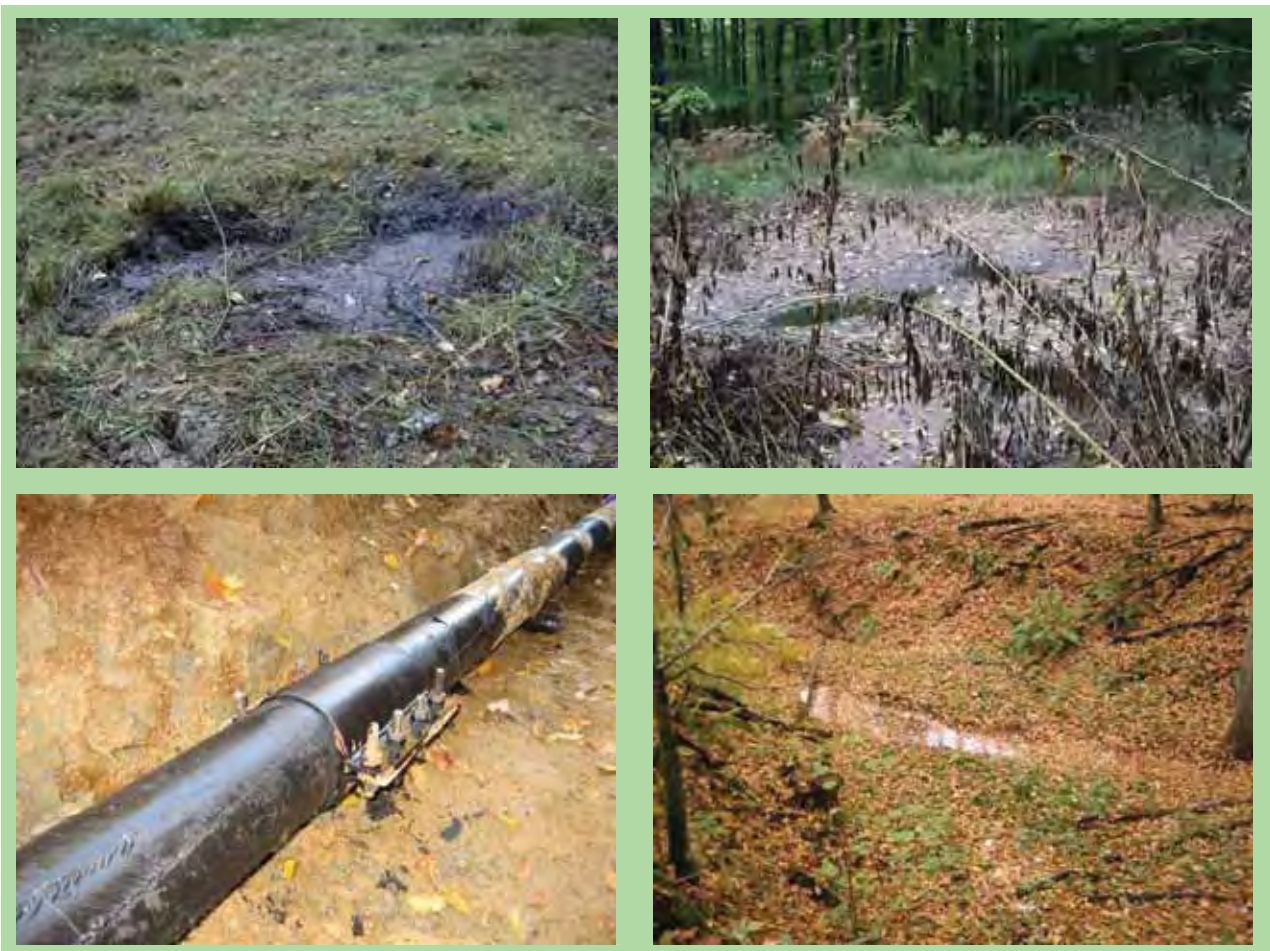
Sanaciju je izvršilo tvrtka "Cesting" d.o.o. čiji su djelatnici na izliveno gorivo, koje se skupilo uz rub ceste u dužini 30 m, istresli veće količine pijeska, koji su nakon apsorpcije goriva utovarili na kamion i odvezli u poslovni krug društva na privremeno skladištenje, kao i oštećeni spremnik.

Sanacija terena dovršena je u 16 sati, kada je i policija pustila prometnicu u promet.

INA-Naftaplin, Pogon Lipovljani: Dana 19.10.2009. godine u poslijepodnevnom satima došlo je do propuštanja kolektorskog naftovoda na naftnom polju Jamarice između češlja Č-4 LK i mjerne stanice MS-5 Jamarice. Onečišćeno je oko 500 m² šumskog tla. Odmah je zatvoren naftovod i obaviještena je inspekcija zaštite okoliša. Do propuštanja je došlo uslijed korozijom oštećenog naftovoda, a procijenjeno je da je isteklo oko 4 m³ nafte. Nadzor je obavljen

ujutro 20.10.2009. godine kada se odmah prišlo i sanaciji terena. Sanacija je provedena sukladno Planu intervencije u zaštiti okoliša INA-Naftaplina, koju je obavila vrtka STSI d.o.o. Zagreb. Na oštećeno mjesto stavljena je obujmica i izvedena antikorozivna zaštita dijela cijevi. Inspekcija je zapisnički pratila sanaciju terena u ponovljenim nadzorima, a o provedenom nadzoru o stanju prije i poslije sanacije učinjena je foto dokumentacija.

2.3.2. Inspekcijski nadzori na temelju prijava

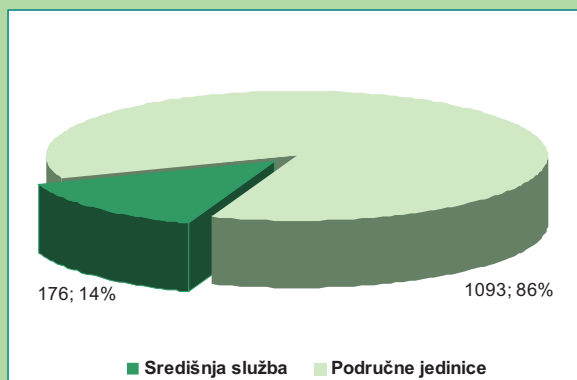
Tijekom 2009. godine u pisanom obliku zaprimljeno je ukupno 1652 prijave u vezi onečišćenja okoliša. Od toga je 1286 (78%) prijava zaprimljeno izravno u PJ, dok ih je 366 (22%) zaprimljeno u Središnju službi. Od ukupnog zaprimljenih prijava najveći broj upućen je od građana, JLS, MUP-a i drugih državnih tijela, te nevladinih udruga.

Najčešće prijave odnosile su se na nepropisno postupanje s otpadom (građevinski otpad, azbestni otpad, otpadna vozila, otpadna ulja i drugi), odnosno na nepropisno odložen otpad, paljenje otpada i slično. Dio prijava se odnosio i na onečišćenje zraka zbog širenja neugodnih

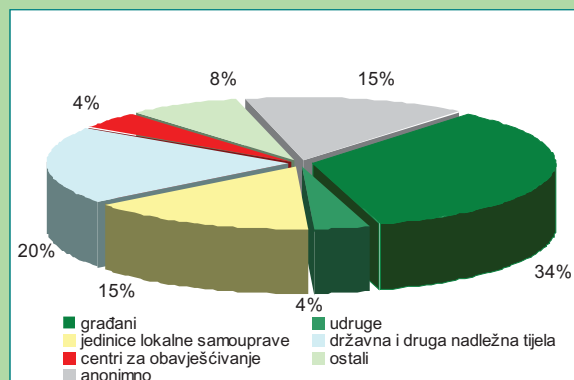
mirisa, dima i prašine iz industrijskih i privatnih objekata, te iz raznih nepoznatih izvora. Dojavom Centra 112 obavljeno je ukupno 215 inspekcijskih nadzora.

U 2009. godini zabilježen je neznatan porast ukupnog broja prijava za 25 u odnosu na 2008. godinu. Broj prosljeđenih prijava iz Središnje službe u PJ u 2009. godini povećan je za 58, a broj prijava prosljeđen drugim inspekcijskim tijelima povećan je za 72. U Središnjoj službi broj prijava smanjen je za 27 u odnosu na prethodnu godinu.

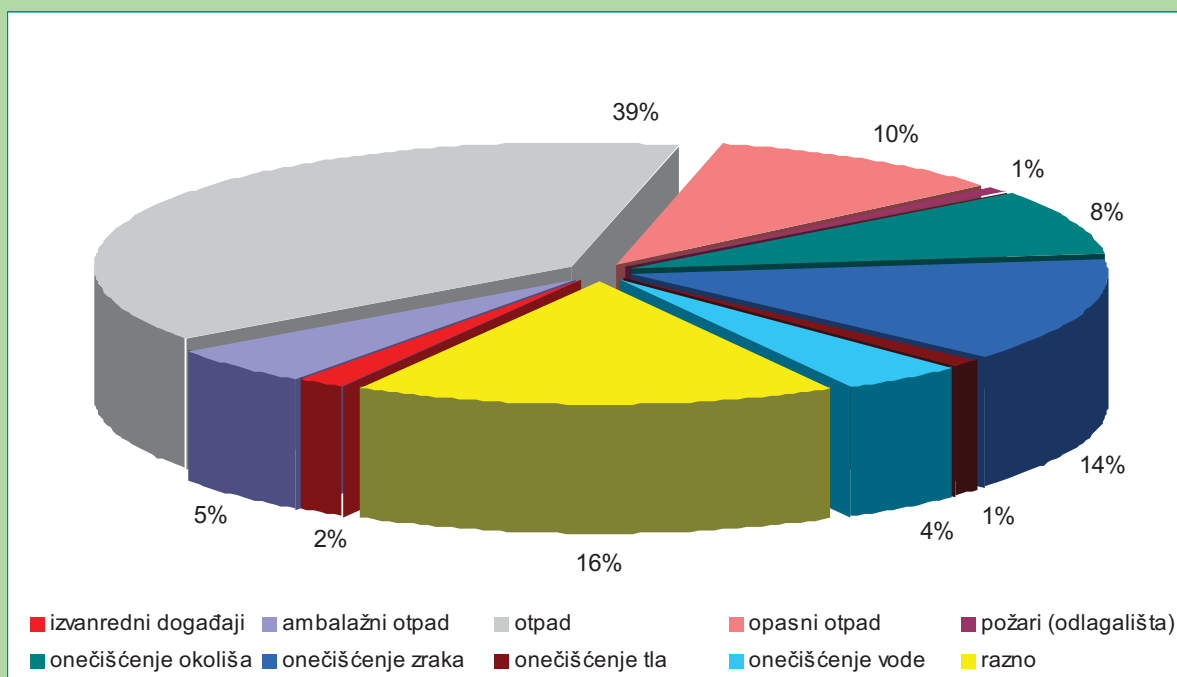
Ukupno 294 prijave koje su se odnosile na buku, ugroženost zdravlja ljudi, onečišćenje voda, devastaciju šume, nepropisno držanje životinja, postupanje s gnojnicom i drugo su prosljeđene na nadležno postupanje drugim inspekcijskim tijelima.

Graf 24 Broj zaprimljenih prijava u 2009.

Graf 25 Struktura podnositelja prijava IZO 2009.

Graf 26 Udio broja prijava prema razlozima podnošenja

2.4. IZVRŠENJE INSPEKCIJSKIH RJEŠENJA

2.4.1. Primjeri dobre prakse

Primjer 1. Žitnjak b.b.: Županijski Centar 112 obavijestio je 14. srpnja 2009. godine dežurnog inspektora zaštite okoliša o onečišćenju zraka s lokacije Žitnjak b.b. Dolaskom na navedenu lokaciju zatečeno je skladište potencijalno opasnog otpada s kojeg se širio neugodan miris, izazivajući iritaciju dišnog trakta i sluznice očiju. S obzirom na vrijeme događaja i nemogućnost utvrđivanja vlasništva nad istim, u nazočnosti policije djelatnici vatrogasne postrojbe su nasilno ušli u navedeno skladište. Nadzorom je zatečeno cca 200-tinjak metalnih i plastičnih, te metalnih spremnika ispunjenih u potpunosti ili djelomično nepoznatim sadržajima, pri čemu se iz pojedinih osjećao izuzetno jaki, neugodni miris što je

uvjetovalo zaštitnu opremu za daljnji rad. Radi utvrđivanja vrste otpada tijekom noći djelatnici ZZJZ Dr. A. Štampar obavili su uzorkovanje otpada za fizikalno-kemijsku analizu. Zbog potencijalne opasnosti za zdravlje i okoliš predstavnici gradskog ureda za okoliš i ureda za hitne situacije kontaktirali su ovlaštenu tvrtku za zbrinjavanje opasnog otpada (C.I.A.K.) koja je tijekom sutrašnjeg dana privremeno uskladištila zatečeni otpad do rezultata analize i konačnog zbrinjavanja. Uklanjanjem otpada uz skladište su zatečeni betoski separatori ispunjeni tekućim sadržajem i muljem koji je također uzorkovan i zbrinut putem navedene tvrtke. Ukupno je uklonjeno 43 260 kg otpada kojeg čine 2 760 kg organskih kiselina, 34 320 kg ostalog otpada (kruti, pastozni itd.), te 6 180 kg ambalaže onečišćene opasnim tvarima.

Primjer 2. ERGOZOR d.o.o.:

U srpnju 2009. godine županijski je centar 112 obavijestio inspekciju zaštite okoliša o nepoznatom otpadu odloženom unutar napuštenog objekta nekadašnje tvornice RIZ iz Zagreba, Kraljevićeva 15. Nadzorom same lokaciji poslije požara u jednoj nepristupačnoj podrumskoj prostoriji zatečena je veća količina različitih opasnih kemikalija kojima je odavno istekao rok upotrebe, te su predstavljali opasni otpad. Isti je najvjerojatnije zaostao od obavljanja djelatnosti gore navedene pravne osobe RIZ koja je proizvodila

elektroničke komponente, uređaje i štampane pločice. Budući da se radilo o izvanrednom događaju i hitnosti situacije, te na temelju utvrđenog činjeničnog stanja, organizirano je zbrinjavanje zatečenog otpada putem ovlaštene pravne osobe za postupanje s opasnim otpadom na trošak vlasnika lokacije ERGOZOR d.o.o. Navedeni je otpad u količini od 2 860 kg u mnogobrojnim ambalažnim jedinicama privremeno uskladišten do rezultata analize, te zbrinut kao opasni otpad ključnog broja 16 05 06* izvozom putem ovlaštene tvrtke.

Primjer 3. Rugvica bb, Rugvica - BP TD Dragičević prijevoz i trgovina d.o.o.

U nadzor na lokaciji bili su uključeni Ministarstvo financija, Carinska uprava, carinarnica Zagreb; Državni inspektorat, Područni ured Zagreb; Policijska uprava Zagrebačka, Sektor kriminalističke policije, Odjel gospodarskog kriminaliteta; Financijska policija, Postaja Zagreb; Porezna uprava, Područni ured Zagreb; MUOPUG, UIP, PJ u Zagrebu, inspekcija zaštite okoliša; Ured Državne uprave u Zagrebačkoj županiji, Služba za gospodarstvo, vodopravna inspekcija i Općina Rugvica, Komunalno redarstvo.

trgovina d.o.o. od strane Ministarstva financija, Odsjeka za upravljanje rizikom, istrage i suzbijanje prijevara. Dana 9. ožujka 2009. godine službenici spomenutog tijela zatekli su na lokaciji Rugvica bb, Benzinska postaja, cisternu u vlasništvu "A.B. Petrol" d.o.o. koja je obavljala utovar naftnih derivata preko volumetra. O tim aktivnostima dostavljena je obavijest Odjelu gospodarskog kriminaliteta MUP-a.

Zemljište na k.č.br. 648, k.o. Rugvica, ukupne površine 14.009 m² pripada tvrtci Energoinvest d.o.o iz Sarajeva, koja je u 90-tima zemljište iznajmila INA d.d., a u posljednjih nekoliko godina benzinsku postaju je preko ugovora s pravnim osobama ili obrtima u zakupu koristio direktor pravne osobe TD Dragičević prijevoz i trgovina d.o.o. Povod ovom nadzoru bio je pokušaj izvršenja poreznog nadzora u tvrtki TD Dragičević prijevoz i

Prilikom obavljanja istražnih radnji dana 11. ožujka 2009. godine od strane djelatnika MUP-a, Odjela gospodarskog kriminaliteta na benzinskoj postaji pored kontejnera za komunalni otpad pronađena je veća količina jutelih vreća na paletama koje su bile prekrivene ceradom. Budući da je tlo ispod paleta i oko njih bilo onečišćeno, a iz vreća se osjećao miris po naftnim derivatima, usmenim kontaktom zatražen je izlazak na teren inspekcije zaštite okoliša. Inspekcija zaštite okoliša PJ u Zagrebu započela je s očevidom 11. ožujka 2009. godine preuzimanjem podataka od pristiglih djelatnika ostalih službi.

Temeljni podaci o TD Dragičević prijevoz i trgovina d.o.o. dobiveni su od strane djelatnika Odjela gospodarskog kriminaliteta i inspektora Državnog inspektorata. U svrhu utvrđivanja činjenica inspektor zaštite okoliša zatražio je prisustvo i komunalnog redara općine Rugvica.

Obilaskom lokacije i fotozapisom utvrđeno je da se na području benzinske postaje uz AC Ivanja Reka – Lipovac, koju je unajmila tvrtka TD Dragičević prijevoz i trgovina d.o.o., uz kontejner za komunalni otpad nalazi 57 jutelih vreća (natpis: Cafes do Brasil) položenih na palete. Unutar jutelih vreća su bile crne plastične vreće u kojima je bila uskladištena crna zrnasta masa, masnog opipa, mirisa po naftnim derivatima i svojstvom da gori.

Istovremeno djelatnici Carine i Državnog inspektorata uzimali su uzorke tekućina iz podzemnih spremnika spomenute benzinske postaje. Primarnom kontrolom pomoću markera pretpostavljeno je da se radi o naftnim derivatima koji su kemijski tretirani odnosno kojima se nastojalo ukloniti boju iz ekstralakovog loživog ulja i tzv. "plavog" dizela. Za potvrdu istog bilo je potrebno otvoriti objekte.

U kanalu za oborinsku vodu zamijećeno je onečišćenje vode odnosno pojava „masnog filma“ zbog čega je inspekcija zaštite okoliša zatražila očevid vodopravne inspekcije na ovoj lokaciji u svrhu utvrđenja stanja i poduzimanja propisanih mjera, u cilju sprječavanja onečišćenja kanala Črncac u koji se izljevaju oborinske vode s autoceste.

Za potrebe uzorkovanja i dokazivanja vrste otpada iz vreća pozvan je ovlašten

laboratorij, Zavod za javno zdravstvo, Dr. Andrija Štampar, koji je sljedeći dan obavio uzorkovanje sadržaja iz vreća i tla ispod i oko paleta na ukupnoj površini oko 10 – 12 m². U međuvremenu je pristigla i vodopravna inspekcija koja je na nekoliko mjesta uzela uzorke vode iz oborinskog kanala.

Dolaskom djelatnika Državnog inspektorata, Carine i MUP-a s nalogom za otvaranje i pregled objekata, te uključivanjem vatrogasaca za uklanjanje lokota i dolaskom civilnih svjedoka iz susjedstava prilikom ulaska u objekte na lokaciji, započet je pregled objekata u kojem je sudjelovala i inspekcija zaštite okoliša.

U metalnim kontejnerima zatečena je cisterna zapremine 24,9 t, "uređaj" za filtriranje naftnih derivata priključen izravno na cisternu pomoću crijeva kao i priključak na crpku s odvodom do podzemnih spremnika (veza objekta s podzemnim spremnicima dokazana je iskopom pomoću kombinirke) te rezervni "uređaj", posuda s "pročišćenom" naftom (10 litara), jutene vreće istovjetne onima kod kontejnera s otpadom i prazan pvc spremnik zapremine 1.000 litara. Unutar kontejnera koji su bili opskrbljeni ventilatorima nalazile su se veće količine vreća s usitnjenim drvenim ugljenom, plavi pvc spremnici bez oznaka zapremine po 10 litara, nešto vate i zavoja te geotekstil i jedna metalna bačva zapremine 200 l na kojoj je bio natpis SUDAN D-RP-250, proizvođač BASF, oznaka UN 3082 – 180 kg, te oznake štetnosti R – 65 – 40 – 66 – 67 – 51 – 53 i S 36 / 37 – 62 – 61. Djelatnici Carine uzeli su uzorak iz plavih pvc spremnika.

U svrhu dokazivanja kriminalne radnje inspektori Državnog inspektorata otvorili su "uređaj" za filtriranje te je utvrđeno da je postupak filtriranja izveden na način da je gorivo (ekstra lako lož ulje LUL II) iz cisterne, spojeno na gornjem dijelu metalnog sanduka, prolazilo kroz sloj šljunka koji je pritiskao geotekstil, potom kroz sloj ugljene zrnaste mase, geotekstil, te zavoj i vatu natopljene sredstvom iz bačve. Ispod ispusta iz metalnog sanduka koji predstavlja "uređaj" zatečena je posuda s nekoliko litara bezbojne uljaste tekućine mirisa po naftnim derivatima.

Kako su vreće s nepropisno odloženim otpadom istovjetne vrećama iz natkrivenog prostora s cisternom, te se isti miris osjećao na obje lokacije, potvrđena je veza između postupka tretiranja naftnih derivata i pronađenog otpada. Analizom uzoraka izuzetih iz vreća koje su obavili predstavnici ovlaštenog laboratorija, utvrđeno je da je na lokaciji odložen otpad ključnog broja: 13 08 99* - Otpad koji nije specificiran na drugi način, iz kategorije Otpadna ulja i otpad od tekućih goriva.

Prema podacima MUP-a utvrđeno je da je za odgovornom osobom TD Dragičević

prijevoz i trgovina d.o.o. i zakupoprimcu prostora i zemljišta, raspisana tjejalica budući da je napustio Republiku Hrvatsku.

Uzevši u obzir sve utvrđene činjenice u daljnjem postupanju inspekcija zaštite okoliša pokrenula je u cilju uklanjanja opasnog otpada s lokacije u Rugvici bb, Rugvica, upravni postupak protiv TD Dragičević prijevoz i trgovina d.o.o. Također je Prekršajnom sudu u Dugom Selu podnesen optužni prijedlog protiv TD Dragičević prijevoz i trgovina d.o.o. i direktora kao odgovorne osobe u pravnoj osobi. Nakon neuspjelih pokušaja dostave rješenja o uklanjanju otpada, rješenje je oglašeno na oglasnoj ploči MZOPUG-a i protekom danog roka u rješenju obavljena je kontrola izvršenja prilikom koje je utvrđeno da otpad nije uklonjen s lokacije te je sukladno odredbama Zakona o otpadu pokrenut postupak prisilnog izvršenja inspekcijskog rješenja naplatom upravne mjere - novčane kazne u iznosu od 30.000,00 kn, a nakon kojeg postupka slijedi uklanjanje otpada putem ugovornog izvođača MZOPUG-a.

Primjer 4: Tvornica autobusa AZ CROBUS, Sesevski Kraljevac

Temeljem prijave i peticije građana iz srpnja 2009. godine koje su se odnosile na protivljenje radu tvrtke AZ CROBUS d.o.o. za proizvodnju autobusa na lokaciji u Sesevskom Kraljevcu zbog neugodnog mirisa, buke i prašine, bespravnosti izgrađene tvornice i promjene poljoprivrednog zemljišta u gospodarsku zonu bez znanja građana, uz inspekciju zaštite okoliša zajednički nadzor provela je i građevinska inspekcija i to radi nadzora legalnosti gradnje građevine i rada postrojenja investitora AUTO ZUBAK d.o.o. iz Velike Gorice, Zagrebačka bb, na lokaciji Sesevski Kraljevec, Dumovečka 25 te urbanistička inspekcija radi provjere promjene namjene zemljišta na kojem se nalazi objekt.

Na temelju uvida urbanističke inspekcije u raspoloživu prostorno plansku dokumentaciju koja se primjenjivala, odnosno koja se primjenjuje na području Sesevskog Kraljevca - Odluka o donošenju GUP-a Seseveta ("Sl. glasnik", 14/03, 17/06, 3/07 - ispr., 6/08, 1/09) proizlazi da se građevina nalazi na čestici koja je od 1986. godine u radnoj/gospodarskoj zoni.

Odredbama za provođenje važećeg GUP-a Seseveta određeno je da se u gospodarskoj zoni Kobiljak, s obzirom na blizinu stanovanja, mogu graditi građevine za proizvodnju, pretežito zanatske sadržaje s tehnološki visoko razvijenom proizvodnjom i bez štetnih utjecaja na okoliš, te poslovne građevine za pretežito uslužne, trgovačke i komunalno-servisne sadržaje. Također je određeno da prilikom rekonstrukcije, dogradnje i nadogradnje postojećih građevina udaljenost od susjedne građevne čestice ne može biti manja od 3,0 m.

U vezi s legalnosti izgrađene građevine investitor AUTO CENTAR ZUBAK je 2001. godine ishodio građevinsku dozvolu za izgradnju poslovnih građevina i to hale, garaže s uredskim prostorom te portirnice s nadstrešnicom, a 2002. godine građevinsku dozvolu za izgradnju nadstrešnice za automobile sukladno kojima je izgrađen poslovni objekt na

lokaciji u Sesevskom Kraljevcu. Izdavanju navedenih dozvola prethodila su dva inspekcijska postupka građevinske inspekcije radi početka gradnje bez odgovarajućih dozvola.

Tvrtka AZ CROBUS d.o.o. je u najmu dijela poslovnog kompleksa u vlasništvu AUTO ZUBAKA d.o.o. na navedenoj lokaciji u Sesevskom Kraljevcu koji je po investitoru AUTO ZUBAK rekonstruiran i dograđen za projektni ured, radionicu za proizvodnju, odnosno sklapanje prototipa autobusa i za završnu obradu motornih vozila, uključivo i lakiranje dijelova i karoserije autobusa. U nadzoru građevinske inspekcije je utvrđeno da su građevinski radovi rekonstrukcije postojeće građevine (hale) završeni početkom lipnja 2009. godine, a nakon toga je obavljeno postavljanje termokomore i sustava odzračivanja, kotlovnice, kompresorske i agregatne stanice sa završetkom do 24. srpnja 2009. godine.

Temeljem utvrđenog stanja građevinski inspektor je na temelju odredbi Zakona o prostornom uređenju i gradnji ("Narodne novine", br. 76/07 i 38/09) zatvorio gradilište posebnom oznakom i rješenjima naredio uklanjanje rekonstrukcijom izvedenih dijelova građevine, te uklanjanje dogradnje, budući da u nadzoru investitor nije predočio odgovarajuću dokumentaciju i akte kojima se odobravaju izvedeni radovi i to: zatvaranje prostora ispod postojeće nadstrešnice vel. 82 x 41 m te dogradnja vel. 3,6 x 32 m, sve izvedeno na istočnoj strani postojeće hale te je nadležnom sudu podnesen optužni prijedlog. U kontrolnom pregledu obavljenom 16. rujna 2009. godine utvrđeno je da je uklonjen službeni znak o zatvorenom gradilištu koji je ponovno postavljen, a protiv nepoznate osobe je podnesena kaznena prijava.

U tijeku nadzora građevinska inspekcija je zatražila i od gospodarske inspekcije nadzor obavljanja djelatnosti tvrtke AZ CROBUS, koja je između ostaloga registrirana za proizvodnju motornih vozila. U pregledu poslovnog prostora te tvrtke nisu zamijećene djelatnosti, koje nisu obuhvaćene registracijom.

AUTO ZUBAK d.o.o.
AZ CROBUS d.o.o.
Tvornica za proizvodnju autobusa,
Sesvetski Kraljevec

Inspektor zaštite okoliša je utvrdio da je tvrtka AZ CROBUS u tzv. probnoj proizvodnji te da su u tom razdoblju obavljani radovi uključivanja u rad postrojenja, prilikom čega je izvršeno u razdoblju od 22. do 24. srpnja 2009. godine i mjerenje emisija iz stacionarnih izvora - odsisa na pročelju sa sjeverne i istočne strane građevine putem ovlaštene osobe. Prema predloženim rezultatima mjerenja utvrđeno je da emisijske koncentracije mjerenih parametara pri maksimalnim emisijama tijekom brušenja i lakiranja te rada kotla udovoljavaju propisanim vrijednostima, dok su vezano za postupanje s otpadom donesena dva rješenja kojima je naređeno vođenje propisanog očevidnika o nastanku i tijeku otpada i uklanjanje zatečenog otpada nastalog obradom metala i ostalih materijala putem ovlaštene tvrtke. Kontrolnim nadzorom je utvrđeno da je stranka postupila prema naređenim mjerama.

U vrijeme obavljanja nadzora nije bilo građevinskih aktivnosti, a ovlaštena tvrtka je obavljala mjerenje buke unutar i izvan građevine na temelju naloga sanitarne inspekcije.

Investitor je 7. kolovoza 2009. godine pod klasom UP/I 350-05/09-001/867 podnio zahtjev nadležnom uredu Grada Zagreba za izdavanje lokacijske dozvole za rekonstrukciju i dogradnju poslovne građevine AUTOZUBAK na lokaciji Sesevski Kraljevec, Kobiljak, Dumovečka 25, k.č. br. 4969 k.o. Sesevski Kraljevec koji je u postupku rješavanja.

Investitor je također 21. rujna 2009. godine pod klasom UP/I 351-03/09-08/82 dostavio Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva zahtjev za ocjenu procjene utjecaja na okoliš zahvata rekonstrukcije i dogradnje građevina u građevinu gospodarske namjene proizvodnje autobusa s lakirnicom i ostalim pratećim sadržajem k.o. Sesevski Kraljevec na temelju kojeg je doneseno rješenje klasa UP/I 351-

03/09-08/82 od 19. listopada 2009. godine o potrebi provedbe postupka procjene utjecaja na okoliš. Tijekom prosinca 2009. godine je u Ministarstvo dostavljena Studija o utjecaju na okoliš za zahvat: gospodarska proizvodnja autobusa s komorom za lakiranje i ostalim pratećim sadržajima nositelja zahvata AUTOZUBAK d.o.o., a nakon prve sjednice savjetodavnog stručnog povjerenstva Studija je upućena na javnu raspravu. Tijekom javne rasprave građanima je omogućen javni uvid u cjelovitu Studiju kao i mogućnost davanja mišljenja, prijedloga i primjedbi. Nakon dostavljanja očitovanja s mišljenjima, primjedbama i prijedlozima iz javne rasprave, povjerenstvo će razmotriti i obrazložiti razloge njihova prihvatanja odnosno ne prihvatanja te donijeti mišljenje o prihvatljivosti zahvata.

U ponovnom kontrolnom inspekcijskom nadzoru građevinske inspekcije utvrđeno je da je tvrtka AZ CROBUS d.o.o. nastavila s radom odnosno korištenjem građevine. Slijedom tako utvrđenih činjenica građevinska inspekcija je podnijela optužni prijedlog za korištenje građevine bez uporabne dozvole i o tome je obavijestila nadležnu sanitarnu inspekciju.

Temeljem rješenja koje je izdalo MZOPUG o potrebi provedbe postupka procjene utjecaja na okoliš od 19. listopada 2009. godine, inspektor zaštite okoliša je na temelju članka 198. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša ("Narodne novine", br. 110/07) naredio tvrtkama AUTO ZUBAK d.o.o. i AZ CROBUS d.o.o. privremenu zabranu rada postrojenja odnosno obavljanja djelatnosti na rok od šest mjeseci. Kontrolnim inspekcijskim nadzorom je utvrđeno da stranka nije postupila prema naređenom odnosno i dalje obavlja djelatnost proizvodnje motornih vozila - montažu konstrukcije i dijelova autobusa te je protiv tvrtki AUTO ZUBAK d.o.o. i AZ CROBUS d.o.o. nadležnom sudu podnesen optužni prijedlog.

Primjer 5: Ekologija Maržić d.o.o., Draganići

Zbog iskazanog nezadovoljstva predstavnika JLS i građana, koje su se odnosile na početak rada tvrtke Ekologija Maržić d.o.o. u mjestu Draganići u Karlovačkoj županiji, inspekcija zaštite okoliša provela je nekoliko nadzora na spomenutoj lokaciji. Tvrtka Ekologija Maržić d.o.o. ovlaštena je pravna osoba za obavljanje djelatnosti skupljanja i prijevoza te privremenog skladištenja i obrade opasnog otpada, a u Draganićima je započela obavljanje djelatnosti krajem 2008. godine temeljem važeće dozvole koju je izdalo MZOPUG kao nadležno tijelo. Sukladno dozvoli tvrtka obrađuje infektivni i potencijalno infektivni otpad u pokretnim uređajima za dezinfekciju tipa ZDA-M3 te se nakon obrade nastali neopasni otpad u skladu s propisima i uz provedeno ispitivanje fizikalno-kemijskih svojstava otpada za trajno odlaganje odlaže na odlagalište neopasnog otpada.

Usljed učestalih prosvjeda lokalne zajednice te bojazni za sigurnost djelatnika i opreme u siječnju 2009. tvrtka je prestala s radom u Draganićima te su

strojevi i oprema za obradu medicinskog otpada preseljeni na staru lokaciju poslovanja Jadranska avenija bb u Zagrebu. Provedenim nadzorom u Jadranskoj bb u Zagrebu utvrđeno je da tvrtka Ekologija Maržić ne posjeduje dozvolu za rad na navedenoj lokaciji te je zbog toga inspekcija zaštite okoliša izdala rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti privremenog skladištenja i obrade infektivnog i potencijalno infektivnog otpada. Tvrtka je odmah postupila po rješenju te su uređaji za obradu otpada vraćeni u Draganiće na lokaciju za koju Ekologija Maržić d.o.o. posjeduje važeću dozvolu za gospodarenje otpadom.

Radi zaprimljenih prijava mještana Draganića o širenju neugodnih mirisa i bijelog dima s lokacije poslovnog prostora Ekologije Maržić, inspekcija zaštite okoliša nekoliko je puta provodila nadzore od kojih su neki bili i u noćnim satima. Obilaskom lokacije te uvidom u svu zatraženu dokumentaciju nadzorima nisu utvrđene povrede propisa iz nadležnosti inspekcije zaštite okoliša te je utvrđeno da tvrtka posluje u skladu s propisima i izdanom dozvolom.

Primjer 6. Azbestni otpad - Sanacija fasade nebodera, ul. B. Stipčić, Rijeka

Na fax-om zaprimljeni anonimni podnesak dana 11. rujna 2009. godine, koji se odnosio na skidanje žbuke koja sadrži azbest s pročelja stambene zgrade na adresi Braće Stipčić 34, Rijeka, isti dan obavljen je inspekcijski nadzor na lokaciji. U nadzoru je utvrđeno da Uslužni obrt „RI COLOR“, vl. Suzana Tramošljanin, Rijeka, Franje Račkoga 44 izvodi radove na sanaciji dijela fasade ručnim skidanjem plastobit postojeće fasade, ispod koje se nalazila žbuka s primjesama čestica azbesta.

Utvrđeni su nedostaci prilikom izvođenja radova, potencijalna opasnost za širenje prašine koja sadrži azbest zrakom, te je temeljem članka 193. Zakona o zaštiti okoliša donijeto usmeno rješenje na zapisnik da se poduzmu hitne mjere postavljanja zaštitnog zastora duž cijele skele kako bi se spriječilo onečišćenje okoliša, prikupljanje otpadne fasade u najlon vreće i čvrsto privezivanje istih, te u međuvremenu polijevanje vodom. Stranka je postupila po usmenom rješenju inspekcije zaštite okoliša.

Tijekom očevida, putem Centra za obavješćivanje pozvana je inspekcija zaštite na radu da obavi očevid i poduzme mjere u okviru svoje nadležnosti. Inspekcija zaštite na radu zabranila je obrtu daljnje obavljanje djelatnosti do pribavljanja zaštitne opreme i sredstava za rad za radnike i do polaganja tečaja za rad s azbestom na siguran način.

Inspekcija zaštite okoliša nastavila je provedbu kontrole skladištenja otpada te je obavljeno uzorkovanje i analiza otpada putem ovlaštenog laboratorija Zavoda za javno zdravstvo Dr. A. Štampar, kako bi se utvrdila prisutnost azbesta u otpadu i odredio način zbrinjavanja istog. Izvješćem o ispitivanju od 21. rujna 2009. potvrđena je prisutnost azbesta u otpadu, te je temeljem Zakon o otpadu vlasnici obrta „RI COLOR“ naređeno uklanjanje i propisno zbrinjavanje opasnog otpada u količini od oko 0.7 m³, s lokacije privremenog skladišta putem ovlaštene osobe.

Po isteku roka za izvršenje obavljena je kontrola izvršenja rješenja prilikom čega je utvrđeno da je sav otpad uklonjen putem ovlaštene osobe.

Primjer 7. Azbestni otpad - Sanacija fasade nebodera, ul. D. Šćitara, Rijeka

Temeljem prijave Odjela gradske uprave za komunalni sustav grada Rijeke od 25.09.2009. godine, koja se odnosila na onečišćenje azbestom prilikom sanacije fasade nebodera na lokaciji Vojak u ulici Drage Šćitara 3, Rijeka, isti dan je obavljen nadzor na lokaciji. Podnesak je također upućen na nadležno postupanje inspekciji zaštite na radu.

U nadzoru je utvrđeno da Arcus gradnja d.o.o., Mavrinci 111/F, Čavle izvodi radove na sanaciji dijela fasade na način da se dijelovi površinskog sloja oštećene fasade ispod koje se nalazila azbestna žbuka, uklanjaju struganjem prilikom čega je dolazilo i do djelomičnog otpadanja azbestne žbuke.

Budući da je neboder bio zaštićen sa zaštitnom mrežom samo s jedne strane,

tvrtka je obustavila radove privremeno do postavljanja mreže sa svih strana, te je izvršila čišćenje i polijevanje vodom terena oko nebodera od zaostalih čestica azbesta.

Otpadna žbuka s primjesama azbesta deponirana je u zatvorene plastične vreće u poslovnoj zgradi Arcus gradnja d.o.o. na lokaciji Mavrinci 111/F, Čavle.

Uzorkovanje i analiza otpadnog materijala obavljena je putem ovlaštenog laboratorija Institut za medicinska istraživanja i medicine rada, Zagreb. Izvješćem o ispitivanju potvrđena je prisutnost azbesta u otpadu.

O nastanku i tijeku otpada nije se vodio propisani očevidnik te je inspekcijskim rješenjem naređeno njegovo vođenje. Kontrolnim nadzorom je utvrđeno da je predmetni otpad u ukupnoj količini od 620 kg preuzela ovlaštena pravna osoba uz propisnu dokumentaciju.

Primjer 8. SAS-VEKTOR d.d., Zadar:

U okviru planiranih tematskih nadzora kontrole korištenja lako hlapivih organskih spojeva u rujnu 2009. godine obavljen je inspekcijski nadzor u Pogonu za proizvodnju brodova od stakloplastike, koji se nalazi u Zadru, a gdje djelatnost obavlja tvrtka SAS-VEKTOR d.d..

Za proizvodnju plastičnih brodova kao sirovina se koriste opasne tvari: polistirenska smola, gelcoat, aceton za pranje i čišćenje radne opreme i pribora, metiletil keton peroksid katalizator i nitro razrjeđivač za završno čišćenje broda. Sve navedene tvari sadrže HOS-ove, koji onečišćuju radni okoliš, koji se zbog toga ventilira odnosno vrši se odsis onečišćenog

zraka s poda i iz radnog prostora, te ispušta u atmosferu preko ventilatora ugrađenih na zid.

U nadzoru nisu utvrđene povrede odredbi Zakona o zaštiti zraka budući da su propisana mjerenja emisija na ispustima obavljena i da su prema rezultatima mjerenja praćeni parametri u dopuštenim vrijednostima. Obilaskom poslovnog kruga Pogona utvrđeno je nepropisno skladištenje metalnog ambalažnog otpada onečišćenog opasnim tvarima na nenatkrivenom vodopropusnom prostoru južno od zgrade Pogona na kojem je bilo ostavljeno ukupno 36 praznih metalnih bačvi od 200 l koje su onečišćene acetonom odnosno stirenskom smolom.

Na istoj lokaciji onečišćeno je i zemljano tlo pripravcima za proizvodnju brodova, uslijed odlaganja miješanog opasnog otpada i to: krpe, rukavice i kartonpripravcima za proizvodnju brodova, kruti otpad nastao obrezivanjem odljevaka a koji sadrži staklena vlakna i poliestersku smolu, četke i kistovi za nanošenje smole, u količini oko 2 m³. Očividom inspekcije utvrđeno je također, da je na zemljanoj površini odložena veća količina piljevine od obrade šperploča i masiva.

Primjer 9: Skladište opasnog otpada C.I.A.K. d.o.o., Zabok

Dana 18. travnja 2009. godine inspekcija zaštite okoliša obavila je inspeksijski nadzor u tvrtki „C.I.A.K.“ d.o.o., a temeljem telefonskog poziva Policijske uprave Krapinsko-zagorske, stanica Zabok, te centra 112, da je na lokaciji skladišta opasnog otpada u Zaboku izbio požara dana 17. travnja 2009. godine u 22. 51 h.

U nadzoru je utvrđeno da je tvrtka „C.I.A.K“ d.o.o. pripremala opasan otpad za izvoz, te da se je u metalnom kontejneru

Rješenjem inspekcije zaštite okoliša u rujnu 2009. pravnoj osobi SAS-VEKTOR d.d., naređeno je ukloniti opasni otpad koji je nepropisno odložen/uskladišten u krugu Pogona za proizvodnju brodova od stakloplastike i sanirati tlo onečišćeno nepropisno odloženim otpadom. Kontrolni nadzor obavljen je u listopadu 2009. godine u kojem je utvrđeno da je stranka uklonila nepropisno odložen otpad i onečišćeno tlo, te ga predala ovlaštenom sakupljaču radi propisnog zbrinjavanja.

nalazila količina od 8 t opasnog otpada (KB 15 01 10*- ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari, otpad KB 15 02 02* filterski materijal od kabina za lakiranje te krpe natopljene bojom i otapalom, te otpad KB 08 01 11*- otpadne boje i lakovi koji sadrže organska otapala.

Opasan otpad je bio pomiješan i istresen u metalni kontejner u rasutom stanju, u krutoj ili žitkoj fazi, a preuzet je od posjednika otpada bez Izvješća o ispitivanju fizikalnih i kemijskih svojstva otpada. Uslijed fizikalno-kemijske reakcije došlo je do samozapaljenja otpada.

Prilikom gašenja požara, došlo je do istjecanja kontaminirane vode u odvodno okno koje se nalazilo 1,5 m od mjesta požara. Odvodni kanali služe za oborinske vode. Uslijed gašenja požara došlo je i do kontaminacije tla u količini od cca 10 m², budući da se kontejner nalazio na rubu asfaltirane površine.

Temeljem članka 193. stavak 1. Zakona o zaštiti okoliša (NN, br 110/07), naređeno je izvršenje hitnih mjera uklanjanja i propisnog zbrinjavanja opasnog otpada te sanaciju terena na lokaciji Zabok nakon

požara, što je pravna osoba izvršila u propisanome roku, a što je konstatirano kontrolnim nadzorom.

Protiv trgovačkog društva „C.I.A.K“ d.o.o. te odgovorne osobe u trgovačkom društvu, budući da su postupili protivno odredbi članka 26. stavka 1. Zakona o otpadu (NN, br. 178/04, 111/06, 60/08) podnesen je optužni prijedlog nadležnom sudu. Prekršajni sud donio je presudu kojom je pravnoj osobi izrečena kazna od 200.000,00 kn., a odgovornoj osobi 20.000,00 kn.

Primjer 10. Križevci produkt d.o.o., Križevci – lokacija pogona za proizvodnju drvenog ugljena u Greberancu

Lokacije za proizvodnju drvenog ugljena – ugljenice predmet su nadzora inspekcije zaštite okoliša uglavnom zbog prijave građana na njihov rad i širenja dima okolicom i time onečišćenja zraka.

Nadzor na lokaciji u Greberancu, Grad Križevci, inspekcija zaštite okoliša obavila je na temelju anonimne prijave. Utvrđeno je da su neposredno uz poljski put koji vodi od Podgajaca prema Greberancu na oko 500 m zračne udaljenosti do prvih kuća, na zemljanoj podlozi u dva paralelna reda izgrađene četiri peći za proizvodnju drvenog ugljena koje su u vlasništvu pravne osobe Križevci produkt d.o.o., Križevci.

Proizvodnja drvenog ugljena obavlja se postupkom suhe destilacije bez prisutnosti zraka koja traje ovisno o meteorološkim

uvjetima oko 3 do 5 dana pri čemu se dobiva oko 600 kg drvenog ugljena po ugljenici.

Drveni ugljen proizvodi se od drvenog otpada nastalog u pilanama (hrast i bukva).

Ugljenice su prema odredbama Zakona o zaštiti zraka (NN, br. 178/04 i 60/08) točkasti stacionarni izvor kod kojih se onečišćujuće tvari ispuštaju u zrak kroz za to oblikovane ispuste i obveza je vlasnika ili korisnika ugljenica na tim ispustima provoditi mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak putem ovlaštenih osoba.

U nadzoru je utvrđeno da su mjerenja emisija obavljena putem ovlaštene osobe, da su rezultati mjerenja emisija u dopuštenim vrijednostima za sve mjerene parametre te da je prema propisanoj učestalosti od mjerenja od najmanje jednom u pet godina, ponovno mjerenje potrebno obaviti do 25. rujna 2012. godine odnosno 12. rujna 2013. godine.

Primjer 11: Samoborka d.d. Samoborska ul., – Dubrava

Dana 14. rujna 2009. putem ŽC 112 komunalno redarstvo grada Samobora zatražilo je asistenciju inspekcije zaštite okoliša radi prijave građana o nepropisnom deponiranju građevnog otpada u Dubravi Samoborskoj.

Dolaskom na lokaciju utvrđeno je da je otpad, na poljoprivredno zemljište, k.č.br. 120/1 k.o. Otruševac, u Dubravi Gornjoj, dovozila tvrtka Samoborka d.d. čiji je kamion i fotografiran prilikom istresanja otpada, na zemljištu u vlasništvu fizičke osobe (B.K.), čija je kuća uz depresiju.

Utvrđen identitet vozila tvrtke "Samoborka" d.d. i širenje prašine prilikom istresanja.

U obilasku lokacije utvrđeno je da se uglavnom radi o praškastim tvarima (žbuke, glet mase i dr. s oznakom X_i – smanjuje alkalitet vode i nadražuje oči i kožu) kojima je istekao rok trajanja, a koriste se u građevnoj industriji, pvc ambalaža, te djelovi betonske galanterije i pvc jumbo vreće. Nakon dolaska inspekcije prestalo je dovoženje otpada a izmjerena je površina onečišćenja oko 120 m² te je procijenjeno da je istreseno oko 60 – 80m³ otpada. Evidentirani su neki od spomenutih proizvoda.

Nakon pregleda na lokaciji inspeksijski nadzor obavljen je i u sjedištu tvrtke Samoborka d.d., gdje je u zapisniku usmenim rješenjem toj pravnoj osobi zabranjeno daljnje dovoženje bilo koje vrste otpada i proslijeđeno je izvješće o izvanrednom događaju. Po utvrđenju činjenica i provjere dokumentacije o otpadu rješenjem je temeljem članka 74. stavka 1. i 2. Zakona o otpadu naređeno uklanjanje tehnološkog i građevnog otpada, te sanacija lokacije s rokom izvršenja od 7 dana od zaprimanja rješenja.

S obzirom na počinjeni prekršaj, podnesen je i optužni prijedlog nadležnom prekršajnom sudu u Samoboru. U drugom inspeksijskom nadzoru 16.09.2009. godine, obavljen je pregled radnog kruga tvornice u svrhu utvrđivanja načina postupanja s otpadom i moguće veze s otpadom koji je odložen u Dubravi Samoborskoj. Otpad sličan odloženom pronađen je u istočnom dijelu tvorničkog kruga između betonskih cijevi. Zbog sumnje da je na istu lokaciju u Dubravi Samoborskoj i prije dovezen slični otpad, zatražena je obavijest o početku sanacije otpada na lokaciji.

Tom prilikom je pomoću rovokopača iskopano nekoliko probnih jama dubine do 2,0 m te je potvrđena pretpostavka jer je

zakopani otpad ispod zemlje bio iz iskopa s gradilišta, također od Samoborke d.d.

Budući da se radilo o pomiješanom otpadu, prevozi će se po utovaru u kamione na lokaciju u Samoboru u industrijskoj zoni nasuprot tvrtke Hvar d.d., gdje će se razdvajati po vrstama i predavati na zbrinjavanje.

Tek dolaskom teške mehanizacije mogla je započeti stvarna sanacija, iako je djelatnik Samoborke nastojao odvajati otpad i ručno na licu mjesta.

Nakon izdvajanja pvc ambalaže, vreća plastike i druge ambalaže preostala je zemlja pomiješana s otpadnim građevnim materijalima.

Na površini u industrijskoj zoni posebno je vođena evidencija putem radnog naloga za svaki dovezeni kamion, a potom se za sav otpad odnosno svaku vrstu otpada koja je izdvojena posebno vodio obrazac ONTO. Otpad je vagan i odvožen od strane ovlaštenog sakupljača.

Nakon razdvajanja i odvoza čitavog prikupljenog otpada (oko 30 kamiona), lokacija je vraćena u prvobitno stanje poravnavanjem sa zemljom, što je provjereno u inspeksijskom pregledu prilikom kontrole izvršenja rješenja.

2.4.2. Prisilno izvršenje inspekcijskih rješenja

PUTO d.o.o., Zagreb – II. faza

Koncem 2007. godine započele su aktivnosti na konačnom zbrinjavanju solidificiranog opasnog otpada zatečenog na lokaciji bivšeg postrojenja PUTO d.o.o. iz Zagreba nastalog neuspjelim solidifikacijom pepela iz 2001. godine. Otpad je prema ugovornim obvezama s tvrtkom PUTO d.o.o. trebala zbrinuti tvrtka EKOTEHNING d.o.o. iz Zagreba, koja nije postupila niti po ugovoru s PUTO d.o.o. niti po inspekcijskom rješenju iz kolovoza 2004. godine, kojim je naređeno zbrinjavanje tog otpada te je donesen zaključak o dozvoli izvršenja putem druge osobe iz listopada 2005. godine.

Slijedom toga je MZOPUG nakon odabira najpovoljnijeg izvođača radova u srpnju 2008. godine s tvrtkom APO d.o.o. iz Zagreba ugovorilo zbrinjavanje izvozom opasnog otpada (solidifikat filter pepela).

Zbrinjavanje otpada je od 4. srpnja 2008. do 23. listopada 2009. godine provedeno u:

- I. faza - repakiranje otpada i zaštitno prekrivanje,
- II. faza - uzorkovanje i analiza otpada,
- III. faza - pribavljanje dozvola za zbrinjavanje otpada izvozom, i

tovar, vaganje, izvoz i zbrinjavanje otpada.

Prve dvije faze završene su u kolovozu 2008. godine, kada je otpad repakiran i zaštićen, obavljeno je i uzorkovanje.

U 2009. godini nastavljene su aktivnosti zbrinjavanja opasnog otpada u trećoj fazi kada su pribavljene dozvole za izvoz sukladno Baselskoj konvenciji. Odmah po dobivanju dozvola u rujna 2009. godine započelo se je radovima utovara, vaganja i izvoza otpada, koji su trajali od 5. rujna do 23. listopada 2009. godine.

Tijekom pripreme izvršenja rješenja bila je procijenjena količina od 250.000 kg opasnog otpada, a vaganjem je utvrđena stvarno veća količina za 73.680 kg opasnog otpada odnosno sveukupno je zbrinuto 323.730 kg opasnog otpada. Od ukupne količine je 311,78 tona opasnog otpada (solidifikat filter pepela) zbrinuto izvozom u Njemačku u spalionicu otpada tvrtke GSB Sonderabfall-Entsorgung Bayern GmbH, a 11,95 tona otpadne ambalaže onečišćene opasnim tvarima koja je ostala nakon zbrinjavanja otpada je zbrinuto termičkom obradom u ovlaštenoj tvrtki Herbos u Sisku. Troškovi izvršenja rješenja iznosili su 2.703.495,12 kn

2.5. UNAPREĐENJE RADA INSPEKTORA ZAŠTITE OKOLIŠA

Godišnji sastanak inspektora MZOPUG-a

U studenom 2009. godine u Zagrebu je održan godišnji sastanak inspektora MZOPUG-a pod nazivom «Inspekcijski nadzor u službi unapređenja kvalitete života». Osim inspektora sastanku su prisustvovali i pravnici i službenici Uprave za pravne poslove inspekcijskog nadzora, Uprave za instruktivni i unutarnji nadzor i Samostalne službe za koordinaciju inspekcijskih službi.

Uz osnovnu zadaću sastanka za razmjenu iskustava, jačanje međusobne suradnje inspekcija MZOPUG-a temeljem nove regulative usklađene s pravnom stečevinom EU, daljnjeg razvoja dosadašnje suradnje sa suradnim inspekcijama drugih nadležnih tijela u području okoliša i prezentaciji novog ZUP-a i drugih propisa čija se primjena planira u 2010. godini, obilježena je i 10-godišnjica zajedničkog rada građevinske inspekcije, inspekcije zaštite okoliša i urbanističke inspekcije u sastavu MZOPUG-a.

Godišnjem sastanku su prisustvovali gosti iz Republike Slovenije, te predstavnici suradnih inspekcija RH područja okoliša, kao i predstavnici javnih medija.

Na godišnjem sastanku je obrađen niz tema podijeljenih u tematske cjeline, a održano je ukupno 25 prezentacija.

Teme izlaganja su obuhvatile: viziju, ciljeve i strategiju razvoja inspekcijskih

službi MZOPUG-a; postupanje inspekcije zaštite okoliša, urbanističke inspekcije i građevinske inspekcije te smjernice za daljnje postupanje i očekivani sadržaj suradnje s ostalim inspekcijskim službama u funkciji zaštite okoliša i prostora; sudjelovanje u radu međunarodnih mreža i međunarodnim projektima zaštite okoliša te budućim aktivnostima; predstavljanje aplikacije za informacijski sustav zaštite okoliša u okviru Projekta Phare 2005; značaj transparentnosti rada inspekcija u rješavanju svakodnevnih zahtjeva i interesa građana kao bitnog instrumenta ostvarivanja njihovih prava; pregled novog Zakona o općem upravnom postupku, pregled sudske i upravno-pravne prakse u inspekcijskom postupku; pregled odredbi Zakona o građevnim proizvodima i provedbi inspekcijskog nadzora građevnih proizvoda; posebnosti inspekcijskog nadzora gradnje na pomorskom dobru; postupanja građevinske inspekcije u slučajevima pojave klizišta; probleme u praksi vezane za nadzor oštećenih građevina; postupanje u slučajevima inspekcijskog nadzora jednostavnih građevina; posebnosti inspekcijskog nadzora u slučajevima odlagališta u sanaciji te u slučaju nesreće koja uključuje opasne tvari; iskustva inspekcijskog nadzora gospodarenja s građevinskim otpadom; unapređenje provedbe inspekcijskog nadzora u prekograničnom prometu otpadom; primjena Uredbe o kakvoći mora te primjere postupanja inspekcije u slučaju izvanrednog događaja.

Predstavnici suradnih inspekcija - vodopravne, šumarske, sanitarne i poljoprivredne inspekcije, te inspekcije zaštite prirode, zaštite od požara i elektroenergetske inspekcije su predstavili svoj rad i podržali način na koji je ostvarena njihova suradnja i zajedničko postupanje s inspekcijom zaštite okoliša MZOPUG-a. Predstavnici inspekcije iz Republike Slovenije predstavili su svoj ustroj i način rada u području okoliša.

U raspravi o izloženim temama inspektori su pitanjima i prijedlozima ukazali na svoja stajališta, iskustva i dvojbe o primjeni pojedinih odredbi propisa iz svoje

nadležnosti, a kraćim usmenim odgovorima usmjereni su na mogući pristup u rješavanju ili razumijevanju pojedinih propisa.

Godišnjim sastankom u potpunosti su ispunjene očekivane zadaće i po prvi puta je svim inspektorima omogućeno zajedničko sudjelovanje na takvom sastanku radi međusobne razmjene iskustava, kao i neformalnog druženja. Ujedno bila je to i izvrsna prilika da više od 25 inspektora analizira probleme s kojima se susreću u radu, pripremi o tome prezentacije i prenese svoje iskustvo, znanje i vještine.

III. MEĐUNARODNA SURADNJA

Uprava za inspekcijske poslove
Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

3.1. MEĐUNARODNA SURADNJA I PROJEKTI U PRIMJENI

PROJEKT PHARE 2005

U okviru programa Phare 2005 inspekcija zaštite okoliša je u svrhu što učinkovitije prilagodbe za nadzor primjene novog okolišnog zakonodavstva uspješno implementirala projekt "Jačanje inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog zakonodavstva u području zaštite okoliša", koji je započeo 14. siječnja 2008. godine i službeno završio 30. studenog 2009. godine.

Projekt čija je ukupna vrijednost iznosila 2.256.000 EUR provodio se kroz dvije glavne komponente – komponentu usluge i komponentu nabave opreme za IZO, a sve sa zajedničkim ciljem jačanja inspekcije zaštite okoliša u uvjetima punopravnog članstva RH u EU, te nabave cijelog niza informatičke, komunikacijske i video-konferencijske opreme.

Komponentu usluga je od siječnja 2008. do studenog 2009. vodila tvrtka Project Management Ltd. iz Irske u suradnji s Finnish Environmental Institute (SYKE) iz Finske.

Uz inspekciju zaštite okoliša iz MZOPUG-a, kao glavnog korisnika, u projektu su sudjelovali i predstavnici inspekcija drugih nadležnih tijela potpisnika Sporazuma o suradnji inspeksijskih službi u području zaštite okoliša, kao i predstavnici industrijskog sektora, državnih i sudskih tijela, regionalne i lokalne uprave i samouprave, te civilnog društva.

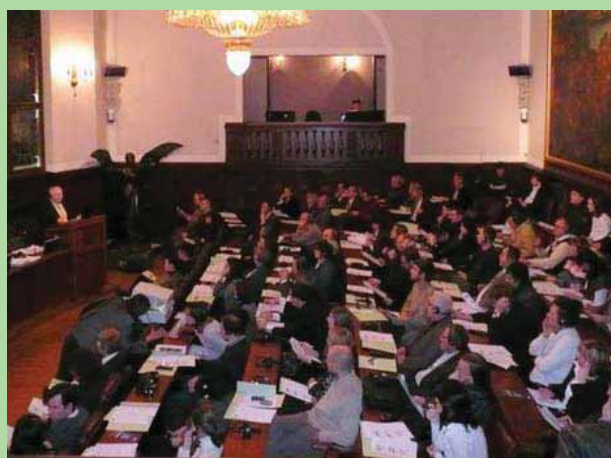
Najveći dio projekta provodio se tijekom 2009. godine, a ostvareni su sljedeće rezultati:

- proveden je program obuke za voditelje obuke («*Train the trainers*» program), u kojem je uspješno educirano 15 budućih voditelja obuke kroz 5 modula seminara u trajanju od 5 dana svaki, kao i 2 studijskaputovanja u Irsku i Finsku, u trajanju od 5 dana svaki,

- proveden je nacionalni program obuke inspektora okoliša i inspektora iz drugih tijela državne uprave koji sudjeluju u provedbi inspeksijskih nadzora u zaštiti okoliša na način da je kroz 3 modula obuke u trajanju od 5 dana, te 2 posjeta industrijskim postrojenjima, obučeno ukupno 89 inspektora (59 iz Uprave za inspeksijske poslove, MZOPUG; 1 iz Ministarstva kulture; 4 iz Ministarstva mora, prometa i infrastrukture; 8 iz Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva; 1 iz Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja; 4 iz Ministarstva unutarnjih poslova; 4 iz Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi; 2 iz Sanitarne inspekcije Grada Zagreba i 3 iz Državnog inspektorata),

- proveden je program obuke za predstavnike industrije, nevladinih udruga i ostalih dionika zainteresiranih unapređenje zaštite okoliša, kroz 8 jednodnevnih seminara na svakoj od 4 lokacije – Zagreb, Split, Osijek, Rijeka. Tijekom provođenja svih seminara (ukupno 32) izlaganja su održana za više od 1000 predstavnika različitih navedenih tijela/dionika,

- osnovan je Pilot tim odnosno Tehničko savjetodavna skupina koja se sastoji od predstavnika iz sljedećih državnih tijela: MZOPUG-a; Ministarstva unutarnjih poslova

Ministarstva financija; Ministarstva mora, turizma, prometa i infrastrukture; Državnog odvjetništva; Državne uprave za zaštitu i spašavanje; Prekršajnog suda; Hrvatskog zavoda za toksikologiju; Hrvatskog društva sudskih vještaka, s ciljem utvrđivanja načina rada i suradnje svih tijela koja su na bilo koji način uključena u izvanredne događaje koji uključuju štetu u okolišu. Tim se sastao 8 puta, te je održana posebna obuka samo

za ovu skupinu, kao i pripremljene preporuke za njegov daljnji rad,

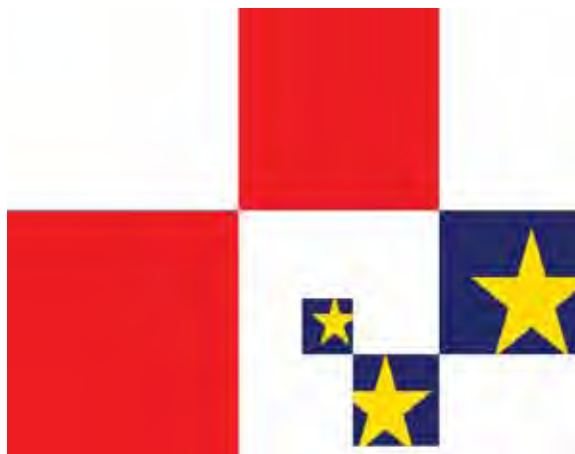
Projekt je također ostvario i rezultat vezan uz izradu prijedloga za jačanje ustrojstva inspekcije zaštite okoliša prema zahtjevima postavljenima u novom okolišnom zakonodavstvu usklađenom s pravnim stečevinama EU, kao i posebno značajan unaprijeđeni informatički sustav izvješćivanja.

IPA 2008. I. komponenta

Inspekcija zaštite okoliša nastavila je s pripremom projekta "Provedba novog Zakona o zaštiti okoliša usklađenog s EU zakonodavstvom u slučajevima kaznenih djela protiv okoliša" (*Enforcement of the new Environmental Protection Act harmonized with EU legislation in cases of criminal offences against the environment*) u okviru programa IPA 2008 I komponenta. Sukladno tome je, u suradnji sa Središnjom agencijom za financiranje i

ugovaranje programa i projekata EU, radila na doradi natječajne dokumentacije - Twinning projektnog sažetka (*Twinning Project Fiche*).

Nakon finalizacije, projektni sažetak je prosljeđen u DEK na odobrenje, koji je odobren u lipnju 2009. godine, kada je potpisan i Sporazum o financiranju između Vlade RH i Komisije EZ za program IPA 2008. Od srpnja (kada je objavljen) do listopada 2009. godine, projektni sažetak bio je u postupku cirkulacije. Odmah potom, krajem listopada, održana je evaluacija pristiglih ponuda.

Projekt CARDS 2004

Tijekom prvog polugodišta 2009. godine inspekcija zaštite okoliša sudjelovala je u provedbi projekta CARDS 2004 "Potpora nastavku približavanja hrvatskog zakonodavstva pravnoj stečevini EU na području zaštite okoliša", koji je i završen. Provedbom projekta koji je trajao dvije godine osiguravala se pomoć u primjeni Direktive IPPC u hrvatsko zakonodavstvo, zatim pomoć u pripremi Nacionalnog akcijskog plana i uspostavljanju sustava za trgovanje emisijama stakleničkih plinova (*ETS – Emissions Trading System*) i pomoć pri izgradnji kapaciteta za pripremu i dobivanje IPA projekata koji se odnose na gospodarenje otpadom.

Inspekcija zaštite okoliša, jednako kao i 2008. godine, sudjelovala je u provedbi prve i druge komponente projekta. U prvoj komponenti projekta pružena je podrška MZOPUG-a razvoju administrativnog sustava za izdavanje okolišnih uvjeta kako je to predviđeno Direktivom IPPC. Prilikom razvoja tog sustava izrađeno je Izvješće o tehničkim specifikacijama za elektroničku

Projekt PHARE 2006

Tijekom 2009. godine inspekcija zaštite okoliša nastavila je s aktivnostima Projekta PHARE 2006 višekorisničkog programa za okoliš i proširenje za četiri zemlje (Bugarska, Hrvatska, Rumunjska i Turska) u sklopu projekta "Razvoj kapaciteta za primjenu i provedbu zakonodavstva u

Ocjenjivačka komisija, koja se sastojala od 3 člana (2 predstavnice MZOPUG-a i 1 predstavnicu Ministarstva pravosuđa), temeljem pristiglih ponuda odabrala je kao zemlju partnera Austriju.

Sljedeće godine, nakon faze ugovaranja, očekuje se i početak provedbe ovog projekta koji ima za cilj daljnje jačanje kapaciteta inspekcije zaštite okoliša ali i ostalih dionika (carina, državno odvjetništvo, sudstvo, sudski vještaci i eksperti, policija) za provedbu odredbi novog Zakona o zaštiti okoliša u slučajevima kaznenih djela protiv okoliša.

bazu podataka, koja će sadržavati podatke o postupcima i procedurama izdavanja dozvola za postrojenja za koja će biti potrebno ishoditi objedinjene uvjete zaštite okoliša (OUZO) te podatke o provedenim inspeksijskim nadzorima takvih postrojenja. U sklopu projekta izrađen je Priručnik o postupanju suradnih okolišnih inspekcija prilikom nadzora postrojenja za koja će biti potrebno ishoditi OUZO. Priručnik je, osim inspekciji zaštite okoliša, namijenjen i drugim suradnim inspekcijama kao pomoć u obavljanju koordiniranih inspeksijskih nadzora. Priručnik je preveden i poslan svim inspektorima u središnjoj službi i u PJ te svim suradnim inspekcijama.

Usporedno s radom na administrativnom, projekt se bavio i tehničkim dijelom primjene Direktive IPPC u RH, posebno određivanjem najboljih raspoloživih tehnika (*BAT – Best Available Technique*). Tijekom 2009. godine 5 predstavnika inspekcije zaštite okoliša sudjelovalo je u radu jedne trodnevne i završne dvodnevne radionice na kojoj su predstavljeni ukupni rezultati koji su postignuti pri određivanju najboljih raspoloživih tehnika.

zaštiti okoliša putem ECENA i IMPEL mreže".

Jedan od važnijih elemenata razvoja hrvatske inspekcije zaštite okoliša svakako je njezino aktivno članstvo u IMPEL mreži (Implementation and Enforcement of Environmental Law) - europskoj mreži osnovanoj u svrhu povezivanja državnih tijela u zemljama članicama EU, kao i u zemljama kandidatima, koja su uključena

u implementaciju i provođenje propisa o zaštiti okoliša. U okviru Phare 2006 projekta, osigurana su financijska sredstva za rad i sudjelovanje hrvatskih predstavnika inspekcije zaštite okoliša, koji su tijekom 2009. godine nastavili aktivno sudjelovati u radu te mreže i to:

- 3. sjednici Generalne skupštine mreže IMPEL održanoj u Pragu (Češka), od 3. do 5. lipnja 2009. godine;
- Konferenciji o primjeni i provedbi propisa iz područja okoliša održanoj od 23. do 25. rujna 2009. godine u organizaciji Europske komisije, rumunjskog Ministarstva za okoliš i IMPEL mreže u Sibiu (Rumunjska);
- 2. izvanrednoj sjednici Generalne skupštine IMPEL mreže u Briselu (Belgija), dana 16. listopada 2009. godine;
- 4. sjednici Generalne skupštine IMPEL mreže održanoj u Stockholmu (Švedska) od 2. do 4. prosinca 2009. godine;
- od 6. do 7. listopada 2009. godine u prostoru Europske Komisije u Briselu (Belgija) hrvatski su predstavnici sudjelovali na 4. Plenarnoj sjednici ECENA mreže;
- u sklopu Phare 2006 projekta "Razvoj kapaciteta za primjenu i provedbu zakonodavstva u zaštiti okoliša putem ECENA i IMPEL mreže" proveden je Nacionalni trening program na temu gospodarenja opasnim medicinskim otpadom i nadzora emisija hlapivih organskih spojeva (HOS), u okviru kojega su održane 2 trodnevne radionice – prva u Zagrebu od 27. do 29. travnja 2009. godine i druga u Opatiji od 9. do 11. rujna 2009. godine. U okviru Nacionalnog trening programa organizirane su i stručne posjete tiskari «Vjesnik» d.d., te tvrtki "Pičuljan Marine" d.o.o.;

U svrhu unapređenja rada inspektora zaštite okoliša, edukacija kroz prijenos znanja i najbolje prakse nastavila se u 2009. godini sudjelovanjem u sljedećim aktivnostima:

- od 16. do 19. ožujka 2009. godine u Izmiru (Turska) održan je trening vezan uz provedbu i implementaciju okolišnih direktiva, odnosno provođenje inspekcijskog nadzora nad postrojenjima u

kojima su prisutne opasne tvari i u budućim IPPC postrojenjima, izradu izvješća o sigurnosti, metode procjene rizika te provedbu unutarnjih i vanjskih planova intervencija,

- od 18. ožujka do 20. ožujka 2009. godine održana je godišnja konferencija IMPEL TFS klastera (prekogračni promet otpadom) u Ostersundu (Švedska), s ciljem razmjene iskustava i znanja predstavnika zemalja i mreža o legislativi vezanoj za prekogračni promet otpadom s naglaskom na probleme koji se javljaju prilikom provedbe iste.
- od 27. do 29. travnja 2009. održan je u Budimpešti i Egeru drugi program edukacije 'Train the Trainers' o kaznenim djelima u području zaštite okoliša za inspektore zaštite okoliša, državne odvjetnike, suce i policijske službenike s naglaskom na otkrivanje, istragu i procesuiranje kaznenih djela u području zaštite okoliša. Navedeni program edukacije provodi se kao aktivnost u skladu s višegodišnjim planom i programom rada (MAWP) Clastera III mreže ECENA;
- od 11. do 13. svibnja 2009. godine predstavnici Uprave za inspekcijske poslove sudjelovali su na međunarodnom treningu u organizaciji mreže ECENA pod nazivom 'Train The Trainer Programme on Application of the SEVESO II Directive',
- od 3. i 4. lipnja 2009. godine u Parizu (Francuska) je održan seminar "Lekcije naučene iz industrijskih nesreća", kao dio programa mreže IMPEL, a s ciljem razmjene iskustava i informacija o lekcijama naučenim iz industrijskih nesreća, kao i o ozbiljnim onečišćenjima okoliša, koja su se dogodila na pojedinim lokacijama industrijskih postrojenja;
- od 23. do 27. lipnja 2009. godine u Lisabonu (Portugal) održana je treća radionica u sklopu IMPEL-ovog projekta 'Doing the Right Things III';
- od 29. lipnja do 3. srpnja 2009. godine u Ohridu (Makedonija) održan je ECENA – I. Program razmjene iskustava i najboljih praksi inspektora zaštite okoliša, s osvrtom na IMPEL i ECENA projekte i njihove trening aktivnosti tijekom 2008. i 2009. godine;

- od 7. do 9. listopada 2009. godine u Lyonu (Francuska), održan je 15. sastanak Radne grupe INTERPOLA-a za kaznena djela protiv okoliša. Glavna tema sastanka bila je Internacionalna primjena kaznenog zakona u području zaštite okoliša;

- od 10. do 12. studenog 2009. godine u Beču i Linzu održan je treći i posljednji Edukacijski program za daljnju edukaciju u okviru Mreže ECENA Klastera III koji se bavi kaznenim djelima.

Tehnička radna skupina 2 (TWG 2)

Inspektori zaštite okoliša su petu godinu uključeni u rad TWG 2 čija je glavna zadaća ujednačavanje i poboljšavanje rada inspektora pojedinih zemalja članica EU u nadzoru postrojenja u kojima može doći do velikih nesreća s opasnim tvarima (SEVESO postrojenja). Rad u TWG 2 sve više dobiva na značaju i vrijednosti završetkom procesa pristupnih pregovora RH i transponiranja europske pravne

stečevine iz područja okoliša u hrvatsko zakonodavstvo.

Stalnim razvojem kemijske industrije, procesnih tehnologija i otvaranjem novih tržišta za multinacionalne kompanije, sve je značajnija potreba stalnog ujednačavanja i unapređivanja kompetencija inspektora koji nadziru rad u tim postrojenjima. Posebna je pozornost tijekom 2009. godine bila posvećena industrijskim parkovima i domino efektu.

Godišnji sastanak TWG 2 održan je u Grazu, Austrija, od 3. do 5. lipnja 2009. godine u organizaciji JRC (Joint Research Centre) Europske Komisije, a glavna tema bila je kompetencije tzv. SEVESO inspektora.

Osposobljenost, uvježbanost i stalni treninzi za te inspektore pokazali su se nužnima za kvalitetan nadzor visokorizičnih postrojenja. Svaka zemlja članica prezentirala je svoje zakonske zahtjeve u pogledu stručne spreme, radnog iskustva i eventualnih dodatnih specijalizacija za SEVESO inspektore.

Međunarodna radionica o industrijskim parkovima i domino efektima održana je u okviru programa MJV 2 (Mutual Joint Visit 2) u Tønsbergu, Norveška, od 18. do 20. studenog 2009. Norveška Državna uprava za civilnu zaštitu i planiranje za slučaj izvanrednih događaja bila je domaćin radionice u kojoj su sudjelovali inspektori nadležnih tijela za provedbu SEVESO II direktive u Norveškoj, predstavnici pojedinih država članica EU i zemalja kandidata za pristupanje Europskoj Uniji (Hrvatska i Turska) i predstavnici Švicarske i Islanda.

U okviru zadane teme predstavnica RH predstavila je stanje i način na koji se u praksi provodi nadzor visokorizičnih postrojenja, u koji su uključeni inspektori iz više nadležnih tijela, a pritom se posebna pozornost posvećuje osposobljavanju i edukaciji novih inspektora.

Iskusniji inspektori uglavnom nadograđuju svoja znanja samo-osposobljavanjem, „eksperimentalnim“ učenjem uz rad i izmjenom iskustava s drugim kolegama, često na međunarodnoj razini. Rasprava godišnjeg sastanka TWG 2 bila je usmjerena na nadzor analize rizika i ulogu inspekcije u nadzoru uspješnosti sustava upravljanja sigurnošću. Industrije pojedinih zemalja (osobito Francuske) razvile su pokazatelje koji se koriste za ocjenu uspješnosti sustava upravljanja sigurnošću tako da bi promoviranje kulture sigurnosti, vodstva („leadership“) i razvijanja pokazatelja (indikatora) sigurnosti, trebalo biti i dio inspekcijskog postupka. Te teme predložene su za sadržaj jedne od budućih radionica MJV 2.

Aktivnu ulogu u radionici imao je Europski centar za sigurnost u procesnoj industriji (EPSC – European Process Safety Center) koji već dulje vrijeme uočava važnost procesne sigurnosti u industrijskim parkovima s mogućim domino efektima.

Na radionici je prikazano više nesreća u različitim zemljama članicama EU, od kojih se neke nisu niti dogodile u SEVESO II postrojenju, ali su prerasle, zbog domino efekta, u velike nesreće s katastrofalnim posljedicama. Utvrđeno je kako su industrijski parkovi važan predmet inspekcijskog nadzora, a nesreće koje su se dogodile ukazuju na moguće interakcije među pojedinim postrojenjima u kojima su prisutne opasne tvari i na katastrofalne posljedice nesreća s domino efektom.

Za sudionike iz RH prilika i mogućnost rasprave o različitim pristupima u rješavanju uočenih problema, pridonosi učinkovitijoj prilagodbi hrvatske legislative, kao i inspekcijske prakse zahtjevima SEVESO II direktive.

3.2. MEĐUNARODNI PROJEKTI U PRIPREMI

I. komponenta IPA 2009

U okviru programa IPA 2009 I komponenta, inspekcija zaštite okoliša pripremala je projektni sažetak za projekt "Jačanje kapaciteta za provedbu nadzora prekograničnog prometa otpadom" (*Strengthening the capacities for control of transboundary movement of waste*), koji je jedna od tri komponenti jedinstvenog projekta "Jačanje kapaciteta za provedbu okolišnog aquisa na područjima gospodarenja otpadom, integriranog sprječavanja i kontrole onečišćenja te zaštite od buke" (*Capacity building for the implementation of the environmental aquis in the areas of waste management, integrate pollution prevention and control and noise protection*).

Cilj tog Twinning projekta inspekcije zaštite okoliša, čija je ukupna vrijednost 1.160.000 EUR, je daljnje jačanje kapaciteta za provedbu odredbi nacionalnih i međunarodnih propisa vezano za prekogranični promet otpadom te unapređenje suradnje između nadležnih tijela (carine, sudstva, policije i dr.).

IPA INSTRUMENT FOR PRE-ACCESSION ASSISTANCE

U drugoj polovici godine pristupilo se pripremi natječajne dokumentacije - Twinning projektnog sažetka (*Twinning Project Fiche*) koji je dostavljen u Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU, a potom proslijeđen u Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU. Za isti projekt usuglašen je i Plan nabave (*Procurement plan*).

Trenutno je projekt u fazi finalizacije Twinning projektnog sažetka, te se tijekom 2010. godine očekuje nastavak natječajne procedure (cirkulacija Twinning projektnog sažetka, evaluacija ponuda).

3.3. MEĐUNARODNE MREŽE

Vodeća uloga u koordinaciji inspekcijskih nadzora budućih IPPC i SEVESO II postrojenja u RH, te uspostava potpune primjene Preporuke Europskog parlamenta i Vijeća od 4. travnja 2001. o određivanju minimalnih kriterija za inspekcije zaštite okoliša u državama članicama, kako u svom redovnom radu tako i u koordiniranju rada drugih inspekcijskih tijela nadležnih za nadzor pojedinih sastavnica okoliša, te u planiranju i postavljanju prioriteta, osnovne su zadaće u radu inspekcije zaštite okoliša.

Radi unapređenja već stečenih stručnih znanja i vještina i sticanja novih, opredjeljenje je MZOPUG-a za aktivno sudjelovanje inspektora zaštite okoliša u radu međunarodnih mreža. Na taj način se omogućuje kontinuirano jačanje kapaciteta

i poboljšanje profesionalnih znanja i vještina inspektora zaštite okoliša.

Osobito valja istaknuti neposredno sudjelovanje u programima/projektima u okviru IMPEL, ECENA i INECE mreže, TWG 2 radnih grupa kao i sudjelovanje u TAIEX-ovim aktivnostima, te u provedbi projekata iz sektora okoliša koji se financiraju iz pretpristupnih fondova EU.

Aktivan rad u mrežama i projektima omogućuje inspektorima zaštite okoliša da s inspektorima iz ostalih zemalja članica mreža neposredno razmjenjuju praktična iskustva i da unapređuju znanja i vještine potrebne za obavljanje svoje službe. Inspektori imaju i priliku da usporede svoj rad s organizacijom rada drugih inspekcijskih tijela u zemljama članicama EU kao i u zemljama kandidatima.

IMPEL MREŽA

Inspekcija zaštite okoliša nastavila je aktivno sudjelovati u radu IMPEL mreže prepoznajući korist za unapređenje svog rada kroz prijenos i usporedbu iskustava i

- od 18. ožujka do 20. ožujka 2009. godine u Ostersundu, Švedska održana je godišnja konferencija IMPEL TFS klastera (prekogranični promet otpadom) s oko 100 sudionika.

Na konferenciji su sudjelovali predstavnici gotovo svih EU zemalja uz dvije predstavnice i hrvatske inspekcije zaštite okoliša, te predstavnici azijskih i afričkih mreža koji se bave zaštitom okoliša.

Glavni ciljevi konferencije bili su razmjena iskustava i znanja predstavnika zemalja i mreža o legislativi vezanoj za prekogranični promet otpadom s naglaskom na probleme koji se javljaju

- od 14. do 17. travnja 2009. - Zagreb, Rijeka i Macelj, Hrvatska

U okviru projekta IMPEL-TFS Enforcement Actions - program razmjene, provedena je na području Republike Hrvatske, u razdoblju od 14. do 17. travnja 2009. godine, razmjena inspektora. Tijekom provedbe ovog programa 15. travnja 2009. godine obavljeni su zajednički inspekcijski nadzori inspektora zaštite okoliša, carinskih službenika i predstavnika

znanja. Sudjelovanje hrvatske inspekcije okoliša u različitim aktivnostima IMPEL mreže, omogućila su sredstva iz PHARE 2006 projekta. Predstavnici inspekcije zaštite okoliša u radu IMPEL mreže sudjelovali su u radu odgovarajućih tijela i u sljedećim aktivnostima:

prilikom provedbe iste, kao i prezentacije izvješća o aktivnostima IMPEL TFS klastera, promoviranje suradnje sa zemljama trećega svijeta i zemljama potpisnicama Baselske konvencije, postignuća u suradnji između provedbenih tijela (policije, inspekcije, carine) te najava budućih aktivnosti IMPEL TFS klastera.

U okviru konferencije sudionici su upoznati sa stajalištima i prioritetima predstavnika EU, tajništva Baselske konvencije te Svjetske carinske organizacije. Podjelom u tri radne skupine sudionici su se pobliže upoznali i aktivno raspravili o suradnji s Azijom i Afrikom, E-projektu, studiji EK te izmijeniti prijedloge o unapređenju i proširenju suradnje na nacionalnoj, internacionalnoj, političkoj i operativnoj razini.

Na konferenciji se raspravljalo o različitim iskustvima u vezi provedbe legislative o prekograničnom prometu otpadom, važnosti suradnje širom svijeta s tajništvom Baselske konvencije i EK, važnosti iskustava stečenih u analiziranim slučajevima (Vast Tank, Probo Koala), utjecaji i posljedicama izvoza otpada u Aziju i Afriku, te o trenutnim i budućim aktivnostima IMPEL TFS klastera.

Austrije i Belgije na cestovnom graničnom prijelazu Macelj i u luci Rijeka.

Predstavnici Belgije, Erwin Verheuge, glavni inspektor Federalne policije, i Marc De Strooper, inspektor zaštite okoliša, koji se bave nadzorom prometa otpadom, održali su 16. travnja 2009. godine prezentacije o belgijskim iskustvima u nadzoru prometa otpadom i prikazali svakodnevni, praktični rad nadležnih osoba u području nadzora prekograničnog prometa otpadom. Na poziv MZOPUG-a sudjelovali su na prezentaciji predstavnici MUP-a, Carinske uprave i AZO.

Predstavnici AZO upoznali su sudionike s ulogom Agencije u sustavu gospodarenja otpadom u Hrvatskoj, koja obuhvaća prikupljanje i objedinjavanje podataka o otpadu, vođenje informacijskog sustava u gospodarenju otpadom, te izvješćivanje o svim aspektima u veti otpada.

Održan je i sastanak s predstavnicima Carinske uprave radi detaljnijeg prikaza načina rada i uloge hrvatskih carinskih

službenika u području nadzora prekograničnog prometa otpadom.

S obzirom da je tijekom dosadašnjih zajedničkih nadzora na graničnim prijelazima uočena potreba za stalnom razmjenom iskustava i edukacijom predstavnika svih nadležnih tijela u nadzoru prekograničnog prometa otpadom, program razmjene je doprinio prvenstveno međusobnom upoznavanju, kao i unapređenju znanja svih dionika, što pridonosi učinkovitijem zajedničkom radu.

- od 27. travnja 2009. Bruxelles, Belgija

U organizaciji mreže IMPEL-TFS, a u okviru projekta IMPEL-TFS održana je radionica čiji je glavni cilj bila rasprava o prijedlogu izmjena postojeće Direktive o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi.

Uz predstavnike Bugarske, Belgije, Češke, Estonije, Njemačke, Nizozemske, Slovačke, Švedske, Sekretarijata IMPEL-TFS i EK, u radu radionice sudjelovala je predstavnica inspekcije zaštite okoliša MZOPUG.

EK je objavila u prosincu 2008. godine prijedlog izmjena Direktive o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi, koji uvodi značajne promjene u mnoga područja. Svrha rasprave bila je ocjena primjenjivosti i provedbe prijedloga na temelju praktičnih iskustava zemalja članica. U tu svrhu svim članicama IMPEL mreže je prosljeđen upitnik sastavljen sukladno glavnim poglavljima u prijedlogu, a svaka tema u vezi odgovarajućeg članka Direktive je kratko obrazložena. Rezultati upitnika su na radionici detaljno raspravljani.

- od 3. do 4. lipnja 2009. u Parizu, Francuska

Održan je seminar 'Lekcije naučene iz industrijskih nesreća'. Navedena aktivnost je dio programa mreže IMPEL, koji se provodi radi unapređivanja primjene propisa iz zaštite okoliša na razini Europske Unije. Seminar je organiziralo Ministarstvo zaštite okoliša i održivog razvoja Republike Francuske. Na seminaru su, uz domaćine, sudjelovali predstavnici zemalja članica EU, te zemalja kandidata, Hrvatske i Turske. Seminar je bio namijenjen prvenstveno inspektorima zaštite okoliša i rizičnih postrojenja. Predstavnici Hrvatske bili su: mr.sc. Dubravka Pajkin Tučkar, viša inspektorica zaštite okoliša i voditeljica Odsjeka za inspekcijski nadzor zaštite zraka i gospodarenja otpadom, i Branimir Fuk, inspektor zaštite okoliša u Područnoj jedinici Zagreb.

Cilj seminara je razmjena iskustava i informacija o lekcijama naučenim iz industrijskih nesreća, kao i o ozbiljnim onečišćenjima okoliša, koja su se dogodila na pojedinim lokacijama industrijskih postrojenja.

Međusobna razmjena iskustava o praktičnim mjerama poduzetima na konkretnim primjerima nesreća korisna je inspektorima iz svih zemalja članica EU, kao i zemalja - kandidata, radi ujednačavanja pristupa u nadzoru rizičnih postrojenja, te načina postupanja

- od 3. do 5. lipnja 2009. godine, Prag

Održana je sjednica 3. Generalne skupštine mreže IMPEL mreže. Generalna skupština je održana u Kongresnom centru u Pragu, u kojem se održavaju i svi sastanci EU tijekom češkog predsjedanja, u razdoblju od siječnja do kraja lipnja 2009. god. Generalnu skupštinu su otvorili Ladislav Miko, češki ministar zaštite okoliša, te Eva Tylova, direktorica Češkog inspektorata za zaštitu okoliša. Generalnu skupštinu su pozdravili i Veronika Šafrankova, predstavica i nacionalna koordinatorica Republike Češke u mreži IMPEL, Hans Loppata, predstavnik Europske komisije, DG ENV, te Gerald

inspekcije kada se nesreća dogodi. Na seminaru su bile prikazane nesreće i njihove posljedice, ne samo u visokorizičnim (tzv. SEVESO) postrojenjima, već i u onima koja ne spadaju u takva postrojenja, a nesreće su prouzročile značajna onečišćenja okoliša, ponekad i uz ljudske žrtve.

Na seminaru je bilo prikazano ukupno 20 industrijskih nesreća, od toga 10 iz Francuske, te još 10 iz ostalih zemalja članica

Prezentatori izvješća o pojedinim nesrećama bili su inspektori neposredno uključeni u nadzor i/ili istraživanje o uzrocima nesreće, što je samom seminaru dalo dodatnu kvalitetu. Uz svaku prezentaciju bilo je predviđeno i vrijeme za diskusiju, te su inspektorima postavljana mnoga pitanja o uzrocima, tijeku nesreća, kao i akcijama i mjerama koje su poduzete nakon nesreće, radi smanjivanja posljedica.

Tematski je seminar bio podijeljen u nekoliko cjelina: nesreće s lako zapaljivim tekućinama i tvarima – požari i eksplozije, nesreće s ugljikovodicima – istjecanja na spojevima ili napuknućima cjevovoda ili spremnika, nesreće s toksičnim kemikalijama, nesreće prouzročene ispuštanjem određenih količina opasnih tvari u zrak, onečišćenja vodotoka, kao i efekti uslijed poplavlivanja postrojenja s opasnim tvarima.

Wolters, predstavnik Sekretarijata mreže IMPEL.

Pozdravne riječi dobrodošlice i želje za uspjehom u radu uputili su i Jiri Hradec, te Jitka Jenšovska i Martin Zemek, predstavnici Češke informacijske agencije za okoliš, koji su održali i uvodne prezentacije.

Zemlja domaćin predstavila je organizaciju svog inspektorata zaštite okoliša te ustroj i djelatnost Češke informacijske agencije za okoliš.

Neke od tema i rasprava 3. Generalne skupštine bile su sljedeće:

- predstavljanje pripremnih aktivnosti za održavanje 4. konferencije mreže IMPEL u Sibiu, Rumunjska od 23. do 25. rujna 2009.;
 - predstavljanje Memoranduma o razumijevanju sklopljenog između mreže IMPEL i Europske komisije;
 - planirana izvanredna Generalna skupština koja će se održati u listopadu 2009. god. u Bruxellesu, Belgija, u sjedištu mreže;
 - predstavljanje nove IMPEL-ove komunikacijske strategije;
 - aktivnosti Europske komisije u području zaštite okoliša, koje su od interesa za IMPEL i sve zemlje članice;
 - izvještaj o LIFE + programu EU. Tijekom Generalne skupštine održane su i radionice o budućem radu i djelovanju mreže IMPEL. Zemlje članice pozvane su da predlože projekte koji bi pokrivali široke interese svih članica i potaknuli na aktivno uključivanje u njihovu provedbu više zemalja.
- UIP MZOPUG-a izrazila je i interes za nastavak rada na sljedećim projektima:
- Usporedni program nadzora odlagališta otpada i provjera monitoringa na njima' – zemlja voditelj projekta je Austrija;
 - 'Doing the right things III' – izrada priručnika za planiranje inspekcija – zemlja voditelj projekta je Nizozemska;
 - 'Izrada Vodiča za inspektore zaštite okoliša za nadzor cementne industrije' – zemlja voditelj projekta je Italija;
 - Nastavak rada na projektima TFS Clustera o prekograničnom nadzoru provoza otpada, 'Enforcement Exchange Day', 'TFS Conference 2009', 'European Waste Enforcement Actions', 'Export of European e-waste'; 'Lessons learnt from accidents IV' - zemlja voditelj projekta je Francuska.

- od 23. do 27. lipnja 2009. u Lisabonu, Portugal

Projekt IMPEL-a **Doing the Right Things III**, u svom vrlo opsežnom programu bavi se praktičnom provedbom preporuka iz akta EU o određivanju minimalnih kriterija za okolišne inspekcije (Recommendation of the European Parliament and of the Council of 4 April 2001 providing for minimum criteria for environmental inspections in the Member States, 2001/331/EC), s posebnim naglaskom na određivanje prioriteta u planiranju provedbe inspekcijskih nadzora.

Provedba ovog IMPEL-ovog projekta povjerena je Ministarstvu zaštite okoliša i prostora Kraljevine Nizozemske (VROM), a u provedbi sudjeluje i konzultantska tvrtka INFOMIL, također iz Nizozemske.

U sklopu provedbi aktivnosti projekta do sada su u Nizozemskoj tijekom 2008. godine održana dva trening programa na kojima je sudjelovalo preko 40 predstavnika iz 20 zemalja članica EU i predstavnici zemalja kandidata - Hrvatske, Makedonije i Turske.

Navedena preporuka o minimalnim kriterijima za okolišne inspekcije uvela je pojam planova i programa rada inspekcije zaštite okoliša. U državama članicama zadaće inspekcije zaštite okoliša trebalo bi provoditi prema minimalnim kriterijima u pogledu organizacije, izvršavanja, praćenja i objavljivanja rezultata, jačajući time poštovanje prava Zajednice o zaštiti okoliša te doprinoseći usklađenijoj primjeni

i provedbi prava Zajednice o zaštiti okoliša u svim državama članicama.

Ova preporuka odnosi se na nadzor inspekcije zaštite okoliša u svim industrijskim postrojenjima i ostalim poduzećima i uređajima čije emisije u zrak i/ili ispuštanja u vodu i/ili aktivnosti odlaganja ili oporabe otpada podliježu uvjetima ovlaštenja, dozvole ili odobrenja temeljem prava Zajednice, bez utjecaja na posebne odredbe o inspekciji u postojećem zakonodavstvu Zajednice.

Države članice trebale bi osigurati da aktivnosti inspekcije zaštite okoliša budu unaprijed planirane, tako da u svakom trenutku bude raspoloživ plan ili planovi inspekcija zaštite okoliša za cjelokupni teritorij države članice te kontroliranih postrojenja na njenom teritoriju. Ovaj bi plan ili planovi trebali biti dostupni javnosti sukladno Direktivi 90/313/EEZ.

Kroz projekt su također predstavljeni principi postavljanja prioriteta u planiranju provedbe inspekcijskog nadzora bazirani na razvijenim stručnim metodologijama. Svako nadležno inspekcijsko tijelo zemalja članica mora osigurati provođenje plana rada inspekcije koji će biti učinkovit, transparentan i mjerljiv, bazirajući svoj plan na postavljenim kriterijima prioriteta. Kao jedno vrlo korisno sredstvo u planiranju i postavljanju kriterija prioriteta mreža IMPEL je razvila Priručnik **Doing the Right Things** koji pomaže nadležnim inspekcijama na putu provođenja ovog vrlo teškog zadatka.

- od 23. do 25. rujna 2009. u Sibiu, Rumunjska

U organizaciji Europske komisije, rumunjskog Ministarstva za okoliš i IMPEL mreže održana je u gradu Sibiu u Rumunjskoj konferencija o primjeni i provedbi propisa iz područja okoliša (Conference on Implementation and Enforcement of Environmental Legislation).

Na konferenciji je sudjelovalo više od 200 sudionika iz 31 europske države, predstavnika IMPEL mreže, Europske Komisije, nevladinih udruga, industrije te OECD i ECENA mreže.

U okviru sekcije 'Networking', predstavnica RH održala je prezentaciju na temu **'Networking in Croatia'**.

Prvog dana rada konferencije prezentirana su uvodna izlaganja te je održan okrugli stol na temu 'The implementation of EU Environmental legislation' te tri radionice.

1. 'Komunikacija i umrežavanje u primjeni okolišnog zakonodavstva' gdje su prezentirana iskustva Irske i IMPEL mreže vezano uz komunikacijske strategije

- od 16. listopada 2009. u Briselu, Belgija

- održana je druga izvanredna Sjednica Generalne skupštine IMPEL mreže.

- Sve dosadašnje zemlje članice IMPEL mreže prije 31. Plenarne sjednice i 1. Generalne skupštine IMPEL mreže pismeno su podnijele zahtjev za članstvo u mreži koja je postala pravna osoba. Zemlju članicu u IMPEL mreži predstavljat će

2. 'Klimatske promjene, uloga izdavatelja dozvola i inspektora' s prezentacijama koje su dale pregled iskustava Danske i Latvije vezano uz klimatske promjene i energetske efikasnost

3. 'Integritet inspektora i izdavatelja dozvola' na kojoj je prezentirano iskustvo regije Hessen, Njemačka.

Drugog dana rada Konferencije održano je ukupno osam paralelnih sekcija, na kojima su prezentirana iskustva pojedinih država vezano uz zadane teme.

Posljednji dan Konferencije doneseni su generalni zaključci Konferencije u kojima je naglašena potreba za provođenjem kako preventivnih tako i korektivnih akcija na Europskom, nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou, kao i potreba za daljnjim jačanjem suradnje između država članica i ostalih interesnih grupa. Pohvaljena je pozitivna uloga IMPEL mreže u promociji suradnje na primjeni i provedbi propisa iz područja zaštite okoliša te naglašena presudna uloga državne uprave zemalja članica i napose samih inspektora zaštite okoliša na osiguranju provođenja okolišnog zakonodavstva.

nacionalni predstavnik kao visoki dužnosnik i nacionalni koordinator na operativnoj razini. Godišnja članarina iznosi minimalno 2000 EUR-a a svaka zemlja članica je pozvana da u sklopu svojih mogućnosti i dodatno potpomogne rad IMPELA financijskim priložima, kako bi se uz sredstva koja će mreži biti na raspolaganju iz LIFE + programa EU dodatno osigurala sredstva dostatna za regularni rad mreže i implementaciju programa i projekata.

Predstavnica RH u radu 2. izvanredne Sjednice Generalne Skupštine IMPEL mreže bila je nacionalna koordinatorica RH za IMPEL mrežu.

Teme i rasprava na 2. izvanrednoj Sjednici Generalne skupštine bile su:

- radni program mreže za 2010. godinu i prijedlog Projektnih sažetaka (ToR) za usvajanje
- preporuke Sekretarijata IMPEL mreže,

od 2. do 4. prosinca 2009. godine u Stockholmu, Švedska

Održana je 4. Sjednica Generalne skupštine IMPEL mreže.

Kao predstavnica Republike Hrvatske u radu 4. Sjednice Generalne Skupštine IMPEL mreže sudjelovale su nacionalna predstavnik i Nacionalna koordinatorica RH za IMPEL mrežu.

Teme i rasprave 4. Generalne Skupštine bile su sljedeće:

- radni program mreže za 2010. godinu,
- program rada predložen za financiranje kroz LIFE + program EU,
- rad CLUSTERA 1 "Improving permitting, inspection and enforcement" u proteklom izvještajnom razdoblju,
- rad CLUSTERA 2 "Transfrontier Shipments of Waste" u proteklom izvještajnom razdoblju,
- rad CLUSTERA 3 "Better regulation – Practicability and Enforceability" u proteklom izvještajnom razdoblju,
- izvještaji o završenim projektima i izvještaji o projektima koji su u tijeku implementacije,

- financiranje IMPELA kroz LIFE + program EU,

- business plan za 2010. godinu,

- dnevni red 4. Generalne Skupštine IMPEL mreže koja će se održati od 2. do 4. prosinca 2009. godine u Stockholmu, Švedska,

- rasprava o novim članicama IMPEL mreže i zahtjevu Islanda da na 4. Generalnoj Skupštini IMPEL mreže u Stockholmu sudjeluje kao promatrač,

Rasprava o predstavljanju novih projekata koji su uključeni u aplikaciju za LIFE + za 2010. godinu i predstavnici zemalja članica IMPEL mreže su pozvani da podrže projekt te da izraze želju za uključivanje u provedbu projekata.

Tijekom izvanredne sjednice Generalne Skupštine zemlje članice su ponovo bile pozvane na predlaganje projekata koji bi pokrivali široke interese svih članica te bi potaknuli na aktivno uključivanje u njihovu provedbu više zemalja.

- predstavljanje rezultata 4. IMPEL Konferencije koja je održana u Sibiu, Rumunjska od 23. do 25. rujna 2009. godinu,

- izvještaj o radu IMPEL Sekretarijata,

- izvještaj o IMPEL ovom financijskom i poslovnom planu, te o planiranim članarinama,

- predstavljanje Memoranduma o razumijevanju koji je sklopljen dana 15. rujna 2009. godine između IMPEL mreže i Europske Komisije,

- predstavljanje nove IMPELOVE komunikacijske strategije i nove web stranice,

- rezultate ankete provedene među IMPEL članicama,

- nove članice IMPEL mreže,

- predstavljanje novih projekata koji su uključeni u aplikaciju za LIFE + za 2010. godinu,

- aktivnosti u radu Europske Komisije na području zaštite okoliša, a koje su od interesa za IMPEL i sve zemlje članice, gosp. Hans Loppata, i

- izvješće o aktivnostima INECE mreže,

- ažurirana izvješća o aktivnostima ECENA mreže,
- izvješće o radu Green Force mreže,
- ažurirana izvješća o aktivnostima OECD/REPIN mreže,
- komunikacija s Europskom Agencijom za kemikalije (ECHA).

Tijekom Generalne Skupštine zemlje članice su pozvane na predlaganje projekata koji bi pokrivali široke interese svih članica i potaknuli na aktivno uključivanje u njihovu provedbu više zemalja.

Predstavnice Uprave za inspekcijske poslove MZOPUG - a izrazile su interes za nastavak rada na projektima koji nisu završeni kao i na novopredloženim projektima:

- IMPEL Review (IRI) u Republici Slovenija,
- energetska efikasnost u procesu izdavanja dozvola i inspekcijska kontrola,
- izrada alata (Easy Tool) za prioritizaciju u planiranju rada inspekcije zaštite okoliša,
- okvirna Direktiva o vodama i veza kroz implementaciju IPPC direktive,
- nastavak rada na projektima TFS Clustera o prekograničnom nadzoru provoza otpada „Enforcement Exchange Days and NCP“, „TFS Conference 2010 in Basel“, „European Waste Enforcement Actions“/„Joint inspections of waste shipments Part II“,
- nastavak rada na projektu „Usporedni program nadzora odlagališta otpada i provjera monitoringa na njima“.

ECENA MREŽA

- od 27. do 29. travnja 2009. u Budimpešti i Egeru, Mađarskoj

održan je drugi program edukacije 'Train the Trainers' o kaznenim djelima u području zaštite okoliša za inspektore zaštite okoliša, državne odvjetnike, suce i policijske službenike s naglaskom na otkrivanje, istragu i procesuiranje kaznenih djela u području zaštite okoliša.

Trening je organizirala ECENA mreža u suradnji s Regionalnim centrom za zaštitu okoliša u Mađarskoj (REC), Središnjim europskim sveučilištem (CEU), INTERPOL-om, Ministarstvom unutarnjih poslova

Republike Austrije i Policijom Kraljevine Nizozemske.

Sudionici treninga bili su predstavnici zemalja članica ECENA mreže iz nadležnih tijela inspekcije zaštite okoliša, unutarnjih poslova, državnog odvjetništva i sudstva.

Uz predstavnike Republike Hrvatske, sudionici treninga bili su i predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Bivše Jugoslavenske Republike Makedonije, Crne Gore, Srbije, Turske i Kosova-teritorija pod UN-rezolucijom 1244.

Kao predavači sudjelovali su predstavnici Europske komisije, Ministarstva okoliša i voda Mađarske, Savezne pravosudne policije Belgije, Obavještajne službe Ministarstva unutarnjih poslova Republike Austrije, Središnjeg europskog sveučilišta

iz Mađarske, Inspekcije zaštite okoliša Češke, Mađarskog nacionalnog odbora za pravosuđe, Mađarske policije, Državnog odvjetništva Mađarske, Nacionalnog parka Bukk, Mađarske uprave za šume, Šume okruga Eger i Regionalnog centra zaštite okoliša.

Ovaj trening nastavak je prvog treninga održanog također u Mađarskoj, u prosincu 2008. Ponovno je istaknuta potreba uske suradnje inspektora zaštite okoliša, državnih odvjetnika, sudaca i policijskih službenika prilikom postupanja povodom kaznenih djela u području zaštite okoliša.

Sudionici treninga posjetili su Nacionalni park Bukk. Tom prilikom održana su predavanja na temu protuzakonite sječe šuma. Problematiku su iznijeli predavači iz Regionalnog centra zaštite okoliša, Policije okruga Eger, Uprave šuma Egera i Nacionalnog parka Bukk. Istaknuti su različiti oblici ilegalne sječe šuma, poput sječe bez dozvole, veza s korupcijom, sječa zaštićenih vrsta te sječa iznad pravno usvojenih granica, te su istaknute posljedice ovakvih aktivnosti. Također su sudionicima prikazani primjeri iz prakse ovakvih kaznenih djela, način njihovog procesuiranja, te je iznesena statistika okruga Eger. Sudionici treninga posjetili su

i dvije lokacije na kojima su počinjena kaznena djela ilegalne sječe šuma.

U materijalima s edukacije nalaze se sažeci kazni u području zaštite okoliša, te statistika podnesenih kaznenih prijava u području zaštite okoliša koje su izradili sudionici iz Republike Hrvatske, Srbije i Kosova.

Tijekom ovog treninga osobito je istaknuta potreba suradnje pojedinih tijela koja sudjeluju u otkrivanju, istragama i procesuiranju kaznenih djela protiv okoliša, što se postiže naročito kroz treninge koji okupljaju predstavnike nadležnih tijela, inspektore zaštite okoliša, državne odvjetnike, suce i policijske službenike. Nastoji se također postići potrebna razina svijesti u pojedinim zemljama i strukturama nadležnih tijela u borbi protiv ovakve vrste kaznenih djela.

Naglašena je potreba unifikacije zakonodavstva i usvajanja temeljnih akata EU iz ovog područja, te prilagodba nacionalnih zakonodavstava i kaznenih zakona zakonodavstvu Europske Unije, kao i postavljanje jedinstvenih kriterija prilikom utvrđivanja i sankcioniranja kaznenih djela na štetu okoliša, kroz međusobnu suradnju i razmjenu iskustava.

- od 11. - 13. svibnja 2009. u Sofiji, Bugarskoj

predstavnicima Uprave za inspekcijske poslove Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva sudjelovali su na međunarodnom treningu u organizaciji mreže ECENA pod nazivom "Train The Trainer Programme on Application of the SEVESO II Directive".

Osim predstavnika Republike Hrvatske, na ovom treningu sudjelovali su i predstavnici ostalih zemalja članica mreže ECENA i to: Albanije, Bosne i Hercegovine, FYR Makedonije, Srbije, Turske i Kosova.

Tema ovog treninga je bila primjena Direktive SEVESO II o nadzoru velikih industrijskih nesreća uzrokovanih opasnim tvarima, s posebnim naglaskom na bugarska iskustva te na aktivnosti koje provodi inspekcija zaštite okoliša u prevenciji i u slučajevima velikih industrijskih nesreća uzrokovanih opasnim tvarima. Radni program je bio organiziran kroz predavanja, radionice, te posjet jednom SEVESO postrojenju.

Predavanja i radionice u dijelu treninga koji se odvijao u Sofiji održavali su Nikolay Savov, ekspert iz Ministarstva okoliša i voda Republike Bugarske te Nijs Jan Duijm, danski konzultant.

Program predavanja je obuhvatio sljedeće teme:

- pregled Direktive SEVESO II,
- primjena Direktive SEVESO II- pristup i naučene lekcije,
- identifikacija SEVESO postrojenja,

- procjena SEVESO postrojenja – dokumentacija,
- procjena rizika i upravljanje rizičnim postrojenjima,
- provedba Direktive SEVESO II- planiranje i provedba inspekcijskog nadzora,
- politika prevencije velikih nesreća i sustav upravljanja sigurnošću,
- izvješće o sigurnosti.

U okviru programa organiziran je posjet SEVESO postrojenjima tvrtke Chelopech Mining EAD. Posebni naglasak stavljen je na aktivnu suradnju s lokalnom zajednicom u čijoj blizini se SEVESO postrojenje nalazi. Sudionici posjeta imali su priliku pregledati i dokumentaciju (izvješće o sigurnosti, nacrt politike prevencije velikih nesreća, kao i unutarnji plan intervencija u slučaju nesreće).

Ovaj uspješno organiziran trening, osim proširivanja već postojećih znanja o primjeni i provedbi Direktive SEVESO II, pružio je, kroz posjet postrojenju u kojemu je utvrđena prisutnost opasnih tvari, mogućnost za osnaživanje praktičnih znanja inspektora u pogledu inspekcijskih nadzora rizičnih postrojenja. Također je dao priliku za razmjenu vlastitih iskustava i uspostavu korisnih kontakata sa svim sudionicima treninga, što će omogućiti veću učinkovitost inspektora u budućim aktivnostima, kako u planiranju i provedbi inspekcijskog nadzora rizičnih postrojenja, tako i kod izrade izvješća o nadzoru te kod poduzimanja daljnjih mjera vezanih za sprečavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari.

- od 29. lipnja do 3. srpnja 2009. u Ohridu, Makedonija

Održan je ECENA – I. Program razmjene iskustava i najboljih praksi inspektora zaštite okoliša, s osvrtom na IMPEL i ECENA projekte, odnosno njihove trening aktivnosti tijekom 2008. i 2009. godine. Ovaj program razmjene je dio višegodišnjeg radnog programa ECENA mreže za razdoblje od 2007. do 2010. godine kroz klaster 1, *Financijska podrška putem CARDS 2005 Regionalnog programa Europske komisije*.

Program razmjene bio je posebno usmjeren na zemlje kandidate i potencijalne kandidate za članstvo u EU, uz osnovni cilj jačanja kapaciteta kroz razmjenu iskustava i najboljih praksi u

odnosu na IMPEL projekte te direktive, kao što su: IPPC; Seveso II, o odlagalištima otpada i velikim energetskim postrojenjima (LPC), ali i razvijanje Europskog registra onečišćivača (E PRTR) te sprečavanje okolišnog kriminala.

Na programu razmjene su uz inspektore zaštite okoliša, bili su uključeni i predstavnici službi za izdavanje dozvola, stručnjaci iz zemalja članica IMPEL mreže,

međunarodni eksperti, predstavnici pododbora za okolišni kriminal iz INERPOL-a, kao i predstavnici industrije.

Trening se provodio kroz prezentacije, stručne posjete (u termoelektrani REK Bitola s pripadajućim odlagalištem za pepeo i rudnikom ugljena) te radom u radnim skupinama.

Nakon provedene stručne posjete – inspeksijskog nadzora, predstavnici svake od 3 skupine izvijestili su o zaključcima i stanju na terenu u nadziranoj pravnoj osobi u odnosu na usklađenost s propisima iz područja zaštite okoliša.

Predstavnice RH održale su prezentacije na temu SEVESO II direktive, odnosno provedbe prekograničnog prometa otpadom.

Od ostalih zemalja sudjelovali su predstavnici sljedećih država: Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Kosova, Makedonije, Rumunjske, Srbije i Turske.

Uspješno organiziran ECENA trening pružio je priliku svim sudionicima, inspektorima zaštite okoliša zemalja članica ECENA mreže za učinkovito unapređenje znanja i razmjenu iskustava.

- od 6. do 7. listopada 2009. u Bruxellesu, Belgija

održana je četvrta plenarna sjednica ECENA mreže.

Na sjednici su sudjelovali nacionalni koordinatori ECENA mreže i njihovi zamjenici, zatim predstavnici Europske Komisije (i to Opće Uprave za okoliš te Opće Uprave za proširenje), predstavnici IMPEL i INECE mreža, IMPEL TFS Klastera, konzultantske tvrtke EPTISA International,

te predstavnici Regionalnog centra za zaštitu okoliša za srednju i istočnu Europu - REC (Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe).

Plenarnom sjednicom predsjedavale su predstavnice Opće uprave za Okoliš (DG Environment) Europske Komisije Anne Burril i Slavica Dobreva, sjednici je također nazočio i François Delcueillerie.

Predstavljen je pregled aktivnosti mreže i napredak u radu u proteklom izvještajnom razdoblju (od rujna 2008. do listopada 2009. godine) te predloženo proširenje aktivnosti mreže u okviru budućeg RENA projekta čija će Komponenta 4 biti sadašnja ECENA mreža.

U sklopu Klastera 1 održan je trening o SEVESO II Direktivi u svibnju 2009. godine u Bugarskoj i 1. Exchange Programme u lipnju 2009. u Republici Makedoniji, a uključio je LCP, IPPC, Hazardous Waste i druge direktive.

Sve aktivnosti Klastera 3 su također uspješno provedene i održana su dva treninga trenera i to u prosincu 2008. i u travnju 2009. godine u Mađarskoj. Zadnji trening je planiran za studeni 2009. godine u Austriji.

Sve aktivnosti Klastera 3 vodile su ka uspješnijoj pripremi zemalja članica za provedbu nove direktive o kaznenim djelima protiv okoliša koja je usvojena u prosincu 2008. godine, a odnosi se na zaštitu okoliša kroz jedinstvenu primjenu kaznenih sankcija u slučajevima kaznenih djela protiv okoliša u svim zemljama EU.

Predstavljene su i novine u okolišnom zakonodavstvu EU u proteklom razdoblju. Predstavnicu Opće uprave za Proširenje (DG Enlargement) Europske komisije Danirla Topirceanu prezentirala je osvrt EK na rad ECENA mreže u zemljama članicama i predstavila novu RENA mrežu.

U sklopu rada projekta RENA mreže, čija se implementacija očekuje početkom svibnja 2010. godine i čija će Komponenta 4 biti sadašnja ECENA mreža, države članice nastavit će rad uz podršku EK.

Tijekom plenarne sjednice, a na osnovu usvojenog dnevnog reda, sve zemlje članice su predstavile napredak u implementaciji okolišnog aquisa vezano na provedbu IPPC, LCP, SEVESO II, WI kao i direktive o odlagalištima otpada ECENA sekretarijat predstavio je novi multimedijalni CD-Rom trening priručnik, kao i novu strategiju komunikacije koja uključuje redizajniranu web stranicu mreže (www.ecena.org), intranet, periodične brošure, te email dostavne liste.

Predstavljene su i recentni razvoj i vijesti IMPEL mreže, višegodišnji radni program mreže i suradnju s ostalim sestrinskim mrežama te pozvala zemlje članice ECENA mreže da se aktivnije uključe u rad IMPELA, te rad TFS Klastera i iskustva u dosadašnjim aktivnostima nadzora prekograničnog prometa otpadom kao i nadzora morskih luka u zemljama EU kao i suradnju s zemljama Afrike i Azije. Zemlje članice ECENE su pozvane na uključivanje u rad Klastera.

Na 4. Plenarnoj sjednici u ime EK pozvane su sve zemlje članice da aktivno sudjeluju u radu RENA projekta i predlože teme od interesa za sljedeći višegodišnji plan i program rada (MAWP 2010-2013).

- od 10. do 12. studenoga 2009. u Beču i Linzu, Austrija

Edukacija je nastavljena u svijetlu usvajanja Direktive o zaštiti okoliša 2008/99/EC koja zahtijeva od zemalja članica da provedu potrebne mjere i prilagode svoje kazneno pravo najkasnije do 26. prosinca 2010. godine. Tijekom edukacije predstavljena su korisna izdanja "Podsjetnik za državne odvjetnike" i „Sudski priručnik o pravu zaštite okoliša“. Predavači i predstavnici zemalja sudionica edukacije prezentirali su veliki broj slučajeva kaznenih djela protiv okoliša,

koja vrlo često ostaju bez adekvatne kazne ili postupci nisu dovršeni. Kao zaključak nameće se potreba suradnje pojedinih tijela koja sudjeluju u otkrivanju,

istragama i procesuiranju kaznenih djela protiv okoliša. Naglašena je potreba unificiranja zakonodavstva i usvajanja temeljnih akata EU iz ovog područja, te prilagodba nacionalnih zakonodavstava i kaznenih zakona zakonodavstvu EU, kao i postavljanje jedinstvenih kriterija prilikom utvrđivanja i sankcioniranja kaznenih djela protiv okoliša kroz međusobnu suradnju i razmjenu iskustava.

INTERPOL 15. sastanak Radne grupe - kaznena djela protiv okoliša Lyon, Francuska

Na 15. sastanku Radne grupe – kaznena djela protiv okoliša INTERPOL-a sudjelovali su predstavnici inspekcije zaštite okoliša RH. Sastanak je održan od 7. do 9. listopada 2009. godine u Francuskoj u Lyonu s temom razvijanja strategije pristupa kaznenim djelima protiv okoliša. Prvi dio sastanka bio je otvoren za javnost te su prezentacije održali predstavnici civilnog društva, instituta, sveučilišta, agencija za zaštitu okoliša te nevladinih neprofitnih organizacija koje svojom stručnošću i posvećenošću problemima zaštite okoliša često surađuju s vladinim organizacijama. U dijelu sastanka zatvorenom za javnost predstavljeni su projekti u tijeku i to:

projekt „Kaznena djela i korupcija vezana za klimatske promjene“ čiji je cilj određivanje snage i slabosti sustava trgovanja stakleničkim plinovima uspostavljenog Protokolom iz Kyota iz 1997. godine, projekt „Ilegalni izvoz elektronskog i električnog otpada“ pod vodstvom Christophera Smitha iz Agencije zaštite okoliša iz Velike Britanije, projekt „Čista mora“ koji se bavi problemom zagađenja mora gorivom s brodova i drugih plutajućih objekata u vezi anexa I konvencije MARPOL, čija potpisnica je i RH. Također su prezentirani i „Projekt održivog financiranja“ i „Projekt sustava ekoporuka“. Na tematskim sjednicama definirana je potreba za sljedećim temama: forenzičko vještačenje, komunikacija i prikupljanje sredstava i ilegalno trgovanje TOOO.

Revizija Europske komisije (Peer Review)

Tijekom 2009. godine intenzivirani su pregovori o pristupanju RH u EU. S obzirom na to da se u pregovorima očekuje vrlo skoro otvaranje poglavlja Okoliš, EK je od lipnja do listopada 2009. godine poduzela niz revizija (Peer Review-a) o usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s okolišnim *acquis-em*. U lipnju 2009. godine inspekcija zaštite okoliša bila je predmet dviju revizija EK kojima se provjeravala usklađenost hrvatskog zakonodavstva s IPPC direktivom i usklađenost okolišnog inspekcijskog sustava sa zahtjevima EU, te usklađenost hrvatskog zakonodavstva s paketom direktiva EU-a koje uređuju područja kakvoće zraka i gospodarenja otpadom.

Prva revizija, obavljena u okviru provedbe Projekta PHARE 2006 Developing capacity in implementation and enforcement of Environmental law through ECENA and IMPEL EUROPEAID/124643/D/SER/Multi, odnosila se na sustav izdavanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (OUZO) i na okolišni inspekcijski sustav i trajala je od 8. do 19. lipnja 2009. godine, pri čemu je, osim s predstavnicima inspekcije zaštite okoliša u središnjem uredu i PJ u Varaždinu i PJ u Sisku, održan niz sastanaka i s drugim inspekcijama, potpisnicama Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša (poglavlje 2.2.1. Koordinirani inspekcijski nadzori u području okoliša). Sastanci su održani i s predstavnicima AZO, Hrvatske gospodarske komore te nekoliko nevladinih organizacija (Zelena akcija, Hrvatska udruga stručnjaka zaštite prirode i okoliša, Zeleni Osijek i Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce).

Radi provjere načina djelovanja inspekcije zaštite okoliša, ali i stjecanja uvida u trenutno stanje pojedinih industrijskih postrojenja u pogledu usklađenosti s okolišnim zakonodavstvom, zajedno s inspektorima iz PJ, obavljena su dva obilaska industrijskih postrojenja. Tom prilikom su operateri industrijskih postrojenja iznijeli svoje prijedloge za unapređenje trenutnog položaja

industrijskih postrojenja u odnosu na nove zahtjeve kojima moraju udovoljiti kako bi se što cjelovitije poboljšalo stanje okoliša u RH.

Inspektori zaštite okoliša održali su niz prezentacija na zadane teme (Izvještavanje o radu inspekcije, Planovi rada, Nadzor budućih IPPC i Seveso postrojenja, Suradnja s drugim inspekcijama, Nadzor prekograničnog prometa otpada), nakon kojih su odgovarali na pitanja članova revizijskog tima.

Obavljen je i niz sastanaka s predstavnicima Uprave za procjenu okoliša i industrijsko onečišćenje koja je unutar MZOPUG-a nadležna za izdavanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (OUZO). Radi sticanja ukupne slike o sustavu izdavanja OUZO-a i nadzora postrojenja koja su obveznici ishoda istih, inspekcija zaštite okoliša predstavila je svoj sustav koordiniranih inspekcijskih nadzora kojim se postiže cjelokupan nadzor postrojenja u odnosu na moguće onečišćenje bilo koje sastavnice okoliša.

Nalazi ove revizije rezultirali su konačnim izvješćem o sustavu izdavanja okolišnih dozvola, odnosno ishoda OUZO-a te funkcioniranju inspekcijskog sustava u području zaštite okoliša u RH.

U nalazu o radu inspekcije zaštite okoliša koji je dostavljen i EK, zaključeno je da inspekcija ima uspostavljen dobar sustav rada te je na dobrom putu da radi sukladno europskim standardima. Nadalje, preporuka je da se koordinirani inspekcijski nadzori složenih postrojenja u narednom razdoblju razvijaju i poboljšavaju.

Druga revizija EK odnosila se na usklađenost hrvatskog zakonodavstva s više direktiva EU-a koje uređuju područje kakvoće zraka i gospodarenja otpadom.

U sklopu ove revizije dvije predstavnice inspekcije zaštite okoliša održale su prezentacije o ulozi i nadležnostima inspekcije u nadzorima kojima se kontrolira bilo koja aktivnost povezana sa zaštitom kakvoće zraka ili gospodarenjem otpadom.

IV. POKAZATELJI O PROVEDBI PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA

IV.

4.1. POKAZATELJI O POSTUPANJU INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA

U izvještajnom razdoblju inspektori zaštite okoliša su u vezi kontrole provođenja propisa kojima se uređuje zaštita okoliša, zaštita zraka i gospodarenje otpadom obavili 6.892 pregleda, od kojih je na lokacijama nadziranih subjekata u 2009. godini prvi pregled obavljen u 60% (4159) slučajeva, a kontrola izvršenja rješenja donesenih tijekom istog razdoblja i rješenja donesenih u prethodnom razdoblju obavljena je u 40% (2733) slučajeva.

Prema iskazanim pokazateljima, na lokacijama 27 operatera obveznika objedinjenih uvjeta zaštite okoliša obavljeno je ukupno 46 pregleda, 373 pregleda zdravstvenih ustanova, 678 pregleda odlagališta otpada, 277 pregleda kemijskih čistionica, 45 pregleda betonara, 15 pregleda asfaltnih baza, 87 pregleda luka nautičkog turizma, 370 pregleda autolakirnica, 263 pregleda turističkih pravaca, 389 pregleda vezano na gospodarenje posebnim kategorijama otpada, 93 osobe u okviru nadzora prekograničnog prometa otpadom, 193 pregleda postrojenja u kojima se koriste HOS-ovi, 27 pregleda postrojenja za proizvodnju i preradu nafte, 31 pregled postrojenja za proizvodnja nemetalnih mineralnih sirovina, 111 pregleda postrojenja za proizvodnju i preradu metala, 111 pregleda izvoznika neopasnog otpada, 32 pregleda uređaja za obradu otpadnih voda, 90 pregleda u prehrambenoj industriji, 97 pregleda u grafičkoj industriji, 19 pregleda u HEP-u, 18 pregleda kamenoloma, 170 pregleda ovlaštenika za gospodarenje otpadom, 968 pregleda na temelju zaprimljenih pisanih podnesaka i 215 pregleda po pozivu Centra 112, te oko 2300 pregleda subjekata koji nisu uključeni u prethodne kategorije, a odnosili su se između ostalog i na preglede osoba koje se bave održavanjem i popravkom vozila, servisiranjem rashladnih uređaja, ugostiteljstvom i trgovinom, preglede predstavnika drvne i metalne industrije, preglede obrazovnih ustanova radi ispunjavanja njihovih obveza mjerenja emisija u zrak, te ostale djelatnosti čijim

aktivnostima nastaje otpad i/ili se ispuštaju onečišćujuće tvari u zrak.

Na temelju inspekcijskih pregleda u 2009. godini zbog utvrđenih nepravilnosti nadziranim pravnim i fizičkim osobama doneseno je ukupno 2.039 rješenja i to:

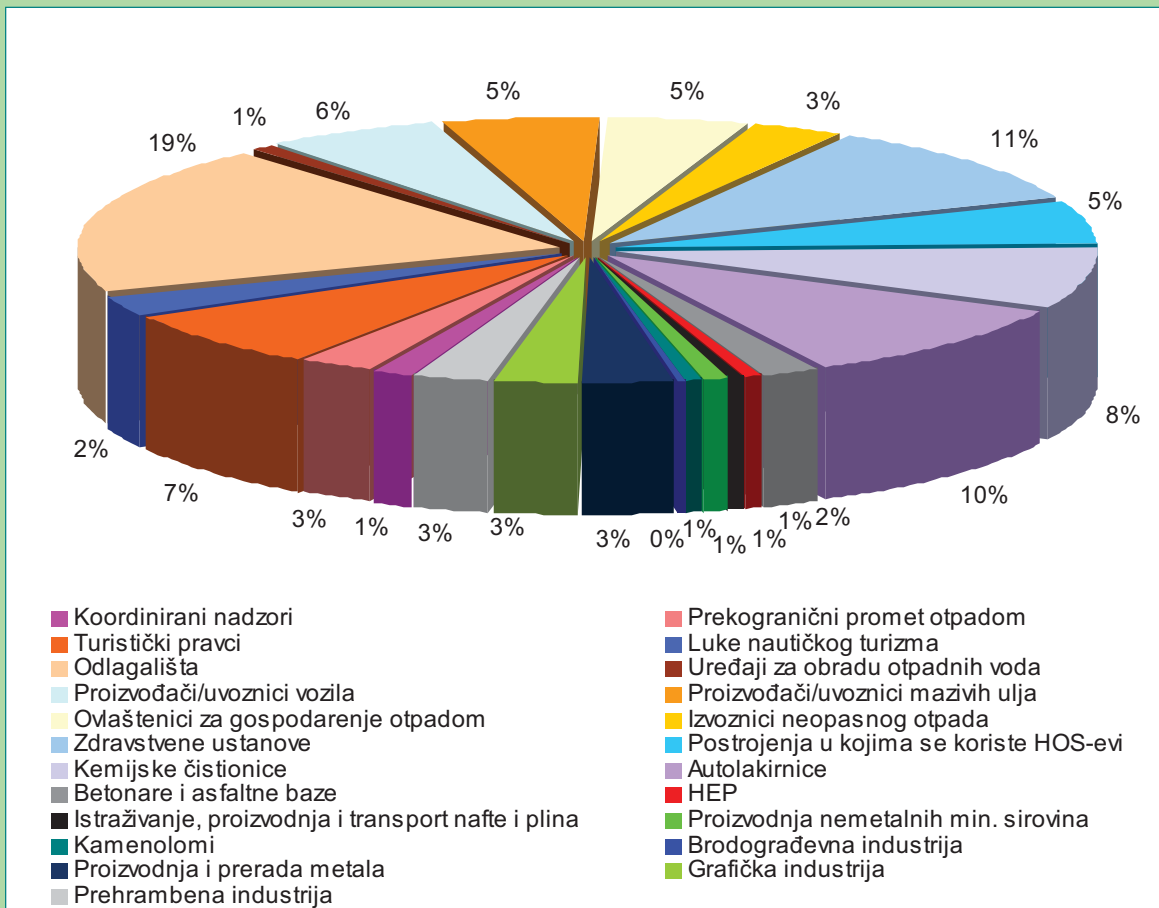
- 69 (3,38%) radi usklađenja s odredbama Zakona o zaštiti okoliša,
- 498 (24,42%) radi usklađenja s odredbama Zakona o zaštiti zraka, i
- 1.472 (72,19%) radi usklađenja s odredbama Zakona o otpadu.

U pretežitom broju mjera naređena je izrada, vođenje i dostava propisane dokumentacije, uklanjanje otpada, zabrana gospodarenja otpadom i mjerenje emisija u okoliš.

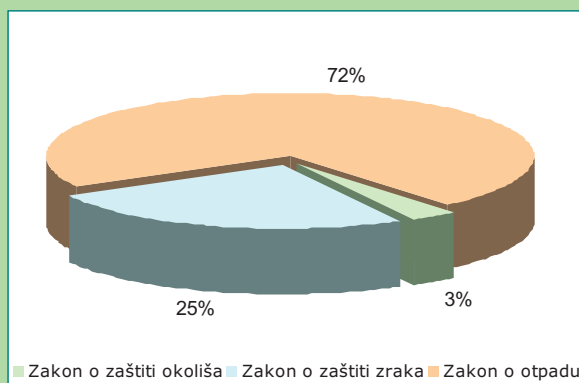
S obzirom na utvrđene povrede propisa, inspekcija zaštite okoliša je nadležnim prekršajnim sudovima tijekom 2009. godine podnijela 419 optužnih prijedloga. Istovremeno su u 2009. godini prekršajni sudovi MZOPUG-u dostavili 412 rješenja kojima je odlučeno o podnesenim optužnim prijedlozima. Struktura zaprimljenih presuda sudova ukazuje da su 160 (38,83%) rješenja o obustavi postupka, od kojih su 124 postupka obustavljena zbog zastare, a 36 postupka zbog različitih drugih razloga, dok je 19 optužnih prijedloga odbačeno. Izrečeno je 225 novčanih kazni u ukupnom iznosu od 8.707.991,00 kn, dok su u 17 (4,12%) slučajeva zbog počinjenih prekršaja novčane kazne zamijenjene ukorom odnosno opomenom.

Kontrolom izvršenja rješenja utvrđeno je da je u 2009. godini u 2.011 (89%) rješenja stranka postupila prema naređenim mjerama, u 54 postupaka je rješenje izvršeno nakon izrečene upravne mjere, odnosno novčane kazne, a u 3 je slučaja rješenje izvršeno prisilno putem druge osobe.

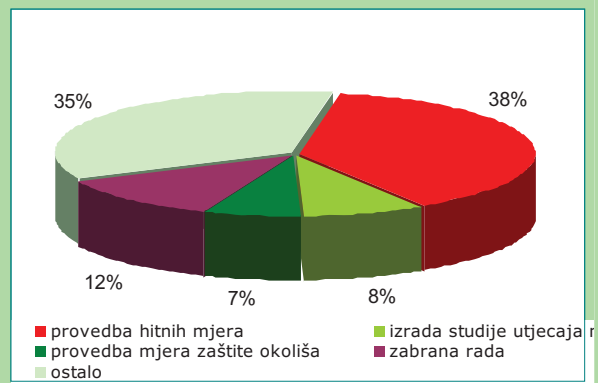
Prikazani pokazatelji dokazuju da se ovaj fazi provođenja propisa o zaštiti okoliša inspekcijske i kaznene mjere koje je ovlaštena poduzimati inspekcija zaštite okoliša, i unatoč uočenih poteškoća, zadovoljavajuće i učinkovito primjenjuju u postizanju zahtijevane kakvoće okoliša.

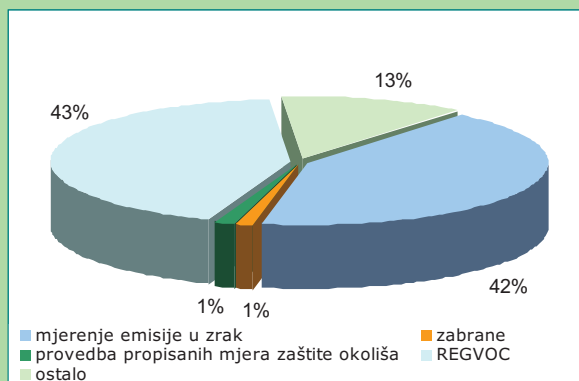
Graf 27 **Struktura tematskih nadzora u 2009.**

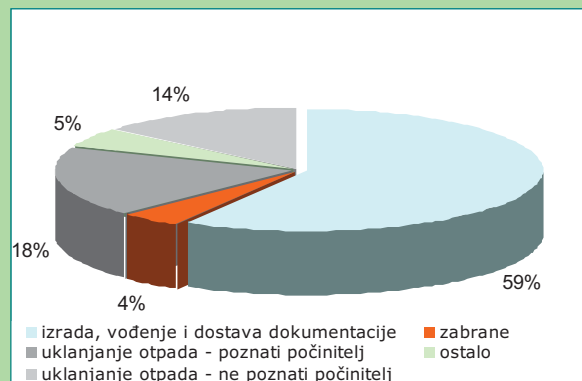
Graf 28 **Struktura rješenja prema propisima**

Graf 29 **Struktura rješenja prema ZOZO**

Graf 30 **Struktura rješenja prema ZOZZ**

Graf 31 **Struktura rješenja prema ZOO**

Usporedba pokazatelja o postupanju inspektora zaštite okoliša u 2008. i 2009. godini

tablica 4

POKAZATELJI	2008.			2009.		
	PJ	SS	UKUPNO	PJ	SS	UKUPNO
Broj nadziranih pravnih osoba	3747	291	4038	3213	345	3558
Broj nadziranih fizičkih osoba	1431	83	1514	1141	18	1159
Broj prvih pregleda	4286	307	4593	3854	305	4159
Broj kontrolnih pregleda	2055	243	2298	2472	261	2733
Broj pregleda pravnih osoba	4567	336	4903	4426	517	4943
Broj pregleda fizičkih osoba	1653	98	1751	1900	49	1949
Broj zaprimljenih prijava/predstavki ukupno	1230	393	1623	1286	245	1529
Broj prvih pregleda povodom prijave	1155	59	1214	946	22	968
% obavljenih pregleda	93,90	15,01	74,80	73,56	8,98	73,11
Ukupan broj pregleda	6220	434	6654	6326	566	6892
Broj podnesenih optužnih prijedloga	368	51	419	395	24	419
Broj izdanih rješenja	2129	239	2368	1889	150	2039

NOVČANE KAZNE - UPRAVNE MJERE IZREČENE PO INSPEKTORU

Broj zaključaka o novčanim kaznama	33	20	53	10	8	18
Broj zaključaka – Zakon o otpadu	28	18	46	9	8	17
Broj zaključaka – Zakon o zaštiti zraka	5	2	7	1	0	1
Iznos novčanih kazni u kn	865.000,0	460.000,00	1.325.000	200.000,00	165.000,00	365.000,00
Iznos novčanih kazni u kn – Zakon o otpadu	715.000,0	400000	1.115.000	170.000,00	165.000,00	335.000,00
Iznos novčanih kazni u kn – Zakon o zaštiti zraka	150.000,0	60000	210.000	30.000,00	0	30.000,00
Prosječan iznos kazne u kn	26.212	23.000	25.000	20.000	20.625	20.278

NOVČANE KAZNE IZREČENE U PRESUDAMA PREKRŠAJNIH SUDOVA

Broj novčanih kazni	362	70	432	198	27	225
Iznos novčanih kazni u kn	7.197.050	3.327.300	10.524.350	6.660.211	2.047.780	8.707.991
Prosječan iznos kazne u kn	19.881	47.533	24.362	33.637	74.794	38.576

Broj inspektora	60	22	82	60	20	80
Broj pregleda/ inspektor	103,67	19,73	83,18	105,43	28,30	86,15
Broj rješenja/ inspektor	36,48	10,86	29,60	31,48	7,50	25,49
Broj optužnih prijedloga/ inspektor	6,13	2,32	5,24	6,58	1,20	5,24
Broj zaključaka o izrečenim novčanim kaznama/ inspektor	0,55	0,91	0,66	0,17	0,40	0,23
Iznos novčanih kazni u zaključcima/inspektor u kn	14.416,67	20.909,09	16.562,50	3.333,33	8.250,00	4.562,50
Broj izrečenih novčanih kazni Prekršajnih sudova/ inspektor	6,03	2,91	5,40	3,30	1,35	2,81
Iznos novčanih kazni prekršajnih sudova/ inspektor u kn	119.950,83	151.240,91	131.554,38	111.003,52	100.972,00	108.495,64

**Struktura izrečenih kazni Prekršajnih sudova
prema izvršenima i propisima zaštite okoliša u 2009. godini**

tablica 5

Izrečene kazne	Pravne osobe	Fizičke osobe	Ukupno
Zakon o zaštiti okoliša			
Broj izrečenih novčanih kazni	10	2	12
Iznos novčanih kazni (kn) ukupno	274.310	6.000	280.310
Broj kazni max. iznosa	1	0	1
Iznos u kn	15.000	0	15.000
Broj kazni između min. i max. iznosa	1	0	1
Iznos u kn	20.000	0	20.000
Broj kazni min. iznosa	1	1	2
Iznos u kn	12.500	3.000	15.500
Broj kazni ispod min. iznosa	7	1	8
Iznos u kn	226.810	3.000	229.810
Broj ukora/opomena	0	1	1
Zakon o otpadu			
Broj izrečenih novčanih kazni	114	67	181
Iznos novčanih kazni (kn) ukupno	6.807.301	486.540	7.293.841
Broj kazni max. iznosa	0	0	0
Iznos u kn	0	0	215.000
Broj kazni između min. i max. iznosa	16	3	18
Iznos u kn	2.409.300	20.300	2.214.600
Broj kazni min. iznosa	9	7	16
Iznos u kn	557.034	102.000	659.034
Broj kazni ispod min. iznosa	90	57	147
Iznos u kn	3.840.967	364.240	4.205.207
Broj izrečenih kazni zatvora (za odgovornu osobu)	0	0	0
Broj ukora/opomena	7	8	15
Zakon o zaštiti zraka			
Broj izrečenih novčanih kazni	29	3	32
Iznos novčanih kazni (kn) ukupno	1.083.440	50.400	1.133.840
Broj kazni max. iznosa	0	0	0
Iznos u kn	0	0	0
Broj kazni između min. i max. iznosa	5	0	5
Iznos u kn	200.000	0	200.000
Broj kazni min. iznosa	1	0	1
Iznos u kn	330.000	0	330.000
Broj kazni ispod min. iznosa	23	3	26
Iznos u kn	553.440	50.400	603.840
Broj ukora/opomena	0	1	1

Drugostupanjski postupci

Pravo na žalbu i upravni spor koje mogu ostvariti nadzirane osobe u upravnom postupku inspekcije zaštite okoliša, propisano je odredbama članka 196. Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 110/07), člankom 85. Zakona o zaštiti zraka (NN, br. 178/04 i 60/08) i člankom 85. Zakona o otpadu (NN, br. 178/04, 111/06, 60/08, 87/09) na način da se protiv rješenja, zaključka o obustavi postupka izvršenja i zaključka o troškovima izvršenja koje je donio inspektor u PJ može u roku od petnaest dana od dana zaprimanja rješenja, odnosno zaključka izjaviti žalba MZOPUG-u, dok protiv akata inspektora iz središnje službe MZOPUG-a žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor. Navedenim zakonima određeno je također da žalba i upravni spor ne odgađaju izvršenje ovih akata. Žalbe rješava posebno povjerenstvo MZOPUG-a, koje imenuje ministrica.

Tijekom 2009. godine nadzirane pravne i fizičke osobe su temeljem donesenih upravnih akata inspektora zaštite okoliša ostvarile pravo na žalbu kao redovni pravni lijek u 55 slučajeva.

Od ukupnog broja zaprimljenih žalbi 2 su izjavljene na akte donesene na temelju Zakona o zaštiti okoliša, 6 na akte donesene na temelju Zakona o zaštiti zraka i 47 na akte donesene na temelju Zakona o otpadu.

Povjerenstvo je o žalbama riješilo tako da je 38 žalbi odbijeno, 15 rješenja je poništeno i vraćeno na ponovni postupak, 1 žalba je odbijena, ali je rješenje izmijenjeno, a 1 žalba je odbačena kao nepravodobna.

S obzirom na broj ukupno donesenih rješenja tijekom 2009. godine, a kojih je zbog utvrđenih povreda propisa s osnova svih zakona prema kojima postupaju inspekcija zaštite okoliša bilo 2039, mali broj zaprimljenih žalbi na prvostupanjske akte inspektora od samo 2,7% može se cijeliti kao izuzetno dobar rezultat zakonitog postupanja inspektora i njihove stručne osposobljenosti u provedbi inspekcijskog nadzora, utvrđivanju činjeničnog stanja i vođenju upravnog postupka, ali isto tako osviještenosti i spremnosti stranaka da postupe prema naređenim mjerama.

U 2009. godini je pokrenuto 8 upravnih sporova pred Upravnim sudom RH odnosno izjavljene su tužbe na prvostupanjske akte inspektora zaštite okoliša. Tijekom iste godine je zaprimljeno 5 rješenja Upravnog suda RH prema kojima su 4 tužbe odbijene, a u jednom slučaju je prvostupanjsko rješenje inspektora poništeno.

Godina	Broj žalbi		
	Zaprimljeno	Riješeno	Preneseno sljedeću godinu
2007.	7	7	0
2008.	80	74	6
2009.	51	55	2
Ukupno	136	136	8

Tablica 6 Drugostupanjski postupci u 2009.

4.2. OCJENA PRIMJENE PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA

Zaštita okoliša

Kontrolom primjene odredbi Zakona o zaštiti okoliša inspekcija zaštite okoliša je u 2009. godini utvrdila nepravilnosti u radu nadziranih osoba koje su se odnosile na neprovođenje mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša određenih u aktima o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, propuštanje izrade studije o utjecaju zahvata na okoliš i Operativnih planova intervencija u zaštiti okoliša te nepravovremeno dostavljanje podataka u Registar onečišćavanja okoliša.

Tijekom 2009. godine, na temelju odredbi Zakona o zaštiti okoliša, u slučajevima odbacivanja opasnih tvari u okoliš, ispuštanja onečišćujućih tvari u zrak ili izvanrednih događaja kad je neposrednim očevitom utvrđena moguća ugroza zdravlja ljudi ili sastavnica okoliša, inspektori zaštite okoliša su na licu mjesta naređivali provođenje hitnih mjera radi sprječavanja daljnjeg onečišćenja i uklanjanja posljedica onečišćenja. U 2009. godini provođenje hitnih mjera je bilo naređeno u 23 slučajeva odnosno doneseno je 23 rješenja s 28

naređenih hitnih mjera što je 13% više rješenja nego u 2008. godini kad je doneseno ukupno 20 rješenja s 34 naređene hitne mjere.

U 2009. godini inspekcija zaštite okoliša je obavljala nadzore u skladu s odredbama Uredbe o kakvoći mora za kupanje (NN, br. 73/08) koja se počela primjenjivati od 1. siječnja 2009. godine. Ove nadzore je inspekcija zaštite okoliša obavljala u suradnji s vodopravnom i sanitarnom inspekcijom te nadležnim upravnim tijelom u županiji. U slučaju utvrđenog kratkotrajnog onečišćenja mora inspektori zaštite okoliša su naređivali uklanjanje posljedica onečišćenja i to poznatom onečišćivaču ili ukoliko je onečišćivač bio nepoznat koncesionaru plaže ili jedinici lokalne samouprave, ako plaža nije dana u koncesiju. Tijekom 2009. godine uzroci onečišćenja mora bili su u dva slučaja puknuće cijevi kanalizacijskog ispusta i kvar na kanalizacijskom sustavu i onečišćivač je bio poznat, a u jednom slučaju onečišćivač je bio nepoznat, ali je naselje iznad plaže bez kanalizacijskog sustava odnosno sa septičkim jamama koje su bile uzrok onečišćenju.

Zaštita zraka

U cilju zaštite zraka kao jedne od sastavnica okoliša i poboljšanja njegove kakvoće na određenom području, nadzor inspekcije zaštite okoliša vezano na primjenu odredbi Zakona o zaštiti zraka i provedbenih propisa odnosio se osobito na kontrolu stacionarnih izvora onečišćujućih tvari u zrak odnosno da li su ti izvori izgrađeni ili proizvedeni, opremljeni i održavani na način da u zrak ne ispuštaju odnosno ne unose onečišćujuće tvari iznad propisanih dopuštenih vrijednosti, a što se dokazivalo podacima o mjerenju emisija onečišćujućih tvari u zrak provedenim od strane ovlaštenih pravnih osoba.

Inspekcijskim nadzorima obavljenim tijekom 2009. godine kao najčešća odnosno najbrojnija nepravilnost u radu nadziranih osoba utvrđeno je upravo ne obavljanje mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak putem ovlaštene osobe iz stacionarnih izvora, zbog čega se najveći broj inspekcijskih rješenja odnosio na mjere kojima se vlasnicima odnosno korisnicima stacionarnih izvora naređuje u tom smislu dovođenje u zakonito stanje.

Sljedeća najčešće utvrđena nepravilnost odnosila se na vođenje evidencije o hlapivim organskim spojevima (HOS) i podnošenje izvješća o korištenju tih spojeva u tehnološkom procesu a vezano za kontrolu primjene Uredbe o graničnim vrijednostima onečišćujućih tvari u zrak za aktivnosti u kojima se koriste organska otapala, stoga su se inspekcijske mjere odnosile na obvezu prijave u Registar postrojenja u kojima se koriste organska otapala i proizvodi u MZOPUG-u, vođenje očevidnika o korištenju organskih otapala, izradu i dostavu godišnje bilance organskih otapala i izvješća o emisijama HOS-a na propisanom EHOS obrascu.

Tijekom obavljanja nadzora u 2009. godini inspektori zaštite okoliša su utvrdili najviše nepravilnosti koje se odnose na odredbe Zakona o zaštiti zraka te donijeli najveći broj rješenja za autolakirnice (130 rješenja i 244 naređene mjere), postrojenja u kojima

se koriste hlapivi organski spojevi (75 rješenja i 150 naređene mjere) i kemijske čistionice (69 rješenja i 108 naređenih mjere).

S obzirom na kakvoću zraka tijekom 2009. godine nastavljeni su kontinuirani nadzori i kontrole provedbe mjera zaštite zraka određenih u Programima zaštite zraka. Rezultati kontrole provedbe aktivnosti koje se odnose na modernizacije postrojenja značajnih onečišćivača INA Rafinerija nafte Sisak i Rafinerija nafte Rijeka, te Petrokemija Kutina, ukazuju da se aktivnosti na modernizaciji postrojenja nastavljaju, iako zbog globalne ekonomske krize postoje pomaci u rokovima dovršetaka radova nekih onečišćivača. Međutim, provedbom kratkoročnih mjera koje ove pravne osobe u međuvremenu poduzimaju i koje podrazumijevaju usklađenje tehnoloških procesa na način da se proizvodni postupak vodi u kontinuitetu s manjim brojem obustava zbog kojih dolazi do ispuštanja onečišćujućih tvari u zrak, korištenjem sirovina s manjim udjelom spojeva koji utječu na kakvoću zraka, pojačanom tehnološkom disciplinom, provjerom mogućih mjesta propuštanja, pokazuju njihovu spremnost da svojim radom utječu na poboljšanje kakvoću zraka u svom okruženju, odnosno da svoj rad usklade s propisima i bez poduzimanja represivnih inspekcijskih mjera.

Sukladno odredbama Pravilnika o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora (NN, br. 1/06), tijekom 2009. godine uspostavljen je informacijski sustav o praćenju emisija kojim je osiguran kontinuirani prijenos podataka iz mjernih sustava za kontinuirano mjerenje. Podaci su dostupni na web stranici Agencije za zaštitu okoliša u informacijskoj bazi „Podaci o emisijama iz stacionarnih izvora“ a na bazu je spojeno devet vlasnika/ korisnika stacionarnih izvora koji podliježu kontinuiranom praćenju emisije i to: Dalmacijacement d.d., HEP – proizvodnja d.o.o., Herbos d.d., Holcim d.o.o.; INA – INDUSTRIJA NAFTE d.d., ISTRA CEMENT d.o.o., Našice cement d.d., Petrokemija d.d. i Rockwool Adriatic d.o.o.

Gospodarenje otpadom

Obavljanjem nadzora tijekom 2009. godine inspekcija zaštite okoliša utvrdila je, kao i prethodne godine, najviše nepravilnosti u primjeni Zakona o otpadu i pripadajućih provedbenih propisa. Utvrđene nepravilnosti u najvećem broju slučajeva odnosile su se na izostanak izrade, vođenja ili pravovremene dostave propisane dokumentacije vezane za gospodarenje otpadom ili pak takva dokumentacija nije vođena na propisani način. Utvrđene nepravilnosti odnosile su se i na odlaganje otpada na mjesta koja nisu za to određena te su naređene mjere uklanjanja tako odloženog otpada i sanacija tla onečišćenog tim otpadom. Postupanje s otpadom protivno propisima kojima se određuje skupljanje, skladištenje, uporaba i obrada otpada rezultiralo je naređivanjem mjera za uklanjanje tih nedostataka.

Kad se radi o gospodarenju s otpadom, osobe registrirane za obavljanje djelatnosti skupljanja, uporabe i/ili zbrinjavanja (obrade, odlaganja, spaljivanja i drugih načina zbrinjavanja otpada), odnosno za djelatnost gospodarenja posebnim kategorijama otpada, ne smiju početi obavljati djelatnost prije nego pribave Zakonom o otpadu propisanu dozvolu. Inspekcija zaštite okoliša je nadzirala da li osoba koja se bavi skupljanjem, skladištenjem, uporabom ili obradom otpada posjeduje propisanu dozvolu, a ako ne donosile su se mjere zabrane gospodarenja otpadom.

Međutim, u određenom broju slučajeva pravne ili fizičke osobe su ishodile propisanu dozvolu, ali nisu radile u skladu s njom bilo da se radilo o tome da gospodare i s onim vrstama otpada koje u dozvoli nisu navedene ili je gospodarenje otpadom obavljano na lokacijama koje nisu u skladu s dozvolom te je inspekcija zaštite okoliša donosila mjeru privremene obustave obavljanja djelatnosti gospodarenja otpadom dok se ne usklade s uvjetima iz dozvole.

Inspektori zaštite okoliša su osobama ovlaštenim za gospodarenje otpadom u 2009. godini donijeli ukupno 57 rješenja sa 72 naređene mjera, što je u odnosu na prethodnu godinu (63 rješenja i 90

naređenih mjera) 9,5% manji broj rješenja. Smanjenje broja izdanih rješenja može se smatrati pozitivnim rezultatom sustavnih nadzora inspekcije zaštite okoliša tijekom prethodnih godina i slijedom toga usklađenost većeg broja ovlaštenika s propisanim uvjetima.

Postupanje inspekcije zaštite okoliša tijekom 2009. godine tražile su i neke jedinice lokalne samouprave na čijem području rade tvrtke koje se bave gospodarenjem otpadom i koje za tu djelatnost imaju propisane dozvole. Iako inspekcijским nadzorima tih ovlaštenih tvrtki nisu utvrđene značajne nepravilnosti u radu, odnosno za one koje su utvrđene naređene su mjere koje su tvrtke izvršile, građani odnosno općine i gradovi su nastavili inzistirati na zabrani rada i zatvaranjem tih tvrtki. Svoje zahtjeve obrazlagali su navodima koje nije bilo moguće utvrditi inspekcijским nadzorom ili oni nisu bili u nadležnosti inspekcije zaštite okoliša te su u tim slučajevima prijave prosljeđene na nadležno postupanje drugim tijelima i inspekcijama.

Budući da je gospodarenje s otpadom profitabilna djelatnost, radi konkurentnosti na tržištu, ovlaštene tvrtke za gospodarenje otpadom su tijekom 2009. godine inspekciji zaštite okoliša prijavljivale jedna drugu, ponavljanjem iste prijave i nekoliko puta i to uglavnom putem odvjetnika, a u manjem broju slučajeva anonimno. Primjedbe u prijavama su se uglavnom odnosile na sadržaj dozvola za gospodarenje otpadom i u manjem broju slučajeva na neusklađenost rada tvrtke s uvjetima iz dozvole. Tijekom inspekcijških nadzora nisu utvrđene značajne nepravilnosti u radu tih tvrtki, a naređene mjere zbog uglavnom vođenja dokumentacije na nepropisani način tvrtke su pravovremeno izvršavale.

U 2009. godini nastavilo se s nekontroliranim odlaganjem građevinskog otpada i odbacivanjem građevinskog otpada i zemlje iz iskopa u more. Inspekcija zaštite okoliša je u takvim slučajevima surađivala s građevinskom, vodopravnom, rudarskom i poljoprivrednom inspekcijom. Iako je inspekcija zaštite okoliša postupala donošenjem mjera zabrane i naređivala uklanjanje tako odloženog otpada te podnošenjem optužnih prijedloga, problem se javljao pri izvršenju naređenih mjera zbog toga jer nedostaju lokacije određene

za odlaganje te vrste otpada, a koje je neizvršena obveza županija.

Tijekom 2009. godine i dalje je bio prisutan povećani interes javnosti za dostupnost informacijama iz područja zaštite okoliša i postupanja inspekcije zaštite okoliša. Uglavnom se radilo o interesu za pojedine slučajeve, a često i ponavljanje istog upita nekoliko puta tijekom godine putem različitih tijela zbog nezadovoljstva

prijavitelja primljenim odgovorom koji nije ispunio neopravdana očekivanja prijavitelja. Podaci o postupanju inspekcije zaštite okoliša su dostavljani izravno građanima ili se informacija dostavljala Vladi ili Saboru RH, putem medija, nevladinih udruga i drugih državnih institucija (državno odvjetništvo, pučki pravobranitelj, dječja pravobraniteljica, policija, operativno komunikacijski centri službe za sustav 112).

4.3. SURADNJA S JAVNOŠĆU

Osim nadzora inspekcija zaštite okoliša sve više ima potrebu unapređenja komunikacije s javnošću, osobito s građanima.

U tu svrhu uspostavljeni su uredovni dani za prijem stranaka svaki prvi i treći ponedjeljak u mjesecu od 8,00 do 12,00 sati, a svakog radnog dana tijekom radnog vremena građani imaju mogućnost pozivom na dežurni telefon podnijeti usmenu prijavu ili zatražiti informaciju iz nadležnosti inspekcije zaštite okoliša.

Dežurni inspektori zaštite okoliša u Središnjoj službi su u 2009. godini zaprimili putem telefona 307 prijava od građana. O svakom pozivu na dežurni telefon vodi se evidencija.

Suradnja s javnošću ostvaruje se i putem Ureda glasnogovornice MZOPUG-a. U 2009. godini odgovoreno je putem elektronske pošte na 281 pitanje iz djelokruga inspekcije zaštite okoliša. Najveći broj pitanja postavili su predstavnici javnih medija, dok se manji broj odnosi na upite građane i tvrtki. Pitanja su se u najvećem dijelu odnosila na situacije u hitnim slučajevima, akcidente i postupanje

inspekcije kod pojedinih pravnih osoba. Iz Ureda grasnogovornice tijekom 2009. godine poslano je elektronskom poštom ili faksom 27 priopćenja za javnost iz djelokruga inspekcije zaštite okoliša. Ova priopćenja se šalju televizijskim postajama, tiskanim medijima, radio postajama i internet portalima te novinarima koji prate rad MZOPUG.

Pružanje informacija javnosti o inspekcijskim nadzorima, postupanju inspekcije zaštite okoliša i njenim aktivnostima kao i o koordiniranim nadzorima i suradnji inspekcije zaštite okoliša s drugim inspekcijama u području okoliša ostvaruje se putem priopćenja na web stranici MZOPUG-a. Tako je tijekom 2009. objavljeno Izvješće o provedenim koordiniranim nadzorima složenih postrojenja u 2008. godini i Godišnje izvješće o radu inspekcije zaštite okoliša u 2008. godini izrada kojeg je ujedno i obveza u skladu s odredbama Zakona o zaštiti okoliša. Ovo je izvješće na tiskovnoj konferenciji u listopadu 2009. godine predstavljeno i sredstvima javnog priopćavanja.

DRAČEVAC STANJARI ZGRADA POKRAJ BIVŠE VOJARNE U STRAHU ZA SVOJE ZDRAVLJE

Poduzeće za ceste zatrpava azbestne cijevi u naselju

Inspektor u rizičnoj zoni: opasni azbestni cijevi odložene u otvorenoj prirodi. Na crvenim, zelenim, plavim i žutim vrećama u velikom naselju.

Ekologija

Zbrinjavanje medicinskog otpada sve je češće u Hrvatskoj tema o kojoj mnogi nerado govore

Bolnica najveći "proizvođač" opasnog otpada

OSTEĆENA CISTERNA

Izlilo se 300 litara dizela

VARAŽDIN - Oko 300 litara eurodizela izlilo se na cesti u Rinkovcu, između Lepoglave i Bednje, u prometnoj nesreći u kojoj su sudjelovala dva kamiona. Inspektorica za zaštitu okoliša i vodoprivredni inspektor utvrdili su da nema zagađenja okoliša ni vode, a cesta je očišćena istoga dana.

REAKCIJA INSPICIJA ZAŠTITE OKOLIŠA UREDOVALA NAKON NAPISA U ŠT

Dračevac: Azbestne cijevi uklonjene

Nakon napisa u Štandardu iz Dračevca, zaštićeno područje u kojem se nalaze azbestne cijevi, inspekcija je izvršila kontrolu. Utvrđeno je da su cijevi uklonjene i odložene u skladu s propisima.

Zbog jakog smrada 120 poziva pučeno Centru

U Dračevcu zbog jakog smrada iz reaktora Clausa pučeno je 120 poziva u Općinskoj službi za zaštitu okoliša. Inspekcija je izvršila kontrolu i utvrdila da nema zagađenja okoliša.

Troska

Kameni otpad iz Šibenika odlazi se kod Šestanovca?

Inspekcija zaštite okoliša i policija istražuju tvrtku koja prevozi materijal, ali utvrđuju i tko je vlasnik zemljišta.

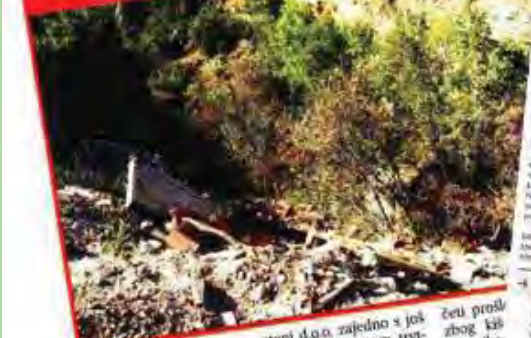

Iza crkve našli četiri sumnjive bačve od 50 l

U Ivanjama reka...

PROMINA SANACIJA JAME BIVŠEG RUDNIKA BOKSITA U KOJOJ JE ILEGALNO ODLAGAN ISKOPNI MATERIJAL IZ LUKE ŠIBENIK

Počinje uklanjanje opasnog otpada iz Dočina jame

Patrik Patatta, pročelnik Općinske službe za zaštitu okoliša, izjavio je da je počelo uklanjanje opasnog otpada iz Dočina jame.

Oko 800 tona otpada bačenog u Dočina jami u Promin, za kojeg je analiza Zavoda za javno zdravlje "Andrija Stampar" iz Zagreba pokazala kako sadrži opasnu materiju, ovih dana počinje uklanjanje.

SAZNAJEMO Stanovnici Bilogorske ulice trpe posljedice neodgovarajućeg rada Asfaltna bez

Oblaci kamene prašine nestaju kad dolazi inspekcija

Predsjedničkim kandidatima žele dokazati da nisu zagađivači

U Bilogori su se kandidati za predsjednika Općine predstavili u Bilogori. Inspekcija je izvršila kontrolu i utvrdila da nema zagađenja okoliša.

U jami desetak tisuća tona otpada. Inspekcija je izvršila kontrolu i utvrdila da nema zagađenja okoliša.

V. SURADNJA S DRUGIM NADLEŽNIM TIJELIMA

5.1. SURADNJA S DRŽAVNIM I PRAVOSUDNIM TIJELIMA

U odnosu na suradnju inspekcijskih službi i predstavnika pravosudnih tijela vezano na sankcioniranje prekršitelja zbog činjenja prekršajnih i kaznenih djela, cijeni se da je ta suradnja s nadležnim prekršajnim sudovima uspostavljena i ostvaruje na način kako je uređeno Prekršajnim zakonom, odnosno sudjelovanjem inspektora tijekom ispitnog postupka na javnim raspravama i to u svojstvu svjedoka, odnosno u svojstvu predstavnika podnositelja optužnog prijedloga. Iako je praćenjem broja i strukture rješenja prekršajnih sudova uočeno povećanje rješavanja u odnosu na dostavljene optužne prijedloge, još uvijek je relativno velik broj rješenja prekršajnih sudova kojima se obustavljaju postupci zbog zastare kao procesne smetnje u vođenju postupka, prvenstveno uvjetovane brojnošću, ali i složenošću i raznovrsnošću predmeta.

Državno odvjetništvo

Podnesci Općinskih i Županijskih državnih odvjetništava zaprimljeni u MZOPUG), temeljeni su na predstavkama građana upućenim odvjetništvu te na saznanjima samog odvjetništva, najčešće iz medija, o mogućim povredama zakona iz djelokruga nadležnosti MZOPUG. Tijekom 2009. godine zaprimljeno je 20 podnesaka (12 u PJ i u 8 središnjoj službi Uprave za inspekcijske poslove).

U izvještajnoj godini odgovoreno je na 35 podnesaka Državnog odvjetništva, 23 iz PJ i 12 iz središnje službe, uključujući i one odgovore na upite zaprimljene u 2008. godini.

Pri tome valja naglasiti da je primjetna tendencija građana da svoje predstavke istovremeno upućuju ne samo MZOPUG-u, nego i drugim državnim institucijama (Vlada RH, Sabor RH, Ured predsjednika RH, Državno odvjetništvo, Pučki pravobranitelj) te raznim nevladinim udrugama kao što je HHO.

Cijeni se da takva pojava nije izraz nepovjerenja prema inspekcijskim službama MZOPUG-a, već forma pritiska na institucije

Međutim u odnosu na primjenu novog Zakona o kaznenom postupku i suradnju s državnim odvjetništvom i policijom u funkciji vođenja istražnih radnji u kaznenim djelima protiv okoliša takvu je suradnju potrebno uspostaviti budući da primjena novog kaznenog postupka zahtjeva dodatna znanja i promjenu načina dosadašnjeg rada u postupcima kaznenih djela. Prioritetno je potreban zajednički rad i koordinacija državnog odvjetništva, policije i inspekcije zaštite okoliša koja se često nalazi u poziciji otkrivanja i prijavljivanja kaznenih djela u području okoliša.

Cijeni se da za takav pristup još nema zadovoljavajućeg iskustva, tako da se bez unapređenja koordinacije ne može očekivati uspješna primjena novog Zakona o kaznenom postupku.

u smislu osiguravanja povoljnije pozicije za ostvarivanje vlastitog interesa.

Odredbama Kaznenog zakona (NN, br. 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01, 111/03, 190/03, 105/04, 84/05, 71/06, 110/07, 152/08) u Poglavlju XIX opisana su kaznena djela i propisane kazne za kaznena djela vezana uz onečišćenje okoliša (čl. 250), ugrožavanje okoliša bukom (čl. 251) i odlaganjem otpada (čl. 252), uvozom radioaktivnog ili drugog opasnog otpada u RH (čl. 253) i ugrožavanjem okoliša napravama (čl. 254).

Prema odredbama Kaznenog zakona kazneno djelo predstavlja postupanje protivno propisima kada se:

- onečisti zrak, tlo, voda ili more ili se na drugi način ugrozi kakvoća tih sastavnica okoliša ili biološka raznolikost na širem području u mjeri koja može pogoršati uvjete života ljudi i životinja, ugroziti opstanak šuma i bilja ili je takvim postupanjem izazvana opasnost za život i zdravlje ljudi, životinja, odnosno prouzročeno uništenje ili znatno oštećenje šuma i bilja (čl. 250)
- proizvodi buku koja može prouzročiti teže oštećenje zdravlja više osoba (čl. 251),

- odbacuje, odlaže, sakuplja, skladišti, obrađuje i prijevozi otpad ili postupa s otpadom na način kojim se ugrožava kakvoća zraka, tla, vode ili mora, ili je takvim radnjama izazvana opasnost za život ili zdravlje ljudi i životinja, odnosno prouzročeno uništenje ili znatno oštećenje šuma i bilja (čl. 252),
- unosi ili omogućiti unošenje radioaktivnog ili drugog opasnog otpada u Republiku Hrvatsku, štetnog za život ili zdravlje ljudi (čl. 254),
- djeluje ili rukuje napravama ili odstupa od proizvodnih postupaka pri čemu se oslobađaju štetne tvari koje mogu ugroziti kakvoću zraka, tla, vode ili mora na širem području u mjeri koja može pogoršati uvjete života ljudi ili životinja ili ugroziti opstanak šuma, bilja ili drugog raslinja (čl. 255.).

Ukoliko su opisana kaznena djela počinjena iz nehaja, Kaznenim zakonom za takvo je djelo propisana novčana kazna ili kazna zatvora do jedne godine.

Teškim kaznenim djelom protiv okoliša smatra se kazneno djelo prema opisanim odredbama Kaznenog zakona u slučaju ako je njime prouzročena smrt jedne ili više osoba, teška tjelesna ozljeda ili je teško narušeno zdravlje više osoba, ako je prouzročena ekološka nesreća ili se promjene prouzročene onečišćenjem ne mogu dulje vrijeme otkloniti, odnosno ako je prouzročena imovinska šteta velikih razmjera (čl. 262).

Tijekom 2009. godine, inspekcija zaštite okoliša podnijela je nadležnom Općinskom državnom odvjetništvu dvije kaznene prijave, od kojih je jedna prijava odbačena a o drugoj prijavi nije još odlučeno.

Primjer: Inspekcija zaštite okoliša PJ u Zadru je po utvrđenju požara na odlagalištu komunalnog otpada Baštijunski brig kod Biograda, naredila hitnu mjeru prekrivanja otpada zahvaćenog požarom inertnim materijalom, kako bi se spriječilo daljnje

širenje požara na odlagalištu. Budući da direktor TD Bošana d.o.o. iz Biograda nije postupio po rješenju, dan kasnije došlo je do izbijanja novog požara. Slijedom navedenog, Općinskom državnom odvjetništvu u Zadru podnesena je kaznena prijava protiv odgovorne osobe i TD BOŠANA d.o.o. iz Biograda zbog postojanja sumnje da je propustio postupiti po nalogu inspektora zbog čega je uslijed požara moglo doći do opasnosti za život i zdravlje ljudi ili životinja te ugrožavanje standarda kakvoće okoliša. Procijenjeno je da je počinio kazneno djelo ugrožavanja okoliša otpadom iz članka 251. stavka 1. Kaznenog zakona.

Rješenjem Općinskog državnog odvjetništva u Zadru, kaznena prijava je odbačena, jer da prijavljeno djelo nije kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti budući se u ponašanju direktora TD Bošana d.o.o. nisu ostvarila sva zakonska obilježja kaznenog djela ugrožavanja okoliša otpadom iz članka 252. stavka 1. Kaznenog zakona.

U obrazloženju rješenja navedeno je da je evidentno da način odlaganja otpada na odlagalištu Baštijunski brig kako je to radila TD Bošana nije doveo do pogoršanja uvjeta života ljudi i životinja niti ugrozio opstanak šuma, bilja ili drugog raslinja i to u mjeri koja bi bila dostatna za pogoršanje uvjeta, a što je objektivni uvjet kažnjivosti u konkretnom slučaju. U obrazloženju rješenja navedeno je također da se nepostupanje direktora po nalogu više inspektorice može okarakterizirati kao prekršaj, a da za opstojnost inkriminiranog kaznenog djela na strani osumnjičenika nedostaje objektivni uvjet kažnjivosti a to je okolnost da je osumnjičenik postupajući protivno propisima prilikom skladištenja, odnosno odlaganja otpada ugrozio zrak, tlo, vodu, vodotoka ili mora na širem području i u mjeri koja može pogoršati uvjete života ljudi ili životinja ili ugroziti opstanak šuma, bilja ili drugog raslinja.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje

Inspeksijske službe MZOPUG-a i službe Državne uprave za zaštitu i spašavanje posebice Služba za sustav 112 samim svojim ustrojem i opisima poslova upućeni su na međusobnu komunikaciju i koordinaciju aktivnosti koje se odnose na pravovremeno upozoravanje, razmjenu informacija o mogućim opasnostima i rizicima vezanim uz opasne tvari, radi potrebe poduzimanja propisanih mjera u cilju zaštite okoliša, odnosno pojedinih sastavnica okoliša u slučaju nesreća, odnosno izvanrednim događajima bez obzira na opseg, te obavješćivanja i djelovanja u slučaju prekograničnog utjecaja tehničko-tehnoloških nesreća koje uključuju opasne tvari. U cilju što učinkovitijeg djelovanja inspeksijskih službi po pozivu službe 112 ovisno od događaju, Uprava za inspeksijske poslove MZOPUG-a od 2008. godine kontinuirano jednom mjesečno dostavlja podatke o rasporedu dežurstava van radnog vremena za sve inspektore zaštite okoliša i građevinske inspektore na području RH kako bi po pozivu o izvanrednom događaju u najkraćem mogućem vremenu obavili nadzor na lokaciji i poduzeli propisane mjere iz djelokruga svoje nadležnosti i po potrebi zatražili djelovanje ostalih nadležnih tijela.

Kako bi postupci svih službi koje sudjeluju u uklanjanju posljedica nekog događaja bili usklađeni, predstavnici DUZS-a, inspekcije zaštite okoliša i predstavnici nadležnih inspeksijskih službi Ministarstva, mora, prometa i infrastrukture tijekom 2009. godine sudjelovali su u pripremi prijedloga standardnih operativnih postupaka (SOP) za postupanje u slučaju prometne nesreće na autocestama, državnim, županijskim, lokalnim i nerazvrstanim cestama.

Iako o pojedinim slučajevima o izvanrednom događaju (požar na odlagalištima i u skladištu otpada) od strane nadležne službe 112, nije inspekciji zaštite okoliša dostavljena pravovremena

informacija, nakon upozorenja o tim propustima stanje u međusobnoj razmjeni informacija je poboljšano.

Suradnja s DUZS-om ostvaruje se i sudjelovanjem inspekcije zaštite okoliša u simulacijsko-komunikacijskim vježbama u koje su uključeni svi sudionici u području zaštite i spašavanja i zaštite okoliša. Primjer takve suradnje je simulacijsko-komunikacijska vježba međunarodnih kontaktnih točaka Republike Hrvatske i Republike Slovenije „INDNES 2009“ koja je u svrhu osposobljavanja djelatnika Državnog centra 112 za postupanje u slučaju međunarodnog izvješćivanja o industrijskoj nesreći s mogućim prekograničnim utjecajem i potrebom traženja međudržavne pomoći kod industrijskih nesreća, održana u lipnju 2009. godine na području PJ Čakovec.

Tema vježbe bila je primjena Konvencije o prekograničnim učincima industrijskih nesreća (SEVESO II direktiva), i Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Republike Slovenije o suradnji i zaštiti od prirodnih i civilizacijskih katastrofa.

Sudionici u vježbi od strane RH bili su DUZS - Državni centar 112 (DC 112), Odjel za međunarodnu suradnju (OMS), Županijski centar 112 Čakovec (ŽC 112 Čakovec), MZOPUG - Odjel za planove intervencija i Uprava za inspeksijske poslove PJ Čakovec i Hrvatski zavod za toksikologiju, a od strane susjedne države, Center za obvešćanje Republike Slovenije i Uprava za zaštitu in reševanje Republike Slovenije.

Cijeni se da je tijekom 2009. godine s DUZS-om ostvarena vrlo dobra suradnja, posebice sa Službom za sustav 112 - Državnim centrom 112 kao i pojedinim Županijskim centrima 112 (ŽUC 112) od kojih se zbog gotovo svakodnevne komunikacije uzrokovane specifičnim okolnostima i senzibiliziranošću javnosti na tom području i koja se komunikacija provodi na vrlo profesionalnoj razini, ipak izdvajaju ŽUC 112 u Sisku, Puli i Zagrebu.

Obalna straža

Suradnja s Ministarstvom obrane RH odvijala se kroz učešće u radu Obalne straže RH. Sukladno Zakonu o Obalnoj straži RH, ustrojena je *Središnja koordinacija* za nadzor i zaštitu prava i interesa RH na moru, koju čine 16 imenovanih predstavnika ministarstava.

Središnja koordinacija ima *Stručno tijelo* sastavljeno od predstavnika nadležnih ministarstava i drugih tijela nadležnih za nadzor i zaštitu prava i interesa RH na moru (ukupno 14 članova). Predsjedavajući *Stručnog tijela* je zapovjednik Obalne straže.

Područne jedinice koordinacije su ustrojene radi zajedničkog planiranja i učinkovitog operativnog postupanja u nadzoru i zaštiti interesa RH na moru. Članovi područnih jedinica koordinacije su predstavnici svih tijela nadležnih za nadzor i zaštitu interesa RH na moru koja djeluje na razini jedinice područne (regionalne) samouprave i predstavnika Obalne straže (ukupno 104

člana – 7 županija / 8 lučkih kapetanija x 13 članova).

Tijekom 2009. godine u zajedničkim aktivnostima tijela nadležnih za nadzor i zaštitu prava i interesa RH na moru je:

- provedeno 459 zajedničkih akcija,
- angažirano 2.829 djelatnika,
- izvršeno 460 plovidbi brodovima s prijedjenih 25.635 NM,
- utrošeno 343,2 t goriva,
- nadzirano 2.478 plovnih objekata,
- doneseno 159 upravnih rješenja,
- podneseno 241 optužnih prijedloga,
- donesen 281 prekršajni nalog,
- naplaćeno 267 kazni na mjestu izvršenja prekršaja,
- izrečena su 164 upozorenja,
- oduzeta su 3 strana plovila,
- oduzeta su 33 ribarska alata i oprema,
- oduzeto 649 m ribarskih mreža.

U vezi navedenog na obavljanje poslova i nadzora provedbe propisa iz područja zaštite okoliša na moru, obavljena su ukupno 33 nadzora (po tromjesečjima: 1 – 14 – 8 – 10). Plovila Obalne straže

uglavnom su se koristila kao potpora nadzora odlagališta komunalnog otpada na otocima, uklanjanja nepropisno odloženog otpada i nadzora rada brodogradilišta.

5.2. SURADNJA SA ŽUPANIJAMA, GRADOVIMA I OPĆINAMA

Održivi razvitak i zaštitu okoliša između ostalih osiguravaju i županije, Grad Zagreb, općine i gradovi na svom području.

Zakonom o zaštiti okoliša određeno je da u svojem djelokrugu uređuju, organiziraju, financiraju i unapređuju poslove zaštite okoliša. U slučaju onečišćenja okoliša kada onečišćivač nije poznat županija, Grad Zagreb, općina ili grad na čijem području je utvrđeno onečišćenje dužni su provesti mjere za smanjivanje odnosno uklanjanje onečišćenja te izraditi sanacijski program.

Vezano za odgovornost u gospodarenju otpadom i u skladu s odredbama Zakona o otpadu županije i Grad Zagreb su odgovorni za gospodarenje svim vrstama otpada, osim opasnog otpada i spaljivanja otpada. Sukladno toj obvezi dužni su na svom području osigurati uvjete i provedbu mjera za gospodarenje navedenim otpadom i pri tome surađivati s jedinicama lokalne samouprave. Ujedno imaju mogućnost više županija i Grad Zagreb međusobno surađivati i zajednički osigurati provedbu mjera gospodarenja otpadom. Lokacije za gospodarenje građevnim otpadom na svojem području županije i Grad Zagreb su bili dužni odrediti do konca 2008. godine.

Temeljem istog Zakona gradovi i općine su odgovorni za gospodarenje komunalnim otpadom i dužni su na svom području osigurati uvjete i provedbu mjera za gospodarenje tim otpadom. Općine i gradovi imaju obvezu međusobno surađivati i uz koordinaciju županije osigurati provedbu mjera za odvojeno prikupljanje otpada. Grad Zagreb, općine i gradovi bili su dužni na svom području postaviti spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno skupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom te najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad i na njemu osigurati preuzimanje građevnog otpada sa svojeg područja do najkasnije 31. prosinca 2008. godine.

Osim navedenog Grad Zagreb, općine i gradovi vezano za gospodarenje komunalnim otpadom na svojem području imaju obvezu putem komunalnog redara narediti uklanjanje i propisno zbrinjavanje

otpada vlasniku koji na svojoj nekretnini odlaže otpad i/ili to dozvoljava drugoj osobi.

Obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su i izraditi planove gospodarenja otpadom za razdoblje od osam godina, a koji su sastavni dio programa zaštite okoliša. Planovi gospodarenja otpadom županija i Grada Zagreba između ostalog sadrže i plan gradnje građevina namijenjenih skladištenju, obradi ili odlaganju otpada u cilju uspostavljanja cjelovite nacionalne mreže građevina za zbrinjavanje otpada kao i mjere sanacije otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta. Planovi gospodarenja otpadom općina i gradova sadrže i redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša. Osim navedenog županije i Grad Zagreb te gradovi i općine dužni su do konca 2008. godine u svojim dokumentima prostornog uređenja odrediti lokacije za gradnju građevina namijenjenih skladištenju, uporabi i zbrinjavanju otpada. U slučaju da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne odrede lokacije odluku o njima će donijeti Vlada RH.

Suradnja inspekcije zaštite okoliša i predstavnika općina i gradova u području gospodarenja otpadom ostvaruje se u okviru preventivnih inspekcijskih nadzora evidentiranih odlagališta otpada u Republici Hrvatskoj koji se jednom godišnje obavljaju prema planu rada inspekcije i u skladu s obvezama iz godišnjeg Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku. Budući da je propisano da postojeća odlagališta otpada koja ne udovoljavaju propisanim uvjetima moraju biti sanirana i/ili zatvorena najkasnije do 31. prosinca 2011. godine, postupanjem inspekcije zaštite okoliša u svrhu rješavanja uređenja postojećih odlagališta većina općina i gradova je s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU) zaključila ugovor o sufinanciranju radova na sanaciji i pristupila samoj sanaciji odlagališta.

Kad se radi o gospodarenju otpadom posebno treba naglasiti problem "divljih odlagališta" otpada. Strategijom gospodarenja otpadom iz 2005. godine je

procijenjeno da na području RH ima više od tri tisuće „divljih“ odlagališta te da se njihov broj stalno mijenja. Točan broj „divljih“ odlagališta je dvojben i zbog različite kategorizacije zatečenih odlagališta. Radi sanacije takvih lokacija nekontroliranog odlaganja otpada („divlja odlagališta“), u većini slučajeva tek nakon postupanja inspekcije zaštite okoliša, općine i gradovi sklapaju ugovor s FZOEU o sufinanciranju sanacije. Do konca 2009. je od ugovorenih 843 lokacije sanirano 605 lokacija „divljih odlagališta“ na što je utrošeno 21 mil. kuna, a za ostale je sanacija u tijeku ili još nije započela zbog nedostatka dijela financijskih sredstava koja osiguravaju općine i gradovi.

Iako se broj „divljih odlagališta“ otpada smanjuje kako na temelju mjera inspekcije zaštite okoliša kojima je naređeno općinama i gradovima njihovo saniranje, tako i uspostavom sustava sufinanciranja putem FZOEU, još uvijek postoji potreba za većom angažiranosti općina i gradova u rješavanju problema sanacije takvih lokacija, a posebno zbog toga jer upravo općine i gradovi donose Plan gospodarenja otpadom u okviru kojeg se između ostalog određuje i redoslijed aktivnosti sanacije otpadom onečišćenog tla te potrebna sredstva za njenu provedbu.

Jedan od dobrih primjera suradnje je onaj između inspekcije zaštite okoliša i općine Cestica u Varaždinskoj županiji. Temeljem postupanja inspekcije zaštite okoliša pokrenut je 2007. godine postupak sanacije odlagališta komunalnog otpada Gornje Vratno u općini Cestica. Slijedom dogovora sa sastanka predstavnika općine Cestica, općina koje odlažu otpad na odlagalište, Varaždinske županije, FZOEU i inspekcije zaštite okoliša, općina Cestica je zaključila ugovor s FZOEU o zajedničkom financiranju sanacije odlagališta, izrađena je sva potrebna dokumentacija na temelju koje su izdane lokacijska i građevinska dozvola te su radovi sanacije ovog odlagališta uspješno završeni koncem 2009. godine.

Postupanje s građevinskim otpadom i otpadom od rušenja predstavlja veliki problem posebno na području priobalja. Iako je obveza županija i Grada Zagreba bila do konca 2008. godine odrediti lokacije za gospodarenje građevnim otpadom na svojem području, a Gradu Zagrebu, općinama i gradovima putem reciklažnih dvorišta osigurati preuzimanje građevnog

otpada sa svojeg područja, još uvijek je zbrinjavanje te vrste otpada uglavnom neriješeno. Kao rezultat toga su brojna nekontrolirana odlaganja građevnog otpada u okoliš, kako na tlo tako i u more. Slijedom toga je pokrenut niz inspekcijskih postupaka i rješenjima je počiniteljima naređeno uklanjanje i zbrinjavanje otpada, međutim izvršenje takvih rješenja gotovo je nemoguće jer na području županije ne postoji lokacija za gospodarenje građevnim otpadom. Jedan od primjera su i optužni prijedlozi koji je inspektor zaštite okoliša podnio protiv 14 fizičkih osoba zatečenih kako iz teretnih vozila istovaruju građevinski otpad na lukobran odnosno na mjesto koje nije određeno za tu namjenu. Nadležni Prekršajni sud je donio presudu kojom se okrivljenici oslobađaju optužbe uz obrazloženje koje glasi: „Kako dakle lokacija za odlaganje otpada nije određena to nisu ostvarena obilježja prekršaja iz citiranog propisa.“

Još jedan od primjera koji zahtijeva bolju suradnju između jedinica lokalne samouprave i inspekcije zaštite okoliša su i brojne prijave koje općine i gradovi dostavljaju inspekciji zaštite okoliša, a odnose se na odlaganje komunalnog otpada na privatnim parcelama, iako je Zakonom o otpadu propisano da su za uklanjanje tako odloženog otpada odgovorne općine, gradovi i Grad Zagreb putem naloga svojih komunalnih redara.

Vezano za zaštitu zraka, a slijedom odredbi Zakona o zaštiti zraka županije i grad Zagreb imaju obvezu donošenja programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka koji je sastavni dio programa zaštite okoliša za područje županije odnosno grada Zagreba. Općine i gradovi donose program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka za svoje područje ukoliko je razina onečišćenosti zraka iznad tolerantnih vrijednosti uz prethodnu suglasnost županije. Programi se donose za četverogodišnje razdoblje, a o provedbi ovih Programa izrađuju se izvješća za razdoblje od dvije godine.

Nadalje, županije, Grad Zagreb, općine i gradovi provode ocjenjivanje razine onečišćenosti zraka na svom području i na temelju te ocjene ukoliko su razine onečišćenosti više od graničnih vrijednosti dužni su uspostaviti lokalnu mrežu za trajno praćenje kakvoće zraka. U slučaju kada postoji osnovana sumnja da je došlo do

onečišćenosti zraka koja može narušiti zdravlje ljudi, kakvoću življenja i/ili štetno utjecati na bilo koju sastavnicu okoliša moraju se obaviti mjerenja posebne namjene ili procjena razine onečišćenosti o čemu odluku donosi Grad Zagreb, općina ili grad. Vežano za smanjivanje onečišćenja zraka Grad Zagreb, općine i gradovi obavezni su izraditi plan mjera za smanjivanje onečišćavanja zraka ili sanacijski program ovisno o kategoriji kakvoće zraka i osigurati provedbu tih mjera.

O prijavama koje su zaprimljene u inspekciji zaštite okoliša, a odnose se na zrak, često je sadržaj tih prijava širenje prašine i neugodnih mirisa. Nerijetko su prijavitelji same općine i gradovi na čijem području se pojavilo onečišćenje. Kad se radi o takvim

slučajevima, obveza je općine i grada donijeti odluku o mjerenjima posebne namjene, iako se pri tom ponekad javlja njihov otpor. Jedan od takvih primjera je kompostana u blizini Zagreba zbog koje postoje učestale prijave o širenju neugodnih mirisa jakog intenziteta. Iako tijekom inspekcijskih nadzora nisu potvrđeni navodi iz prijave, općina na čijem području se nalazi kompostana, kao i obližnji grad odbili su provesti mjerenja posebne namjene. Ovakvi slučajevi zahtijevaju dodatni napor inspektora zaštite okoliša radi uspostavljanja bolje komunikacije s općinom odnosno gradom, ali su isto tako poticaj za unapređenje buduće suradnje s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

VI. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE INSPEKCIJSKOG NADZORA U PODRUČJU ZAŠTITE OKOLIŠA

6.1. OCJENA REZULTATA INSPEKCIJSKIH NADZORA

Učinkovitost provedbe planiranih inspekcijskih aktivnosti za 2009. godinu, iskazuje se između ostalog statističkim pokazateljima, iako oni nisu jedini pokazatelj koji ukazuje na stvaran rezultat inspekcijskih nadzora na zaštitu okoliša.

Usporedbom podataka o provedenim prvim pregledima i pokrenutim upravnim postupcima proizlazi da je oko 50% nadziranih osoba svoj rad uskladilo s propisima iz područja zaštite okoliša, dok su oni za koje je inspekcija utvrdila da svojim ponašanjem, djelovanjem ili radom krše propise o zaštiti okoliša, u više od 60% slučajeva pokrenutih upravnih postupaka u 2009. godini, izvršili naređene mjere u propisanim rokovima što u odnosu na 2008. godinu predstavlja povećanje broja izvršenja rješenja za oko 10%. Iz tog je razloga i broj izrečenih novčanih kazni - upravnih mjera u odnosu na prethodnu godinu značajno manji. Na temelju ovih pokazatelja može se kao i prethodne godine donijeti ocjena da su nadzirane osobe na taj način pokazale spremnost za promjenu svojeg stava o potrebi primjene propisa bez mjera prisile. Tome u prilog je i činjenica o relativno malom broju pokrenutih žalbenih i upravnih postupaka.

Analiza osnovnih podataka o obavljenim nadzorima pokazala je da je broj obavljenih pregleda u odnosu na 2008. godinu povećan za oko 3%, ali je broj nadziranih subjekata za oko 15% manji. Razlog tome je što je u pojedinim nadziranim osobama kao što su npr. Rafinerija nafte Sisak, Rockwool Adriatic, TEF Šibenik, Ekologija Maržić na lokaciji u Draganićima, Eko-Flor Plus na lokacijama u Kloštar Ivaniću i Gornjem Stupniku, uglavnom zbog specifičnosti lokacije i djelatnosti koja je zbog utjecaja u najvećoj mjeri na kakvoću zraka u okruženju tih osoba bila od posebnog interesa javnosti, obavljen veći broj inspekcijskih pregleda.

Iz prikazanih podataka također je razvidno da je u odnosu na 2008. godinu tijekom 2009. godine za 11% veći broj obavljenih pregleda fizičkih osoba, a to je između ostalog rezultat i obavljenih pregleda kontrole izvršenja rješenja temeljem upravnih postupaka pokrenutih u prethodnoj

godini u odnosu na tematske nadzore autolakirnica i kemijskih čistionica. Značajan učinak na rezultat rada inspekcije zaštite okoliša ostvaren je kvantitativnim i kvalitativnim praćenjem učinkovitosti inspektora kroz mjesečna, polugodišnja i godišnja izvješća o radu, tako da je broj pregleda koji se odnose na kontrolu izvršenja rješenja u prethodnoj godini povećan za oko 19%.

Usporedbom podataka o pokrenutim prekršajnim postupcima tijekom 2009. godine proizlazi da je broj podnesenih optužnih prijedloga nadležnim prekršajnim sudovima istovjetan, ali je istovremeno za 42% manji broj zaprimljenih rješenja prekršajnih sudova kojima se počiniteljima prekršaja na temelju propisa iz područja okoliša izriče novčana kazna. Budući da je sankcioniranje izraženo u novčanim mjerama jedan od mehanizama da se prekršitelji prisile na poštivanje propisa u slučajevima kada postoji njihovo očigledno i opetovano odbijanje da propise primjenjuju cijeni se potrebnim uspostaviti kvalitetnije praćenje i analizu prekršajnih postupaka u cilju veće efikasnosti toga postupka. Dosadašnje iskustvo u vezi rješavanja o optužnim prijedlozima iz područja zaštite okoliša upućuje na potrebu unapređenja suradnje inspekcijskih službi i prekršajnih sudova, koje bi doprinijelo većoj specijalizaciji sudaca u području okoliša, ujednačavanju postupaka u donošenju odluka o vrednovanju prekršaja i odmjeravanju olakotnih okolnosti iako je djelo prekršaja nesporno utvrđeno.

Potrebno je naglasiti da se u pozitivne rezultate inspekcijskog nadzora može svakako uključiti i način rada kojima se obveznike provedbe propisa zaštite okoliša ohrabruje u poštivanju propisa. Percepcija pojedinih obveznika primjene propisa o inspekcijskim službama je da su te službe instrument koji ima isključivu zadaću provoditi kontrolu radi sankcioniranja i onemogućavanja njihovog rada.

Uvidom u obavljene aktivnosti u 2009. godini može se također nedvojbeno zaključiti da se zbog intenzivnog donošenja novih propisa u području zaštite okoliša radi usklađivanja zakonodavstva RH s pravnom

steževinom EU, inspekciji zaštite okoliša prioritetno nametnula obveza preventivnog djelovanja u kojem je posvećeno znatno vrijeme na upoznavanje obveznika nadzora s novim propisima. Saznanja o novim propisima i njihovoj primjeni, obveznicima nadzora pružana su na tematskim radionicama u okviru projekta PHARE 2005 „Jačanje inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog zakonodavstva u području zaštite okoliša“, ali i na sastancima nekih interesnih grupacija u okviru Hrvatske obrtničke komore, na kojima su članovima grupacije u cilju prevencije, izloženi podaci o najčešćim nepravilnostima utvrđenim u inspekcijskim nadzorima. Učinak ovakvog pristupa bio je manji broj pokrenutih upravnih i prekršajnih postupaka.

Manji broj ukupno nadziranih osoba može se opravdati i neočekivanim odlaskom iz državne službe dvoje inspektora početkom trećeg tromjesečja 2009. godine i to zbog prijevremene mirovine odnosno prelaska na drugo radno mjesto tih inspektora.

U odnosu na preglede po zaprimljenim predstavkama, inspekcija zaštite okoliša obavila je u 2009. godini manji broj pregleda nego prethodne godine zbog potrebe realizacije tematskih nadzora određenih planom rada koji se mogu smatrati prioritetnima zbog rokova provedbe određenih u posebnim Programima aktivnosti od interesa za RH, (koordinirani nadzori, odlagališta otpada, cestovni pravci).

U prijavama građana i drugim institucijama prepoznati su problemi koji se odnose na razne pojave onečišćenja okoliša, najčešće odlaganja građevinskog otpada budući da na razini općina i gradova nisu u dovoljnoj mjeri ostvareni preduvjeti za propisno zbrinjavanje tog otpada u reciklažnim dvorištima, tako da inspekcijske mjere naređivanja uklanjanja građevinskog otpada nisu u potpunosti provedive.

Iako još nisu izdani objedinjeni uvjeti zaštite okoliša niti za jedno postrojenje koje podliježe toj obvezi, sustavna provedba zajedničkih inspekcijskih nadzora najsloženijih industrijskih postrojenja nastavljena je i tijekom 2009. godine. Potvrđeno je prethodno iskustvo da se ovakvim nadzorima potpunije sagledava utjecaj pojedinih operatera na sastavnice i opterećenja okoliša pa je i mogućnost

djelovanja na sprečavanje povreda propisa učinkovitija. Na osnovu iskustva u pripremi prvog zajedničkog izvješća o provedenim koordiniranim nadzorima, u 2009. godini postignuta je veća ujednačenost u detaljnosti nadzora i načinu izvješćivanja o utvrđenom stanju, poduzetim i provedenim mjerama pojedinih inspekcijskih službi.

Inspektori zaštite okoliša su u zajedničkim koordiniranim nadzorima inspekcijskih službi nadležnih državnih tijela potpisnica Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša, u potpunosti proveli sve planirane aktivnosti i obavili kontrolu rada svih 25 postrojenja obveznika objedinjenih uvjeta zaštite okoliša koji svojim radom, tehnološkim postupkom ili drugim načinom utječu na kakvoću svih sastavnica okoliša i života ljudi u njihovom okruženju, a zbog sumnje na zakonitost rada odnosno izvanrednog događaja na lokacijama u Podrutama i Puli dodatno su na prijedlog inspekcije zaštite okoliša obavljena još 2 koordinirana nadzora operatera. Takav pristup ostalih suradnih inspekcija da u relativno kratkom vremenu osiguraju i organiziraju osobe za obavljanje složenih nadzora, dokaz je spremnosti nadležnih državnih tijela da djeluju zajednički i koordinirano ne samo u dogovorenim planiranim okvirima, nego i u ostalim slučajevima kada se zahtjeva poduzimanje sveobuhvatnih mjera u cilju zaštite okoliša i njegovih sastavnica.

Nadzori tematskih cjelina - odlagališta otpada, cestovnih pravaca, kemijskih čistionica i autolakirnica također su provedeni u potpunosti i u planiranim rokovima. Prema planiranim rokovima do konca 2009. godine na području cijele države trebala je biti dovršena provedba nadzora svih zdravstvenih ustanova, kojih je nadzor započeo u 2008. godini. Budući da zbog objektivnih razloga (prijave, ostali tematski nadzori) neke PJ nisu u potpunosti obavile nadzor zdravstvenih ustanova na svom području, učinkovitost provedbe nadzora ove cjeline nije u potpunosti zadovoljavajuća. Problematika koja je utvrđena u nadzorima zdravstvenih ustanova je činjenica da za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom nastalim pružanjem zdravstvene zaštite ljudi još uvijek nema ovlaštenih koncesionara.

Manja odstupanja od početnog broja planiranih pregleda bila su u nadzoru

prekograničnog prometa otpadom, a razlog tome je što se na nekim od graničnih prijelaza (cestovnim i željezničkim) određenih za prekogranični promet prema Uredbi o nadzoru prekograničnog prometa otpadom (NN, br. 69/06, 17/07, 39/09), u stvarnosti ne obavlja uvoz ili izvoz otpada. Stoga je nakon provedene polugodišnje analize realizacije plana rada, u tom dijelu plan rada usklađen.

Provedba sustavnih nadzora postrojenja koja koriste HOS-ove, proizvođača odnosno uvoznika mazivih ulja i vozila započela je u drugom dijelu godine i s tog aspekta je broj obavljenih nadzora u odnosu na broj registriranih subjekata ovih tematskih cjelina zadovoljavajući. Nastavak provedbe nadzora ovih subjekata planiran je za 2010. godinu.

U drugoj polovici godine plan rada inspekcije zaštite okoliša je revidiran i dopunjen nadzorima uređaja za obradu otpadnih voda radi kontrole operatera odnosno vlasnika ili korisnika uređaja o načinu gospodarenja otpadnim muljem, te nadzorom izvoznika neopasnog otpada s obzirom na indicije da te osobe ne obavljaju izvoz u skladu s propisima iz područja gospodarenja otpadom.

Inspekcija zaštite okoliša nastavila je sa stalnim nadzorima složenih postrojenja koja svojom djelatnošću bitno utječu na kakvoću zraka te praćenje rezultata njihove modernizacije radi zadovoljavanja uvjeta zaštite okoliša. Utvrđeno je da financijski problemi u izvršavanju tih obveza uvjetovani globalnom krizom utječu na planiranu dinamiku radova, ali je primjetno da uprave tih tvrtki i unatoč tome nastavljaju provoditi, iako usporeno usvojene programe, te u međuvremenu do dovršetka planirane modernizacije na traženje inspekcije poduzimaju i druge mjere koje u odnosu na financijsku situaciju nisu zahtjevne, ali njihovo provođenje u kratkom vremenu ima vidljiv učinak.

Osim koordiniranih i tematskih nadzora u okviru aktivnosti inspekcije zaštite okoliša tijekom 2009. godine obavljeni su i nadzori ostalih subjekata između kojih se izdvajaju

prema značenju na okoliš oni iz područja energetike, grafičke djelatnosti, brodogradnje, prehrambene industrije, eksploatacije mineralnih sirovina, a prema godišnjem planu rada inspektori zaštite okoliša u jadranskim PJ kontrolirali su kakvoću mora kao jednu od bitnih sastavnica okoliša u vezi primjene Uredbe o kakvoći mora na morskim plažama (NN, br. 73/08) koja je stupila na snagu 1. siječnja 2009. godine.

Inspekcija zaštite okoliša je i tijekom 2009. godine sudjelovanjem u radu Stručnog tijela Središnje koordinacije bila uključena u aktivnosti Obalne straže.

Potrebno je naglasiti da je obilježje prethodnog razdoblja pojačano sudjelovanje inspekcije zaštite okoliša u aktivnostima koje se provode u okviru pretpristupnih pregovora RH za članstvo u EU i otvaranje poglavlja 27. *Okoliš*. Ove aktivnosti odnosile su se na izradu značajnog broja izvještaja o napretku inspeksijskih službi iz područja okoliša u odnosu na provedbu Akcijskog plana jačanja administrativnih kapaciteta, pripremi i aktivnom sudjelovanju inspektora zaštite okoliša središnje službe u 2 istovremena „Peer Review-a“, koje su u razdoblju od 8. do 19. lipnja 2009. godine proveli predstavnici EU, radi utvrđivanja usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s okolišnim *acquis-em* između ostalog i u dijelu inspeksijskog postupanja. S obzirom na potrebu kvalitetne pripreme za opisana događanja, provedene su aktivnosti dijelom imale utjecaj na realizaciju plan rada inspekcije zaštite okoliša u 2009. godini.

Planom rada inspekcije zaštite okoliša za 2009. godinu bilo je predviđeno sudjelovanje svih inspektora zaštite okoliša u realizaciji projekta PHARE 2005 „Jačanje inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog zakonodavstva u području zaštite okoliša“, odnosno sudjelovanje na programima obuke „Train the trainer“ program i nacionalni program obuke inspektora okoliša i inspektora iz drugih tijela državne uprave koji sudjeluju u provedbi inspeksijskih nadzora u zaštiti okoliša. Plan rada u ovom je dijelu u potpunosti realiziran.

6.2. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE RADA

Tijekom 2009. godine u kontroli primjene propisa iz područja zaštite okoliša, osim mjera za poboljšanje rada koje su iznesene u prethodnom godišnjem izvješću i cijeni se da ih je potrebno provoditi kontinuirano, a odnose se na skrb o kadrovskoj ekipiranosti, praćenju rada i djelotvornosti inspektora, njihovom stručnom osposobljavanju sudjelovanjem u međunarodnim aktivnostima i učinkovitim prijenosom znanja, iskustva i dobre prakse održavanjem tematskih radionica u koje su uključene i druge suradne inspekcije, prijedlozi za unapređenje rada su sljedeći:

1. Utvrditi obveznike inspekcijskog nadzora u svrhu kvalitetnog planiranja godišnjih aktivnosti i određivanja učestalosti nadzora prema Preporukama 2001/331/EC o određivanju minimalnih kriterija za inspekcije zaštite okoliša (RMCEI), koje su prenesene u Zakon o zaštiti okoliša (NN, br. 110/07), a odnose se upravo na planiranje, organizaciju koordinaciju i provođenje inspekcijskih nadzora i izvještavanje o utvrđenom stanju. Podatak o broju poslovnih subjekata obveznika primjene propisa određenih u području zaštite okoliša procijenjen je na temelju podataka iz Registra poslovnih subjekata koji vodi Državni zavod za statistiku. Prema dostupnim podacima o poslovnim subjektima razvrstanim prema aktivnosti i područjima NKD-a 2002. (Statistički ljetopis 2009.) i odabirom djelatnosti, utvrđen je preliminaran broj od ukupno 154.358 subjekata mogućih obveznika inspekcijskog nadzora. Od tog broja 83.686 su aktivne pravne osobe i 70.672 obrta i slobodna zanimanja, a obuhvaćene su sljedeće aktivnosti i područja NKD: poljoprivreda, lov i šumarstvo, ribarstvo, rudarstvo i vađenje, prerađivačka industrija, opskrba električnom energijom, plinom i vodom, građevinarstvo, trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikla te predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo, hoteli i restorani, prijevoz, skladištenje i veze, obrazovanje, zdravstvena zaštita i socijalna skrb.

2. Razviti metode za određivanje prioriteta inspekcijskih nadzora na temelju kapaciteta onečišćenja i/ili rizičnosti postrojenja.

S obzirom na to da gotovo nema djelatnosti koja generiranjem određene količine i vrste otpada ili ispuštanjem onečišćujućih tvari ne utječe na okoliš, radi utvrđivanja učestalosti nadzora pojedinih subjekata u odnosu na postojeće kapacitete inspekcije zaštite okoliša, potrebno je odrediti prioritete u planiranju inspekcijskih nadzora ovisno o njihovoj djelatnosti i utjecaju na okoliš.

Osim ukupnog broja poslovnih subjekata u RH za određivanje obveznika nadzora u godišnjim planovima rada inspekcije zaštite okoliša, a koje se odnosi na rizičnost samog postrojenja po zdravlje i okoliš, potrebno je posebno uzeti u obzir subjekte odnosno pravne i fizičke osobe odgovorne za onečišćavanje okoliša sukladno Zakonu o zaštiti okoliša i posebnim propisima. Te subjekte čine postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari, postrojenja za koje se utvrđuju objedinjeni uvjeti zaštite okoliša te provedba mjera zaštite okoliša i praćenje stanja okoliša (monitoring) utvrđenih u rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš.

3. Povećati učinkovitost inspekcijskih procedura standardizacijom rada i pripremom uputa ili smjernica za provođenje određenih postupaka koji će omogućiti jednostavnije provođenje zakonskih odredbi ne samo inspektorima nego i operaterima. U tu je svrhu potrebno uspostaviti sustav dobre prakse i na temelju presuda Upravnog suda.

Osim toga planira se uspostavljanje „Centara izvrsnosti“ za sustavnu edukaciju kao preduvjet za provođenje uspješnog nadzora postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari, složenih tehnoloških postupaka, cjelina i građevina te poduzimanje odgovarajućih mjera u slučaju velikih nesreća.

4. Upostaviti sustav indikatora koje će prihvatiti i sustavno primjenjivati svi (su)dionici sustava zaštite okoliša. Statistički pokazatelji o postupanju inspekcija najčešće se koriste za prikaz stanja na određenom području ili kod pojedinog operatera, ali oni ne predstavljaju stvarni odraz stanja zaštite okoliša i njegovih sastavnica.

5. Unaprijediti suradnju s JLS kao nositeljima zakonskih obveza posebice u postupanju s otpadom, onečišćenju zraka odnosno smanjenju i uklanjanju raznih vrsta onečišćenja okoliša. Inspekcija zaštite okoliša nije jedini i isključivi čimbenik o kojem ovisi primjena propisa u području okoliša i zbog toga je za što uspješnije provođenje okolišne regulative neophodno aktivno uključivanje svih dionika u sustavu zaštite okoliša pa tako i JLS.

6. Unaprijediti sustav informiranja javnosti o djelokrugu i rezultatima rada inspekcije zaštite okoliša u svrhu povećanja povjerenja javnosti u inspeksijske službe, njihov rad, važnost i pouzdanost podataka o inspeksijskom nadzoru, budući da je još uvijek prisutna percepcija javnosti o poopćenju nadležnosti inspekcije zaštite okoliša, kao i iz razloga što obavijesti odnosno obrazloženja o postupanju inspekcije dostavljene podnositeljima po pojedinačnim podnescima zbog korištenja stručne terminologije nisu uvijek u dovoljnoj mjeri razumljive, te da postoji i nedovoljna upućenost dijela građana o ulozi jedinica lokalne samouprave u području okoliša.

7. Osigurati zadovoljavajuću opremljenost inspektora, kako bi u obavljanju poslova svaki inspektor bio opremljen sredstvima za osobnu zaštitu, tako i osobnim vozilom, mobitelom, GPS uređajem, stolnim i prijenosnim računalom s pristupom internetu i pišaćem, digitalnim fotoaparatom i kamerom. Osim navedenog u hitnim i posebnim slučajevima inspektorima treba biti omogućena, putem ovlaštene osobe, stalna dostupnost i korištenje opreme za uzorkovanje, ispitivanje i analizu svojstava otpada i onečišćenog tla radi odabira načina njegova konačnog zbrinjavanja ili obrade/oporabe kao i zraka radi utvrđivanja razine onečišćenja.

Prijedlozi za unapređenje rada iz prethodne godine koji se odnose na usklađenje regulative iz područja okoliša u dijelu koji se odnosi na inspeksijski postupak u vezi koordiniranih inspeksijskih nadzora, unapređenje koordinacije inspeksijskih službi u sektoru okoliša na višoj razini

nadležnosti i uspostava mreže za suradnju i razmjenu podataka i informacija od utjecaja na rad inspeksijskih službi zbog svojeg su izuzetnog značaja i dalje aktualni, a uspostava suradnje s Državnim odvjetništvom i policijom u funkciji vođenja istražnih radnji u kaznenim djelima protiv okoliša ostvarit će se u okviru projekta "Provedba novog Zakona o zaštiti okoliša usklađenog s EU zakonodavstvom u slučajevima kaznenih djela protiv okoliša" (*Enforcement of the new Environmental Protection Act harmonized with EU legislation in cases of criminal offences against the environment*) u okviru programa IPA 2008 I komponenta i početak njegove provedbe očekuje se u drugom polugodištu 2010. godine.

Od ostalih prijedloga za unapređenje rada realizirana je prilagodba ustroja inspekcije zaštite okoliša novim zahtjevima unapređenja provođenja inspeksijskog nadzora, a u okviru programa PHARE 2005 „Jačanje inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog zakonodavstva u području zaštite okoliša“ razvijena je nova IT aplikacija, odnosno informatički sustav inspekcije zaštite okoliša (ISIZO), primjena kojeg je u funkciji unaprijeđenja sustava planiranja i izvješćivanja inspekcije zaštite okoliša. ISIZO omogućava učinkovito upravljanje i korištenje podataka, dostupnost informacija o inspeksijskom postupanju i drugim sudionicima uključenim u zaštitu okoliša te dostupnost informacija javnosti.

Primjena ISIZO omogućuje kvalitetnije i učinkovitije planiranje, inspeksijski nadzor i izvještavanje; sustavno elektronsko praćenje dokumenata, pohranjivanje informacija, njihovu analizu i razmjenu; kontrolirani proces koji standardizira djelovanje inspeksijske službe i čini ga učinkovitim i transparentnim; dostupnost relevantnih podataka o obveznicima primjene propisa na jednom mjestu; sustavno praćenje usklađenosti s propisima obveznika nadzora; određivanje prioriteta u planiranju; dinamiku provedbe nadzora operatera prema njihovom utjecaju na okoliš i pojedinačno praćenje učinkovitosti inspektora.

VII. PRILOZI

7.1. DOKUMENTI I PROPISI DONESENI I IZMIJENJENI/ DOPUNJENI U 2009. GODINI

Dokumenti i opći propisi iz područja zaštite okoliša

- Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, br. 64/08, 67/09)
- Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 30/09)
- Popis osoba koje se mogu imenovati za članove i zamjenike povjerenstva u postupcima strateške procjene, procjene utjecaja zahvata na okoliš i utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša („Narodne novine“, br. 126/09)
- Pravilnik o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava fonda („Narodne novine“, br. 18/09)

Dokumenti i propisi iz područja gospodarenja otpadom

- Zakon o otpadu („Narodne novine“, br. 178/04, 111/06, 60/08, 87/09)
- Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada („Narodne novine“, br. 50/05, 39/09)
- Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu („Narodne novine“, br. 97/05, 115/05, 81/08, 31/09, 156/09)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama („Narodne novine“, br. 40/06, 31/09, 156/09)
- Uredba o nadzoru prekograničnog prometa otpadom („Narodne novine“, br. 69/06, 17/07, 39/09)

Dokumenti i propisi iz područja zaštite zraka

- Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknade na emisiju u okoliš ugljikovog dioksida („Narodne novine“, br. 73/07, 48/09)
- Plan raspodjele emisijskih kvota stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 76/09)
- Program postupnog smanjivanja emisija za određene onečišćene tvari u Republici Hrvatskoj za razdoblje do kraja 2010. godine, s projekcijama emisija za razdoblje od 2010. do 2020. godine („Narodne novine“, br. 152/09)
- Program praćenja kakvoće tekućih naftnih goriva za 2009. godinu („Narodne novine“, br. 5/09)
- Odluka o određivanju godišnje količine tekućih naftnih goriva koja se smije stavljati u promet na domaćem tržištu, a ne udovoljava graničnim vrijednostima i drugim značajkama kakvoće tekućih naftnih goriva („Narodne novine“, br. 153/09)

- Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima („Narodne novine“, br. 124/06, 121/08, 31/09, 156/09)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima („Narodne novine“, br. 133/06, 31/09, 156/09)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima („Narodne novine“, br. 136/06, 31/09, 156/09)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom („Narodne novine“, br. 74/07, 133/08, 31/09, 156/09)

7.2. PLAN RADA INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA ZA 2009.

I kvartal	II kvartal	III kvartal	IV kvartal
Kooordinirani nadzor postrojenja za koja se utvrđuju objedinjeni uvjeti zaštite okoliša koordinator: Anite Belamarić			
Nadzor zdravstvenih ustanova - NASTAVAK koordinatorica : Eliazbeta Mifka			
Nadzor primjene Uredbe o GVE; vezano na aktivnosti u kojima se koriste organska otapala - autolakirnice- NASTAVAK - koordinatorica: Sandra Bućan - kemijske čistionice - NASTAVAK - koordinatorica: Valburga Kanazir			
Nadzor primjene propisa kojima se uređuje gospodarenje posebnim kategorijama otpada - otpadna ulja, otpadna vozila i akumulatori koordinatorica: Nediljka Gruden			
Nadzor primjene Uredbe o prekograničnom prometu otpadom koordinatorica: Vlasta Pašalić			
Zajednički nadzori sa suradnim inspekcijama u okviru Obalne straže RH koordinator: Anite Belamarić			
Nadzor odlagališta otpada uključivo aktivnosti u vezi provedbe mjera zaštite od požara u RH prije početka i tijekom turističke sezone koordinatorica: Sanja Radović			
Provođenje nadzora uz turističke prometnice i na turističkim područjima (marine, odmorišta uz ceste itd.) u svrhu pripreme turističke sezone koordinatorica: Dubravka Pajkin Tučkar			
Nadzor primjene Uredbe o GVE subjekata koji obavljaju aktivnosti u kojima se koriste organska otapala			
Nadzori po prijavama, gospodarenje opasnim otpadom, ostalo iz nadležnosti inspekcije zaštite okoliša			
Međunarodna suradnja Aktivnosti u okviru PHARE 2005 projekta <i>Prilagodba inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog nacionalnog zakonodavstva</i> , rad u radnim grupama projekata koji se provode u MZOPUG i drugim državnim tijelima u RH, koordinacija sudjelovanja djelatnika Uprave za inspekcijske poslove u međunarodnim mrežama i drugim aktivnostima (stručne posjete, radionice, trening programi, rad u međunarodnim mrežama (IMPEL, ECENA, OECD, INECE,...) i njihovim projektima			